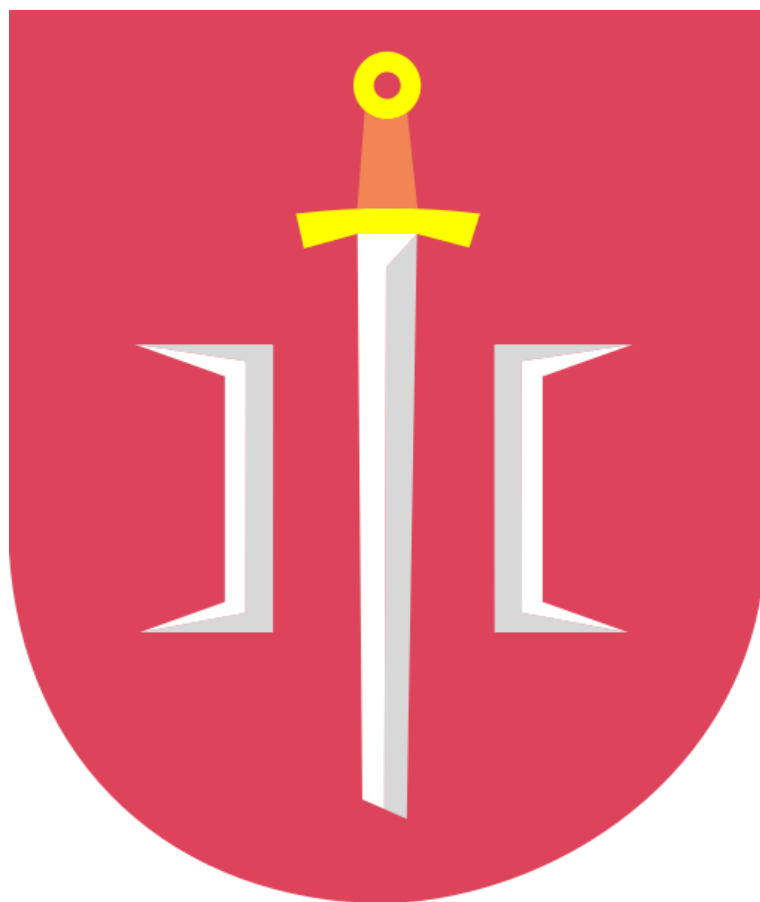

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO do planu ogólnego Miasta i Gminy Cieszanów

Warszawa, 16.07.2025 r.

Nazwa opracowania:	Prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Miasta i Gminy Cieszanów
Zlecniodawca:	Gmina Cieszanów
Opracowujący:	Budplan Sp. z o.o. 04-327 Warszawa ul. Kordeckiego 20
Autor opracowania:	mgr Agata Grzelak

Spis treści

1	Wprowadzenie	7
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania	7
1.2	Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.....	7
2	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami.....	8
2.1	Cele i zawartość dokumentu	8
2.2	Powiązania z innymi dokumentami.....	13
3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.....	88
4	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	88
5	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	88
6	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	89
7	Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania	90
8	Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego	92
8.1	Położenie geograficzne i geomorfologia	92
8.2	Budowa geologiczna.....	94
8.3	Złoża kopalin.....	98
8.4	Warunki hydrologiczne	100
8.4.1	Wody powierzchniowe	100
8.4.2	Wody podziemne.....	102
8.5	Gleby	109
8.6	Warunki klimatyczne	110
8.7	Szata roślinna	111
8.8	Fauna.....	120
8.9	Powiązania ekologiczne.....	122
8.10	Formy ochrony przyrody	123
8.11	Walory krajobrazowe i turystyczne	162
9	Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska	164
9.1	Stan środowiska	164
9.1.1	Jakość wód powierzchniowych	164
9.1.2	Jakość wód podziemnych	170
9.1.3	Powietrze atmosferyczne	171
9.2	Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczeń	172
10	Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego	173
11	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.	173
11.1	Identyfikacja głównych zagrożeń	173

11.1.1	Zagrożenie osuwiskowe	173
11.1.2	Zagrożenie powodziowe	174
11.1.3	Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	177
11.1.4	Zagrożenia dla jakości powietrza	179
11.1.5	Zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych	180
11.1.6	Zagrożenia dla jakości gleb	181
11.1.7	Zagrożenia ekosystemów leśnych	181
11.1.8	Zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody, w tym obszarów Natura 2000	182
11.1.9	Zakłady stwarzające ryzyko poważnych awarii	189
12	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	189
13	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	190
13.1	Oddziaływanie na ludzi	190
13.2	Wpływ na zwierzęta i rośliny	195
13.3	Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną	196
13.4	Oddziaływanie na wodę	197
13.5	Oddziaływanie na powietrze	198
13.6	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	198
13.7	Oddziaływanie na krajobraz	198
13.8	Oddziaływanie na klimat	199
13.9	Oddziaływanie na zasoby naturalne	200
13.10	Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	201
13.11	Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody	201
14	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	203
14.1	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	204
15	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru	204
16	Załączniki	204
17	Akty prawne uwzględnione w opracowaniu	204
18	Materiały źródłowe	206
19	Oświadczenie autora prognozy	208

1 Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Miasta i Gminy Cieszanów, sporządzonego zgodnie z uchwałą Nr III/25/2024 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 28 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Miasta i Gminy Cieszanów.

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
4. bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie w piśmie z dnia 7 października 2024 r. (znak pisma: WOOŚ.411.1.112.2024.AB.4) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Lubaczowie w piśmie z dnia 24 września 2024 r. (znak pisma: PSNZ.9020.14.6.2024.KM).

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej. Część kartograficzna została ujęta w tekście w formie schematów, a także na załączniku graficznym do prognozy.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń planu ogólnego. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń planu ogólnego. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest analizowane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w planie ogólnym warunki zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form ochrony przyrody i innych obszarów chronionych i zakres zmian w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na

środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie planu ogólnego, sprzyjających ochronie środowiska.

Prognoza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

2.1 Cele i zawartość dokumentu

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego.

Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do końca 2025 roku.

Zgodnie z art. 13i ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku przed sporządzeniem projektu planu ogólnego rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego.

Rada Miejska w Cieszanowie dnia 28 czerwca 2024 r. podjęła uchwałę Nr III/25/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Miasta i Gminy Cieszanów.

W oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zostało wyznaczonych 12 stref planistycznych, tj.:

1) SW – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ

Na terenie gminy Cieszanów wyznaczono 25 stref wielofunkcyjnych z zabudową wielorodzinną.

Strefy **1SW-16SW** zostały wyznaczone w granicach istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, najczęściej są to zabudowania należące do dawnych PGR. Strefy **17SW-23SW** obejmują istniejące tereny położone w mieście Cieszanów zlokalizowane w centrum. Natomiast tereny **24SW oraz 25SW** zostały wskazane jako nowe tereny przeznaczone pod strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną w celu zaspokojenia zapotrzebowania na nową zabudowę w mieście i gminie Cieszanów.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych.

Dla strefy **16SW** wyznaczono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z zapisami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wyznaczenie wskaźnika mniejszego niż wynikającego z załącznika nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.) jest możliwe zgodnie z §2 ust. 3 ww. rozporządzenia.

2) SJ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ

Na terenie gminy Cieszanów wyznaczono 241 stref wielofunkcyjnych z zabudową jednorodzinną.

Dla stref **177-241SJ** wyznaczono wyższy udział powierzchni zabudowy, ponieważ są to strefy położone w granicach miasta Cieszanów, gdzie zabudowa charakteryzuje się wyższą intensywnością niż na obszarze wiejskim gminy.

Strefy **9SJ, 57SJ, 119SJ, 133SJ, 166SJ, 17SJ, 207SJ - 215SJ, 217SJ** znajdują się częściowo w zasięgu maksymalnych możliwych stref sanitarnych 50 m lub 150 m od czynnych cmentarzy. Lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie cmentarzy regulują przepisy odrębne, które należy uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Występowanie stref sanitarnych nie wyklucza ustalenia stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, gdyż profil funkcjonalny strefy SJ umożliwia wyznaczenie na etapie planu miejscowego terenów bez możliwości lokalizowania budynków mieszkalnych.

3) SZ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ

Na terenie gminy Cieszanów wyznaczono 202 strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową.

Strefy **53SZ, 54SZ, 55SZ, 57SZ, 60SZ, 94SZ, 100SZ, 132SZ, 133SZ, 134SZ, 151SZ, 152SZ, 153SZ, 162SZ, 187SZ – 190SZ** znajdują się częściowo w zasięgu maksymalnych możliwych stref sanitarnych 50 m lub 150 m od czynnych cmentarzy. Lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie cmentarzy regulują przepisy odrębne, które należy uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Występowanie stref sanitarnych nie wyklucza ustalenia stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową, gdyż profil funkcjonalny strefy SZ umożliwia wyznaczenie na etapie planu miejscowego terenów bez możliwości lokalizowania budynków mieszkalnych.

4) SU – STREFA USŁUGOWA

Na terenie gminy Cieszanów wyznaczono 80 stref usługowych.

Strefę **31SU** wskazano na działce będącej własnością gminy, która planowana jest do zagospodarowania jako jednostka wojskowa. Zlokalizowanie takiego obiektu w gminie Cieszanów wpłynie na przyspieszenie jej rozwoju.

Dla stref 1SU – 3SU, 63SU-65SU wyznaczono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z zapisami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego **Wyznaczenie wskaźnika mniejszego niż wynikającego z załącznika nr 1** Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 z późn. zm.) jest możliwe zgodnie z §2 ust. 3 ww. rozporządzenia.

W granicach stref **65SU-80SU** zlokalizowane są obiekty objęte ochroną konserwatorską oraz pozostałe tereny związane z kultem religijnym.

5) SP – STREFA GOSPODARCZA

Na terenie gminy Cieszanów wyznaczono 15 stref gospodarczych.

6) SR – STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ

Na terenie gminy Cieszanów wyznaczono 23 strefy produkcji rolniczej.

Strefy 16SR - 23SR obejmują istniejące tereny akwakultury i obsługi rybactwa (stawy hodowlane).

7) SI – STREFA INFRASTRUKTURALNA

Na terenie gminy Cieszanów wyznaczono 4 strefy infrastrukturalne. Zostały one wskazane na obszarach istniejących terenów infrastruktury technicznej, a także na terenach wskazanych pod infrastrukturę techniczną w obowiązujących planach miejscowych (**strefy 3SI oraz 4SI**).

Teren **1SI oraz 2SI** stanowi obszar istniejącej oczyszczalni ścieków.

8) SN – STREFA ZIELENI I REKREACJI

Na terenie gminy Cieszanów wyznaczono 20 stref zieleni i rekreacji.

Strefa **1SN** jest ujęta w rejestrze zabytków i objęta ochroną konserwatorską. Ponadto wskazano tereny SN jako funkcja uzupełniająca w sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej.

Strefy **18SN oraz 19SN** znajdują się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, gdzie w profilu dodatkowym dopuszcza się teren usług sportu i rekreacji, teren zieleni naturalnej oraz teren lasu. Dopuszczenie usług sportu i rekreacji wynika z uwzględnienia zapisów obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Tereny rekreacyjno – sportowe oraz handlowo – usługowe w Starym Lublińcu nad Zalewem” przyjętym uchwałą Nr XIV/81/2011 Rady Miejskiej w Cieszanowie.

9) SC – STREFA CMENTARZY

Na terenie gminy Cieszanów wyznaczono 14 stref cmentarzy. Obejmują one istniejące cmentarze (6SC), cmentarze zamknięte (2SC, 4SC, 7SC, 8SC, 10SC, 12SC, 13SC) oraz cmentarze projektowane do poszerzenia (1SC, 3SC, 5SC, 9SC, 11SC, 14SC) zgodnie z ustaleniami obecnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w oparciu o ustalenia obowiązującego dotychczas studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz politykę przestrzenną gminy.

Dla strefy 1SC wyznaczono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z zapisami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania. **Wyznaczenie wskaźnika mniejszego niż wynikającego z załącznika nr 1** Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 późn. zm.) **jest możliwe zgodnie z §2 ust. 3 ww. rozporządzenia.**

Plan ogólny w strefie **SC nie wyznacza strefy grzebalnej**, a profile podstawowe i dodatkowe umożliwiają lokalizację szeregu innych funkcji uzupełniających. Dlatego na etapie sporządzania miejscowego planu zostanie ustalona linia rozgraniczająca teren cmentarza i od niej wskazana strefa sanitarna w odległość 50 m i 150 m. Lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie cmentarzy regulują przepisy odrębne, które należy uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. **W części graficznej uzasadnienia wskazano maksymalne możliwe strefy sanitarne w odległości 50 m i 150 m.**

W planie ogólnym istnieje możliwość wyznaczenia stref dopuszczających zabudowę mieszkaniową, w granicy maksymalnych stref sanitarnych od cmentarza, przy jednoczesnym spełnieniu warunków przepisów odrębnych z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – określony profil funkcjonalny umożliwi lokalizację m.in. terenów usług lub zieleni.

10) SG – STREFA GÓRNICTWA

Na terenie gminy Cieszanów wyznaczono 1 strefę górnictwa. Strefą został objęty teren zabudowy technologicznej kopalni gazu ziemnego.

11) SO – STREFA OTWARTA

Na terenie gminy Cieszanów wyznaczono 90 stref otwartych.

W strefach **7SO – 36SO** dopuszczono lokalizację elektrowni wiatrowych, elektrowni słonecznych, elektrowni geotermalnych oraz elektrowni wodnych. Są to strefy położone poza formami ochrony przyrody. W strefach **1SO – 6SO**, które zlokalizowane są w granicach Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w profilu dodatkowym dopuszczono zieleni urządzoną oraz elektrownie słoneczne. Są to obszary, dla których wydano decyzje o warunkach zabudowy pozwalające na lokalizację elektrowni słonecznych. W pozostałych terenach nie dopuszczono ich lokalizacji. Strefy **37SO-54SO, 56SO-89SO** obejmują obszary gminy znajdujące się w obszarze chronionego krajobrazu, naturze 2000, parku krajobrazowym, a także obejmują większe kompleksy leśne i zadrzewienia, gdzie w profilu dodatkowym dopuszczono jedynie zieleni urządzoną. Strefa **55SO** obejmuje obszar rezerwatu Jedlina dla tej strefy w celu zachowania istniejącego zagospodarowania nie ustalono żadnego profilu dodatkowego. Natomiast strefa **90SO** obejmuje obszar zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, dla tej strefy w celu zachowania istniejącego zagospodarowania ustalono jako profil dodatkowy wyłącznie teren zieleni urządzonej.

12) SK – STREFA KOMUNIKACYJNA

Na terenie gminy Cieszanów wyznaczono 15 stref komunikacyjnych o łącznej powierzchni 126,1253 ha.

Strefy zostały wyznaczone w granicach dróg powiatowych oraz wojewódzkich (głównych oraz zbiorczych).

Plan ogólny nie wyznacza na terenie gminy Cieszanów strefy SH – STREFA HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO.

Dla każdej ze stref określono profil funkcjonalny, a ponadto dla części ze stref określono wartość maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, wartość maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, co stanowi gminne standardy urbanistyczne (gminny katalog stref planistycznych). Gminne standardy urbanistyczne stanowią ustalenia w zakresie nieprzekraczalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych względem planowanych na terenie gminy inwestycji.

Warunki określone w gminnych standardach urbanistycznych muszą zostać uwzględnione przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz stanowią podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Ponadto w projekcie planu ogólnego Miasta i Gminy Cieszanów określono **obszary uzupełnienia zabudowy**.

Proces inwestycyjny na obszarach poza obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego opiera się na wydawanych decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 1a u.p.z.p. wydanie decyzji o warunkach zabudowy jest możliwe jedynie w przypadku spełnienia m.in. warunku położenia terenu na obszarze uzupełnienia zabudowy. Dodatkowo inwestycja realizowana za pomocą decyzji o warunkach zabudowy musi odpowiadać wyznaczonej w planie ogólnym strefie planistycznej.

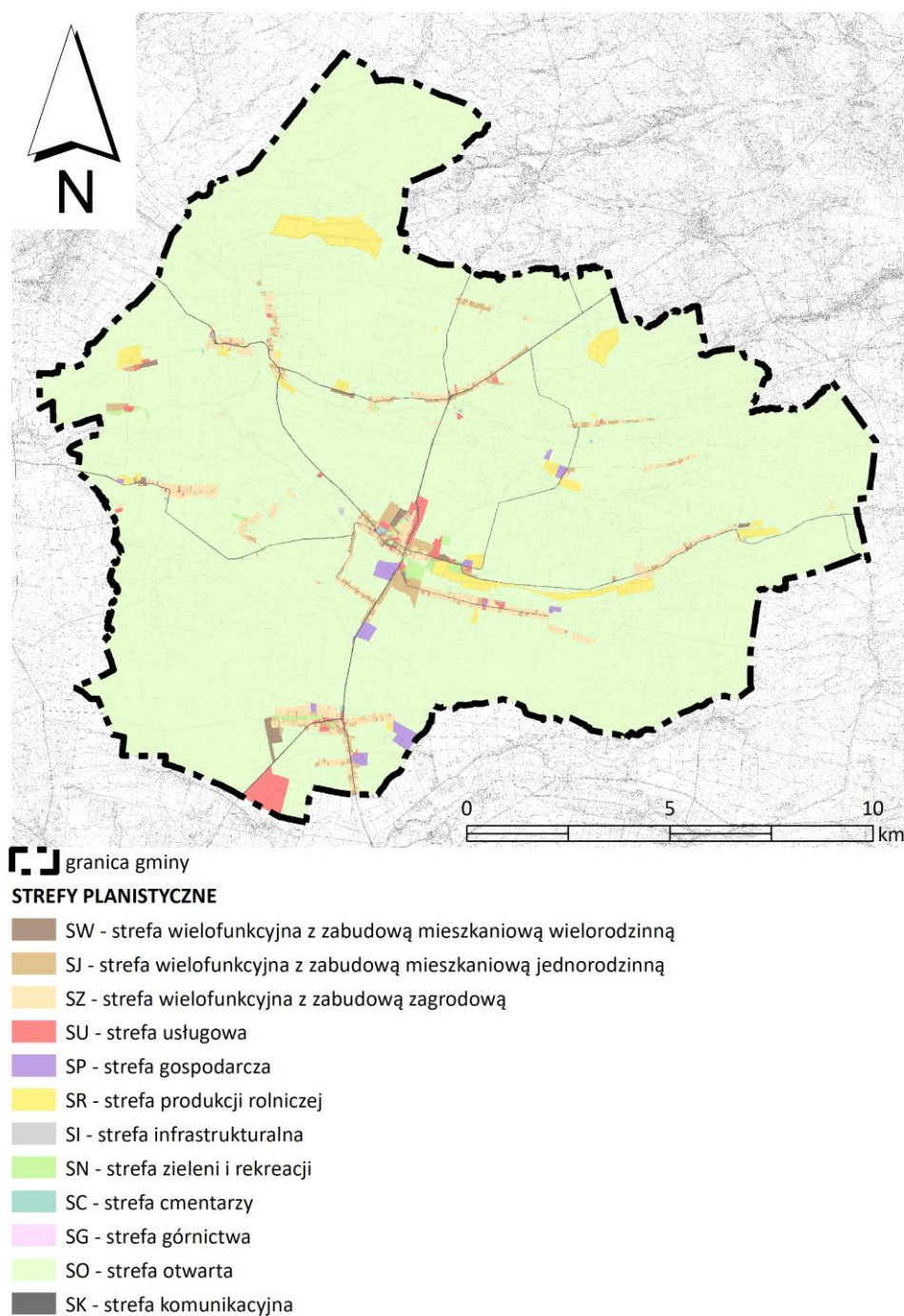
Aby umożliwić mieszkańcom gminy oraz inwestorom dalszy proces inwestycyjny w planie ogólnym Miasta i Gminy Cieszanów wyznaczono obszary uzupełnienia zabudowy.

Ze względu, iż powierzchnia obowiązujących planów miejscowych wynosi ok. 854,42 ha co stanowi jedynie 3,90% powierzchni gminy zasadne jest wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy, aby umożliwić mieszkańcom gminy oraz inwestorom dalszy proces inwestycyjny w oparciu o plan ogólny Miasta i Gminy Cieszanów.

Obszary uzupełnienia zabudowy zostały wyznaczone zgodnie z §1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz.U. z 2024 r., poz. 729, dalej *rozporządzenie OUZ*).

Obszar uzupełnienia zabudowy wyznaczony zgodnie z ww. ustaleniami rozporządzenia OUZ wynosi 3 352 805 m².

Rysunek 1. Strefy planistyczne na obszarze Miasta i Gminy Cieszanów (źródło: opracowanie własne – projekt planu ogólnego)

2.2 Powiązania z innymi dokumentami

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego został przyjęty Uchwałą nr XLVIII/522/2002 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, zmieniony Uchwałą nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 r. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego jest zgodny ze Strategią rozwoju województwa podkarpackiego 2030.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, zgodnie z u.p.z.p., w ramach prowadzenia polityki rozwoju wyznaczył obszary funkcjonalne. Obszar wiejski Gminy Cieszanów kwalifikuje się do wiejskich obszarów funkcjonalnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych. Ponadto, cały obszar Gminy Cieszanów należy do przygranicznych obszarów funkcjonalnych. Plan ustala dla takich obszarów następujące zasady i warunki zagospodarowania:

- Wiejskie Obszary Funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych:
 - rozwój bazy usług publicznych;
 - zapobieganie procesom rozpraszania zabudowy powodującym degradację terenów otwartych i przydatnych dla rolnictwa;
 - ochrona zasobów leśnych oraz rozwój zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej;
 - poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową;
 - rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnej i turystycznej, w tym agroturystyki oraz lecznictwa uzdrowiskowego z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;
- Przygraniczne Obszary Funkcjonalne:
 - zagospodarowanie przestrzenne obszaru z uwzględnieniem potrzeb związanych z obronnością i bezpieczeństwem publicznym;
 - rozwój i modernizacja infrastruktury granicznej, transportowej i logistycznej;
 - integrowanie systemów komunikacyjnych i usprawnienie powiązań transportowych;
 - wspieranie rozwoju nowych funkcji, zwiększających zakres świadczonych usług o charakterze ponadlokalnym, w tym logistycznych;
 - poprawa dostępu do usług publicznych zlokalizowanych w miastach i na obszarach wiejskich;
 - współpraca transgraniczna w zakresie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego, realizacja i koordynacja wspólnych działań i projektów, zapewniających integrację planowania w zakresie ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz infrastruktury transgranicznej;
 - poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową.

Miasto Cieszanów należące do gminy, w podziale ze względu na sytuację społeczno-ekonomiczną, zostało zaklasyfikowane do miast o zagrożonych podstawach rozwoju oraz jako miasto o słabym potencjale rozwojowym.

W zakresie systemu dróg wojewódzkich Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego na obszarze gminy Cieszanów stwierdza, że największym obciążeniem ruchem charakteryzują się drogi wojewódzkie zapewniające połączenia na terenach, gdzie zaznacza się brak dróg krajowych, m.in. droga wojewódzka nr 865 relacji Jarosław – Oleszyce – Cieszanów – Bełżec. Planowana jest rozbudowa istniejącego układu drogowego o obwodnice miast i miejscowości w ciągach dróg krajowych i wojewódzkich o dużym natężeniu ruchu, m.in. Cieszanów. Działanie ma na celu poprawę dostępności komunikacyjnej województwa, wzmocnienie i rozwój wewnątrzregionalnych powiązań komunikacyjnych Rzeszowa z ośrodkami subregionalnymi i lokalnymi oraz powiązań pomiędzy tymi ośrodkami.

W zakresie ochrony zabytkowych obiektów i założeń przestrzennych na obszarze gminy Cieszanów

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego zakłada rewaloryzację historycznych układów urbanistycznych i innych założeń przestrzennych, w tym ruralistycznych, zarówno wpisanych do rejestru zabytków jak i pozostających poza nim, m.in. innych miast oraz dawnych ośrodków miejskich, w tym miejscowości z zachowaną drewnianą zabudową małomiasteczkową.

W celu identyfikacji obszarów o różnych priorytetach rozwojowych oraz określenia niezbędnych działań służących optymalnemu wykorzystaniu ich potencjałów dla rozwoju województwa, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego wyznacza obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym, charakteryzujące się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju. Gmina Cieszanów położona jest w granicach Roztoczańsko-Puszczańskiego Obszaru Funkcjonalnego (R-POF).

Obszar cechuje się znacznym zróżnicowaniem warunków glebowych i możliwości rozwoju rolnictwa. Najkorzystniejsze warunki występują we wschodniej części obszaru, m.in. w gminie Cieszanów.

Obszar charakteryzuje się wysokimi walorami dziedzictwa kulturowego, m.in. dawnymi wieloetnicznymi miasteczkami w Cieszanowie.

Priorytetem rozwojowym dla tego obszaru jest turystyka i usługi turystyczne oparte na potencjale przyrodniczym, kulturowym i uzdrowiskowym.

Plan ustala dla tego obszaru następujące wiodące kierunki zagospodarowania:

- rozwój turystyki poznawczo-wypoczynkowej i kwalifikowanej opartej na lokalnych walorach przyrodniczych i kulturowych;
- poprawę wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej obszaru;
- ochronę zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego;
- rozwój zrównoważonej gospodarki leśnej i rolnej;
- rozwój bazy przetwórstwa rolno-spożywczego;
- wznowienie eksploatacji złóż siarki;
- ochronę obszaru przed powodzią.

Plan ustala dla tego obszaru następujące zasady i warunki zagospodarowania:

- rozbudowę i modernizację istniejącej infrastruktury turystycznej;
- rozbudowę istniejących oraz budowę nowych szlaków drogowych oraz modernizację istniejących linii kolejowych;
- rozwój rolnictwa ekologicznego dostosowanego do lokalnych warunków, poprawa struktury agrarnej gospodarstw;
- rewaloryzację historycznych układów urbanistycznych świadczących o unikatowej historii i kulturze obszaru;
- ochronę krajobrazów i przyrody obszaru;
- zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz zagospodarowanie terenów sprzyjające naturalnej retencji wód powierzchniowych;
- uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

Plan ogólny Miasta i Gminy Cieszanów uwzględnia zapisy planu zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego poprzez:

1. wyznaczenie stref otwartych, które obejmują formy ochrony przyrody, a także obejmują większe kompleksy leśne. Wyznaczone strefy otwarte umożliwiają ochronę bioróżnorodności i ciągłości struktur przyrodniczych, jakie występują w gminie Cieszanów. W strefach tych jako profil dodatkowy ustalono możliwość realizacji wyłączenie terenu zieleni urządzonej;
2. wyznaczenie stref planistycznych uwzględniając istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, pozostawiając w rozproszeniu jedynie istniejącą zabudowę, a tym samym ograniczając degradację otwartych terenów i przydatnych dla rolnictwa;
3. wyznaczenie stref planistycznych uwzględniających ochronę krajobrazu przed chaosem inwestycyjnym oraz określeniem gminnych standardów urbanistycznych, które będą kształtowały ład przestrzenny;
4. wyznaczenie stref usługowych i gospodarczych zwiększających zakres świadczonych usług oraz umożliwiając rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnej i turystycznej, w tym agroturystyki z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;
5. wyznaczenie strefy otwartej na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wykluczając tym samym możliwość realizacji zabudowy w tych obszarach;
6. określenie gminnych standardów urbanistycznych - udziału powierzchni biologicznie czynnej umożliwiającej retencję oraz infiltrację wód opadowych do gruntu.

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby planu ogólnego Gminy Cieszanów, Budplan Sp. z o.o. sierpień 2024

Opracowanie przedstawia strukturę środowiska przyrodniczego z zaznaczeniem jego podstawowych komponentów i zachodzących między nimi związków. Rozpoznanie i charakterystyka stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego dały podstawę do zdiagnozowania i określenia predyspozycji przyrodniczych, do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, ze szczególnym uwzględnieniem terenów, które powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze oraz oceną przydatności środowiska pod różne sposoby użytkowania i formy zagospodarowania terenu.

Ekofizjograficzne uwarunkowania dla zagospodarowania przestrzennego:

I. Obszary pełniące funkcje przyrodnicze

Do obszarów o szczególnym znaczeniu dla prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego zalicza się:

- **obszary stanowiące o strukturze przyrodniczej** tj.: Główny (G) Korytarz Południowo-Centralny (KPdC) łączy Roztocze z Lasami Janowskimi, Puszcą Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym, schodzi do Lasów Lublinieckich i Borów Stobrawskich, sięgając do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów Dolnośląskich.
- **dolina rzeki Wirowej oraz jej dopływów** wraz z obudową biologiczną w postaci użytków zielonych i zadrzewień;
- **lasy ochronne**, w tym lasy pełniące funkcje ostoi dla zwierząt oraz wodochronne, czyli wszystkie lasy stanowiące własność Skarbu Państwa;
- **obszary o szczególnych walorach przyrodniczych** objęte ochroną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Są to obszary o różnym reżimie ochronności, podlegające przepisom odrębnym:
 - o dla **Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej** obowiązują zakazy zgodnie z uchwałą Nr XXXIX/789/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2013 r., poz. 3630) ze zmianą w 2021 r. (Dz. Urz. Województwa

- Podkarpackiego z 2021 r., poz. 3410) oraz w 2022 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2022 r., poz. 3299);
- dla **Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu** obowiązują zakazy zgodnie z uchwałą Nr XXXIX/783/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2013 r., poz. 3586) ze zmianą w 2016 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2016 r., poz. 2163), 2017 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2017 r., poz. 3248) oraz w 2022 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2022 r., poz. 3300);
 - dla **obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034, obszaru Natura 2000 Horyniec PLH180017, obszaru Natura 2000 Puszcza Sol ska PLB060008**, obowiązuje zakaz podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, a ponadto pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami;
 - dla **rezerwatu przyrody „Jedlina”** obowiązują zakazy zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
 - dla **zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytków ekologicznych oraz pomników przyrody** obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- **zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne** uzupełniające funkcje ochronne lasów (ochrona przed erozją, wpływami wód powierzchniowych) oraz ułatwiają migrację gatunków;
 - **zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe**, w tym w szczególności zbiorowiska podmokłe występujące w obniżeniach dolinnych;
 - **zieleń urządzona**, w tym parki, zieleń towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej, ciągom komunikacyjnym, zieleń towarzysząca obiektom sakralnym i cmentarzom, stanowiąca ważne uzupełnienie gminnego systemu przyrodniczego.

II. Obszary rozwoju i ograniczeń funkcji użytkowych

Ograniczenia i wytyczne wynikające z położenia w obrębie obszarów chronionych na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej

W granicach Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej obowiązują zakazy zgodnie z uchwałą Nr XXXIX/789/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2013 r., poz. 3630) ze zmianą w 2021 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2021 r., poz. 3410) oraz w 2022 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2022 r., poz. 3299).

Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu

W granicach Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązują zakazy zgodnie z uchwałą Nr XXXIX/783/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2013 r., poz. 3586) ze zmianą w 2016 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2016 r., poz. 2163), 2017 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2017 r., poz. 3248) oraz w 2022 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2022 r., poz. 3300).

Obszary Natura 2000

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1336 ze zm.), w odniesieniu do obszarów Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Zgodnie z art. 28 i art. 29 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura sporządza się plan zadań ochronnych lub plan ochrony.

Dla obszaru Natura 2000 Horyniec ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Horyniec PLH180017, zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 23 lutego 2018 r.), w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Rezerwat przyrody „Jedlina”

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1336 ze zm.) w rezerwacie przyrody zabrania się¹:

- budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom rezerwatu przyrody;
- chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;
- polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;
- pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów;
- użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
- zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
- pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
- niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;

¹ Zakazy nie dotyczą wykonywania zadań wynikających z planu ochrony lub zadań ochronnych; prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym; wykonywania zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa; obszarów objętych ochroną krajobrazową w trakcie ich gospodarczego wykorzystywania przez jednostki organizacyjne, osoby prawne lub fizyczne oraz wykonywania prawa własności, zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego.

- palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;
- stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;
- zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;
- ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony, psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas oraz psów asystujących w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 44 ze zm.);
- wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- ruchu pojazdów poza drogami publicznymi wskazanymi w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;
- zakłócania ciszy;
- używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- prowadzenia badań naukowych w rezerwacie przyrody bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;
- wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;

- organizacji imprez rekreacyjno-sportowych w rezerwacie przyrody bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Użytki ekologiczne, pomniki przyrody, zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1336 ze zm.) w stosunku do pomnika przyrody, użytku ekologicznego, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy²:

- 1) niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

Zgodnie z uchwałą Nr LVII/439/2022 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 28 października 2022 r. w sprawie użytków ekologicznych na terenie gminy Cieszanów (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2022 r., poz. 4309) w stosunku do użytków ekologicznych zabrania się:

1. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
2. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej lub rybackiej;

² Zakazy nie dotyczą: prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody; realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody; zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa; likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

3. wylewania gnojownicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
4. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt a także minerałów i bursztynu.

Zgodnie z uchwałą Nr III/4/2010 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 29 grudnia 2010 roku (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z dnia 2011 r. Nr 5, poz. 109), uchwałą Nr LIII/23/2014 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 29 maja 2014 roku (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 1760), uchwałą Nr V/49/2019 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2019 r., poz. 1637) oraz uchwałą Nr XLVII/371/2022 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2022 r., poz. 768) w stosunku do pomników przyrody zabrania się:

- niszczenia i uszkodzenia obiektów chronionych;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekty chronione;
- prowadzenia prac ziemnych, które mogą wpłynąć na zmianę stosunków wodnych w obrębie systemu korzeniowego drzew lub uszkodzenie systemu korzeniowego w jakikolwiek inny sposób;
- uszkodzenia i zanieczyszczania gleby wokół obiektów chronionych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- zmiany sposobu użytkowania terenu;
- umieszczania tablic reklamowych.

Ograniczenia wynikające z istniejących zagrożeń naturalnych

W Gminie Cieszanów zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Wirowa, dla której wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. $Q=1\%$ i $Q=10\%$. Są to obszary, na których zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne zakazuje się gromadzenia ściętek, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania; lokalizowania nowych cmentarzy.

W obowiązującej ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.) brak jest bezpośrednich zapisów o zakazie budowy obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, jednak z uwagi na negatywne konsekwencje dla ludności w przypadku wystąpienia powodzi, mimo braku powyższych zapisów, powinno unikać się lokalizacji zabudowy na tych terenach. Zgodnie z art. 166 ust. 2 pkt 4 projekt planu ogólnego gminy wymaga uzgodnienia z Wodami Polskimi w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Według rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 ze zm.), zbiorniki na nieczystości ciekłe mogą być sytuowane tylko na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, przy czym nie dopuszcza się ich sytuowania na obszarach podlegających szczególnej ochronie środowiska i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na terenach zalewowych. Zatem do momentu wybudowania kanalizacji sanitarnej, lokalizacja nowej zabudowy na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi jest niemożliwa.

Ograniczenia wynikające z położenia występowania GZWP nr 428 Dolina kopalna Biłgoraj – Lubaczów

Obecnie brak. Do czasu ustanowienia obszaru ochronnego wody GZWP nr 428 podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne.

Ograniczenia wynikające z występowania stref ochronnych ujęć wód podziemnych i powierzchniowych

Brak. Zgodnie z informacją Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Rzeszowie na terenie Gminy Cieszanów nie ustanowiono stref ochronnych ujęć wód podziemnych i powierzchniowych, tj. brak terenów ochrony bezpośredniej i terenów ochrony pośredniej.

Ograniczenia wynikające z występowania złóż kopalin

Zgodnie z art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.) w planie ogólnym gminy wymagane jest uwzględnienie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji. Zgodnie z przepisami prawa złoża kopalin podlegają ochronie, a eksploatację złóż prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny. Na terenie Gminy Cieszanów udokumentowano dwa złoża gazu ziemnego, dwa złoża piasków oraz dwa złoża itów krakowieckich.

Ograniczenia wynikające z występowania gleb chronionych

Na terenie gminy, głównie w dolinach rzecznych, występują gleby zaliczane do wysokich klas bonitacyjnych (II, III klasa bonitacyjna), które są chronione na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) i w przypadku lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać od odpowiedniego organu zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Zgodnie z art. 10a ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych położone w granicach administracyjnych miast nie wymagają uzyskania zgody na przeznaczenie na cele nierolnicze.

Ograniczenia wynikające z występowania gruntów leśnych

Grunty leśne podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) i w przypadku lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać od odpowiedniego organu zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

Ograniczenia wynikające z niekorzystnych warunków budowlanych

Warunki niekorzystne, utrudniające budownictwo ze względu na występowanie słabonośnych gruntów organicznych takich jak: torfy i namuły oraz piaski rzeczne występują w dnie doliny rzeki Wirowej oraz jej dopływów. Głębokość do pierwszego poziomu wodonośnego na tych terenach jest mniejsza niż 2 m p.p.t. Tereny położone w obrębie tarasu zalewowego rzeki Wirowej są narażone na okresowe zalewanie w czasie powodzi.

Do obszarów o warunkach niekorzystnych, utrudniających budownictwo, zaliczają się również tereny zbudowane z osadów lessopodobnych (gliny pylaste), które mogą mieć tendencję do osiadania zapadowego. Warunki niekorzystne występują też na obszarach położonych w strefach krawędzi doliny rzeki Wirowej. Utrudnione dla zabudowy warunki podłoża występują także na obszarach wydmy i pól piasków eolicznych. Występują one przeważnie na terenach zadrzewionych, dlatego należy mieć na uwadze, że wycinanie lasów może spowodować uruchomienie piasków eolicznych.

Obszar gminy Cieszanów nie ma predyspozycji do powierzchniowych ruchów masowych, brak obszarów o spadkach >12 % utrudniających budownictwo.

PODSUMOWANIE

zakaz zabudowy lub zabudowa po uzyskaniu pozwolenia	ograniczenie zabudowy
udokumentowane złoża kopalin	obszar Natura 2000 – obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (tzw. ocena habitatowa)
rezerwat przyrody „Jedlina”, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, użytki ekologiczne, pomniki przyrody	obszary położone w granicach Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej, Rostoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu
stanowiska cennej fauny i flory	potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C) oraz obszar węzłowy Puszcza Solńska (GKPdC-1A)
gleby wysokich klas bonitacyjnych (II, III klasa bonitacyjna) – chronione na mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (z wyjątkiem gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych położonych w granicach administracyjnych miasta)	obszary o warunkach geologiczno-inżynierskich niekorzystnych dla budownictwa
tereny leśne – chronione na mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych	obszary zagrożone powodzią (wymagane uzgodnienie z Wodami Polskimi)

III. Strefy planistyczne – ocena przydatności terenów dla rozwoju funkcji użytkowych

W opracowaniu ekofizjograficznym oceniono mocne strony oraz istniejące ograniczenia środowiskowe dla wyznaczenia poszczególnych stref planistycznych na terenie Gminy Cieszanów oraz określono przydatność terenów gminy do objęcia daną strefą planistyczną.

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren ogrodów działkowych, teren lasu, teren wód	30	stosunkowo dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego; walory krajobrazowe i przyrodnicze (dolina rzeki Wirowej wraz z Zalewem Lublinieckim, stawy rybne, zwarte kompleksy leśne, Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej, Roztoczański OChK, obszary Natura 2000, rezerwat przyrody „Jedlina”, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, użytki ekologiczne); potencjalne miejsca zatrudnienia: - o sektor rolniczy, - o sektor publiczny, - o prywatne podmioty gospodarcze; wysoki udział terenów	tereny o niskiej odporności wód podziemnych na zanieczyszczenia; konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów wiejskich; potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C) oraz obszar węzłowy Puszcza Solska (GKPdC-1A); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste, wydmy, piaski eoliczne, dolina rzeki Wirowej); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody;	istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z zabudową usługową oraz towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

³ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758).

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					o korzystnych warunkach dla posadowienia budynków; dostęp do usług handlowych, oświaty, ochrony zdrowia, usług kultury, sportu i rekreacji, turystyki (Miasto Cieszanów, wieś Dachnów, Miasto Lubaczów, Miasto Oleszyce, Miasto Narol); mały udział gleb chronionych II – III klasy bonitacyjnej;	udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren ogrodów działkowych, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	stosunkowo dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego; walory krajobrazowe i przyrodnicze (dolina rzeki Wirowej wraz z Zalewem Lublinieckim, stawy rybne, zwarte kompleksy leśne, Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej, Rostoczański OChK, obszary Natura 2000, rezerwat przyrody „Jedlina”, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, użytki	tereny o niskiej odporności wód podziemnych na zanieczyszczenia; konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów wiejskich; potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C) oraz obszar węzłowy Puszcza Solka (GKPdC-1A); występowanie terenów	istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z zabudową usługową oraz towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					ekologiczne; potencjalne miejsca zatrudnienia: - o sektor rolniczy, - o sektor publiczny, - o prywatne podmioty gospodarcze; wysoki udział terenów o korzystnych warunkach dla posadowienia budynków; dostęp do usług handlowych, oświaty, ochrony zdrowia, usług kultury, sportu i rekreacji, turystyki (Miasto Cieszanów, wieś Dachnów, Miasto Lubaczów, Miasto Oleszyce, Miasto Narol); mały udział gleb chronionych II – III klasy bonitacyjnej;	o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste, wydmy, piaski eoliczne, dolina rzeki Wirowej); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług,	30	stosunkowo dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego;	tereny o niskiej odporności wód podziemnych na zanieczyszczenia; konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na	istniejące tereny zabudowy zagrodowej oraz tereny produkcji w gospodarstwach rolnych wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
		obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		walory krajobrazowe i przyrodnicze (dolina rzeki Wirowej wraz z Zalewem Lublinieckim, stawy rybne, zwarte kompleksy leśne, Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej, Roztoczański OChK, obszary Natura 2000, rezerwat przyrody „Jedlina”, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, użytki ekologiczne); potencjalne miejsca zatrudnienia: - o sektor rolniczy, - o sektor publiczny, - o prywatne podmioty gospodarcze; wysoki udział terenów o korzystnych warunkach dla posadowienia budynków; dostęp do usług handlowych, oświaty, ochrony zdrowia, usług kultury, sportu i rekreacji, turystyki (Miasto Cieszanów, wieś Dachnów, Miasto	potrzebę kanalizacji terenów wiejskich; potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C) oraz obszar węzłowy Puszcza Solka (GKPdC-1A); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste, wydmy, piaski eoliczne, dolina rzeki Wirowej); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy mieszkaniowo-usługowej ze względu na możliwą uciążliwość zapachową (odory)

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					Lubaczów, Miasto Oleszyce, Miasto Narol); mały udział gleb chronionych II – III klasy bonitacyjnej;		
SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	potrzeba rozwoju/uzupełnienia oferty sektora usługowego – w szczególności na terenach wiejskich; wolne tereny inwestycyjne;	tereny o niskiej odporności wód podziemnych na zanieczyszczenia; konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów wiejskich; potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C) oraz obszar węzłowy Puszcza Solska (GKPdC-1A); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste, wydmy, piaski eoliczne, dolina rzeki Wirowej); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony	istniejące tereny zabudowy usługowej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SH	strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	oddalenie od dużych ośrodków miejskich – Rzeszów, Lublin; wolne tereny inwestycyjne;	tereny o niskiej odporności wód podziemnych na zanieczyszczenia; konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów wiejskich; potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C) oraz obszar węzłowy Puszcza Solska (GKPdC-1A); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (słabonośne grunty organiczne, grunty	obecnie na terenie gminy nie występują wielkopowierzchniowe obiekty handlowe, przy czym ze względu na wolne tereny inwestycyjne, brak jest przeciwwskazań dla wyznaczenia tej strefy - lokalizacja nowej zabudowy jest zależna od ograniczeń środowiskowych, lokalizacja obiektu handlu wielkopowierzchniowego może nastąpić wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						niespoiste, wydmy, piaski eoliczne, dolina rzeki Wirowej); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20	wolne tereny inwestycyjne; dostęp do dróg wojewódzkich; mały udział gleb chronionych II – III klasy bonitacyjnej;	tereny o niskiej odporności wód podziemnych na zanieczyszczenia; konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów wiejskich; potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C) oraz obszar węzłowy Puszcza	istniejące tereny zabudowy produkcyjnej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy mieszkaniowej

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						Solska (GKPD-1A); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste, wydmy, piaski eoliczne, dolina rzeki Wirowej); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren	30	korzystne ukształtowanie terenu oraz warunki topoklimatyczne; popyt na zdrową żywność; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu gminy;	przewaga gleb niższych klas bonitacyjnych (IV, V, VI klasa bonitacyjna); tereny o niskiej odporności wód podziemnych na zanieczyszczenia; konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów	istniejące tereny produkcji w gospodarstwach rolnych wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
			zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód			wiejskich; potrzeba ochrony przed zabudową obszarów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C) oraz obszar węzłowy Puszcza Solska (GKPdC-1A); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste, wydmy, piaski eoliczne, dolina rzeki Wirowej); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy mieszkaniowo-usługowej ze względu na możliwą uciążliwość zapachową (odory)

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20	potrzeba rozwoju infrastruktury technicznej, tj. obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej związane z elektroenergetyką, gazownictwem, gospodarką odpadami, gospodarką wodno-kanalizacyjną oraz urządzenia wodne	występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste, wydmy, piaski eoliczne, dolina rzeki Wirowej); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	istniejące tereny infrastruktury technicznej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych
SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług	50	walory krajobrazowe i przyrodnicze (dolina rzeki Wirowej wraz z Zalewem Lublinieckim, stawy rybne, zwarte kompleksy leśne, Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej, Roztoczański OChK, obszary Natura 2000, rezerwat przyrody „Jedlina”, zespół	występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste, wydmy, piaski eoliczne, dolina rzeki Wirowej); ograniczenia wynikające z występowania punktowych	istniejące tereny zieleni i rekreacji wraz z towarzyszącymi terenami komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy, przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
			zdrowia i pomocy społecznej, teren ogrodów działkowych, teren zieleni naturalnej, teren lasu		przyrodniczo-krajobrazowy, użytki ekologiczne); atrakcje turystyczne, m.in.: - o zabytki kulturowe; - o stawy rybne; - o Zalew Lubliniecki; - o park przy zespole dworskim w Nowym Siole wraz ze stawami oraz kąpieliskiem; - o park miejski „Cieszanów Rynek”; - o wieża widokowa w Cieszanowie; potrzeba wykorzystania potencjału turystycznego i walorów przyrodniczych gminy, rozwoju infrastruktury turystycznej	i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego,	30	-	wymagania dotyczące realizacji terenów	istniejące tereny cmentarne wraz z towarzyszącymi terenami usługowymi,

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
		infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód			cmentarnych określają: - o ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 576); - o rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie pod cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315); - o rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz.U. z 2008 r. Nr 48, poz. 284);	aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej
						tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest poszerzenie istniejących cmentarzy bądź realizacja nowych, przy uwzględnieniu wymagań dotyczących realizacji terenów cmentarnych i ograniczeń środowiskowych	

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków (Dz.U. z 2011 r. Nr 75, poz. 405); tereny o niskiej odporności wód podziemnych na zanieczyszczenia; ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SG	strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i	-	udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub	ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody;	tereny, na których udokumentowano złoża kopalin wraz z terenami towarzyszącymi eksploatacji tereny, na których planuje

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
			administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		wykorzystania;		się wydobyć, co umożliwi uzyskanie, po udokumentowaniu złoża, pozwolenia na wydobyć (koncesji)
SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	-	walory krajobrazowe i przyrodnicze (występowanie punktowych i obszarowych form ochrony przyrody); zwarte kompleksy leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa; dolina rzeki Wirowej wraz z użytkami zielonymi oraz Zalewem Lublinieckim; stawy rybne; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu gminy; część gmina położona jest w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C) oraz obszar węzłowy Puszcza Solska (GKPdC-1A);	ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	tereny aktywne przyrodniczo wraz z towarzyszącymi terenami komunikacji i infrastruktury technicznej realizacja OZE przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ³	nazwa strefy planistycznej ³	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ³	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
SK	strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	potrzeba zapewnienia obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych;	ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	istniejące tereny komunikacyjne wraz z towarzyszącymi terenami usługowymi, infrastruktury technicznej oraz tereny aktywne przyrodniczo, na których planuje się poszerzenie istniejących bądź realizację nowych ciągów komunikacyjnych, przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

Sposób uwzględnienia w planie ogólnym opracowania ekofizjograficznego w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1-3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska

Przy wyznaczaniu stref planistycznych, gminnych standardów urbanistycznych uwzględnione zostały wskazania i wytyczne zawarte w ww. opracowaniu poprzez:

- wyznaczenie stref otwartych z zakazem nowej zabudowy, z wykluczeniem istniejącego zagospodarowania oraz terenów budowlanych wynikających z obowiązujących miejscowych planów w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;
- wyznaczenie stref otwartych w zasięgu obszaru chronionego krajobrazu, naturze 2000, rezerwacie przyrody, parku krajobrazowego, użytków ekologicznych, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, a także obejmujących większe kompleksy leśne i zadrzewienia. W strefach tych jako profil dodatkowy ustalono możliwość realizacji wyłącznie terenu zieleni urządzonej;
- wyznaczenie stref planistycznych uwzględniając istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, pozostawiając w rozproszeniu jedynie istniejącą zabudowę, a tym samym ograniczając presję urbanizacyjną na obszary cenne przyrodniczo oraz ograniczając konieczność zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- określenie gminnych standardów urbanistycznych - udziału powierzchni biologicznie czynnej umożliwiającej infiltrację wód opadowych do gruntu;
- wyznaczenie stref górnictwa i wydobywania na udokumentowanym złożu kopalin, które podlega ochronie w celu zabezpieczenia możliwości jego eksploatacji lub wykorzystania z wyjątkiem złoża gazu, które ze względu na charakter wydobywania, w większości znajduje się w strefie otwartej. Ze względu na charakter złoża, każda strefa umożliwia jego eksploatację. Zgodnie z profilem podstawowym każdej strefy, istnieje możliwość wyznaczenia na etapie miejscowych planów terenu infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m² (zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 z późn. zm.);
- wskazanie w poszczególnych strefach zieleni urządzonej jako profilu dodatkowego.

Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego

Dla województwa podkarpackiego, w tym dla obszaru Miasta i Gminy Cieszanów, został sporządzony Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego, który został przyjęty uchwałą Nr XIII/218/25 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa podkarpackiego. W audycie krajobrazowym wskazano krajobrazy występujące na obszarze województwa podkarpackiego (w tym na obszarze Miasta i Gminy Cieszanów) oraz lokalizację krajobrazów priorytetowych⁴.

Na terenie Miasta i Gminy Cieszanów zidentyfikowano łącznie cztery typy krajobrazu, w tym 8 podtypów, które zaprezentowano w tabeli 1 oraz na rysunku 3. **Spośród zidentyfikowanych krajobrazów wskazano dwa krajobrazy priorytetowe o kodach 18-512.49-10, 18-512.49-83.**

W tabeli 2 zawarto wykaz rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu.

⁴ Krajobraz może być wskazany jako krajobraz priorytetowy, jeżeli jest szczególnie cenny ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, a także spełnia co najmniej jedno z kryteriów, tj. unikatowość występowania, reprezentatywność, dotychczasowej ochrony prawnej, ważności krajobrazu.

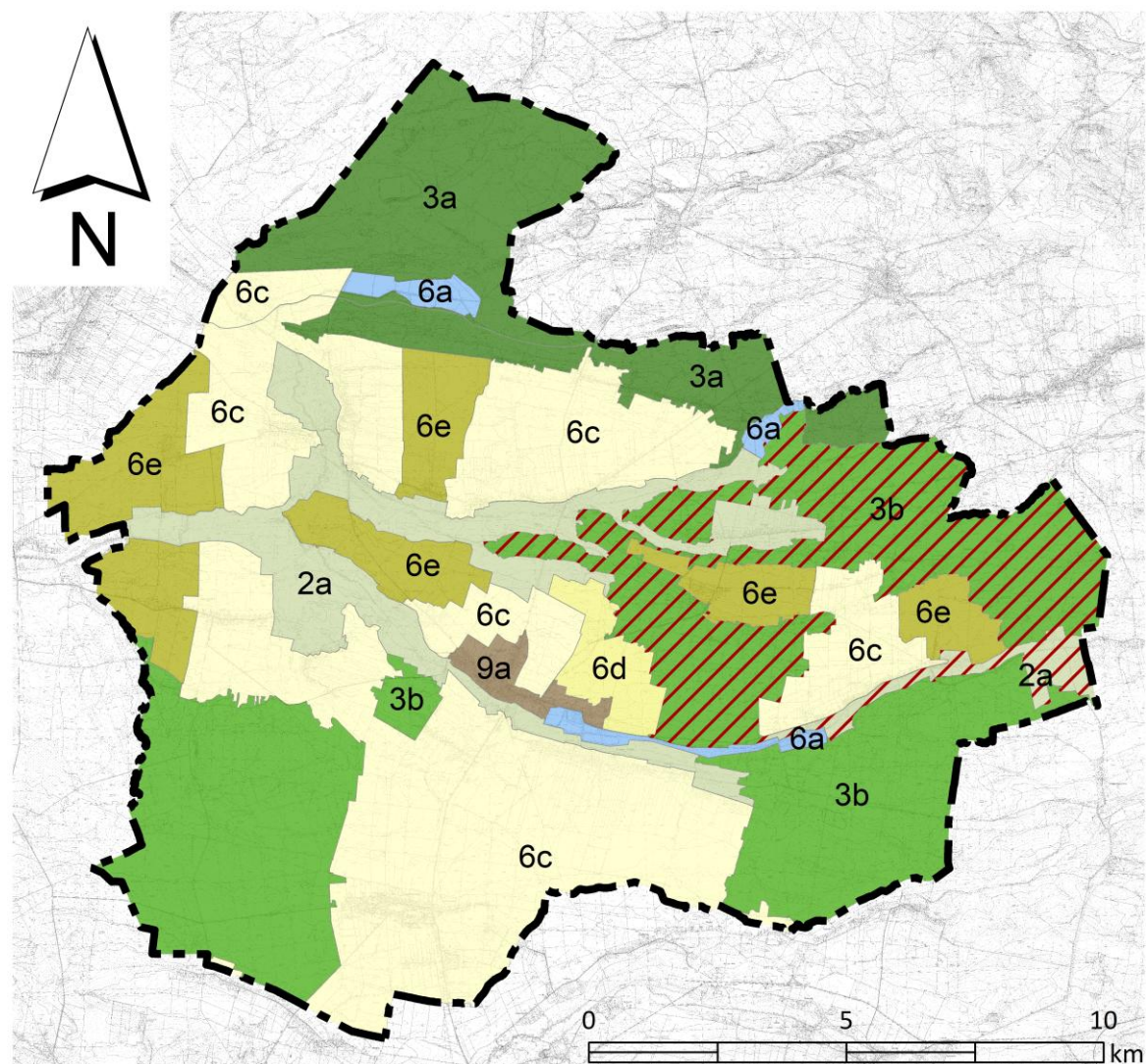
Tabela 1. Typy i podtypy krajobrazu na terenie Miasta i Gminy Cieszanów (źródło: Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego, 2025)

typ, podtyp krajobrazu	typ rzeźby terenu	kod krajobrazu
2. Bagienno łąkowe - głównie bezleśne 2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk	krajobrazy dolin	18-512.49-13
	krajobrazy dolin	18-512.49-83*
3. Leśne 3a. Z przewagą siedlisk borowych	krajobrazy równinne	18-512.47-02
	krajobrazy faliste	18-512.49-37
3. Leśne 3b. Z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy równinne	18-512.49-05
	krajobrazy pagórkowate	18-512.49-10*
	krajobrazy faliste	18-512.49-19
	krajobrazy równinne	18-512.49-A8
6. Wiejskie 6a. Sztuczne zbiorniki wodne	krajobrazy równinne	18-512.47-40
	krajobrazy równinne	18-512.49-B1
	krajobrazy faliste	18-512.49-B5
6. Wiejskie 6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących małe pola	krajobrazy równinne	18-512.47-30
	krajobrazy równinne	18-512.49-06
	krajobrazy faliste	18-512.49-50
	krajobrazy faliste	18-512.49-51
	krajobrazy pagórkowate	18-512.49-67

	krajobrazy faliste	18-512.49-81
6. Wiejskie 6d. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących pola średniej wielkości	krajobrazy faliste	18-512.49-82
6. Wiejskie 6e. Z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk	krajobrazy równinne	18-512.49-61
	krajobrazy równinne	18-512.49-63
	krajobrazy faliste	18-512.49-76
	krajobrazy faliste	18-512.49-80
	krajobrazy pagórkowate	18-512.49-88
	krajobrazy pagórkowate	18-512.49-97
9. Miejskie 9a. Miejscowości z zachowanym układem historycznym	krajobrazy faliste	18-512.49-A2

* krajobraz priorytetowy

Rysunek 3. Typy i podtypy krajobrazu na terenie Miasta i Gminy Cieszanów (źródło: Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego, 2025)

granica gminy

krajobraz priorytetowy

typ krajobrazu (podtyp)

2. Bagienno-łąkowe - głównie bezleśne (2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk)

3. Leśne (3a. Z przewagą siedlisk borowych)

3. Leśne (3b. Z przewagą siedlisk lasowych)

6. Wiejskie (6a. Sztuczne zbiorniki wodne)

6. Wiejskie

(6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących małe pola)

6. Wiejskie

(6d. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących pola średniej wielkości)

6. Wiejskie (6e. Z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk)

9. Miejskie (9a. Miejscowości z zachowanym układem historycznym)

Tabela 2. Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu (źródło: Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego, 2025)

Kod krajobrazu	18-512.49-13				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
• Zachowanie istniejących ekosystemów ekstensywnie użytkowanych łąk oraz przeciwdziałanie ich degradacji. • Zachowanie istniejących lądowych ekosystemów hydrogenicznych oraz przeciwdziałanie ich degradacji, w tym osuszania. • Kształtowanie systemu przyrodniczego, zachowanie jego spójności przestrzennej. • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów	• Zachowanie/utrzymanie obecnego charakteru krajobrazu. • Przeciwdziałanie sukcesji naturalnej. • Kontynuacja gospodarki wodnej, rolniczej i leśnej. • Utrzymanie ekosystemów łąkowych. • Utrzymanie struktury ekologicznej krajobrazu.	• Utrzymanie/przywracanie do właściwego stanu ochrony chronionych gatunków siedlisk przyrodniczych, chronionych gatunków roślin, grzybów, zwierząt i ich siedlisk. • Zapobieganie sukcesji naturalnej.	• Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną. • Podejmowanie działań prowadzących do osiągnięcia celów wyznaczonych dla obszarów chronionych. • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków. • Integracja działań podejmowanych przez instytucje zajmujące się	• Utrzymanie ekosystemów łąk użytkowanych ekstensywnie pełniących funkcje przyrodnicze i krajobrazowe w celu ochrony gatunków związanych z tymi ekosystemami. • Zachowanie powiązań przyrodniczych między istniejącymi siedliskami w celu ochrony różnorodności biologicznej. • Stosowanie zabiegów	-

• rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III. • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią. • Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu. • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.			ochroną przyrody, w tym współpraca, wymiana informacji i koordynacja podejmowanych działań.	ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód.	
---	--	--	---	--	--

Kod krajobrazu	18-512.49-83				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Zachowanie istniejących ekosystemów ekstensywnie użytkowanych łąk oraz przeciwdziałanie ich degradacji. - Zachowanie istniejących lądowych ekosystemów hydrogenicznych oraz przeciwdziałanie ich degradacji, w tym osuszania. - Kształtowanie systemu przyrodniczego, zachowanie jego spójności przestrzennej. - Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności	- Zachowanie/utrzymanie obecnego charakteru krajobrazu. - Przeciwdziałanie sukcesji naturalnej. - Kontynuacja gospodarki wodnej, rolniczej i leśnej. - Utrzymanie ekosystemów łąkowych. - Utrzymanie struktury ekologicznej krajobrazu.	- Utrzymanie/przywracanie do właściwego stanu ochrony chronionych gatunków siedlisk przyrodniczych, chronionych gatunków roślin, grzybów, zwierząt i ich siedlisk. - Zapobieganie sukcesji naturalnej.	- Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną. - Podejmowanie działań prowadzących do osiągnięcia celów wyznaczonych dla obszarów chronionych. - Zachowanie prawnych form ochrony zabytków. - Integracja działań podejmowanych przez instytucje zajmujące się ochroną przyrody, w tym współpraca, wymiana	- Utrzymanie ekosystemów łąk użytkowanych ekstensywnie pełniących funkcje przyrodnicze i krajobrazowe w celu ochrony gatunków związanych z tymi ekosystemami. - Zachowanie powiązań przyrodniczych między istniejącymi siedliskami w celu ochrony różnorodności biologicznej. - Stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub	-

gleb klas I-III. • Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu. • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.			informacji i koordynacja podejmowanych działań.	spowolnienie odpływu wód.	
---	--	--	--	----------------------------------	--

Kod krajobrazu	18-512.47-02				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu. - Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. - Ochrona jakości krajobrazu w przypadku modernizacji istniejącej i realizacji nowej infrastruktury technicznej. - Utrzymanie szlaków migracji zwierząt.	- Zachowanie/utrzymanie obecnego charakteru krajobrazu. - Kontynuacja gospodarki wodnej, rolniczej i leśnej. - Prowadzenie racjonalnej i zrównoważonej gospodarki leśnej. - Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej. - Ochrona strefy brzegowej cieków poprzez zapobieganie	- Eliminowanie gatunków obcych i inwazyjnych stanowiących zagrożenie dla zbiorowisk leśnych. - Utrzymanie/przywracanie do właściwego stanu ochrony chronionych gatunków siedlisk przyrodniczych, chronionych gatunków roślin, grzybów, zwierząt i ich siedlisk. - Utrzymanie/przywracanie terenów podmokłych, zabagnionych, młak, torfowisk, jako terenów ważnych dla gatunków i siedlisk zależnych od wód.	- Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną. - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań.	- Utrzymanie ekosystemów leśnych i łąkowych w celu ochrony gatunków związanych z tymi ekosystemami. - Utrzymanie obudowy biologicznej rzek i potoków jako elementu krajobrazu. - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności. - Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji	-

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko. - Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.	dewastacji brzegów oraz niszczeniu naturalnej roślinności. - Przeciwdziałanie nielegalnej eksploatacji kopalin. - Utrzymanie terenów podmokłych. - Utrzymanie strefy ekotonowej. - Utrzymanie ekosystemów leśnych, łąkowych oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych. - Utrzymanie naturalnego charakteru cieków. - Utrzymanie naturalnych terenów zalewowych. - Możliwość realizowania małej retencji.	- Maksymalne ograniczenie prowadzenia odwadniania gruntów podmokłych, zabagnionych. - Zachowanie naturalnych koryt rzek i potoków. - Nasadzenia drzew prowadzić w oparciu o gatunki rodzime dostosowane do siedliska. - Ograniczanie procesu eutrofizacji wód. - Ochrona ekosystemów leśnych przed inwazją szkodliwych owadów i grzybowych chorób infekcyjnych czy szkodami abiotycznymi o charakterze klęskowym.		zwierząt.	
---	--	---	--	-----------	--

Kod krajobrazu	18-512.49-37				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu. - Ochrona jakości krajobrazu w przypadku modernizacji istniejącej i realizacji nowej infrastruktury technicznej. - Utrzymanie szlaków migracji zwierząt. - Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko. - Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość	- Zachowanie/utrzymanie obecnego charakteru krajobrazu. - Kontynuacja gospodarki wodnej, rolniczej i leśnej. - Prowadzenie racjonalnej i zrównoważonej gospodarki leśnej. - Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej. - Ochrona strefy brzegowej cieków poprzez zapobieganie	- Eliminowanie gatunków obcych i inwazyjnych stanowiących zagrożenie dla zbiorowisk leśnych. - Utrzymanie/przywracanie do właściwego stanu ochrony chronionych gatunków siedlisk przyrodniczych, chronionych gatunków roślin, grzybów, zwierząt i ich siedlisk. - Utrzymanie/przywracanie terenów podmokłych, zabagnionych, młak, torfowisk, jako terenów ważnych dla gatunków i siedlisk zależnych od wód.	- Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną. - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań.	- Utrzymanie ekosystemów leśnych i łąkowych w celu ochrony gatunków związanych z tymi ekosystemami. - Utrzymanie obudowy biologicznej rzek i potoków jako elementu krajobrazu. - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności. - Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji	-

mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.	dewastacji brzegów oraz niszczeniu naturalnej roślinności. • Utrzymanie terenów podmokłych. • Utrzymanie strefy ekotonowej. • Utrzymanie ekosystemów leśnych, łąkowych oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych. • Utrzymanie naturalnego charakteru cieków. • Utrzymanie naturalnych terenów zalewowych. • Możliwość realizowania małej retencji.	• Maksymalne ograniczenie prowadzenia odwadniania gruntów podmokłych, zabagnionych. • Zachowanie naturalnych koryt rzek i potoków. • Nasadzenia drzew prowadzić w oparciu o gatunki rodzime dostosowane do siedliska. • Ograniczanie procesu eutrofizacji wód. • Ochrona ekosystemów leśnych przed inwazją szkodliwych owadów i grzybowych chorób infekcyjnych czy szkodami abiotycznymi o charakterze klęskowym.		zwierząt.	
---	--	---	--	------------------	--

Kod krajobrazu	18-512.49-05				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu. - Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. - Ochrona jakości krajobrazu w przypadku modernizacji istniejącej i realizacji nowej infrastruktury technicznej. - Minimalizacja negatywnych oddziaływań	- Zachowanie/utrzymanie obecnego charakteru krajobrazu. - Kontynuacja gospodarki wodnej, rolniczej i leśnej. - Prowadzenie racjonalnej i zrównoważonej gospodarki leśnej. - Odpowiednie gospodarowanie gruntami leżącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu,	- Eliminowanie gatunków obcych i inwazyjnych stanowiących zagrożenie dla zbiorowisk leśnych. - Utrzymanie/przywracanie do właściwego stanu ochrony chronionych gatunków siedlisk przyrodniczych, chronionych gatunków roślin, grzybów, zwierząt i ich siedlisk. - Utrzymanie/przywracanie terenów podmokłych, zabagnionych, młak, torfowisk, jako terenów ważnych dla gatunków i siedlisk zależnych od wód.	- Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną. - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań.	- Utrzymanie ekosystemów leśnych i łąkowych w celu ochrony gatunków związanych z tymi ekosystemami. - Utrzymanie obudowy biologicznej rzek i potoków jako elementu krajobrazu. - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności. - Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji	-

hałasu na środowisko. Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.	w tym na krajobraz. - Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej. - Ochrona strefy brzegowej cieków poprzez zapobieganie dewastacji brzegów oraz niszczeniu naturalnej roślinności. - Utrzymanie terenów podmokłych. - Utrzymanie strefy ekotonowej. - Utrzymanie ekosystemów leśnych, łąkowych oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych. - Utrzymanie naturalnego charakteru cieków. - Możliwość realizowania małej retencji.	- Maksymalne ograniczenie prowadzenia odwadniania gruntów podmokłych, zabagnionych. - Zachowanie naturalnych koryt rzek i potoków. - Nasadzenia drzew prowadzić w oparciu o gatunki rodzime dostosowane do siedliska. - Ograniczenie procesu eutrofizacji wód. - Ochrona ekosystemów leśnych przed inwazją szkodliwych owadów i grzybowych chorób infekcyjnych czy szkodami abiotycznymi o charakterze klęskowym.		zwierząt.	
---	--	---	--	-----------	--

Kod krajobrazu	18-512.49-10				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu. - Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. - Ochrona jakości krajobrazu w przypadku modernizacji istniejącej i realizacji nowej infrastruktury technicznej. - Utrzymanie szlaków migracji zwierząt.	- Zachowanie/utrzymanie obecnego charakteru krajobrazu. - Kontynuacja gospodarki wodnej, rolniczej i leśnej. - Prowadzenie racjonalnej i zrównoważonej gospodarki leśnej. - Odpowiedzialne gospodarowanie na terenie istniejącej biogazowni – minimalizacja uciążliwości zapachowych. - Odpowiednie gospodarowanie	- Eliminowanie gatunków obcych i inwazyjnych stanowiących zagrożenie dla zbiorowisk leśnych. - Utrzymanie/przywracanie do właściwego stanu ochrony chronionych gatunków siedlisk przyrodniczych, chronionych gatunków roślin, grzybów, zwierząt i ich siedlisk. - Utrzymanie/przywracanie terenów podmokłych, zabagnionych, młak, torfowisk, jako terenów ważnych dla gatunków i siedlisk zależnych od	- Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną. - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań.	- Utrzymanie ekosystemów leśnych i łąkowych w celu ochrony gatunków związanych z tymi ekosystemami. - Utrzymanie obudowy biologicznej rzek i potoków jako elementu krajobrazu. - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności. - Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji	-

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko. - Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.	gruntami leżącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz. - Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej. - Ochrona strefy brzegowej cieków poprzez zapobieganie dewastacji brzegów oraz niszczeniu naturalnej roślinności. - Utrzymanie terenów podmokłych. - Utrzymanie strefy ekotonowej. - Utrzymanie ekosystemów leśnych, łąkowych oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych. - Utrzymanie naturalnego charakteru cieków. - Możliwość realizowania małej retencji.	wód. - Maksymalne ograniczenie prowadzenia odwadniania gruntów podmokłych, zabagnionych. - Zachowanie naturalnych koryt rzek i potoków. - Nasadzenia drzew prowadzić w oparciu o gatunki rodzime dostosowane do siedliska. - Ograniczanie procesu eutrofizacji wód. - Ochrona ekosystemów leśnych przed inwazją szkodliwych owadów i grzybowych chorób infekcyjnych czy szkodami abiotycznymi o charakterze klęskowym.		zwierzę.	
---	--	---	--	----------	--

Kod krajobrazu	18-512.49-19				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. - Realizacja zadań ochronnych na obszarze rezerwatu przyrody Jedlina. - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu. - Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. - Ochrona jakości krajobrazu w przypadku modernizacji istniejącej i realizacji nowej	- Zachowanie/utrzymanie obecnego charakteru krajobrazu. - Kontynuacja gospodarki wodnej, rolniczej i leśnej. - Prowadzenie racjonalnej i zrównoważonej gospodarki leśnej. - Odpowiednie gospodarowanie gruntami leżącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu,	- Eliminowanie gatunków obcych i inwazyjnych stanowiących zagrożenie dla zbiorowisk leśnych. - Utrzymanie/przywracanie do właściwego stanu ochrony chronionych gatunków siedlisk przyrodniczych, chronionych gatunków roślin, grzybów, zwierząt i ich siedlisk. - Utrzymanie/przywracanie terenów podmokłych, zabagnionych, młak, torfowisk, jako terenów ważnych dla gatunków i siedlisk zależnych od wód.	- Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną. - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy wypracowanych wspólnie działań.	- Utrzymanie ekosystemów leśnych i łąkowych w celu ochrony gatunków związanych z tymi ekosystemami. - Utrzymanie obudowy biologicznej rzek i potoków jako elementu krajobrazu. - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności. - Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji	-

infrastruktury technicznej. • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji. • Prowadzenie działań umożliwiających ekspozycję obiektów zabytkowych i ich otoczenia, w tym przeciwdziałanie niekontrolowanemu rozrostowi roślinności. • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Utrzymanie szlaków migracji zwierząt. • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.	w tym na krajobraz. • Prowadzenie działalności górniczej z zastosowaniem rozwiązań mających na celu redukcję emisji zanieczyszczeń. • Monitorowanie wpływu oddziaływania prowadzonej eksploatacji na środowisko, umożliwiające szybkie reagowanie na zagrożenia. • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej. • Ochrona strefy brzegowej cieków poprzez zapobieganie dewastacji brzegów oraz niszczeniu naturalnej roślinności. • Utrzymanie terenów podmokłych. • Utrzymanie strefy ekotonowej. • Utrzymanie ekosystemów leśnych, łąkowych oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych. • Utrzymanie	• Rekultywacja terenu po zakończeniu eksploatacji złoża. • Maksymalne ograniczenie prowadzenia odwadniania gruntów podmokłych, zabagnionych. • Zachowanie naturalnych koryt rzek i potoków. • Nasadzenia drzew prowadzić w oparciu o gatunki rodzime dostosowane do siedliska. • Ograniczanie procesu eutrofizacji wód. • Ochrona ekosystemów leśnych przed inwazją szkodliwych owadów i grzybowych chorób infekcyjnych czy szkodami abiotycznymi o charakterze klęskowym.		zwierząt	
---	--	---	--	----------	--

	naturalnego charakteru cieków. ☐ Możliwość realizowania małej retencji.				
--	--	--	--	--	--

Kod krajobrazu	18-512.47-40				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. - Użytkowanie terenu w sposób zapewniający zrównoważony rozwój, z zachowaniem wysokich walorów środowiska.	Zachowanie/utrzymanie obecnego krajobrazu.	Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi.	- Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie. - Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych.	- Zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów wodnych, mogących stanowić element lokalnych korytarzy ekologicznych. - Stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód. - Utrzymanie funkcji korytarza ekologicznego pełnionej przez krajobraz w celu ochrony gatunków związanych	-

				z ekosystemami leśnymi i leśno-łąkowymi.	
--	--	--	--	--	--

Kod krajobrazu	18-512.49-B1				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Użytkowanie terenu w sposób zapewniający zrównoważony rozwój, z zachowaniem wysokich walorów środowiska. - Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. - Racjonalne zarządzanie wodą oraz ochrona jej zasobów. - Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych. - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości	Ograniczanie niekorzystnego wpływu inwestycji liniowych na zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe.	Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi.	- Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie. - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań.	Zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów wodnych, mogących stanowić element lokalnych korytarzy ekologicznych.	-

krajobrazu.					
-------------	--	--	--	--	--

Kod krajobrazu	18-512.49-B5				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Użytkowanie terenu w sposób zapewniający zrównoważony rozwój, z zachowaniem wysokich walorów środowiska. - Racjonalne zarządzanie wodą oraz ochrona jej zasobów.	Zachowanie/utrzymywanie obecnego charakteru krajobrazu.	Ograniczanie zanieczyszczeń wpływających z pól uprawnych.	Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływanie w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie.	- Zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów wodnych, mogących stanowić element lokalnych korytarzy ekologicznych. - Stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód. - Utrzymanie funkcji korytarza ekologicznego pełnionej przez krajobraz w celu ochrony gatunków związanych	-

				z ekosystemami leśnymi i leśno-łąkowymi.	
--	--	--	--	--	--

Kod krajobrazu	18-512.47-30				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego. - Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy. - Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. - Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości. - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów	- Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej. - Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych. - Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz. - Utrzymanie naturalnych terenów zalewowych	- Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi. - Ograniczanie antropogenicznych zanieczyszczeń wód.	- Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie. - Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych. - Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną.	- Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt. - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności. - Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód. - Ograniczanie presji	-

rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III. • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych. • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią. • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia. • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne			• Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form. • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań.	zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo.	
--	--	--	---	---	--

Kod krajobrazu	18-512.49-06				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego. - Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy. - Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. - Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości. - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów	- Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej. - Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych. - Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz. - Odpowiednie gospodarowanie gruntami leżącymi w zasięgu	- Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi. - Ograniczanie antropogenicznych zanieczyszczeń wód.	- Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie. - Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych. - Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną.	- Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt. - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności. - Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód. - Ograniczanie presji	-

rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III. • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych. • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji. • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia. • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.	oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz.		• Zachowanie prawnych form ochrony zabytków. • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań.	zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo.	
---	--	--	---	---	--

Kod krajobrazu	18-512.49-50				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego. - Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy. - Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. - Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości. - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów	- Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej. - Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych. - Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz. - Odpowiednie gospodarowanie gruntami leżącymi w zasięgu	- Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi. - Ograniczanie antropogenicznych zanieczyszczeń wód.	- Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie. - Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych. - Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną.	- Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt. - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności. - Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód. - Ograniczanie presji	-

rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III. • Ochrona naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk nieleśnych. • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych. • Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko. • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej. • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia. • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.	oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz.		• Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań.	zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo. • Stosowanie rozwiązań niwelujących uciążliwości akustyczne z poszanowaniem walorów krajobrazowych. • Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz.	
--	--	--	---	---	--

Kod krajobrazu	18-512.49-51				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego. - Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy. - Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. - Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości. - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów	- Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej. - Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych. - Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz. - Utrzymanie naturalnych terenów zalewowych. - Prowadzenie	- Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi. - Rekultywacja terenu po zakończeniu eksploatacji złoża.	- Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie. - Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych. - Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form. - Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony	- Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt. - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności. - Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód. - Ograniczanie presji	-

rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III. • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych. • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji. • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią. • Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko. • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia. • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.	działalności górniczej z zastosowaniem rozwiązań mających na celu redukcję emisji zanieczyszczeń. • Monitorowanie wpływu oddziaływania prowadzonej eksploatacji na środowisko, umożliwiające szybkie reagowanie na zagrożenia.		ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną. • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań.	zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo. • Stosowanie rozwiązań niwelujących uciążliwości akustyczne z poszanowaniem walorów krajobrazowych.	
---	---	--	--	---	--

Kod krajobrazu	18-512.49-67				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego. - Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy. - Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. - Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości. - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów	- Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej. - Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych. - Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz. - Odpowiednie gospodarowanie gruntami leżącymi w zasięgu	Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi.	- Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie. - Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych. - Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form. - Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony	- Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt. - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności. - Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód. - Ograniczanie presji	-

rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III. • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji. • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych. • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu. • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwanego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia. • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.	oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz.		ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną. • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań.	zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo.	
--	--	--	--	---	--

Kod krajobrazu	18-512.49-81				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego. - Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy. - Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. - Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości. - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów	- Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej. - Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych. - Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz.	Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi.	- Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie. - Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych. - Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną.	- Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt. - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności. - Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód. - Stosowanie rozwiązań	-

rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III. • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych. • Ochrona naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk nieleśnych. • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jest w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia. • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. • Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko.			• Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form. • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań.	niwelujących uciążliwości akustyczne z poszanowaniem walorów krajobrazowych.	
---	--	--	---	---	--

Kod krajobrazu	18-512.49-82				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego. - Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy. - Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. - Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości. - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów	- Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej. - Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych. - Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz. - Utrzymanie istniejących gruntów rolniczo, w tym łąk	Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi.	- Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie. - Realizacja wszelkich przedsięwzięć w sposób niepowodujący znaczących oddziaływań dla celów i przedmiotów ochrony ustanowionych dla poszczególnych obszarów objętych ochroną.	- Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt. - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności. - Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód. - Ograniczanie presji	-

rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III. • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych. • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia. • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.	i pastwisk.			zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo.	
--	--------------------	--	--	---	--

Kod krajobrazu	18-512.49-61				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.	- Zachowanie/ utrzymanie obecnego krajobrazu. - Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej. - Utrzymanie istniejących gruntów uprawianych rolniczo, w tym łąk i pastwisk.	Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi.	- Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie. - Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych.	- Stosowanie rozwiązań niwelujących uciążliwości akustyczne z poszanowaniem walorów krajobrazowych. - Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz. - Utrzymanie systemów przyrodniczych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, pełniących istotne	-

				funkcje.	
--	--	--	--	----------	--

Kod krajobrazu	18-512.49-76				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego. - Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko. - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III. - Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych.	- Zachowanie/ utrzymanie obecnego krajobrazu. - Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej. - Utrzymanie istniejących gruntów uprawianych rolniczo, w tym łąk i pastwisk. - Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych.	Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi.	- Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie. - Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych.	- Utrzymanie systemów przyrodniczych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, pełniących istotne funkcje. - Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód. - Stosowanie rozwiązań niwelujących uciążliwości akustyczne z poszanowaniem	-

				walorów krajobrazowych.	
--	--	--	--	----------------------------	--

Kod krajobrazu	18-512.49-80				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego. - Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych. - Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej.	- Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej. - Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych.	Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi.	- Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych. - Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływanie w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie.	- Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz. - Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód. - Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska	-

				i wpływających negatywnie na krajobraz.	
--	--	--	--	---	--

Kod krajobrazu	18-512.49-88				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego. - Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych.	- Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych. - Utrzymanie istniejących gruntów uprawianych rolniczo, w tym łąk i pastwisk.	Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na terenach porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi.	Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływanie w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie.	- Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt. - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności. - Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz.	-

Kod krajobrazu	18-512.49-97				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. - Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego. - Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych. - Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu.	- Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej. - Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych. - Ograniczanie niekorzystnego wpływu inwestycji liniowych na zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe.	Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na terenach porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi.	Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływanie w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie.	Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód.	-

Kod krajobrazu	18-512.49-A2				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	
- Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji. - Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych".	Zachowanie, przywracanie, ochrona i ekspozycja cennego układu kompozycyjnego, w tym osi i ciągów widokowych, punktów widokowych i panoramicznych oraz dominant, szpalerów i alei.	Przywracanie wartości użytkowych terenom zdegradowanym, w tym poprzez wykorzystanie różnorodności zieleni.	- Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form. - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań.	- Zachowanie obszarów pełniących funkcje przyrodnicze w mieście. - Utrzymanie zróżnicowania ekologicznego oraz lokalnych powiązań przyrodniczych. - Zapobieganie nadmiernemu uszczelnianiu powierzchni terenów zurbanizowanych. - Zwiększanie wykorzystania wód opadowych poprzez rozwój mikro- i małej retencji wodnej. - Zachowanie i ochrona	-

				wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez uporządkowanie elementów kompozycji krajobrazu.	
--	--	--	--	---	--

Sposób uwzględnienia w planie ogólnym rekomendacji i wniosków zawartych w Audycie krajobrazowym oraz krajobrazów priorytetowych

Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym zostały uwzględnione poprzez:

1. wyznaczenie stref otwartych znajdujących się w formach ochrony przyrody, a także objęcie większych kompleksów leśnych i zadrzewień oraz najcenniejszych najbardziej produktywnych elementów rolniczej przestrzeni produkcyjnej. W strefach tych jako profil dodatkowy ustalono możliwość realizacji wyłącznie terenu zieleni urządzonej;
2. wyznaczenie stref otwartych z zakazem zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią;
3. wyznaczenie stref usługowych oraz zieleni i rekreacji w celu umożliwienia rozwoju turystyki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i walorów krajobrazowych i kulturowych gminy;
4. wyznaczenie stref planistycznych uwzględniając istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, pozostawiając w rozproszeniu jedynie istniejącą zabudowę, a tym samym ograniczając presję urbanizacyjną na obszary cenne przyrodniczo oraz ograniczając konieczność zmiany przeznaczenia gruntów rolnych klasy I-III, gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
5. wyznaczenie stref planistycznych, w których zlokalizowane są obiekty zabytkowe, zgodnie z ich obecnym sposobem zagospodarowania, co umożliwi na etapie sporządzania miejscowych planów bądź decyzji o warunkach zabudowy ochronę ich wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych;
6. określenie gminnych standardów urbanistycznych, które umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwanego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

4 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu ogólnego, tj. zgodność miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu z określonymi strefami planistycznymi oraz gminnymi standardami urbanistycznymi będzie prowadzony przez Radę Miejską w Cieszanowie na bieżąco, w trakcie procedury uchwalania MPZP oraz wydawania WZ.

5 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko ze względu na oddalenie obszaru gminy od granic państwa. Ponadto ustalenia projektu planu ogólnego dotyczą jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych – z uwagi na kierunkowy, ogólny charakter dokumentu oraz brak wskazania konkretnych inwestycji nie ma podstaw do prognozowania transgranicznego oddziaływania na środowisko.

6 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu ogólnego, tj. projektowanych stref planistycznych oraz określonych gminnych standardów urbanistycznych, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

Przedmiotem oceny zawartej w prognozie są ustalenia projektu planu ogólnego Miasta i Gminy Cieszanów. W ramach planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne oraz obszary uzupełnienia zabudowy.

Zapisy planu ogólnego Miasta i Gminy Cieszanów będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

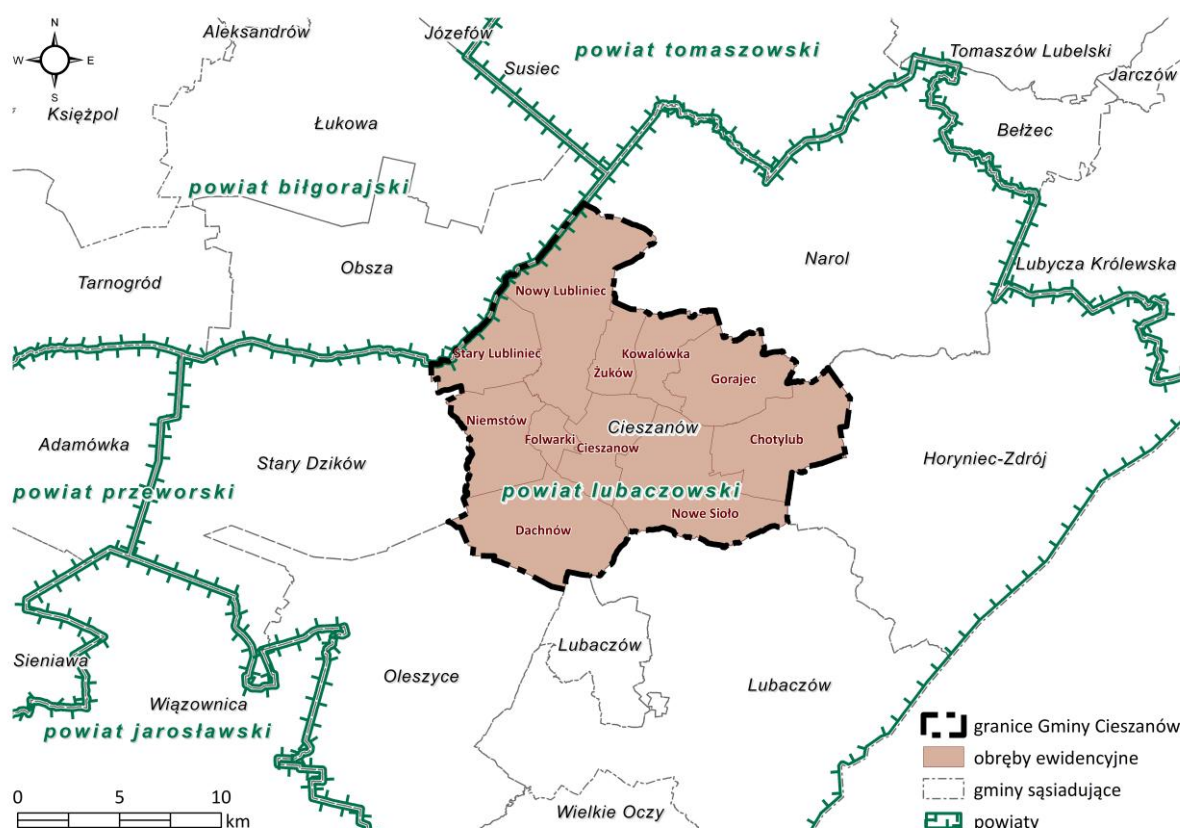
Analiza ustaleń projektu planu ogólnego, dotycząca jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są korzystne i jedyne pod względem ochrony środowiska jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

7 Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania

Gmina Cieszanów to gmina miejsko-wiejska położona w powiecie lubaczowskim, w województwie podkarpackim. Cieszanów sąsiaduje od północy z gminą Obsza (powiat biłgorajski) oraz Narol (powiat lubaczowski), od wschodu z gminą Horyniec-Zdrój (powiat lubaczowski), od południa z gminą oraz miastem Lubaczów, gminą Oleszyce (powiat lubaczowski), od zachodu z gminą Stary Dzików (powiat lubaczowski). Powierzchnia gminy wynosi 219,4 km². Gminę Cieszanów zamieszkuje łącznie 6 762 osób (stan na 30 czerwca 2023 r., GUS).

Rysunek 4. Położenie Gminy Cieszanów względem podziału administracyjnego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych CODGiK – państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju)

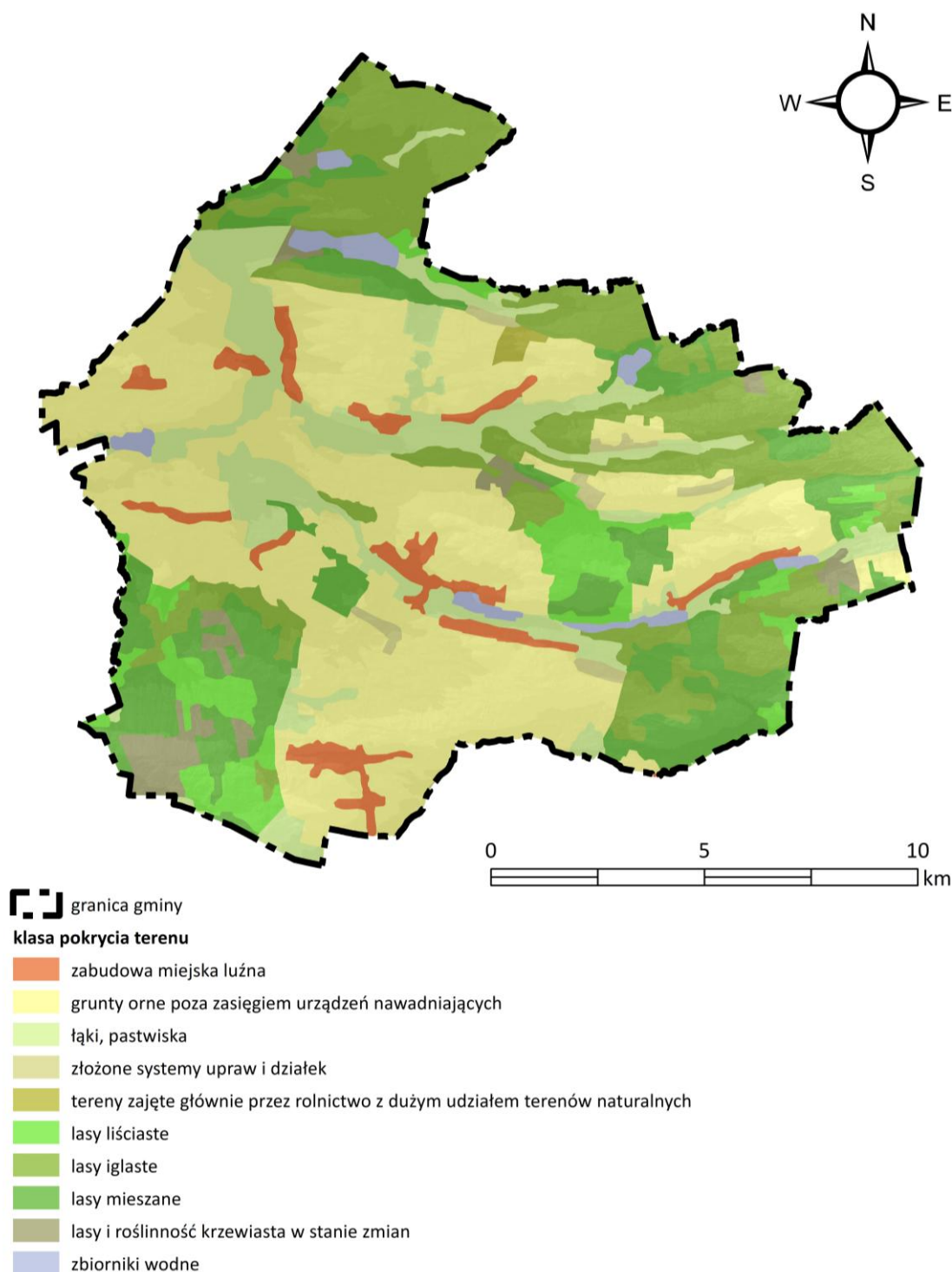
Gmina składa się z 11 obszarów ewidencyjnych, tj. Chotylub, Cieszanów, Dachnów, Folwarki, Gorajec, Kowalówka, Niemstów, Nowe Sioło, Nowy Lubliniec, Stary Lubliniec, Żuków. Jej struktura osadnicza jest dość zwarta. Zabudowa skupia się w niewielkiej wielkości wsiach w typie ulicówek. Zabudowania poza głównymi ośrodkami występują nielicznie. Główne elementy sieci transportowej gminy Cieszanów tworzą krzyżujące się ze sobą drogi wojewódzkie nr 863, 864, 865 i 866. Przez Cieszanów przebiegają szlaki transportowe biegnące w stronę Tomaszowa Lubelskiego, Tarnobrodu, Oleszyc i Lubaczowa. Na terenie gminy nie ma żadnych dróg krajowych ani linii kolejowych.

Obecnie rolnictwo w Gminie Cieszanów traci na znaczeniu. Nadal duża część obszaru gminy użytkowana jest rolniczo, jednak od wielu lat obszar wiejski gminy sukcesywnie się wyludnia. Miasto Cieszanów umacnia swoją pozycję w regionie, rozwijając przy tym funkcje miejskie. Rozwój gospodarczy gminy skupia się w obszarach Cieszanów i Dachnów, gdzie powstały zakłady produkcji mebli. W pozostałych miejscowościach dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa oraz towarzyszące usługi oświaty, handlu i sakralne. Rozwijającą się od lat w gminie Cieszanów branżą jest produkcja energii elektrycznej z odnawialnych źródeł. Na terenach, na których produkcja rolna przestaje być opłacalna powstają farmy fotowoltaiczne, biogazownie oraz elektrownie wiatrowe.

Około 65% powierzchni gminy zostało objęte formami ochrony przyrody. Na północy gminy, przy

granicy z województwem lubelskim, rozciąga się Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej oraz jego otulina (otuliną objęto tereny poza granicami Gminy Cieszanów). Północną i wschodnią część gminy zajmuje Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu. Na terenie gminy znajdują się także obszary Natura 2000 – specjalne obszary ochrony siedlisk Horyniec (PLH180017) i Uroczyska Puszczy Solskiej (PLH060034) oraz obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Sol ska (PLB060008). W Nowym Siole zlokalizowany jest rezerwat przyrody Jedlina, który służy ochronie starodrzewia jodłowego. Na całym terenie gminy znajduje się 19 użytków ekologicznych i 18 pomników przyrody. W mieście Cieszanów znajduje się zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

Rysunek 5. Schemat pokrycia terenu Gminy Cieszanów (źródło: Projekt Corine Land Cover 2018 w Polsce został zrealizowany przez Instytut Geodezji i Kartografii i sfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Wyniki projektu zostały pozyskane ze strony internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, clc.gios.gov.pl)

8 Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego

8.1 Położenie geograficzne i geomorfologia

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski Gmina Cieszanów zlokalizowana jest w obrębie następujących jednostek:

- Prowincja: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym (51),
 - Podprowincja: Podkarpacie Północne (512),
 - Makroregion: Kotlina Sandomierska (512.4-5),
 - Mezoregion: Równina Biłgorajska (512.47),
 - Mezoregion: Płaskowyż Tarnogrodzki (512.49).

Równina Biłgorajska⁵ leży w północno-wschodniej części Kotliny Sandomierskiej, granicząc na północy z mezoregionem Wzniesienia Urzędowskie należącym do makroregionu Wyżyny Lubelskiej i na północnym wschodzie z makroregionem Rostocze, tj. z mezoregionami Rostocze Zachodnie, Środkowe i Wschodnie. Na zachodzie graniczy z Doliną Dolnej Wisły, na południowym wschodzie z Doliną Dolnego Sanu. Granica południowa z Płaskowyżem Tarnogrodzkim przebiega na znacznym odcinku wzdłuż lewego brzegu doliny Tanwi. Jest to równina głównie piaszczysta, płaska, nieznacznie nachylona do doliny Sanu i Wisły, gdzie łączy się z plejstocenijskimi terasami tych rzek bez wyraźniejszej granicy. W krajobrazie dużą rolę odgrywają wydmy, często o wysokości do 15 m i pola piasków przewianych oraz obszerne podmokłe zagłębienia zajęte przez torfowiska, bagna i małe zbiorniki wodne. Ważne, ale słabo raczej widoczne, w krajobrazie są doliny rzek. (Tanew, Bukowa i Sanna).

Płaskowyż Tarnogrodzki⁵ jest największym mezoregionem makroregionu Kotliny Sandomierskiej i obejmuje jego wschodnią część. Sąsiaduje z mezoregionami: Dolina Dolnego Sanu od zachodu, Równina Biłgorajska i Rostocze Wschodnie od północy. Na południowym wschodzie przecina go granica państwowa z Ukrainą. Płaskowyż ma formę dość zwartej platformy lekko nachylonej od podnóża Rostocza w kierunku doliny Sanu, z którą tworzy 20–30 m krawędź, rozciętą dolinami dopływów Sanu o szerokich odcinkach wylotowych. Dominuje układ prostopadłych i równoległych do Rostocza asymetrycznych płaskich garbów wierzchowinowych – ta kierunkowość wynika z aktywności tektonicznej obszaru i zaznacza się jeszcze wyraźniej w przebiegu dolin. Na garbach i długich łagodnych stokach rozwinęła się gęsta sieć zazwyczaj suchych dolinek nieckowatych. Na plejstocenijskich terasach rzek (Lubaczówka, Żłota, Tanew), a często i na stokach oraz wierzchowinach występują pola piasków przewianych rozdzielone wałowymi i parabolicznymi wydmami.

Gmina Cieszanów charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu, w jej granicach występują:

- formy wodnolodowcowe, do których zaliczają się równiny osadów wodnolodowcowych, tj. równiny sandrowe i wodnolodowcowe w ogólności;
- formy denudacyjne rozwinięte na skałach miocenu i kredy górnej, tj. pagórki morenowe i wzgórza morenowe przekształcone, równiny denudacyjne, często z pokrywami osadów pyłowato-piaszczystych i drobne zagłębienia o różnej genezie;
- formy rzeczne—doliny rzeczne, które powodują rozczłonkowanie płaskowyżu na izolowane, płaskie i rozległe wzniesienia. Wzdłuż rzek występuje holocenijski taras zalewowy. W kilku miejscach, na tarasie zalewowym wybudowano sztuczne zbiorniki wodne (stawy). Głównym elementem rzeźby dolin są rozległe tarasy nadzalewowe. Wznoszą się one maksymalnie 10,0 m

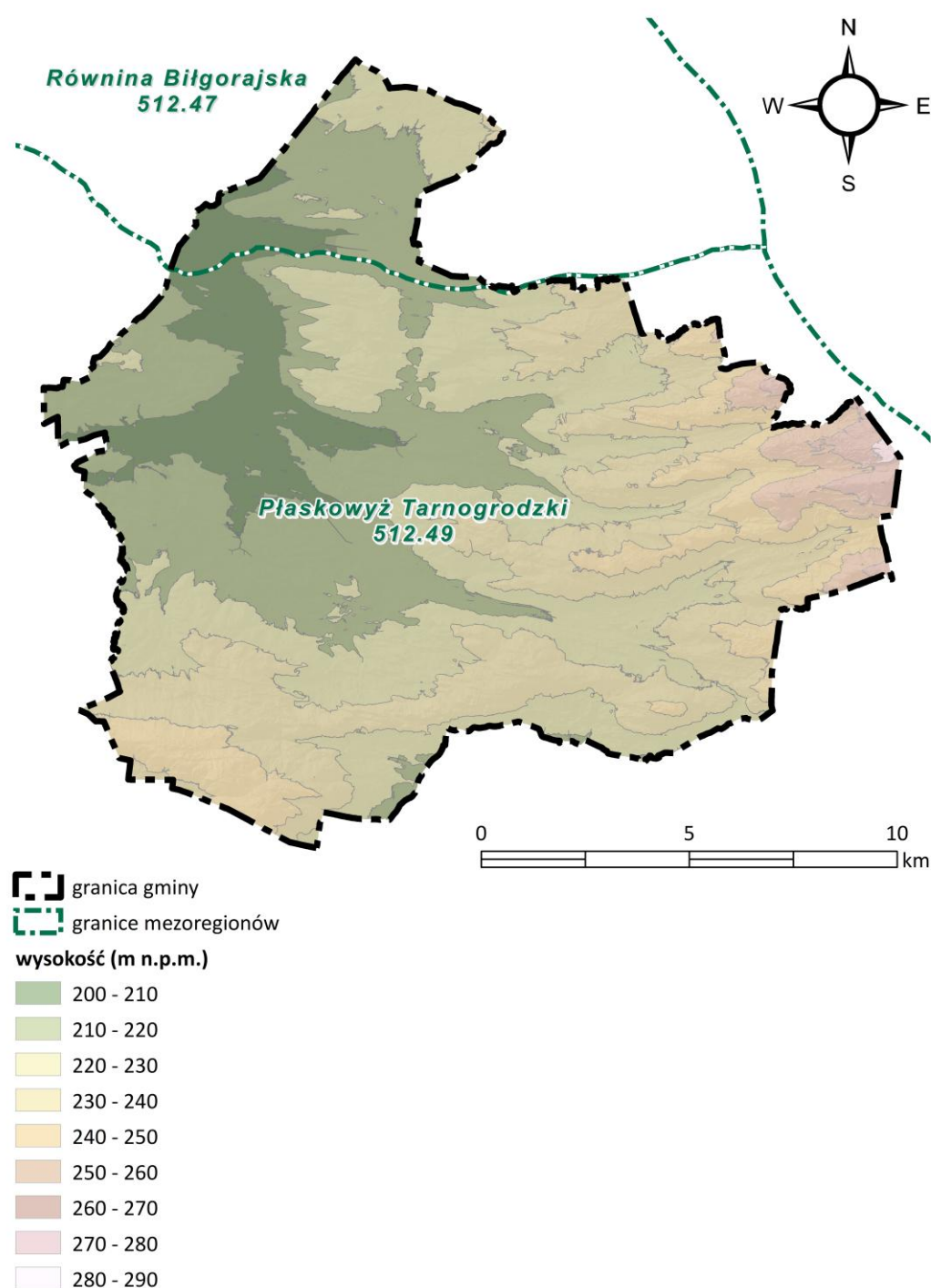
⁵ Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.

ponad współczesne dna dolin rzecznych. Na niewielkich odcinkach tarasy nadzalewowe opadają ku tarasom zalewowym wyraźną krawędzią. Na ogół przejścia te są bardzo łagodne, mają nachylenia rzędu 3–5°. Powierzchnie tarasów nadzalewowych w wielu miejscach zostały przemodelowane działalnością wiatru. Doprowadziło to do powstania form eolicznych—wydm.

- o formy eoliczne – są to formy bardzo zróżnicowane pod względem wielkości, począwszy od drobnych pagórków do trzykilometrowej długości wałów o wysokości względnej nawet do 20,0 m.

Obszar gminy położony jest w dorzeczu dolnego Sanu. Powierzchnia terenu wznosi się od 200,0 m n.p.m. (w dolinie rzeki Wirowej) do 280,0 m n.p.m. (w rejonie Chotylub).

Rysunek 6. Ukształtowanie powierzchni terenu Gminy Cieszanów (źródło: opracowanie własne na podstawie NMT, GUGiK)

8.2 Budowa geologiczna

Gmina Cieszanów położona jest w północno-wschodniej części zapadliska przedkarpackiego, którego podłoże w tym rejonie stanowi jednostka strukturalna nazywana masywem małopolskim. Jest to jednostka o konsolidacji wczesnobajkalskiej, położona na granicy platformy wschodnioeuropejskiej. Cokół masywu małopolskiego stanowią silnie sfałdowane i zmetamorfizowane osady eokambru.

Osady paleozoiku zostały stwierdzone tylko w głębokich otworach wiertniczych i reprezentowane są przez: kambryjskie łupki warstwowe piaskowcem kwarcytowym, serię ordowickich łupków piaszczystych i szarogłazowych oraz sylurskie łupki z licznymi szczątkami graptolitów. Miąższość osadów paleozoiku na obszarze gminy przekracza 387,0 m.

Utwory paleozoiczne przykryte są osadami jury środkowej i górnej oraz kredy dolnej i górnej i spoczywającymi niemal płasko na zerodowanym podłożu paleozoicznym. Osady jury środkowej wykształcone są w postaci piaskowców o miąższości 110,0 m. Utwory jury górnej są zróżnicowane litologicznie, lecz w przewadze mają one charakter węglanowy. Są to zwarte wapienie gruzłowe z krzemieniami, margle z wkładkami wapieni oraz margle dolomityczne i dolomity. Miąższość osadów górnej jury dochodzi do 575 m. Sedymencję utworów kredy dolnej rozpoczynają szare mułowce z przerostami piaskowców, iłów i czarnych łupków zawierających bogatą faunę małżów i ślimaków. Miąższość tych osadów wynosi 86,0 m. Utwory kredy górnej reprezentowane są przez margle i wapienie, których miąższość osiąga 76 m. Osady jury i kredy przykryte są utworami trzeciorzędu, plejstocenu oraz holocenu.

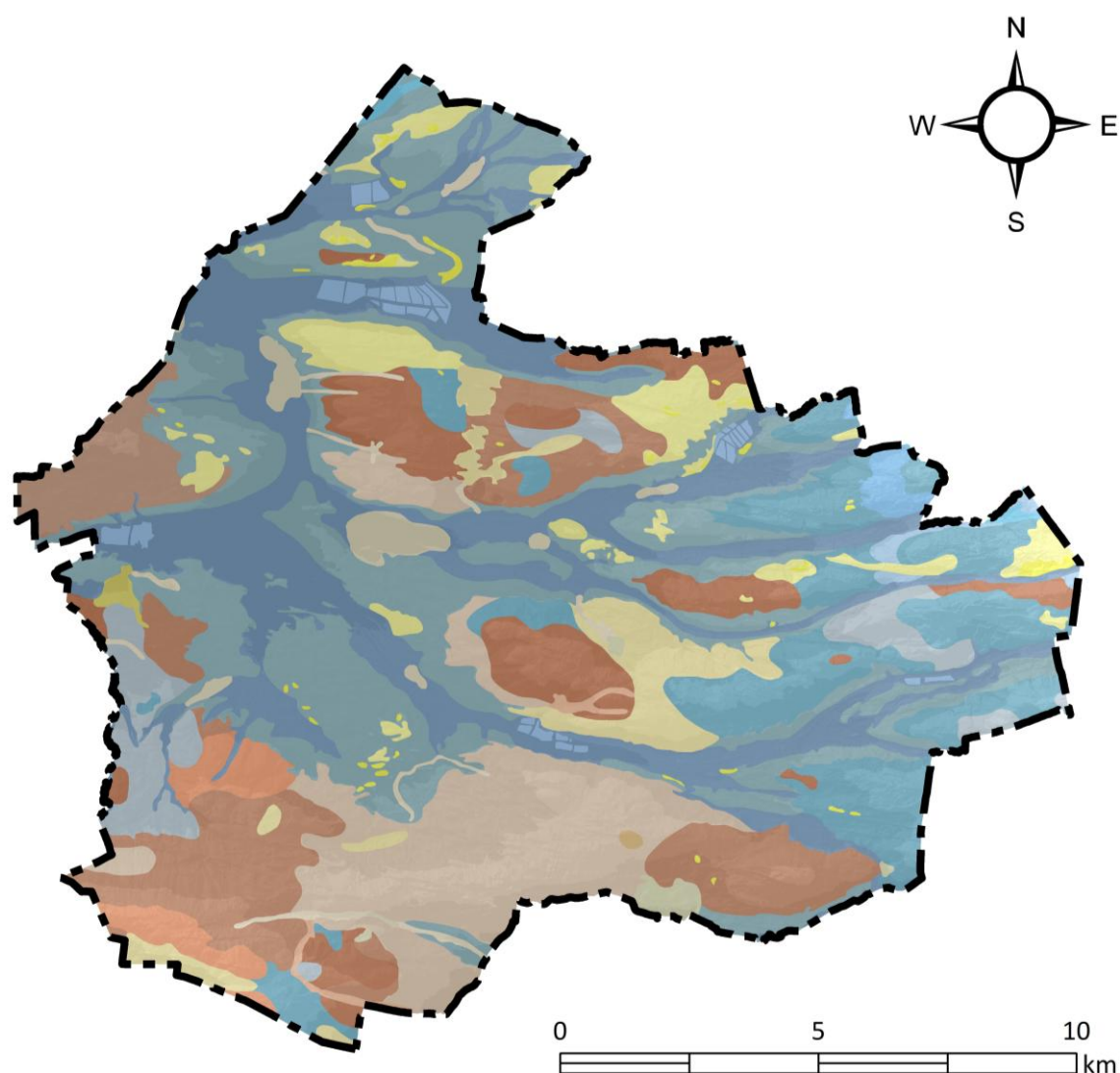
Utwory trzeciorzędowe reprezentują wyłącznie osady miocenu środkowego obejmujące okres od badenu do dolnego sarmatu. Związane są one z formowaniem się zapadliska przedkarpackiego. Osady badeńskiej transgresji morskiej określane nazwą „warstw baranowskich” wykształcone są w postaci piasków, wapieni litotamniowych oraz piaskowców z glaukonitem. Miąższość „warstw baranowskich” nie przekracza 48 m. Powyżej tych warstw występuje poziom gipsowy, w obrębie którego wydzielić można brzegową fację węglanową oraz fację gipsową. W poziomie gipsowym zaznacza się epigenetyczne okruszczowanie siarką o znaczeniu złożowym. Miąższość utworów siarkonośnych dochodzi do 44 m. Utwory siarkonośne przykryte są serią piasków, iłów i mułowców oraz wapieni organodetrytycznych. Na warstwach górnego badenu spoczywa kompleks ilastych utworów dolnego sarmatu, nazywany iłami krakowieckimi lub warstwami przeworskimi. Tworzą go szare łupki, iły, iłołupki, mułowce piaszczyste oraz mułki z przewarstwieniami piasków i piaskowców. Kompleksy piaszczyste sarmatu mają duże znaczenie jako skały zbiornikowe dla występujących na terenie gminy złóż gazu ziemnego, natomiast iły są przedmiotem eksploatacji w rejonie Cieszanowa oraz Żukowa. Miąższość iłów krakowieckich waha się od 300 m do 1210 m.

Utwory plejstoceny związane są ze zlodowaceniami południowopolskimi, środkowopolskimi i północnopolskimi. Tworzą one ciągłą pokrywę o miąższości od kilku metrów w obrębie zdenudowanych wysoczyzn morenowych, do ponad 40 m w dolinach. Najstarszymi osadami plejstocenowymi są stwierdzone w otworze kartograficznym w Dachnowie iły i mułki piaszczyste oraz piaski interglacjału ferdynandowskiego wypełniające kopalną dolinę o założeniach preglacjałnych. Z transgresją lądolodu zlodowacenia Wilgi, który objął swym zasięgiem cały obszar gminy wiąże się akumulacja glin zwałowych i osadów piaszczysto-żwirowych. Gliny zwałowe w formie izolowanych płatów występują bezpośrednio na powierzchni, bądź przykryte są piaskami wodnolodowcowymi lub lessami o niezbyt dużej miąższości. Gliny te mają miąższość od kilku do 10 m. Większe w stosunku do glin zwałowych obszary pokrywają wodnolodowcowe piaski i piaski ze żwirami. Obniżenia wycięte w osadach zlodowaceń południowopolskich wypełniają mułki piaszczyste, piaski oraz torfy związane z interglacjałem wielkim. Na obszarze gminy nie stwierdzono poziomów glin zwałowych, które mogłyby być korelowane ze zlodowaceniem środkowopolskim. Na omawianym obszarze w okresie tym panowały bowiem warunki peryglacjałne. Osadziły się wtedy serie utworów piaszczystych budujących tarasy nadzalewowe rzeki Wirowej. Utwory zlodowaceń północnopolskich reprezentują: lessy, piaski i mułki rzeczne tarasów nadzalewowych, mułki lessopodobne oraz piaski i gliny deluwialne. Do osadów czwartorzędu nierozdzielonego zaliczają się piaski eoliczne w wydmach. Serie eoliczną tworzą piaski drobnoziarniste i średnioziarniste.

Utwory holoceny na obszarze gminy nie są zbyt mocno rozprzestrzenione. Ich akumulację poprzedziła erozja, która rozcięła taras związany ze zlodowaceniem północnopolskim. Największe rozprzestrzenienie mają piaski rzeczne tarasów zalewowych o miąższości do 3,0 m. W dolinie rzeki Wirowej występują mułki oraz mady tarasów zalewowych o miąższości nieprzekraczającej 2,5 m. W obrębie bocznych dolin, w zagłębieniach bezodpływowych występują piaski humusowe i namuły piaszczysto-humusowe. Torfy

i namuły torfowe nie są dość powszechnym osadem, występują one w pobliżu Nowego Lublińca. Zajmują na ogół niewielkie powierzchnie, a ich miąższość nie przekracza 2,0 m.

Rysunek 7. Budowa geologiczna Gminy Cieszanów (źródło: opracowanie własne na podstawie Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusze: 927 – Józefów, 959 – Cieszanów, 960 – Horyniec)

granica gminy

powierzchniowe utwory geologiczne

- gliny zwałowe
- mułki lessopodobne
- mułki lessopodobne na glinach zwałowych
- mułki lessopodobne na lessach
- mułki lessopodobne na piaskach rzeczno-peryglacjalnych
- mułki lessopodobne na piaskach ze żwirami lodowcowych i wodnolodowcowych
- mułki, piaski i gliny deluwialne i deluwialno-rzeczne
- namuły piaszczysto-humusowe zagłębień bezodpływowych oraz okresowo przepływowych
- piaski eoliczne
- piaski eoliczne w wydmach
- piaski humusowe den dolinnych
- piaski humusowe żelaziste
- piaski i gliny deluwialne (pokryw stokowych)
- piaski pyłowate i mułki oraz gliny, peryglacjalne (pokryw stokowych), miejscami deluwialne
- piaski rzeczne tarasów zalewowych 0,0-0,4 m n.p. rzeki
- mułki i iły z domieszką piasków (mady) rzeczne tarasów zalewowych 0,0-4,0 m n.p. rzeki
- piaski rzeczne tarasów zalewowych 3,0-5,0 m n.p. rzeki
- piaski i piaski pyłowate rzeczne tarasów nadzalewowych 5,0-10,0 m n.p. rzeki
- piaski rzeczno-peryglacjalne tarasów nadzalewowych 8,0-12,0 m n.p. rzeki
- piaski rzeczno-peryglacjalne
- piaski ze żwirami lodowcowe i wodnolodowcowe
- piaski ze żwirami lodowcowe i wodnolodowcowe na glinach zwałowych
- piaski, mułki i gliny deluwialne
- torfy i namuły torfiaste den dolinnych i zagłębień bezodpływowych
- wody powierzchniowe

Warunki budowlane

Rejony o warunkach geologiczno-inżynierskich korzystnych dla budownictwa są rozproszone pomiędzy kompleksami leśnymi oraz obszarami zajęтыми przez gleby wysokich klas bonitacyjnych. Obejmują one tereny występowania niespoistych, średniozagęszczonych piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz rzecznych związanych ze zlodowaceniami południowopolskimi, a także piasków i mułków lessopodobnych z okresu zlodowaceń północnopolskich. Głębokość do pierwszego zwierciadła wody gruntowej przekracza na tych terenach 2,0 m p.p.t.

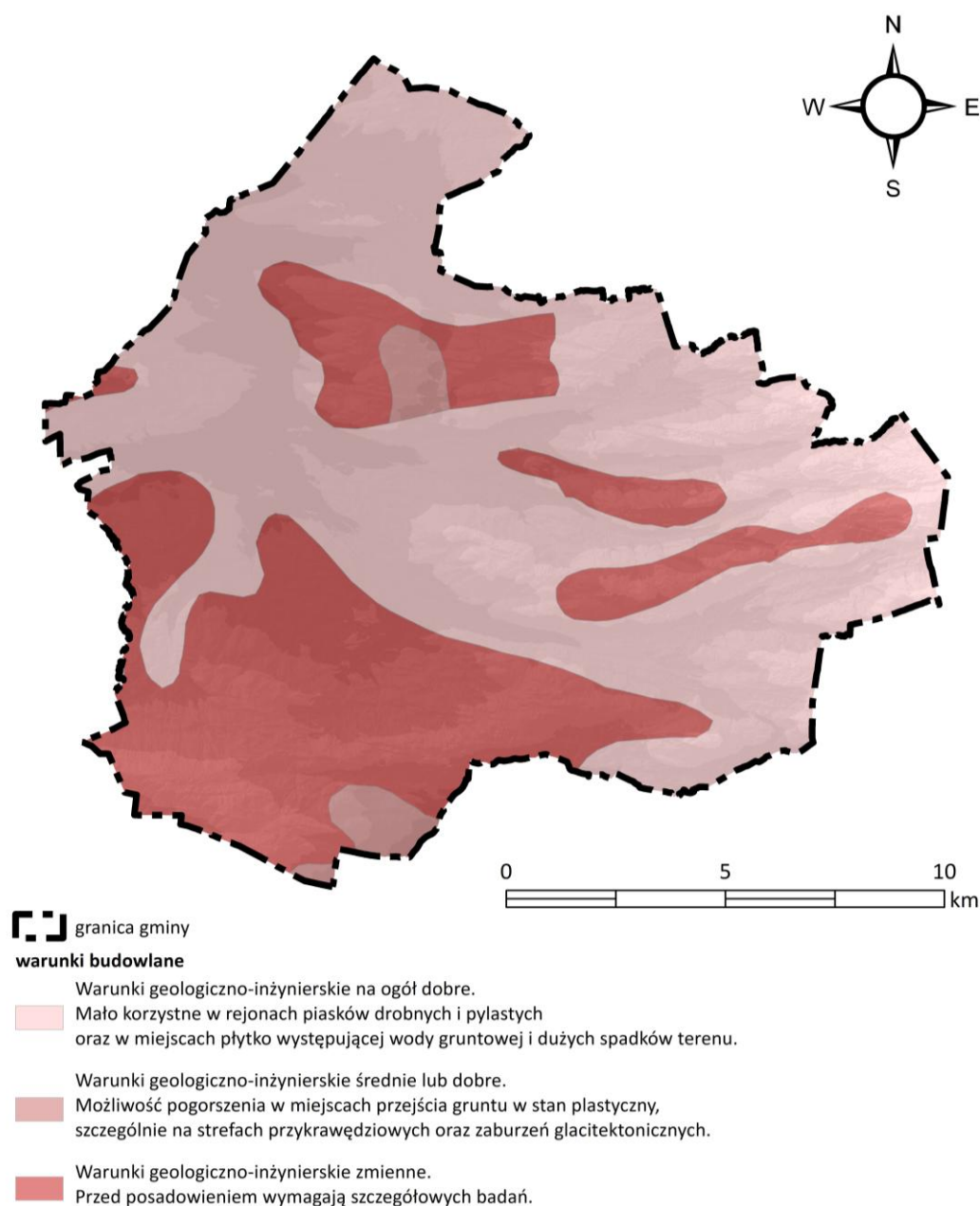
Korzystne warunki budowlane występują również w obrębie wychodni górnioceńskich iłów krakowieckich. Utwory te charakteryzują się bardzo dobrymi właściwościami fizyczno-mechanicznymi, jednak są one szczególnie wrażliwe na działanie procesów egzogenicznych, które prowadzą do powstania zwietrzliny o dużo gorszych cechach wytrzymałościowych, a także możliwości pęcznienia i skurczu w warunkach zmiany wilgotności. Wskazane jest na tych obszarach szczegółowe rozpoznanie warunków geologiczno-inżynierskich przed posadowieniem obiektów budowlanych.

Warunki niekorzystne, utrudniające budownictwo ze względu na występowanie słabonośnych gruntów organicznych takich jak: torfy i namuły oraz piaski rzeczne występują w dnie doliny rzeki Wirowej oraz jej dopływów. Głębokość do pierwszego poziomu wodonośnego na tych terenach jest mniejsza niż 2 m p.p.t. Tereny położone w obrębie tarasu zalewowego rzeki Wirowej są narażone na okresowe zalewanie w czasie powodzi.

Do obszarów o warunkach niekorzystnych, utrudniających budownictwo, zaliczają się również tereny zbudowane z osadów lessopodobnych (gliny pylaste), które mogą mieć tendencję do osiadania zapadowego. Warunki niekorzystne występują też na obszarach położonych w strefach krawędzi doliny rzeki Wirowej. Utrudnione dla zabudowy warunki podłoża występują także na obszarach wydm i pól piasków eolicznych. Występują one przeważnie na terenach zadrzewionych, dlatego należy mieć na uwadze, że wycinanie lasów może spowodować uruchomienie piasków eolicznych.

Obszar gminy Cieszanów nie ma predyspozycji do powierzchniowych ruchów masowych, brak obszarów o spadkach >12 % utrudniających budownictwo.

Rysunek 8. Warunki budowlane (źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych (SHP) do Geologiczno-Inżynierskiej mapy Polski w skali 1:500 000, PIG-PIB)

8.3 Złoże kopalin

Na terenie Gminy Cieszanów udokumentowano dwa złoża gazu ziemnego, dwa złoża piasków oraz dwa złoża iłów krakowieckich.

Tabela 3. Wykaz udokumentowanych złóż kopalin na terenie Gminy Cieszanów (źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2023 r., PIG-PIB 2024; baza MIDAS)

GAZY ZIEMNE								
nazwa złoża, nr MIDAS	rodzaj kopaliny	stan zagospodarowania złoża	zasoby (mln m³)				wydobycie (mln m³)	obszar i teren górniczny
			wydobywalne bilansowe			przemysłowe		
			razem	A+B	C			
Lubliniec - Cieszanów GZ 13702	gaz ziemny	złoże zagospodarowane	159.15	-	159.15	56.24	11.50	Lubliniec - Cieszanów 1 termin ważności: 29.04.2036 r.
Mielniki – Nowe Sióło GZ 20724	gaz ziemny	złoże rozpoznane wstępnie	273.56	-	273.56	272.76	-	Mielniki - Nowe Sióło termin ważności: 08.04.2040 r.
KRUSZYWA NATURALNE								
nazwa złoża, nr MIDAS	rodzaj kopaliny	stan zagospodarowania złoża	zasoby (tys. t)		wydobycie (tys. t)	obszar i teren górniczny		
			geologiczne bilansowe	przemysłowe				
Lubliniec Nowy KN 3774	piasek	eksploatacja złoża zaniechana	11	-	-	-		
Żuków KN 3775	piasek	eksploatacja złoża zaniechana	13	-	-	-		
SUROWCE ILASTE D/P CEMENTU								
nazwa złoża, nr MIDAS	rodzaj kopaliny	stan zagospodarowania złoża	zasoby (tys. t)		wydobycie (tys. t)	obszar i teren górniczny		
			geologiczne bilansowe	przemysłowe				
Cieszanów IC 2624	ił	złoże rozpoznane szczegółowo	8 515	-	-	-		
Żuków-Doliny IC 2623	ił	złoże rozpoznane wstępnie	32 917	-	-	-		

Złoże gazu ziemnego „Lubliniec Cieszanów” udokumentowano w 2009 r.⁶ na powierzchni 560,2 ha. Skalą zbiornikową w złożu są piaskowce oraz mułowce (pyłowce). Wydobywanie odbywa się na podstawie koncesji nr 6/2011 wydanej przez Ministra Środowiska z dnia 29.04.2011 r., zmieniona decyzją DGK-IV-4771-32/52807/14/BG z dnia 31.12.2014 r. (termin ważności koncesji: 29.04.2036 r.). Dla złoża ustanowiono obszar i teren górniczy „Lubliniec – Cieszanów 1”.

Złoże gazu ziemnego „Mielniki – Nowe Sioło” udokumentowano w 2021 r.⁷ na powierzchni 598,43 ha. Skalą zbiornikową w złożu są piaskowce. Dnia 8 kwietnia 2025 r. została wydana przez Ministra Klimatu i Środowiska koncesja na wydobywanie gazu ze złoża (znak decyzji: DGK-WK-I.763.114.2023.14.GS).

Złoże piasku „Lubliniec Nowy” posiada powierzchnię 1,847 ha i miąższość od 2,5 m do 6,0 m. Złoże tworzy jeden pokład, przykryty nadkładem gleby piaszczystej i piasku o średniej miąższości 0,2 m. Piaski z tego złoża posiadają średni punkt piaskowy o wartości 99,9% i średnią zawartość pyłów mineralnych - 6,5%. Obecnie eksploatacja złoża została zaniechana.

Złoże piasku „Żuków”, udokumentowane zostało na powierzchni 0,873 ha, Seria złożowa o średniej miąższości 4,0 m zbudowana jest z drobnoziarnistych, dobrze wysortowanych piasków, związanych ze złodowaceniami północnopolskimi. Występuje ona pod nadkładem gleby piaszczystej o miąższości 0,1 m. Parametry jakościowe kopaliny są następujące: średni punkt piaskowy 99,7%, średnia zawartość pyłów mineralnych 3,9%, brak związków siarki i zanieczyszczeń organicznych. Obecnie eksploatacja złoża została zaniechana.

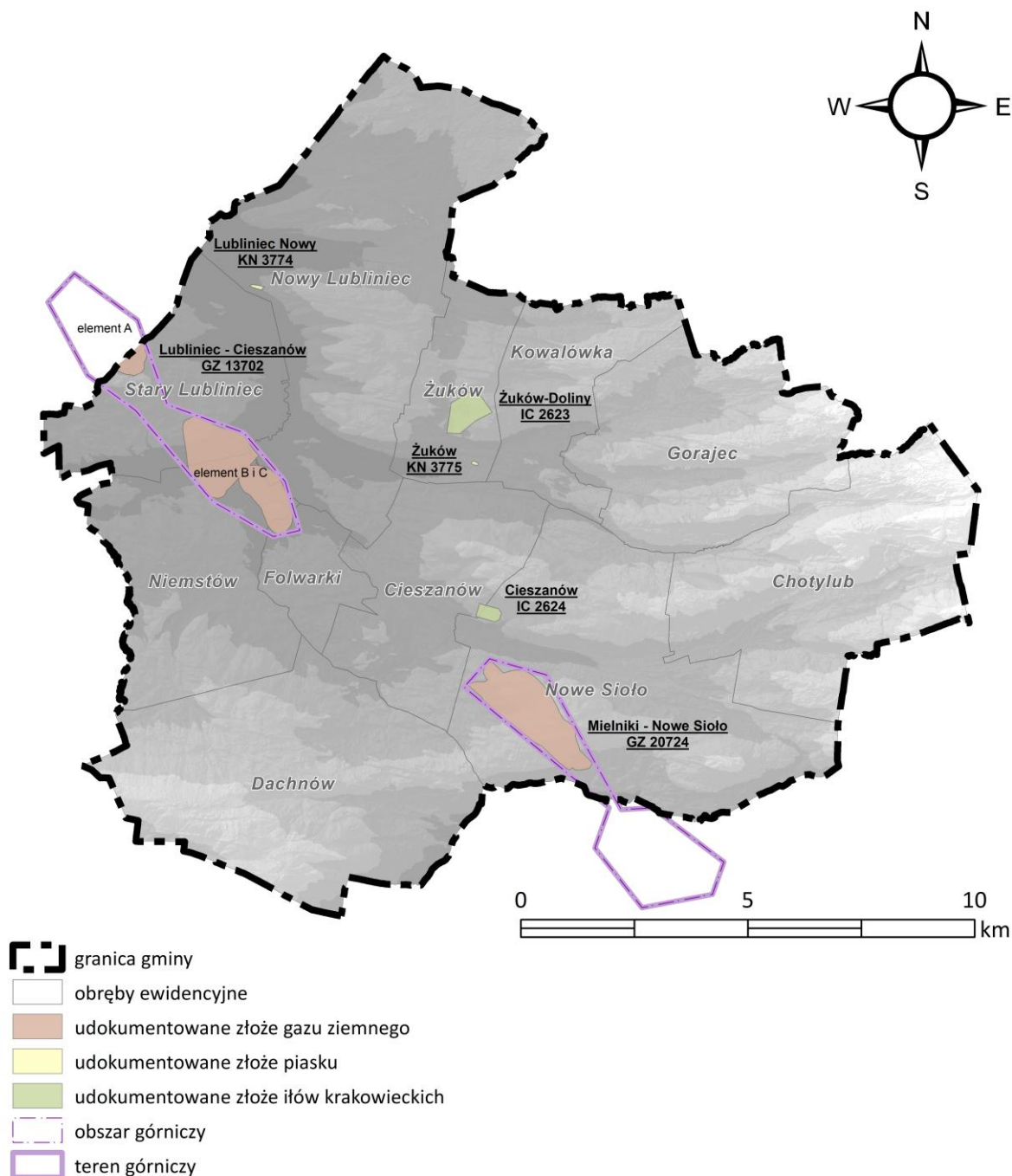
Złoże „Cieszanów” udokumentowano na powierzchni 14,851 ha. Kopalina są ity krakowieckie o średniej miąższości 27,7 m, leżące pod piaszczystym nadkładem o średniej grubości 2,6 m. Udokumentowane w złożu ity mogą być stosowane jako surowiec do produkcji klinkieru cementowego i ceramiki budowlanej. Złoże to jest częściowo zawodnione. Ze względu na położenie w pobliżu zabudowań Cieszanowa oraz na obszarze występowania gleb chronionych uznano, iż złoże to jest konfliktowe.

Złoże itów krakowieckich „Żuków-Doliny” zajmuje obszar o powierzchni 55,938 ha. Kopalina w tym złożu są ity o średniej miąższości 34,4 m, występujące pod nadkładem utworów piaszczystych i glin o grubości 2,0-13,8 m (średnio 7,8 m). Kopalina przydatna jest do produkcji klinkieru cementowego i może być również wykorzystywana jako surowiec do wyrobu cienkościennej ceramiki budowlanej. Złoże to jest częściowo zawodnione i zaliczono je do złóż mało konfliktowych, powszechnie występujących.

⁶ Dokumentacja geologiczna złoża gazu ziemnego "Lubliniec - Cieszanów" w kat. C w miejsc. Stary Lubliniec, Folwarki, Zamch, gm. Cieszanów, Stary Dzików, Obsza, pow. lubaczowski, biłgorajski, woj. podkarpackie, lubelskie (PGNiG S.A. Warszawa, Oddz. Sanok, 2009)

⁷ Dokumentacja geologiczno-inwestycyjna złoża gazu ziemnego Mielniki - Nowe Sioło, gminy Lubaczów i Cieszanów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie (PGNiG S.A. Warszawa, Oddz. Geol. i Ekspl., Sanok, 2021)

Rysunek 9. Udokumentowane złoża kopalin, obszary i tereny górnicze na terenie Gminy Cieszanów (źródło: opracowanie własne na podstawie warstw tematycznych PIG-PIB: Surowce – złoża kopalin, obszary górnicze, tereny górnicze)

8.4 Warunki hydrologiczne

8.4.1 Wody powierzchniowe

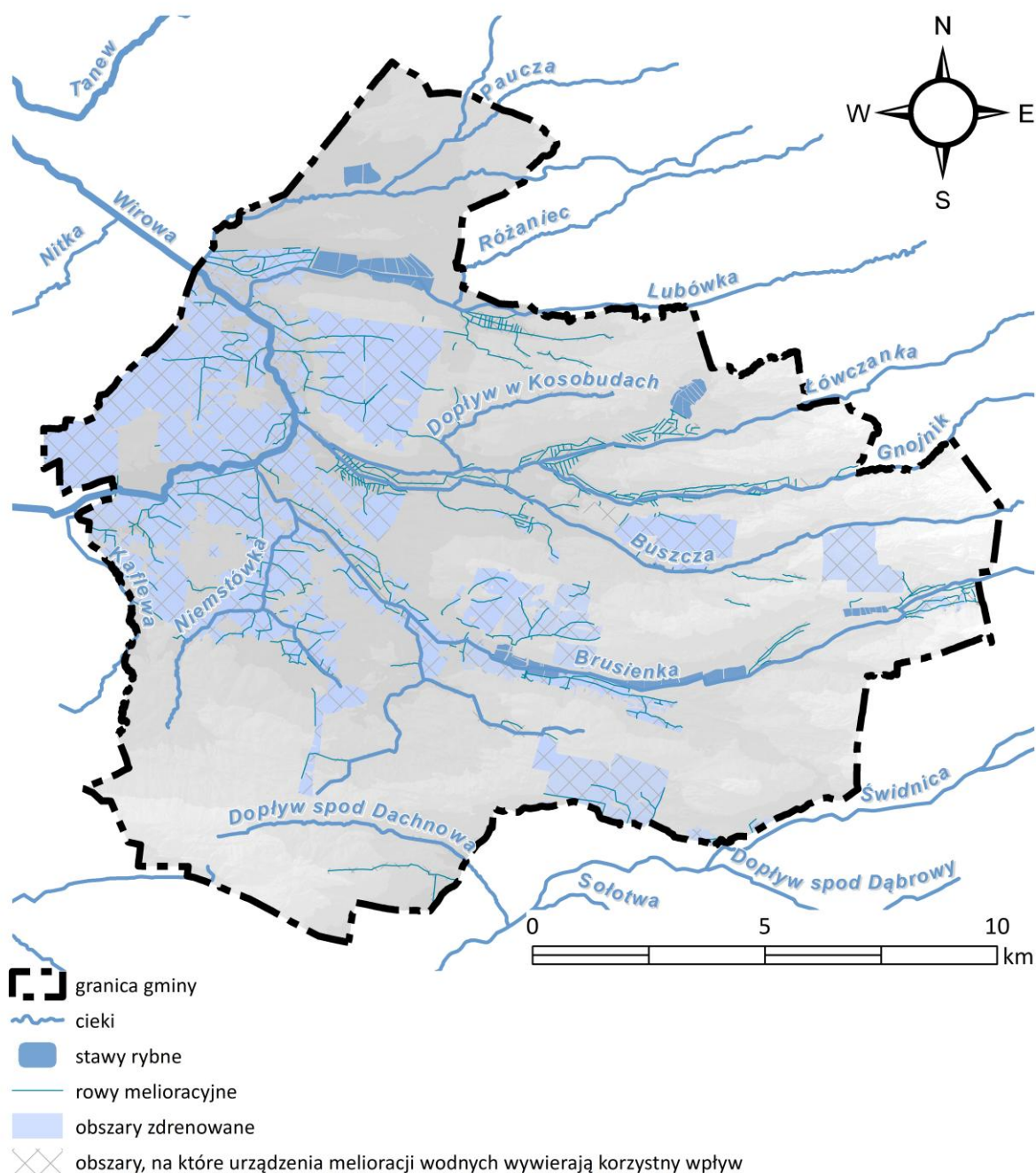
Obszar Gminy Cieszanów znajduje się w dorzeczu rzeki San, w zlewniach jej prawobrzeżnych dopływów – Tanwi i Lubaczówki. Największą rzeką gminy jest Wirowa, lewobrzeżny dopływ Tanwi, przepływająca przez północno-zachodnią część gminy, przez miejscowość Stary Lubliniec. Źródła Wirowej znajdują się w kompleksie Lasów Sieniawskich, na pograniczu gminy Adamówka i woj. lubelskiego. Największymi dopływami Wirowej na terenie gminy są jej prawostronne potoki: Paucza, Różaniec, Łowczanka, Buszcza, Brusienka. Z południowo-zachodniej części gminy wody odprowadza Dopływ spod Dachnowa

uchodzący do rzeki Sołotwy – prawy dopływ Lubaczówki.

Wody stojące na terenie Gminy Cieszanów tworzą: zbiornik retencyjny na rzece Wirowej – Zalew Lubliniecki, posiadający powierzchnię lustra wody ok. 35 ha (zrealizowany w latach 70-tych z myślą o funkcji retencyjno – rekreacyjnej, obecnie w użytkowaniu Polskiego Związku Wędkarskiego) oraz kompleksy stawów rybnych. Stawy hodowlane pełnią w Gminie Cieszanów znaczącą rolę gospodarczą (produkcja karpia królewskiego, amura, tołpygi pstrej i białej, szczupaka, sumy europejskiego, lina, sandacza, karasia). Największy areal stawów na terenie gminy posiada Zarząd Dóbr Smolin S.C. Gospodarstwo Rybackie w Rudzie Różanieckiej, ze sklepem rybnym znajdującym się przy u. Zakarczma 100 w Dachnowie.

Oprócz stawów hodowlanych na terenie gminy występują liczne zbiorniki wodne zarówno zlokalizowane przy zabudowie jak również śródpolne i śródleśne, głównie pochodzenia antropogenicznego.

Rysunek 10. Wody powierzchniowe, rowy melioracyjne i obszary zdrenowane w Gminie Cieszanów (źródło: opracowanie własne na podstawie MPHP i warstw wektorowych Zarządu Zlewni w Stalowej Woli)

Obszary gruntów zmeliorowanych

W myśl art. 195 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.) melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. Z kolei art. 192 ust. 1 zakazuje m.in. niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych, utrudniania przepływu w związku z wykonywaniem lub utrzymywaniem urządzeń wodnych, z tego względu należy zachować szczególną ostrożność przy wykonywaniu prac ziemnych w pobliżu rowów i rurociągów drenarskich tak aby ich nie uszkodzić.

Zgodnie z danymi Zarządu Zlewni w Stalowej Woli (ewidencja urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów) na terenie Gminy Cieszanów rowy melioracyjne towarzyszą rzece Wirowej oraz jej dopływom I-go i II-go rzędu, tj. Lubówka, Łowczanka, Gnojnik, Buszcza, Brusienka, Niemiastówka, Kaflewa. Rowy melioracyjne znajdują się ponadto w dolinie rzeki Sołotwy przepływającej poza granicami gminy. Część terenów gminy, głównie w dolinach rzecznych, została także zmeliorowana przez sieci drenarskie podziemne.

8.4.2 Wody podziemne

Obszar Gminy Cieszanów należy do jednostki hydrogeologicznej określanej jako „system dolin czwartorzędowych zapadliska przedkarpackiego”, w obrębie której wody podziemne poziomu użytkowego występują w utworach piaszczystych i piaszczysto-żwirowych czwartorzędu. Znaczna część gminy pozbawiona jest użytkowych poziomów wodonośnych – są to tereny wysoczyzn zbudowane przede wszystkim z glin zwałowych, mułków, iłów i lessów leżących bezpośrednio na łach krakowieckich.

Największa miąższość czwartorzędowych utworów wodonośnych (średnio 20 – 30 m), występuje w obrębie obniżenia powierzchni podczwartorzędowej, w tak zwanej rynnie Biłgoraj – Lubaczów. Struktura ta przebiega przez zachodnią część gminy przez miejscowości Nowy Lubliniec, Stary Lubliniec, Niemstów, Folwarki, Cieszanów, Dachnów, Nowe Sioło.

Na obszarach bezpośrednio przylegających do tej struktury miąższość utworów piaszczystych mieści się w przedziale 10 – 20 m, dalej maleje do kilku metrów. Warstwę wodonośną w kopalnej rynnie Biłgoraj – Lubaczów stanowią utwory piaszczysto-żwirowe przykryte piaskami drobnoziarnistymi. Na pozostałym obszarze gminy w warstwach wodonośnych dominują piaski drobnoziarniste, mułkowate lub pylaste, lokalnie z domieszką substancji organicznej.

Zwierciadło wód poziomu czwartorzędowego ma najczęściej charakter swobodny. Brak izolacji od powierzchni terenu utworami słabo przepuszczalnymi sprawia, że wody podziemne narażone są na zanieczyszczenia antropogeniczne. Zasilanie czwartorzędowego poziomu wodonośnego odbywa się poprzez infiltrację opadów atmosferycznych oraz dopływ boczny z wodonośnych utworów trzeciorzędowo-kredowych Rostocza.

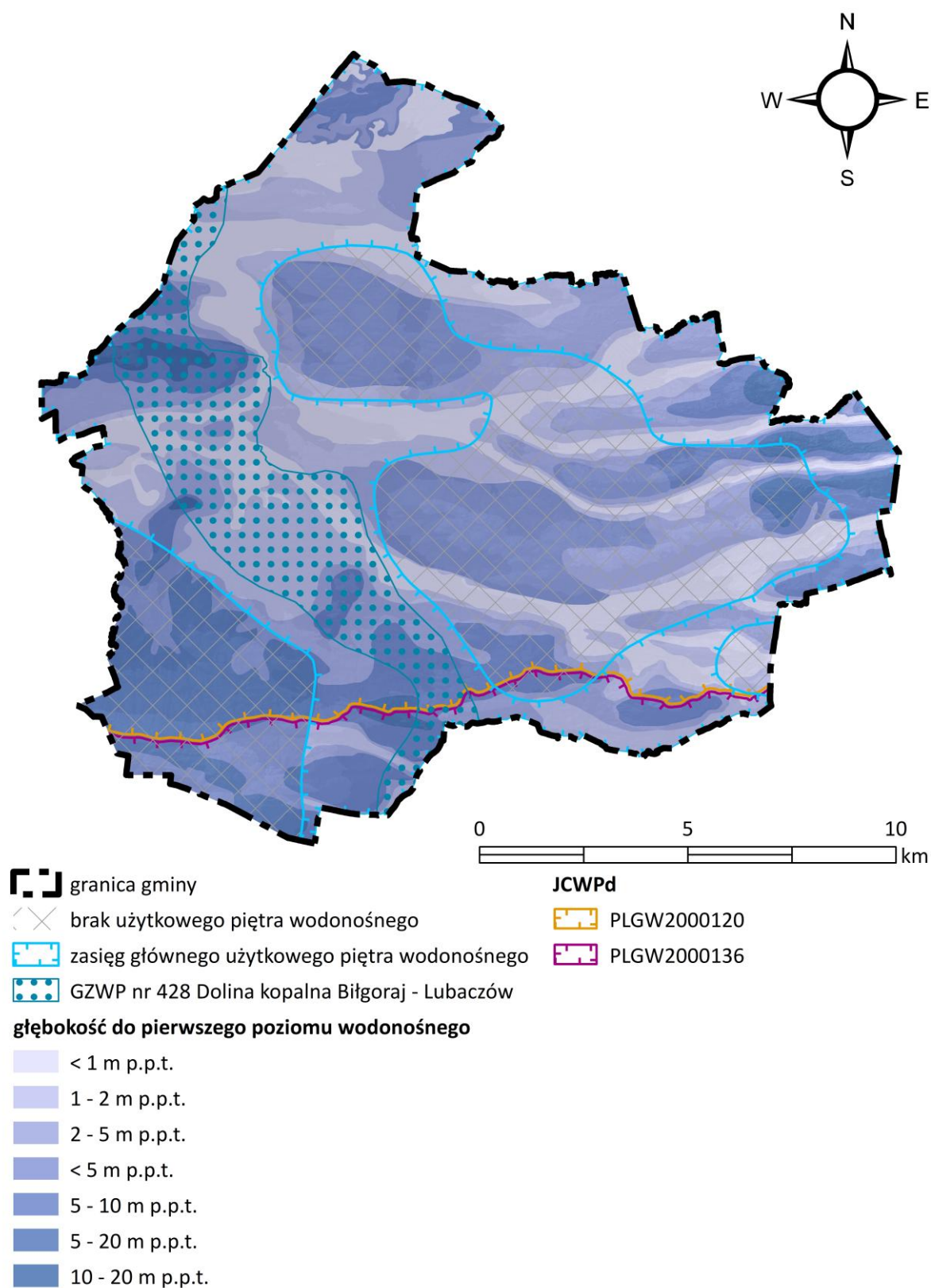
Utwory wodonośne kopalnej doliny Biłgoraj – Lubaczów w rejonie Gminy Cieszanów charakteryzują się najkorzystniejszymi warunkami hydrogeologicznymi, z tego też względu został tu wyznaczony i udokumentowany GZWP nr 428 Dolina kopalna Biłgoraj – Lubaczów⁸. Miąższość warstw wodonośnych w obrębie doliny kopalnej wynosi średnio 20 – 30 m, lokalnie dochodzi do 40 m, a poza obszarem doliny nie przekracza 5 m. Współczynnik filtracji warstwy wodonośnej waha się w granicach 0,1 – 70 m/d. Wodoprzewodność w obrębie doliny kopalnej wynosi przeważnie 120 – 600 m²/d, lokalnie dochodzi do 960 m²/d.

Zgodnie z arkuszami Mapy Hydrogeologicznej Polski pierwszy poziom wodonośny na znacznej części obszaru gminy kształtuje się na głębokości do 5 m p.p.t. Płytsze występowanie pierwszego zwierciadła wód obserwuje się w obrębie dolin rzecznych i w ich otoczeniu, w najniższych partiach dolin poziom wód dochodzi do głębokości poniżej 1 m p.p.t. Lokalnie (w północnej części miejscowości Nowy Lubliniec, na zachodzie gminy w miejscowościach Stary Lubliniec, Niemstów, Dachnów, Cieszanów, Nowe Sioło oraz na wschodzie w miejscowościach Gorajec, Chotyłub) pierwszy poziom wodonośny kształtuje się na poziomie od 5 do 20 m p.p.t.

W podziale na jednolite części wód podziemnych Gmina Cieszanów położona jest w zasięgu JCWPd nr 120 oraz JCWPd nr 136.

⁸ Informator PSH – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, PIG-PIB 2017

Rysunek 11. Zasięg głównego użytkowego piętra wodonośnego oraz GZWP nr 428, głębokość do pierwszego poziomu wodonośnego, jednolite części wód podziemnych (źródło: opracowanie własne na podstawie Mapy Hydrogeologicznej Polski w skali 1:500 000, PIG-PIB, arkusze: 927 – Józefów, 959 – Cieszanów, 960 – Horyniec, warstw tematycznych PIG-PIB: Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych w latach 2022-2027 – 174 JCWPd, Główne Zbiorniki Wód Podziemnych)

Zaopatrzenie w wodę

Gmina Cieszanów zaopatrywana jest w wodę z ujęcia wód podziemnych zlokalizowanego w Polance Horynieckiej (Gmina Horyniec Zdrój). Woda z tego ujęcia posiada bardzo dobre właściwości fizyko – chemiczne, nie wymaga uzdatniania. Ujęcie składa się z pięciu studni głębinowych o łącznej zatwierdzonej wydajności $Q_{\max \text{ dob.}} = 1200 \text{ m}^3/\text{dobę}$, przy czym aktualnie eksploatowane są jedynie trzy studnie głębinowe.

Ponadto w miejscowości Stary Lubliniec znajduje się nieczynne ze względu na nie najlepszą jakość wody ujęcie wód podziemnych, które może być traktowane jako ujęcie awaryjne bądź ujęcie wody wykorzystywanej do celów rolniczych.

Na terenie gminy znajdują się również ujęcia wód powierzchniowych pobierające wodę do utrzymania i nawadniania stawów rybnych, zbiorników retencyjnych oraz nawadniania użytków zielonych.

Tabela 4. Ujęcia wód powierzchniowych posiadające obowiązujące pozwolenia wodnoprawne (źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, 2024)

UJĘCIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH			
lp.	lokalizacja	opis	data obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego
1	piętrzenie i pobór wody: Różaniec – 6+448 km, 4+245 km, 3+019 km Lubówka – 2+520	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 16 czerwca 2003 r. (znak: RG-6223-17/2003) udzielająca Gospodarstwu Rybackiemu „Ruda Różaniecka” S.C. pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Pobór wody z potoku Różaniec i potoku Lubówka dla nawodnienia i utrzymania następujących stawów rybnych położonych w gm. Narol i gm. Cieszanów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie: kompleks Supilne – pow. 39,85 ha, kompleks Henrykówka – pow. 61,00 ha, kompleks Morgi – pow. 61,30 ha. 2. Zrzut wody wykorzystywanej z obiektów stawowych Henrykówka, Morgi do potoku Różaniec oraz z obiektów stawowych Supilne do potoku Lubawka.	31.12.2030 r.
2	pobór wody – działka ewid. nr 498 w miejscowości Gorajec	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 11 maja 2005 r. (znak: RG-6223-25/2005) udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Wykonanie stawu na działkach o nr 397/1 i 398/3 w miejscowości Gorajec, gm. Cieszanów, pow. Lubaczów. woj. podkarpackie. 2. Pobór wody z rowu melioracyjnego dz. nr 498, w okresie wiosennego napełnienia stawów w ilości 5,0 l/s, w okresie wegetacji 4,0 l/s. 3. Odprowadzenie nadmiaru wody ze stawu do rowu melioracyjnego dz. nr 498, w ilości 3,0 l/s.	31.12.2024 r.
3	piętrzenie i pobór wody: Różaniec – 1+818 km	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 9 marca 2006 r. (znak: RG-6223-9/2006) udzielająca Podkarpackiemu Zarządowi Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie, Oddział Jarosław, Inspektorat w Lubaczowie, pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Piętrzenie potoku Różaniec w km 1 + 818 jazem betonowym o wysokości piętrzenia 1,1 m do rzędnej 206,07 m n.p.m. w miejscowości Nowy Lubliniec, gmina Cieszanów, powiat Lubaczów, woj. podkarpackie. 2. Pobór wody z potoku Różaniec w ilości 18,2 l/s w celu	09.03.2026 r.

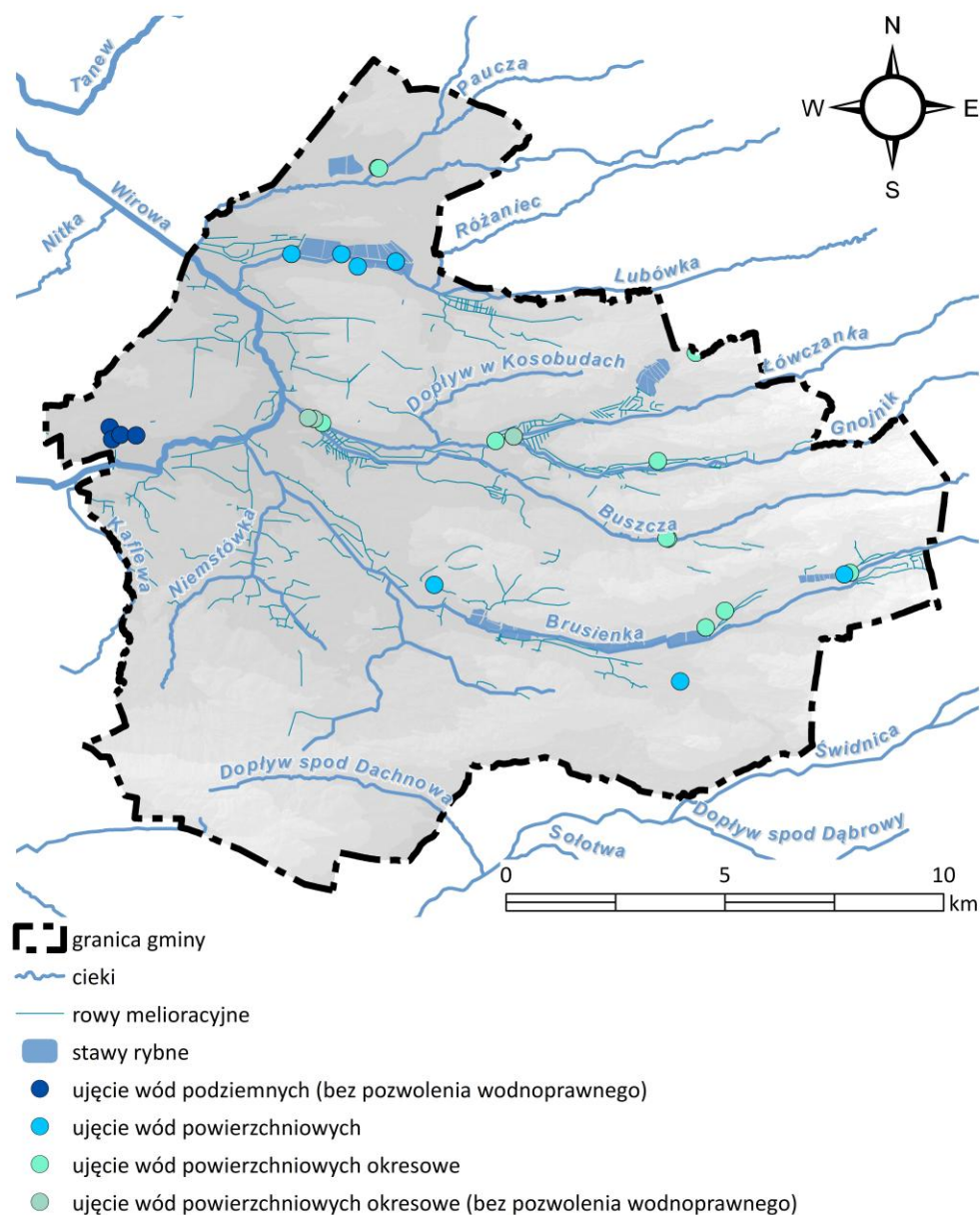
		nawodnienia przyległych do potoku użytków zielonych wyposażonych w sieć rowów o działaniu odwadniająco-nawadniającym.	
4	pobór wody: Łówcza – 5+840	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 16 kwietnia 2008 r. (znak: RG-6223-22/2008) udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na: - Odbudowę stawów S-1 i S-2 zlokalizowanych na działce nr ewid. 1114/2 w miejscowości Kowalówka, gm. Cieszanów, pow. Lubaczów, woj. podkarpackie. - Wykonanie stawu S-3 zlokalizowanego na dz. nr ewid. 1121, 1114/4 i 1114/5 w miejscowości Kowalówka, gm. Cieszanów, pow. Lubaczów, woj. podkarpackie. - Wykonanie rowu umożliwiającego bezpośredni pobór wody z doprowadzalnika dz. nr 1113 do projektowanego stawu S-3. - Pobór wody powierzchniowej z potoku Łówcza (dz. nr 1022) w km 5+840 w celu napełnienia przedmiotowych stawów grawitacyjnie za pośrednictwem istniejącego rowu – doprowadzalnika na dz. nr ew. 1113: w okresie wiosennego napełnienia stawów 7,27 l/s, w okresie wegetacyjnym kwiecień – wrzesień 5,0 l/s. - Odprowadzanie wody z w/w stawów w ilości 4,0 l/s do potoku Łówcza a km 5+336 za pośrednictwem mnicha drewnianego o wymiarach leżaka 20x30 cm z upustem regulowanym deskami zastawkowymi.	30.04.2028 r.
5	pobór wody: Łówcza – 1+120	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 18 września 2008 r. (znak: RG-6223-56/2008) udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na: - Wykonanie stawu rybnego o powierzchni lustra wody 0,89 ha na działce nr ewid. 617, w miejscowości Nowy Lubliniec, gm. Cieszanów, pow. Lubaczów, woj. podkarpackie. - Pobór wody z potoku Łówcza w km 1+120 sposobem grawitacyjnym, za pośrednictwem mnicha drewnianego z leżakiem z rur PCV D=200 mm w okresie wiosennego napełnienia stawów w ilości 6,5 l/s, w okresie wegetacji 5,7 l/s. - Odprowadzanie nadmiaru wody ze stawu do potoku Buszcza w km 0+580 za pośrednictwem budowli upustowej, tj. mnicha drewnianego z leżakiem z rur PCV D=200 mm, w ilości 3,0 l/s. - Skarpy potoków w obrębie budowli wpustowej i upustowej zostaną odpowiednio umocnione na długości 3,00 m mierząc od osi budowli w obie strony. - W związku z budową stawu na działce uzbrojonej w urządzenie melioracji wodnych szczegółowych - rów melioracyjny o nazwie B-16 na odcinku o długości 90 m (w km 0+020 – 0+110) z budowlą – przepustem z zastawką, o działaniu odwadniająco-nawadniającym Inwestor będzie zobowiązany do wykonania, po zmienionej trasie, nowego rowu na odcinku w km 0+000 – 0+090 z ujściem do potoku Buszcza wraz z budowlą – przepustem z zastawką przed rozpoczęciem realizacji budowy stawu, po wcześniejszym	30.09.2028 r.

		uzgodnieniu projektu wykonania przedmiotowego rowu z tut. Inspektorem (trasę projektowanego rowu opaskowego na działce nr ew. 617 należy zakończyć w granicy z drogą gruntową dz. nr ew. 792).	
6	części działek o nr ewid. 2249 i 2250/1 w Cieszanowie	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 20 grudnia 2010 r. (znak: RG-6223-68/2010) udzielająca Gminie Cieszanów pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Odbudowę stawu retencyjnego zlokalizowanego na części działek o nr ewid. 2249 i 2250/1 w Cieszanowie, pow. Lubaczów, woj. podkarpackie. 2. Pobór wody z istniejących rowów melioracyjnych do stawu retencyjnego w ilości 3,3 l/s (12,0 m³/h). 3. Odprowadzanie nadmiaru wody ze stawu retencyjnego do istniejącej kanalizacji deszczowej w ilości 2,5 l/s (9,0 m³/h).	31.08.2030 r.
7	pobór wody: działka ewid. nr 541 Gorajec	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 6 września 2015 r. (znak: R.6341.54.2015) udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Pobór wody z cieku bez nazwy, dopływu potoku Łówcza w ilości 24 l/s na utrzymanie poziomu wody oraz 56 l/s na zalew wiosenny 11 stawów rybnych kompleksu Gorajec, gm. Cieszanów, pow. Lubaczów, woj. podkarpackie. 2. Zrzut wody wykorzystanej z w/w obiektów stawowych do potoku Łówcza w km 8+505 przez istniejący rów Ł-9 na działce nr ewid. 505/33, 502/2, obręb Gorajec.	31.08.2035 r.
8	pobór wody: Brusienka – 16+865 km	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 6 września 2015 r. (znak: R.6341.55.2015) udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Pobór wody grawitacyjny z potoku Brusienka w km 16+865 za pośrednictwem doprowadzalnika (dz. nr ewid. 856) w ilości 24 l/s na utrzymanie poziomu wody oraz 56 l/s na zalew wiosenny 7 stawów rybnych kompleksu Chotyłub, gm. Cieszanów, pow. Lubaczów, woj. podkarpackie. 2. Zrzut wody wykorzystanej z w/w stawów do potoku Brusienka w km 15+010.	31.08.2035 r.
9	pobór wody: działka ewid. nr 1155 w Nowym Lublincu	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 28 września 2015 r. (znak: R.6341.58.2015) udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Pobór wody z cieku bez nazwy w ilości 30 l/s na utrzymanie poziomu wody oraz 50 l/s na zalew wiosenny stawów rybnych kompleksu Krążki, w obrębie Ruda Różaniecka, gm. Narol, powiat Lubaczów, woj. podkarpackie. 2. Zrzut wody wykorzystanej z w/w obiektów stawowych do cieku bez nazwy.	30.09.2035 r.
10	pobór wody: Brusienka – 13+200 km	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 29 września 2015 r. (znak: R.6341.57.2015) udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Pobór wody z potoku Brusienka w km 13+200 za pośrednictwem doprowadzalnika w ilości 60 l/s na utrzymanie poziomu wody oraz 100 l/s na zalew wiosenny	31.08.2035 r.

		paciorkowo położonych 9 stawów rybnych kompleksu Nowe Sioło oraz 7 stawów kompleksu Babczyn, w obrębie Nowe Sioło, gm. Cieszanów, powiat lubaczowski, woj. podkarpackie. 2. Odprowadzanie wody wykorzystanej z w/w obiektów stawowych za pośrednictwem rowu do potoku Brusienka w km 7+008.	
11	pobór wody: Paucza – 6+158 km	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 29 września 2015 r. (znak: R.6341.65.2015) udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na korzystanie z wód polegające na: 1. Poborze wody z potoku Paucza, w km 6+158 przez rów (doprowadzalnik) na dz. nr 1072, 1073 obręb Nowy Lubliniec, do napełnienia kompleksu stawów rybnych „Komań” w obrębie Nowy Lubliniec, gmina Cieszanów, powiat lubaczowski, woj. podkarpackie. 2. Odprowadzaniu wody z kompleksu stawów rybnych „Komań” w Nowym Lublińcu, gmina Cieszanów, do potoku Paucza w ilości 18 l/sek., przez rów na dz. nr 1058, 1060/2 obręb Nowy Lubliniec do potoku Paucza w km 4+680.	31.08.2035 r.
12	pobór wody: Różaniec – 4+249, 3+023	Decyzja Starosty Lubaczowskiego z dnia 30 września 2015 r. (znak: R.6341.60.2015) udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Pobór wody z potoku Różaniec dla napełnienia i utrzymania następujących stawów rybnych Henrykówka, Morgi, położonych w obrębie Nowy Lubliniec, gm. Cieszanów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie. 2. Zrzut wody wykorzystywanej z obiektów stawowych Henrykówka, Morgi za pośrednictwem rowu (odprowadzalnika) do potoku Różaniec w km 1+935.	30.09.2035 r.
13	działka ewid. nr 1395 w miejscowości Nowe Sioło	Decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Stalowej Woli z dnia 1 lutego 2019 r. (znak: RZ.ZUZ.4.421.361.2018.EB), zmieniona decyzją z dnia 18 listopada 2019 r. (znak: RZ.ZUZ.4.421.361.2018.EB) udzielająca Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Lubaczów w związku z realizacją inwestycji pod nazwą „odtworzenie zbiornika retencyjnego w leśnictwie Załuże” na działce ewid. nr 1395 położonej w obrębie ewidencyjnym Nowe Sioło, gmina Cieszanów, powiat lubaczowski, województwo podkarpackie pozwolenia wodnoprawnego na: 1. Wykonanie urządzenia wodnego – wykonanie zbiornika retencyjnego w Leśnictwie Załuże wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce ewid. nr 1395 w miejscowości Nowe Sioło, gmina Cieszanów, którego zadaniem będzie nawadnianie gruntów leśnych oraz poprawa wilgotności przyległych terenów, a także ustanowienie rezerwuaru wody w okresach suchych skutkiem tego będzie polepszenie warunków przyrodniczych przyległych terenów; wykonanie przebudowy rowów leśnych doprowadzających wodę do projektowanego zbiornika; wykonanie likwidacji rowów leśnych. 2. Szczególne korzystanie z wód polegające na użytkowaniu wody znajdującej się w zbiorniku retencyjnym i rowach polegające na: poborze wody do uzupełnienia stanu magazynowego zbiornika, odprowadzenie nadmiaru wody	12.02.2049 r.

		poprzez młach do istniejącego rowu leśnego w ilości 61804 m ³ /rok.	
14	działki ewid. nr 474/37 i 499, obręb 0004 Gorajec	Decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Stalowej Woli z dnia 26 lipca 2021 r. (znak: RZ.ZUZ.4.4210.3.2021.AS) pozwolenia wodnoprawnego na: - Usługę wodną tj. pobór wód powierzchniowych z rzeki Buszcza dla potrzeb utrzymania zalewu istniejących stawów o łącznej powierzchni lustra wody – 3 ha. - Szczegółne korzystanie z wód polegające na użytkowaniu wód znajdujących się w stawach, tj. odpływ wody wymiennej ze stawów poprzez młachy spustowe do rzeki Buszcza z lokalizacji i oddziaływaniem inwestycji obejmującej działki ewid. nr 474/37 i 499, obręb 0004 Gorajec.	11.08.2051 r.

Rysunek 12. Lokalizacja ujęć wód podziemnych oraz powierzchniowych na terenie Gminy Cieszanów (źródło: warstwy SHP, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, 2024)

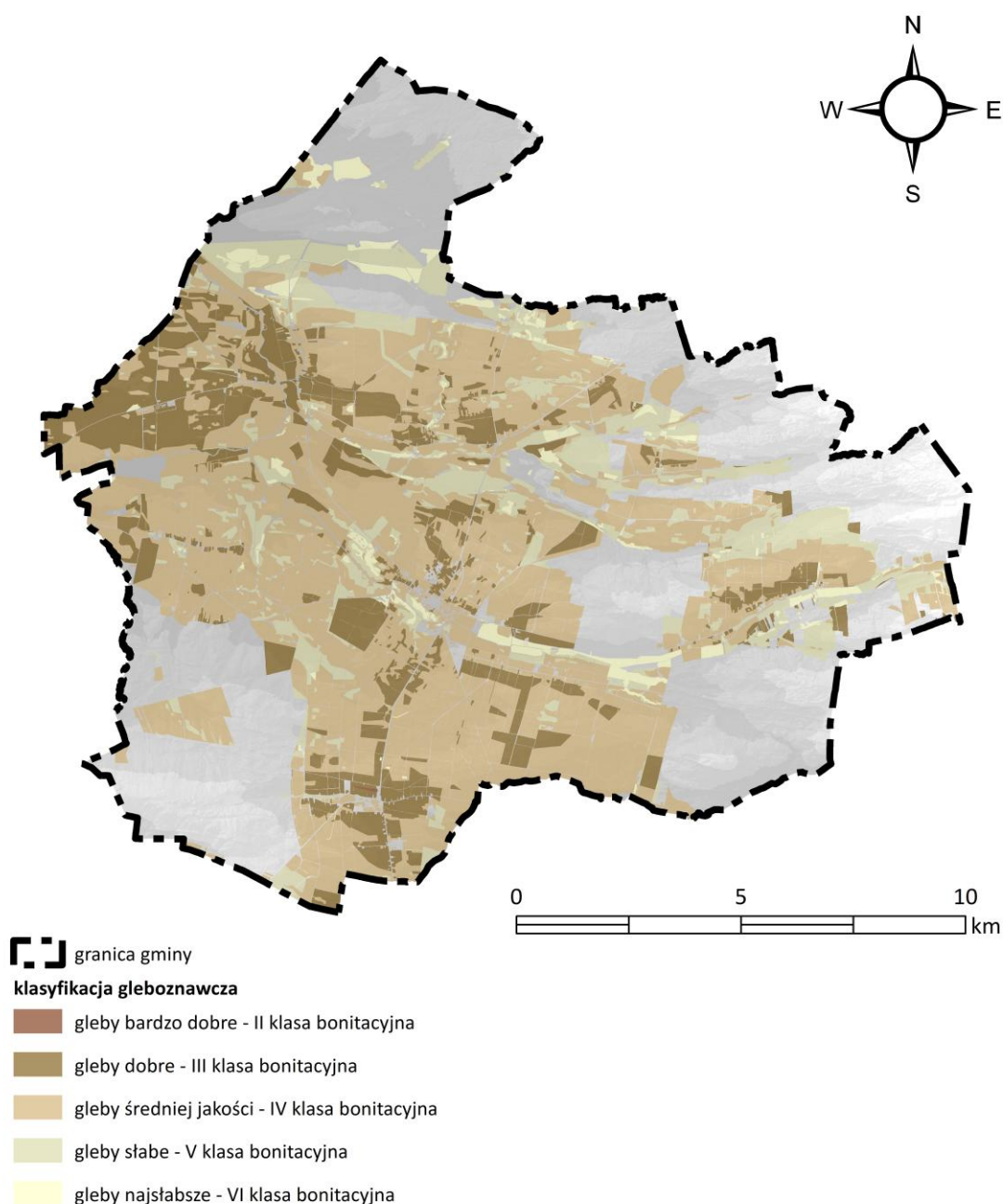

8.5 Gleby

Na obszarze Gminy Cieszanów występują głównie gleby bielcowe właściwe i pseudobielcowe oraz gleby brunatne wylugowane i kwaśne wytworzone na piaskach, pyłach i glinach. Przeplatają się one z mało powierzchniowymi płatami czarnych ziemi oraz czarnych ziemi zdegradowanych i ziemi szarych. Doliny rzeczne zajmują mady, mady glejowe, torfy, gleby torfowo-mułowe, mułowo-torfowe oraz gleby murszowo-mineralne i murszowate.

Cieszanów to gmina typowo rolnicza – użytki rolne stanowią ponad 55% gruntów. Większość użytków rolnych przypada na grunty orne, reszta to łąki i pastwiska. Stosunkowo mało terenów stanowią sady. Użytki rolne występujące na terenie gminy zaliczane są do gleb od II do VI klasy bonitacyjnej. Największe powierzchnie zajmują gleby średniej jakości, tj. IV klasy bonitacyjnej. Gleby bardzo dobre i dobre zaliczone do II i III klasy bonitacyjnej występują płatami w sąsiedztwie przepływających przez gminę cieków wraz z płatami gleb słabej oraz najslabszej jakości, tj. V i VI klasy bonitacyjnej.

Rysunek 13. Klasyfikacja bonitacyjna gleb na terenie Gminy Cieszanów (źródło: opracowanie własne na danych EGİB)

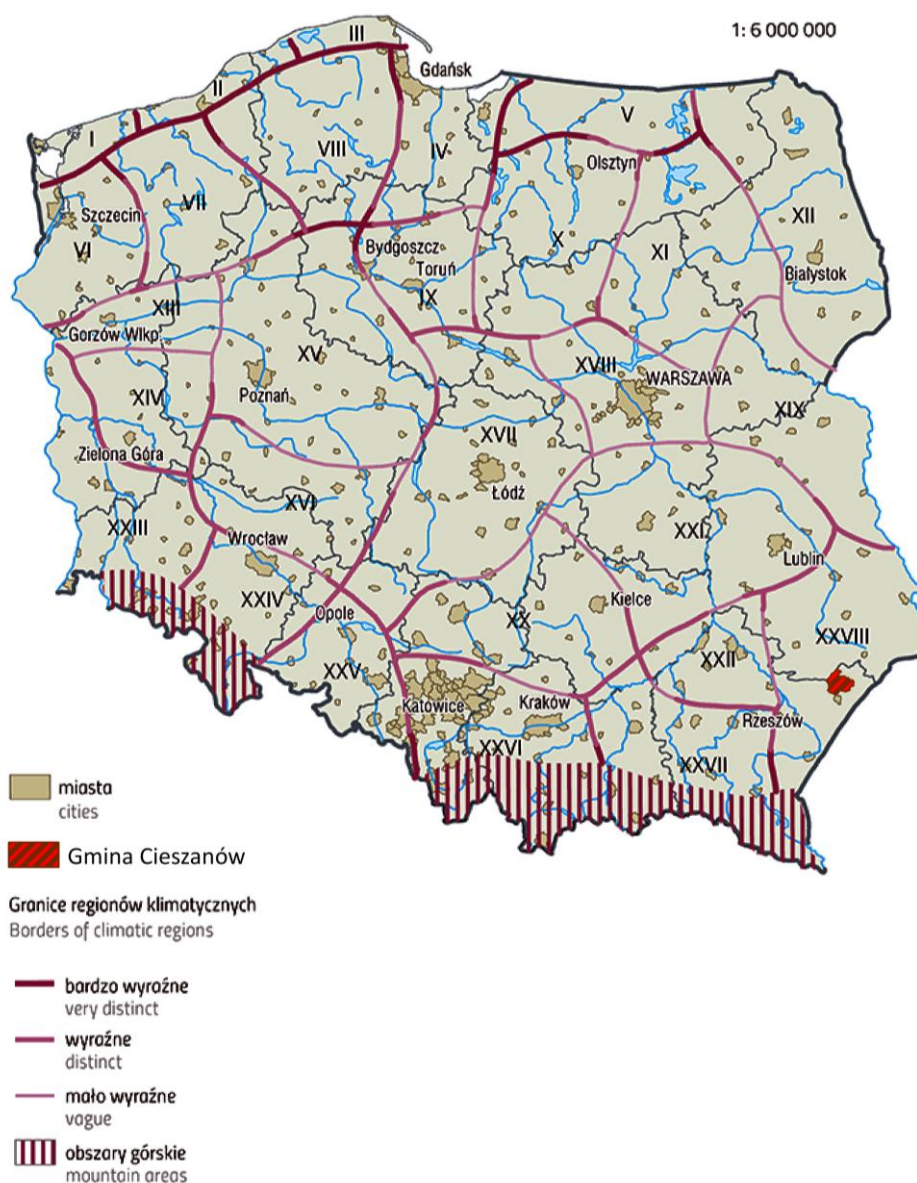

8.6 Warunki klimatyczne

Gmina Cieszanów wg A. Wosia należy do XXVIII – regionu klimatycznego Zamojsko-Przemyskiego, który swoim zasięgiem obejmuje wschodnią część Wyżyny Lubelskiej, Roztocze, Płaskowyż Tarnogrodzki i wschodni skraj Pogórza Karpackiego. Średnia temperatura roczna powietrza w regionie wynosi 7,4°C, a amplituda roczna – 22,5°C. W porównaniu z innymi regionami, notuje się tu najmniejszą liczbę dni z pogodą umiarkowanie ciepłą (ok. 122 dni) oraz jednocześnie z dużym zachmurzeniem (ok. 38 dni). Rzadziej pojawiają się dni chłodne, których jest średnio ok. 30 w roku. Częściej niż w innych regionach pojawiają się dni z pogodą bardzo ciepłą, słoneczną lub z niewielkim zachmurzeniem i opadem. Jest ich w tym regionie średnio – ok. 24. Ogólnie dni z pogodą bardzo ciepłą jest tutaj stosunkowo dużo w roku – 91 dni, w tym 58 bez opadu i 33 z opadem, a 22 dni cechuje pogoda słoneczna. Również nieco więcej w tym regionie notuje się przymrozków. Względnie częste jest występowanie pogody umiarkowanie mroźnej. Połowę dni umiarkowanie mroźnych stanowią dni z dużym zachmurzeniem nieba.

Mało korzystne i niekorzystne warunki klimatyczne występują w obrębie podmokłych dolin rzecznych, z wodą gruntową płycej niż 1,0 m. Warunki wilgotnościowo-termiczne są mało korzystne lub niekorzystne, występują lokalnie mgły oraz stagnacja chłodnych mas powietrza.

Rysunek 14. Regiony klimatyczne wg prof. dr hab. Alojzego Wosia (źródło: *Atlas obszarów wiejskich w Polsce, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN*)

8.7 Szata roślinna

Podział geobotaniczny Matuszkiewicza sytuuje Cieszanów w Dziale Wyżyn Południowopolskich (C), w Krainie Kotliny Sandomierskiej (C.8.), w Okręgu Równiny Biłgorajskiej (C.8.5.) – podokręg Puszcza Solńska (C.8.5.c) oraz w Okręgu Płaskowyżu Tarnogrodzkiego (C.8.6.) – podokręg Tarnogrodzki (C.8.6.b) oraz Horyniecki (C.8.6.c).

Roślinność potencjalna

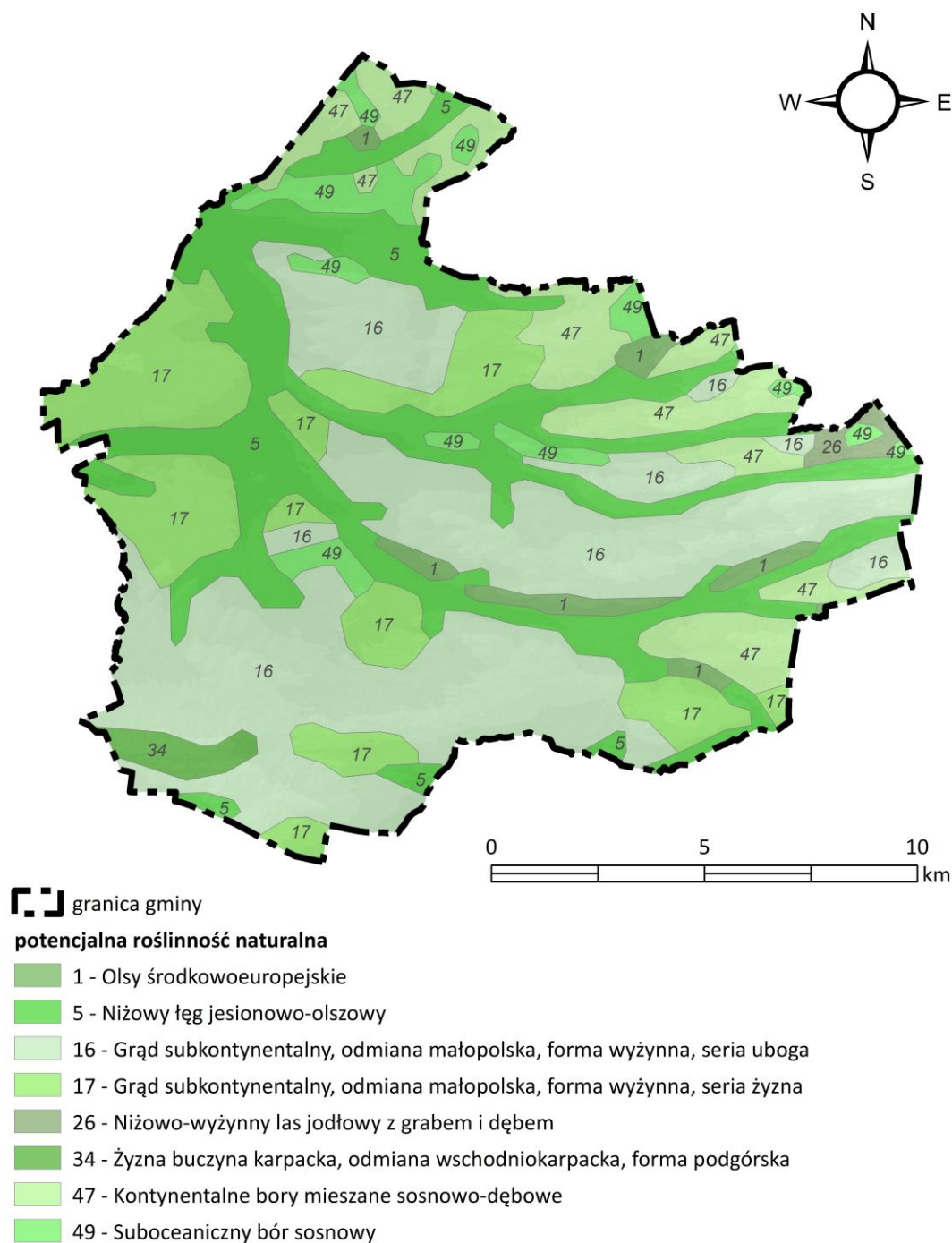
Roślinność potencjalna obszaru Gminy Cieszanów wg Matuszkiewicza ogranicza się do ośmiu zbiorowisk:

- Olsy środkowoeuropejskie *Carici elongatae-Alnetum* (= *Ribeso nigri-Alnetum* + *Sphagno squarrosi-Alnetum*) – siedlisko to zajmuje 2,07% powierzchni kraju, na terenie Gminy Cieszanów występuje kilka mało powierzchniowych płątów w rejonie dopływów rzeki Wirowej – Paucza, Łowczanka, Brusienka – obecnie są to grunty leśne, gdzie dominującymi gatunkami są sosna zwyczajna (*Pinus Silvestris*), dąb (*Quercus*) oraz brzoza brodawkowata (*Betula pendula*).
- Niżowy łąg jesionowo-olszowy (*Fraxino-Alnetum* (= *Circae-Alnetum*)) – siedlisko to zajmuje ok. 10% powierzchni kraju, na terenie Cieszanowa łągi jesionowo-olszowe są typowe dla okolic rzek przepływających przez gminę – obecnie są to tereny leśne, zadrzewione i zakrzewione, użytkowane rolniczo, w tym zajęte pod antropogeniczne zbiorniki wodne oraz zabudowania wiejskie oraz miejskie.
- Grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga (*Tilio-Carpinetum*) – siedlisko to zajmuje ok. 5,6% powierzchni kraju, na terenie Gminy Cieszanów występuje płątami w obrębach ewidencyjnych Nowy Lubliniec, Żuków, Kowalówka, Gorajec, Chotyłub, Nowe Sioło, Dachnów, Niemstów, Folwarki oraz w mieście Cieszanów. Obecnie są to tereny leśne, zadrzewione i zakrzewione, użytkowane rolniczo, w tym zajęte pod zabudowania wiejskie oraz miejskie.
- Grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria żyzna (*Tilio-Carpinetum*) – siedlisko to zajmuje ok. 4,8% powierzchni kraju, na terenie Gminy Cieszanów razem ze zbiorowiskiem grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga (*Tilio-Carpinetum*) zajmuje największe powierzchnie. Obecnie jest to mozaika terenów leśnych, zadrzewionych i zakrzewionych, rolniczych oraz zabudowanych.
- Niżowo-wyżynny las jodłowy z grabem i dębem (*Tilio-Carpinetum*) – siedlisko to zajmuje jedynie 0,5% powierzchni kraju, na terenie Gminy Cieszanów jeden niewielki płąt występuje w północno-wschodniej części obrębu ewidencyjnego Chotyłub. Obecnie są to grunty leśne, gdzie dominującymi gatunkami są sosna zwyczajna (*Pinus Silvestris*) oraz buk pospolity (*Fagus silvatica*).
- Żyzna buczyna karpacka, odmiana wschodniokarpacka, forma podgórska (*Dentario glandulosae-Fagetum*) – siedlisko to zajmuje ok. 0,2% powierzchni kraju, na terenie Gminy Cieszanów jeden niewielki płąt występuje w zachodniej części obrębu ewidencyjnego Dachnów. Obecnie są to grunty leśne, gdzie dominującymi gatunkami są sosna zwyczajna (*Pinus Silvestris*), buk pospolity (*Fagus silvatica*), brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), grab pospolity (*Carpinus betulus*), lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) oraz dąb (*Quercus*).
- Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe *Pino-Quercetum* (= *Quercus-Pinetum* + *Serratulo-Pinetum*) – siedlisko to zajmuje ok. 13,7% powierzchni kraju, na terenie Cieszanowa płąty siedliska występują w północnej oraz wschodniej części gminy. Obecnie są to w znacznej mierze grunty leśne, gdzie tereny rolnicze oraz zabudowane.

- Suboceaniczny bór sosnowy (*Leucobryo-Pinetum*) – siedlisko to zajmuje ok. 5,6% powierzchni kraju, na terenie gminy mało powierzchniowe płaty siedliska występują w centralnej, północnej oraz wschodniej części gminy. Obecnie są to w znacznej mierze grunty leśne, gdzieś tereny rolnicze oraz zabudowane.

Roślinność porastająca obszar Gminy Cieszanów obecnie znacznie różni się od ww. roślinności potencjalnej. Pod pojęciem potencjalnej roślinności naturalnej rozumie się hipotetyczny stan roślinności, opisany fitosocjologicznymi jednostkami zbiorowisk roślinnych, jaki mógłby być osiągnięty na drodze naturalnej sukcesji pierwotnej lub wtórnej, gdyby oddziaływania człowieka zostały wyeliminowane, a właściwa dla danego regionu roślinność mogła w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez zróżnicowane siedliska.

Rysunek 15. Potencjalna roślinność naturalna na terenie Gminy Cieszanów (źródło: opracowanie własne na podstawie Matuszkiewicz J.M., Wolski J., 2023, *Potencjalna roślinność naturalna Polski (wersja wektorowa)*, IGiPZ PAN, Warszawa)

Roślinność rzeczywista

Gmina Cieszanów jest gminą typowo rolniczą. Użytki rolne stanowią ponad 55% gruntów. Większość użytków rolnych przypada na grunty orne, reszta to łąki i pastwiska. Stosunkowo mało powierzchnię zajmują sady. Dość duży obszar zajmują lasy.

Szata roślinna na gruntach ornych ogranicza się głównie do uprawianego gatunku oraz roślinności segetalnej (m.in. komosa wielkolistna *Chenopodium hybridum*, gorczyca polna *Sinapis arvensis*, rdest plamisty *Polygonum persicaria*, koniczyna polna *Trifolium arvense*, szczawik żółty *Oxalis fontana*, ostrożeń polny *Cirsium arvense*, konyza kanadyjska *Conyza canadensis*, sporek polny *Spergula arvensis*, mlecz zwyczajny *Sonchus oleraceus*, bylica pospolita *Artemisia vulgaris*, perz właściwy *Elymus repens*, wiechlina roczna *Poa annua*, włośnica sina *Setaria pumila*, sit dwudzielny *Juncus bufonius*). Trwałe użytki zielone stanowią siedlisko zbiorowisk łąkowych oraz murawowych, tj. kostrzewa łąkowa *Festuca pratensis*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, życica trwała *Lolium perenne*, tomka wonna *Anthoxa odoratum* s., mietlica pospolita *Agrostis capillaris*, kosmatka polna *Luzula campestris*, wiechlina łąkowa *Poa pratensis*, koniczyna łąkowa *Trifolium pratense*, koniczyna biała *Trifolium repens*, marchew zwyczajna *Daucus carota*, przytulia *Galium*. Terenom rolnym towarzyszy również roślinność drzewiasta oraz krzewiasta.

Szatę roślinną terenów zabudowy mieszkaniowej oraz zagrodowej stanowi zieleń urządzonej – koszone trawniki, drzewa i krzewy, kwiaty rabatowe, drzewa owocowe. Ważne uzupełnienie gminnego systemu przyrodniczego stanowi również zieleń towarzysząca zabudowie usługowej, produkcyjnej, ciągom komunikacyjnym, zieleń towarzysząca obiektom sakralnym i cmentarzom. Na terenie Miasta Cieszanów do ogólnodostępnych terenów zieleni urządzonej należy m.in.:

- park miejski „Cieszanów Rynek”;
- park przy zespole dworskim w Nowym Siole wraz ze stawami oraz kąpieliskiem – ogrody krajobrazowe⁹ znajdują się tu w sąsiedztwie pozostałości murowanego dworu obronnego, należącego do rodziny Gnoińskich. Założenie ułożone jest na przedpolu XVII-wiecznych bastionowych fortyfikacji ziemnych oraz w obrębie pierścienia wewnętrznego. Z najstarszego układu przestrzennego, obok fortyfikacji, zachował się w przyziemiu fragment XVII-wiecznych piwnic oraz parter XVIII-wiecznego murowanego pałacu, gruntownie przebudowanego w 1945 roku. Ze starego założenia fortyfikacyjnego wywodzą się dzisiejsze stawy użytkowe, które rozplanowano na miejscu dawnych bagien i rozlewisk. Pozostałości dworu wraz z parkiem wpisane są do rejestru zabytków. Współczesny układ kompozycji roślinnych charakteryzuje się jednolitym rozplanowaniem oraz strukturą wiekową. Pochodzi zapewne z pierwszej połowy XIX wieku. Z najpóźniejszych nawarstwień pochodzą nasadzenia przy stawach tj. na najniższym parterze oraz w obrębie fortyfikacji. W drugiej połowie XX wieku zniekształcone zostały półnaturalnymi zbiorowiskami zaroślowymi (grab, ceremcha, grochodrzew). Najcenniejsze kompozycje roślinne od strony elewacji frontowej zniszczone zostały podczas pożaru oraz remontu pałacu, kiedy to zasypiano część fortyfikacji i zniwelowano teren w jego najbliższym sąsiedztwie. Z gatunków obcych zachowane są liczne nasadzenia sosny wejmutki, rośnie także surmia, kasztanowiec czerwony, orzech czarny i szary, kilka odmian lip. W runie pojawia się szereg gatunków leśnych.

Zbiorowiska leśne

Lesistość Gminy Cieszanów, zgodnie z danymi GUS z 2023 r., wynosi 39,3%. Lasy należące do osób prywatnych zajmowały w 2023 r. powierzchnię 458,66 ha, natomiast grunty leśne publiczne 8 372,28 ha (grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych – 7 517,61 ha). Lasy Skarbu Państwa w granicach gminy administrowane są przez trzy nadleśnictwa, tj. Lubaczów, Narol, Oleszyce, które podlegają Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie.

⁹ Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Lubaczów na lata 2019 – 2028 (RDLP w Krośnie)

Typy siedliskowe lasów, gatunki panujące

Typ siedliskowy lasu określa abstrakcyjnie ujętą jednostkę ekosystemu leśnego o zbliżonych warunkach klimatycznych i urodzajności gleb, wykazującą podobne możliwości produkcyjne siedlisk. Występujące na obszarze siedliska są zróżnicowane, zależnie od warunków glebowych i klimatycznych.

W granicach Gminy Cieszanów dominują siedliska boru mieszanego wilgotnego (BMW), boru świeżego (BŚW), boru mieszanego świeżego (BMŚW), lasu wilgotnego (LW), lasu mieszanego wilgotnego (LMW), lasu świeżego (LŚW) oraz lasu mieszanego świeżego (LMŚW). Pozostałe siedliska, tj. bór mieszany bagienny (BMB), las mieszany bagienny (LMB), las łęgowy (LŁ), ols (OL), ols jesionowy (OLJ), mają mały udział.

Z ww. siedliskami związane są zbiorowiska roślinne¹⁰, tj.:

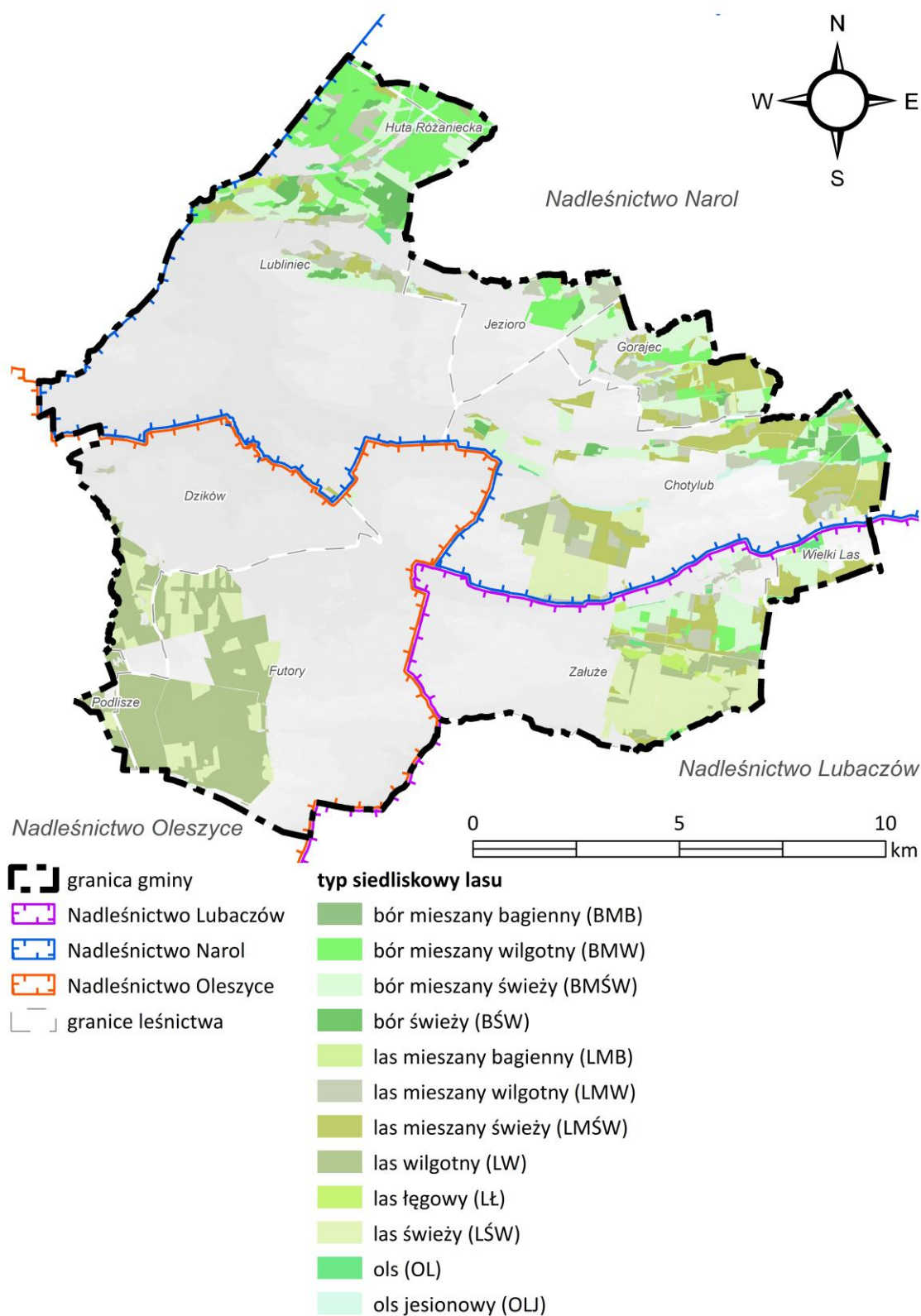
- suboceaniczny bór świeży *Leucobryo-Pinetum* oraz subkontynentalny bór świeży *Peucedano – Pinetum* – dwa wikaryzujące ze sobą geograficznie i zajmujące podobne siedliska zespoły roślinne, występują w typie siedliskowym boru świeżego. Są to zbiorowiska zwykle o jednowarstwowym drzewostanie zbudowanym z sosny *Pinus sylvestris*, niekiedy z domieszką brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, sporadycznie dębu szypułkowego *Quercus robur* i świerka *Picea abies*. Warstwa krzewów jest zwykle słabo wykształcona, a miejscami nie rozwija się wcale. Zbudowana jest z podrostu drzew tworzących drzewostan, niekiedy z domieszką buka *Fagus sylvatica*, kruszyny *Frangula alnus* i jarzębiny *Sorbus aucuparia*. Oba zespoły występują na piaszczystym, ubogim podłożu z niskim poziomem wód gruntowych, zwykle na glebach bielicowych i rdzawych.
- śródlądowy bór wilgotny *Molinio-Pinetum* – zespół występuje w obniżeniach międzywymowych, najczęściej na siedlisku boru wilgotnego lub boru mieszanego wilgotnego. Cechą typową zbiorowiska jest silnie rozwinięta warstwa podszytu złożona głównie z kruszyny *Frangula alnus* a niekiedy brzozy brodawkowatej *Betula pendula*. W drzewostanie dominuje sosna *Pinus sylvestris* z domieszką brzozy *Betula pendula* i świerka pospolitego *Picea abies*. Runo ma charakter trawiasto-krzewinkowy, dominuje w nim trzęślica modra *Molinia caerulea* i borówka czarna *Vaccinium myrtillus*.
- kontynentalny bór bagienny *Vaccinio uliginosi-Pinetum* – zbiorowisko to jest związane z typem siedliskowym boru mieszanego bagiennego. Na terenie gminy występuje na niewielkiej powierzchni. Typowy bór bagienny ma drzewostan niemal wyłącznie zbudowany z sosny *Pinus sylvestris*, przy czym jest niski i dość luźny. Jako domieszka może pojawiać się brzoza brodawkowata *Betula pendula*, omszona *Betula pubescens* lub świerk *Picea abies*. Warstwa krzewów zwykle jest słabo zwarta lub nie wykształca się w ogóle. Tworzy ją głównie brzoza brodawkowata *Betula pendula*, miejscami omszona *Betula pubescens* oraz kruszyna *Frangula alnus* i fragmentami podrosty sosny. Fitocenozy boru bagiennego związane są z lokalnymi warunkami topograficznymi i hydrologicznymi – występują w nieckowatych, bezodpływowych zagłębieniach terenu, głównie na glebach torfowych torfowisk przejściowych.
- kontynentalny bór mieszany *Quercus roboris-Pinetum* – jest to las sosnowo-dębowy, dość ubogi florystycznie, związany z typem siedliskowym boru mieszanego, rzadziej lasu mieszanego. Warstwa drzew jest zwykle złożona z dwóch lub trzech podwarstw. Tworzy ją sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* i dąb szypułkowy *Quercus robur*, rzadziej bezszypułkowy *Quercus petraea*, z domieszką: brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, świerka *Picea abies*, a także buka *Fagus sylvatica*. W wilgotniejszych postaciach zespołu pojawia się olsza czarna *Alnus glutinosa* i brzoza omszona *Betula pubescens*. W silnie rozwiniętej warstwie krzewów dominują najczęściej: kruszyna *Frangula alnus*, jarzębina *Sorbus aucuparia*, podrost gatunków budujących drzewostan, a w płatach żyzniejszych także leszczyna *Corylus avellana*.
- grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum* – zbiorowisko typowe dla pogórza. Drzewostan budowany jest przez buka *Fagus sylvatica* i graba *Carpinus betulus* oraz jawora *Acer pseudoplatanus*, jodłę *Abies alba* i lipę drobnolistną *Tilia cordata*. W domieszce spotkać można

¹⁰ Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Narol na lata 2023 – 2032 (RDLP w Krośnie), Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Oleszyce wg stanu na dzień 1 stycznia 2017 r. (RDLP w Krośnie), Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Lubaczów na lata 2019 – 2028 (RDLP w Krośnie)

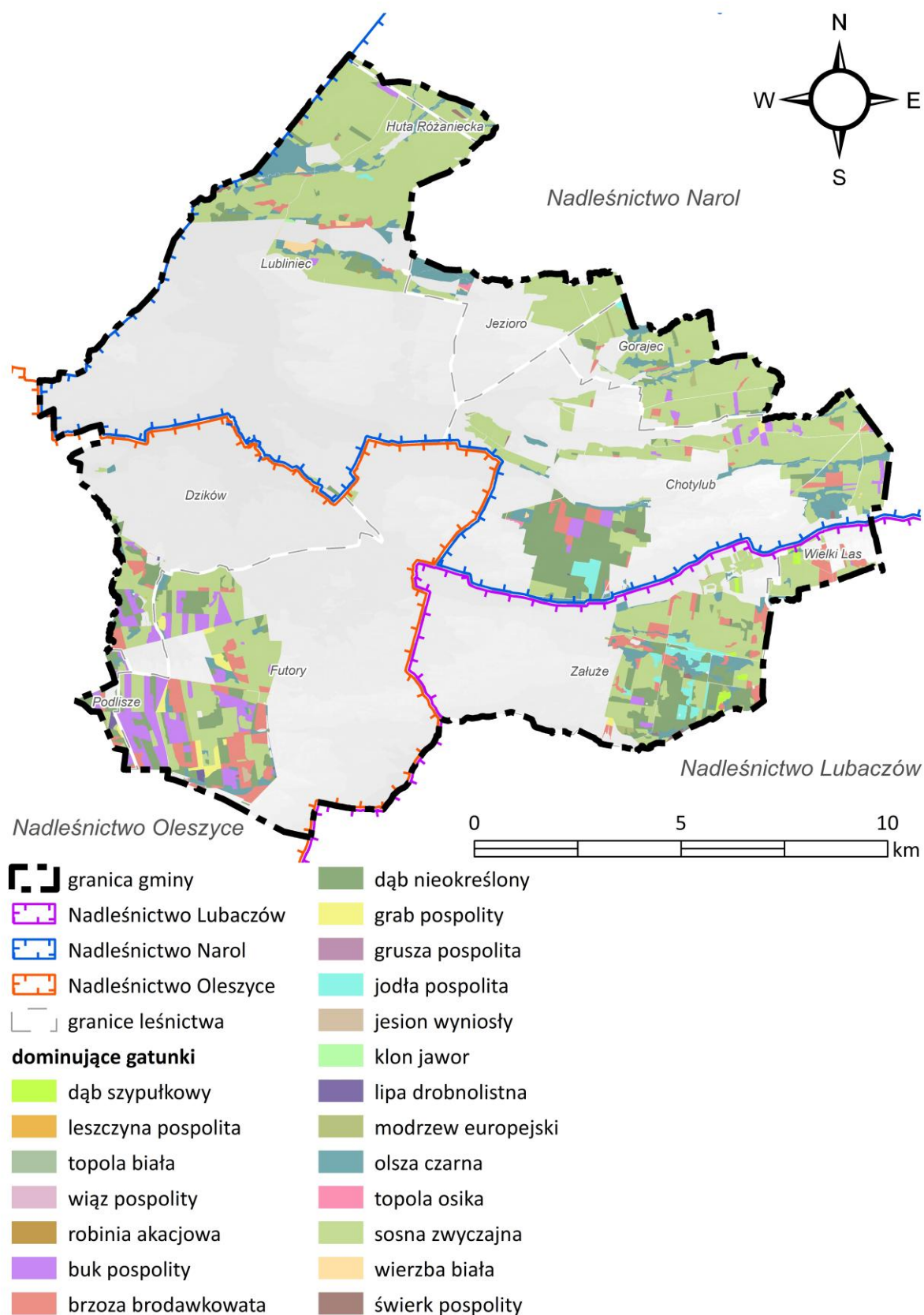
jeszcze sosnę *Pinus sylvestris*, brzozę brodawkowatą *Betula pendula*. Warstwę krzewów buduje najczęściej buk, grab, jawor, niekiedy leszczyna i trzmielina brodawkowata.

- ols porzeczkowy *Ribeso nigri-Alnetum* – zbiorowisko występuje na terenach zastoiskowych, gdzie przez znaczną część roku stagnuje woda, której wahania uzależnione są od wiosennych roztopów i obfitych opadów letnich. W drzewostanie dominuje olsza czarna *Alnus glutinosa*. Warstwa podszytu jest dobrze wykształcona, a buduje ją głównie kruszyna *Frangula alnus* oraz w mniejszym stopniu brzoza brodawkowata *Betula pendula*, świerk *Picea abies* i wierzby *Salix sp.* Roślinność runa z powodu dobrego oświetlenia rozwija się bujnie, osiągając niejednokrotnie pełne pokrycie. Cechą charakterystyczną jest kępkowo - dolinkowa struktura runa.
- łęg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum* – zbiorowisko niżowego lasu łęgowego, obejmujące mokre lasy z panującą olszą czarną *Alnus glutinosa* i domieszką jesionu *Fraxinus excelsior*. Zwykle zajmuje płaskie tereny położone w dolinach wolno płynących cieków wodnych oraz obszary źródliskowe. W warstwie krzewów, osiągającej zwykle stosunkowo duże zwarcie, pojawia się najczęściej czeremcha *Padus avium*, leszczyna *Corylus avellana*, kruszyna *Frangula alnus*, trzmielina zwyczajna *Euonymus europaeus*, jarzębina *Sorbus aucuparia*, malina *Rubus idaeus*. Łęg jesionowo-olszowy występuje w typie siedliskowym lasu łęgowego i olsu jesionowego, na madiach próchnicznych i glebach gruntowoglejowych mułowych. W runie przeważają eutroficzne byliny dwuliścienne, przy czym charakterystyczny jest udział geofitów wiosennych, tworzących swoisty aspekt sezonowy w okresie poprzedzającym pełne ulistnienie drzewostanu. W aspekcie letnim runo tworzą liczne gatunki zielne różnicowane pod względem wysokości.
- łęg wiązowo-jesionowy *Ficario-Ulmetum* – wielogatunkowy las o urozmaiconej strukturze wykształcający się na bardzo żyznych siedliskach położonych zwykle na skrzydłach większych dolin rzecznych. Wyróżnia się bogactwem florystycznym i złożoną strukturą oraz występowaniem kilku aspektów sezonowych. *Ficario-Ulmetum* zasadniczo występuje w typie siedliskowym lasu łęgowego, który na tych terenach dzieli głównie z łęgiem jesionowo-olszowym *Fraxino-Alnetum* oraz lasu wilgotnego, gdzie współwystępować może z wilgotniejszymi postaciami grądu. Drzewostan w postaci typowej składa się z jesionu *Fraxinus excelsior*, wiązu pospolitego *Ulmus minor* i dębu szypułkowego *Quercus robur*. Jako domieszka pojawiać się może olsza czarna *Alnus glutinosa*, wiąz szypułkowy *Ulmus laevis*, grab *Carpinus betulus*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*, klon zwyczajny *Acer platanoides*, klon polny *Acer campestre* i jabłoń *Malus sylvestris*.
- nadrzeczny łęg wierzbowy *Salicetum albo-fragilis* – jest to zbiorowisko leśne, gdzie dominuje wierzba biała *Salix alba* oraz wierzba krucha *Salix fragilis*. Florystyczny zrąb tworzą gatunki klas: *Salicetea purpureae*, *Bidentetea*, *Phragmitetea*, *Molinio-Arrhenatheretea* oraz *Artemisietea* (przede wszystkim *Convolvuletalia sepium*).
- ols torfowcowy *Sphagno squarrosi-Alnetum* – jest to ubogie, mezotroficzne zbiorowisko leśne występujące na torfach niskich i przejściowych. Występuje w lokalnych zagłębieniach terenu, zwykle w znacznej odległości od cieków wodnych. Są to miejsca, gdzie ruch wód gruntowych w kierunku poziomym zaznacza się bardzo słabo i zupełnie brak zalewów powierzchniowych; głównie występują pionowe ruchy wody. Występuje na niewielkich powierzchniach na siedlisku BMB, LMB lub OL. W typowej postaci olsu torfowcowego drzewostan zbudowany jest z olszy czarnej *Alnus glutinosa*. Jako domieszka pojawiać się może brzoza brodawkowata *Betula pendula*, brzoza omszona *Betula pubescens*, sosna *Pinus sylvestris* i świerk *Picea abies*.

Rysunek 16. Typy siedliskowe lasów Skarbu Państwa (źródło: www.bdl.lasy.gov.pl – warstwy opisu taksacyjnego lasów)

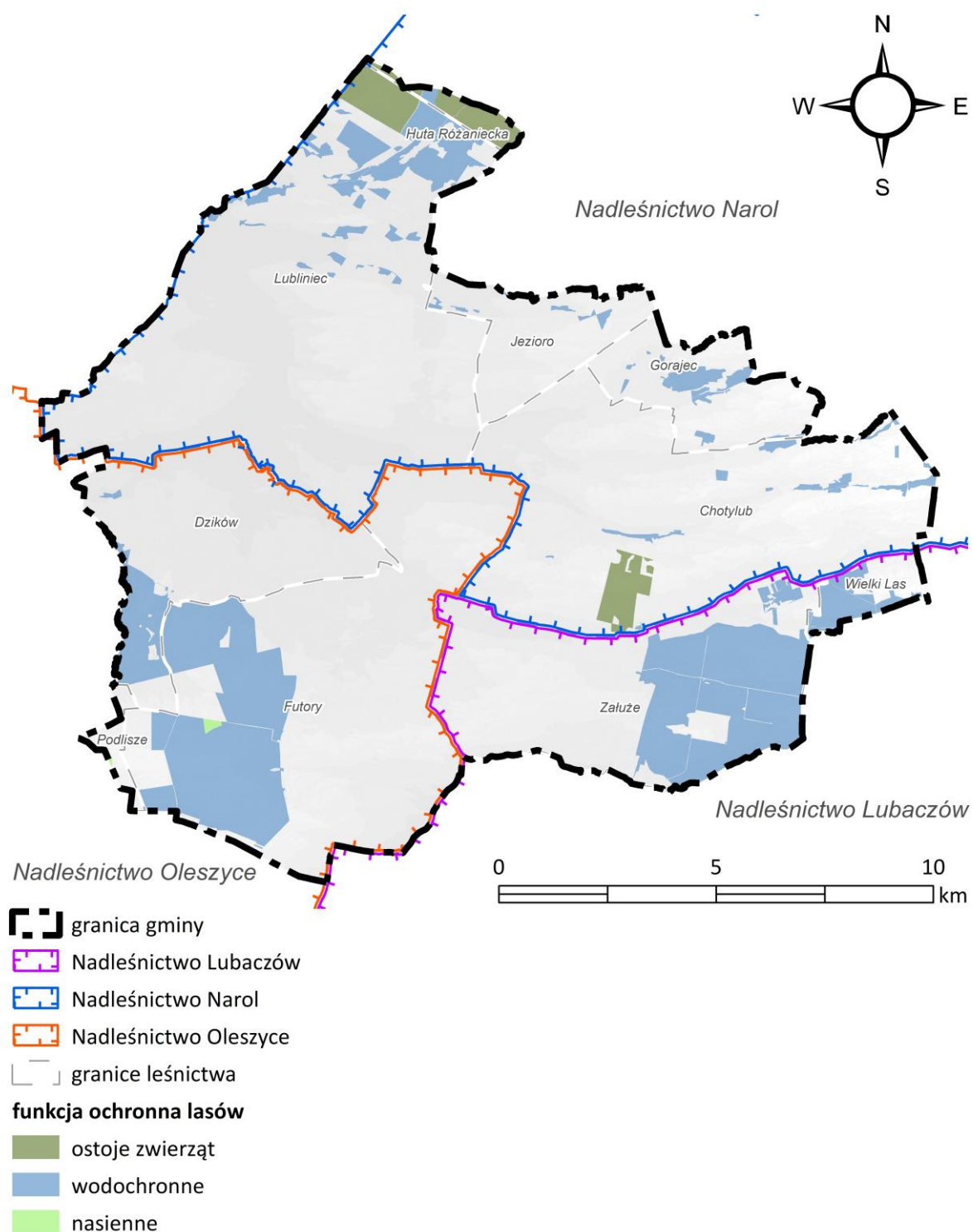
Rysunek 17. Wydzielenia gatunków dominujących w lasach Skarbu Państwa (źródło: www.bdl.lasy.gov.pl – warstwy opisu taksacyjnego lasów)

Lasy ochronne

Występujące na terenie Gminy Cieszanów lasy Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych po części zostały uznane za lasy pełniące funkcje ostoi dla zwierząt, nasienne oraz funkcje wodochronne.

Rysunek 18. Kategorie ochronności lasów Skarbu Państwa (źródło: www.bdl.lasy.gov.pl – warstwy opisu taksacyjnego lasów)

Gatunki roślin chronionych

Zgodnie z programami ochrony przyrody stanowiącymi część planów urządzenia lasu¹¹ w zasięgu Nadleśnictw Lubaczów, Oleszyce oraz Narol, które swoim zasięgiem obejmują Gminę Cieszanów występują gatunki roślin chronionych, tj.:

- gatunki roślin związane ze środowiskiem leśnym – bielotka siwa *Leucobryum glaucum**, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*, buławka pałeczkowata *Clavariadelphus pistillaris*, buławnik mieczolistny *Cephalanthera longifolia*, buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*, centuria pospolita *Centaurium erythraea*, cebulica dwulistna *Scilla bifolia*, ciemiężca biała *Veratrum album**, ciemiężca (ciemierzyc) zielona *Veratrum lobelianum*, chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina**, czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*, czosnek siatkowaty *Allium victorialis*, dzióbekowiec Zetterstedta *Eurhynchium angustirete**, fałdownik nastroszony *Rhytidiadelphus squarrosus*, fałdownik trzyczęstowy *Rhytidiadelphus triquetrus*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens**, gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, gruszyca okrągłolistna *Pyrola rotundifolia*, goryczuszka orzęsiona *Gentianella ciliata*, grzybienie białe *Nymphaea alba*, groszek wschodniokarpacki *Lathyrus laevigatus*, kłokoczka południowa *Staphylea pinnata*, konwalia majowa *Convallaria majalis**, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, kruszczyk siny *Epipactis purpurata*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, kukułka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii*, kukułka plamista *Dactylorhiza maculata*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, listera jajowata *Listera ovata*, lulecznica kraińska *Scopolia carniolica*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, mącznica lekarska *Arctostaphylos uva-ursi*, miodownik melisowaty (miodownik wielkokwiatowy) *Melittis melissophyllum*, naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*, paprotnik kolczysty *Polystichum aculeatum*, pióropusznik strusi *Matteucia struthiopteris*, piórosz pierzasty *Ptilium crista-castrensis**, płonnik pospolity *Polytrichum commune**, płucnica islandzka *Cetraria islandica**, podkolan biały *Platanthera bifolia*, podkolan zielonawy *Platanthera chlorantha*, pokrzyk wilcza-jagoda *Atropa belladonna*, pomocnik baldaszkowy *Chimaphila umbellata*, powojnik prosty *Clematis recta*, mochwian (próchniczek) błotny *Aulacomnium palustre**, rokitnik pospolity *Pleurozium schreberi**, rośiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, sosna kosa (kosodrzewina, kosodrzew) *Pinus mugo*, śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*, szyszkowiec łuskowaty *Strobilomyces strobilaceus*, torfowiec *Sphagnum**, torfowiec błotny *Sphagnum palustre**, torfowiec kończysty *Sphagnum fallax**, torfowiec ostrolistny *Sphagnum capillifolium**, tujowiec tamaryszkowaty *Thuidium tamariscinum**, turówka leśna *Hieracium austriacum*, wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*, widlicz (widłak) spłaszczony *Diphasiastrum complanatum*, widłak goździsty *Lycopodium clavatum*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum**, widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum**, widłoząb miotłowy *Dicranum scoparium**, widlicz spłaszczony *Diphasiastrum complanatum*, wroniec widlasty (widłak wroniec) *Huperzia selago*, żółtlica chropowata *Flavoparmelia caperata*;
- gatunki roślin związane z terenami otwartymi – goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, goździk piaskowy *Dianthus arenarius*, kukułka (storczyk) plamista *Dactylorhiza maculata*, kukułka (storczyk) szerokolistna *Dactylorhiza majalis*;
- gatunki roślin związane z terenami podmokłymi i zabagnionymi – bagno zwyczajne *Ledum palustre**, bagnica torfowa *Scheuchzeria palustris*, biczyca trójwłębna *Bazzania trilobata*, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, długosz królewski *Osmunda regalis*, drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*, haczykowiec (sierpowiec) błyszczący *Hamatocaulis (Drepanocladus) vernicosus*, mokradłoszka zaokrąglona *Calliergonella cuspidata*, pływacz drobny (pływacz mniejszy) *Utricularia minor*, grzybienie białe *Nymphaea alba*, mochwian (próchniczek) błotny *Aulacomnium palustre**, rośiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, rośiczka pośrednia *Drosera intermedia*, torfowiec *Sphagnum**, torfowiec błotny *Sphagnum palustre**, torfowiec Girgensohna *Sphagnum girgensohnii*, torfowiec kończysty *Sphagnum fallax**, torfowiec magellański *Sphagnum*

¹¹ Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Narol na lata 2023 – 2032 (RDLP w Krośnie), Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Oleszyce wg stanu na dzień 1 stycznia 2017 r. (RDLP w Krośnie), Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Lubaczów na lata 2019 – 2028 (RDLP w Krośnie)

magellanicum, torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum*, torfowiec ostrolistny *Sphagnum capillifolium**, torfowiec spiczastolistny *Sphagnum cuspidatum*, widłaczek (widłak) torfowy *Lycopodiella inundata*.

* gatunki roślin zaobserwowane na terenie Gminy Cieszanów w ramach tematu badawczego BLP-436 pn. „Ocena stanu różnorodności biologicznej w wybranych nadleśnictwach RDLP Krosno na podstawie wybranych elementów przyrodniczych i kulturowych” (zleconego przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych). Ich lokalizacja została przedstawiona na rysunku stanowiącym Załącznik I do prognozy.

8.8 Fauna

Na obszarze Gminy Cieszanów występują kilka typów środowisk, zasiedlanych przez różne gatunki fauny.

Fauna otwartego krajobrazu rolniczego z takimi środowiskami jak pola uprawne, łąki i pastwiska nie jest liczna w gatunki, ale charakterystyczna, gdyż niektóre z nich występują tylko w ww. siedliskach. Ze ssaków należy tu wymienić: zając, kret, ryjówkę aksamitną, kilka gatunków gryzoni (mysz polna, nornik zwyczajny), sarnę. Najbardziej typowe dla pól i łąk gatunki ptaków to: skowronek polny, kuropatwa, bażant, pliszka siwa, pliszka żółta, pokląskwa, potrzuszcz, mazurek i inne. Z rzadszych gatunków może występować błotniak łąkowy, srokoż, przepiórka. Najczęściej występującym płazem jest żaba trawna. Gady w tym środowisku są bardzo nieliczne. Dotyczy to przede wszystkim jaszczurki zwinki, która najchętniej zasiedla suche ugory, w sąsiedztwie lasów lub zadrzewień. Specyficznym środowiskiem krajobrazu rolniczego są osiedla wiejskie. Występuje tu charakterystyczna fauna ssaków (np. mysz domowa, szczur wędrowny, kuna domowa) oraz ptaków (bocian biały, wróbel domowy, szpak, kawka, jaskółka dymówka i oknówka), które w innych środowiskach nie występują lub występują nielicznie.

Szczegółowe wykazy gatunków chronionych stwierdzonych w zasięgu Nadleśnictw Lubaczów, Oleszyce oraz Narol, które swoim zasięgiem obejmują Gminę Cieszanów, zwarte zostały w programach ochrony środowiska stanowiących część planów urządzenia lasu. Siedliskiem bytowania, rozrodu oraz żeru dla wymienionych poniżej gatunków chronionych są zarówno tereny rolnicze jak również kompleksy leśne, najliczniejszą grupę stanowią ptaki:

- ślimaki – ślimak winniczek *Helix pomatia***;
- owady:
 - motyle – czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*;
 - ważki – iglica mała *Nehalennia speciosa*, miedziopierś północna *Somatochlora arctica*, przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*, trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*;
 - trzmiele, mrówki, chrząszcze, modliszki – biegacz gładki *Carabus glabratus*, biegacz skórzasty *Carabus coriaceus*, biegacz Ulricha *Carabus ulrichii*, jelonek rogacz *Lucanus cervus*, modliszka zwyczajna *Mantis religiosa*, mrówka ćmawa *Formica polyctena*, mrówka rudnica *Formica rufa*, tęcznik liszkarz *Calosoma sycophanta*, tęcznik mniejszy *Calosoma inquisitor*, trzmiel gajowy *Bombus lucorum*, trzmiel leśny *Bombus pratorum*, trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius*, trzmiel rudy *Bombus pascuorum*, trzmiel ziemny *Bombus terrestris*;
- ryby – głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, koza pospolita *Cobitis taenia*, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, piskorz *Misgurnus fossilis*, różanka *Rhodeus amarus* (*Rhodeus sericeus*), śliz pospolity *Barbatula barbatula*;
- płazy – grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*, kumak nizinny *Bombina bombina**, ropucha zielona *Bufo viridis*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, żaba moczarowa *Rana arvalis*, ropucha szara *Bufo bufo*, salamandra plamista *Salamandra salamandra*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus**, traszka zwyczajna *Triturus vulgaris**, żaba jeziorkowa *Pelophylax lessonae*, żaba śmieszka *Pelophylax ridibundus*, żaba trawna *Rana temporaria*, żaba wodna *Rana esculenta*;
- gady – gniewosz plamisty *Coronella austriaca**, jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, żmija zygzakowata *Vipera berus*;

- ptaki związane ze środowiskiem leśnym – bocian czarny *Ciconia nigra**, bogatka *Parus major*, czarnogłówka *Poecile montanus*, czubatka *Lophophanes cristatus*, czyż *Carduelis spinus*, dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos**, dzięcioł czarny *Dryocopus martius**, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius**, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, dzięciołek *Dendrocopos minor*, gajówka *Sylvia borin*, gil *Pyrrhula pyrrhula*, głuszec *Tetrao urogallus*, grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*, jastrząb *Accipiter gentilis*, jemioluszek *Bombycilla garrulus*, kania czarna *Milvus migrans*, kobuz *Falco subbuteo**, kos *Turdus merla*, kowalik *Sitta europaea*, krogulec *Accipiter nisus*, krętogłów *Jynx torquilla*, kruk *Corvus corax*, kukułka *Cuculus canorus*, kwiczoł *Turdus pilaris*, lelek *Caprimulgus europaeus**, modraszka *Cyanistes caeruleus*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, muchołówka mała *Ficedula parva**, muchołówka szara *Muscicapa striata*, muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, mysikrólik *Regulus regulus*, myszołów *Buteo buteo*, orzechówka *Nucifraga caryocatactes*, paszkoł *Turdus viscivorus*, pełzacz leśny *Certhia familiaris*, pełzacz ogrodowy *Certhia brachydactyla*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, pokrzywnica *Prunella modularis*, puszczyk uralski *Strix uralensis**, puszczyk *Strix aluco*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, rudzik *Erithacus rubecula*, sikora uboga *Poecile palustris*, siniak *Columba oenas**, sosnowka *Periparus ater*, sójka *Garrulus glandarius*, sóweczka *Glaucidium passerinum**, strzyżek *Troglodytes troglodytes*, szpak *Sturnus vulgaris*, śpiewak *Turdus philomelos*, świergotek drzewny *Anthus trivialis*, świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix*, trzmielojad *Perenis apivorus**, turkawka *Streptopelia turtur*, uszatka *Asio otus*, wilga *Oriolus oriolus*, włochatka *Aegolius funereus**, zięba *Fringilla coelebs*, zniczek *Regulus ignicapilla*;
- ptaki związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi – białorzytka *Oenanthe oenanthe*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, bocian biały *Ciconia ciconia*, brzegówka *Riparia riparia*, cierniówka *Sylvia communis*, czajka *Vanellus vanellus*, derkacz *Crex crex**, dudek *Upupa epos*, dymówka *Hirundo rustica*, dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus*, dzwonek *Chloris chloris*, gadożer *Circaetus gallicus**, gawron *Corvus frugilegus*, gąsiorek *Lanius collurio**, jarzębatka *Sylvia nisoria**, jerzyk *Apus apus*, kapturka *Sylvia atricapilla*, kawka *Corvus monedula*, kłaskawka *Saxicola torquata*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, kraska *Coracias garrulus*, kulczyk *Serinus serinus*, lerka *Lullula arborea**, makolągwa *Carduelis cannabina*, mazurek *Passer montanus*, oknówka *Delichon urbicum*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina**, ortolan *Emberiza hortulana*, piegża *Sylvia curruca*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, pliszka siwa *Motacilla alba*, pliszka żółta *Motacilla flava*, płomykówka *Tyto alba*, pokląskwa *Saxicola rubetra*, pójdzka *Athene noctua*, przepiórka *Coturnix coturnix*, pustułka *Falco tinnunculus*, sierpówka *Streptopelia decaocto*, skowronek *Alauda arvensis*, słowik szary *Luscinia luscinia*, sroka *Pica pica*, srokoś *Lanius excubitor*, szczygieł *Carduelis carduelis*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, świergotek polny *Anthus campestris*, trznadel *Emberiza citrinella*, wrona siwa *Corvus cornix*, wróbel *Passer domesticus*, zaganiacz *Hippolais icterina*;
- ptaki związane ze środowiskiem wodnym – bączek *Ixobrychus minutus*, bąk *Botaurus stellaris*, bielik *Haliaeetus albicilla**, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*, brzęczka *Locustella luscinioides*, cyranka *Anas querquedula*, czapla biała *Ardea alba*, czapla siwa *Ardea cinerea*, dziwonia *Carpodacus erythrinus*, kokoszka *Gallinula chloropus*, kropiatka *Porzana porzana*, kszyc *Gallinago gallinago*, łabędź niemy *Cygnus olor*, łozówka *Acrocephalus palustris*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, perkoz *Tachybaptus ruficollis*, pliszka górska *Motacilla cinerea*, podgorzałka *Aythya nyroca*, samotnik podróżniczek *Luscinia svecica*, remiz *Remiz pendulinus*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, samotnik *Tringa ochropus*, strumieniówka *Locustella fluviatilis*, śmieszka *Chroicocephalus ridibundus*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, trzcinia *Acrocephalus arundinaceus*, wodnik *Rallus aquaticus*, zimorodek *Alcedo atthis*, żuraw *Grus grus*;
- ssaki związane ze środowiskiem leśnym – borowiec wielki *Nyctalus noctula*, borowiaczek *Nyctalus leisleri*, gacek brunatny *Plecotus auritus*, gacek szary *Plecotus austriacus*, gronostaj *Mustela erminea*, jeż wschodni *Erinaceus concolor*, łasica *Mustela nivalis*, karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, koszatka *Dryomys nitedula*, kret *Talpa europaea*, mopek zachodni *Barbastella barbastellus**, mroczek poźłocisty *Eptesicus nilssonii*, nocek Brandta *Myotis Brandtii*, nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*,

nocek Natterera *Myotis nattererii*, nocek rudy *Myotis daubentonii*, nocek wąsatek *Myotis mystacinus*, orzesznica *Musccardinus avellanarius*, popielica *Glis glis*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, ryjówka malutka *Sorex minutus*, smużka leśna *Sicista betulina*, wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris*, wilk *Canis lupus**, żbik *Felis silvestri**;

- ssaki związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi – badylarka *Micromys minutus*, gacek szary *Plecotus austriacus*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, mroczek późny *Eptesicus serotinus****, nocek duży *Myotis myotis*, podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*, mysz zaroślowa *Apodemus sylvaticus*, ryjówka górską *Sorex alpinus*, zębiełek biały *Crocidura leucodon*, zębiełek białawy *Crocidura russula*, zębiełek karliczek *Crocidura suaveolens*;
- ssaki związane ze środowiskiem wodnym – bóbr europejski *Castor fiber*, karczownik ziemnowodny *Arvicola terrestris*, nocek rudy *Myotis daubentonii*, rzęsosek mniejszy *Neomys anomalus*, rzęsosek rzeczek *Neomys fodiens*, wydra *Lutra lutra**.

W kompleksach stawów rybnych hodowane są ryby takie jak karp królewski, amur, tołpyga pstra i biała, szczupak, sum europejski, lin, sandacz, karaś.

* gatunki zwierząt zaobserwowane na terenie Gminy Cieszanów w ramach tematu badawczego BLP-436 pn. „Ocena stanu różnorodności biologicznej w wybranych nadleśnictwach RDLP Krosno na podstawie wybranych elementów przyrodniczych i kulturowych” (zleconego przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych). Ich lokalizacja została przedstawiona na rysunku stanowiącym Załącznik I do prognozy.

** lokalizację stanowiska ślimaka winniczka zinwentaryzowanego w ramach wykonania „Ekspertyzy oceniającej stan populacji ślimaka winniczka *Helix pomatia* w granicach województwa podkarpackiego” przedstawia rysunek stanowiący Załącznik I do prognozy.

*** lokalizację kolonii mroczka późnego *Eptesicus serotinus* pochodzącą z projektu pn. „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych”, realizowanego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska m.in. we współpracy z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w odniesieniu do obszaru Natura 2000 Horyniec przedstawia rysunek stanowiący Załącznik I do prognozy.

8.9 Powiązania ekologiczne

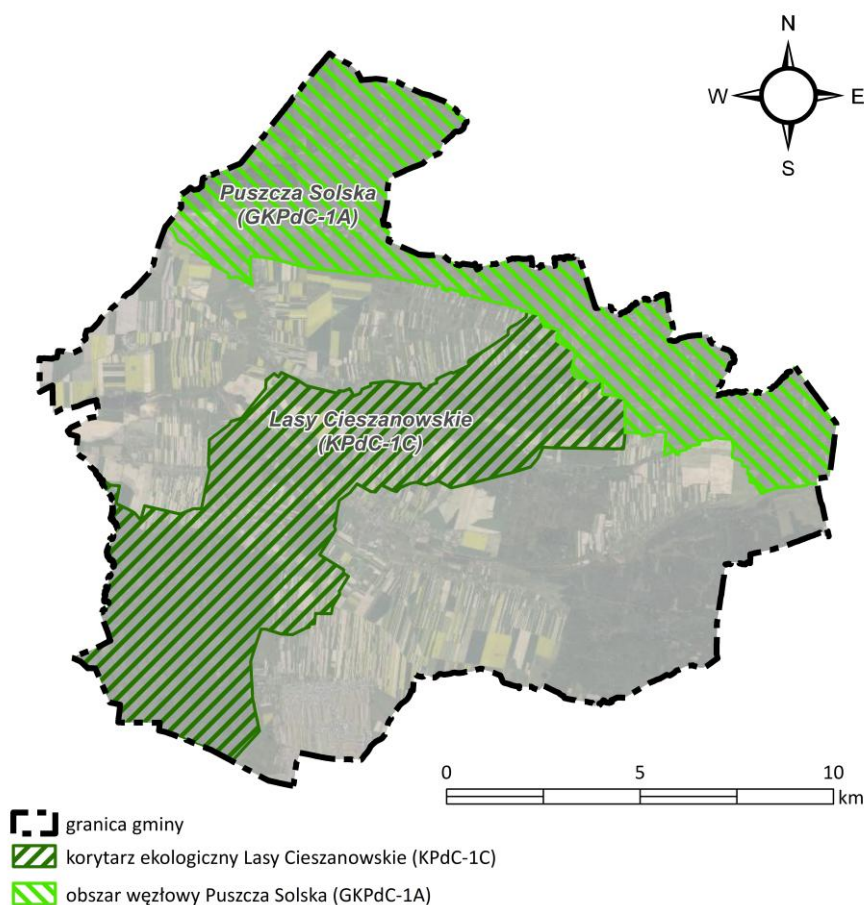
Korytarze ekologiczne stanowią obszary mało przekształcone przez człowieka, głównie lasy i doliny rzeczne, będące szlakami komunikacyjnymi dla zwierząt, a w większym przedziale czasowym również dla roślin. W zależności od wielkości i długości można mówić o korytarzach międzynarodowych i krajowych, regionalnych i lokalnych. Istnieje kilka koncepcji o znaczeniu ogólnopolskim i regionalnym dotyczących systemów powiązań obszarów przyrodniczych.

Sieć ogólnopolska korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000

Koncepcja korytarzy ekologicznych została przedstawiona w projekcie korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 opracowanym na zlecenie Ministerstwa Środowiska pod redakcją Jędrzejewskiego. W ramach projektu wyznaczono spójną sieć, obejmującą zarówno wszystkie ważne obszary przyrodnicze (obszary węzłowe), jak i korytarze ekologiczne łączące je w ekologiczną całość. Korytarze wskazano przy uwzględnieniu łączności pomiędzy różnymi elementami siedliska przyrodniczego, a także dróg migracji zwierząt – posłużono się dostępnymi danymi o przemieszczaniu się dużych ssaków kopytnych (sarna, jeleń, dzik, łoś) i drapieżnych (niedźwiedź, wilk, ryś). Wyróżniono 7 korytarzy głównych, z czego na terenie Gminy Cieszanów występują obszary znajdujące się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C) oraz obszar węzłowy Puszcza Solńska (GKPdC-1A).

Główny (G) Korytarz Południowo-Centralny (KPdC) łączy Roztocze z Lasami Janowskimi, Puszcza Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym, schodzi do Lasów Lublinieckich i Borów Stobrawskich, sięgając do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów Dolnośląskich.

Rysunek 19. Sieć korytarzy ekologicznych na terenie Gminy Cieszanów (źródło: Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Myszałek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011)

8.10 Formy ochrony przyrody

W granicach Gminy Cieszanów występują następujące formy ochrony przyrody:

- Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej;
- Rostoczański Obszar Chronionego Krajobrazu;
- obszar Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034;
- obszar Natura 2000 Horyniec PLH180017;
- obszar Natura 2000 Puszcza Solska PLB060008;
- rezerwat przyrody „Jedlina”;
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy;
- użytki ekologiczne;
- pomniki przyrody.

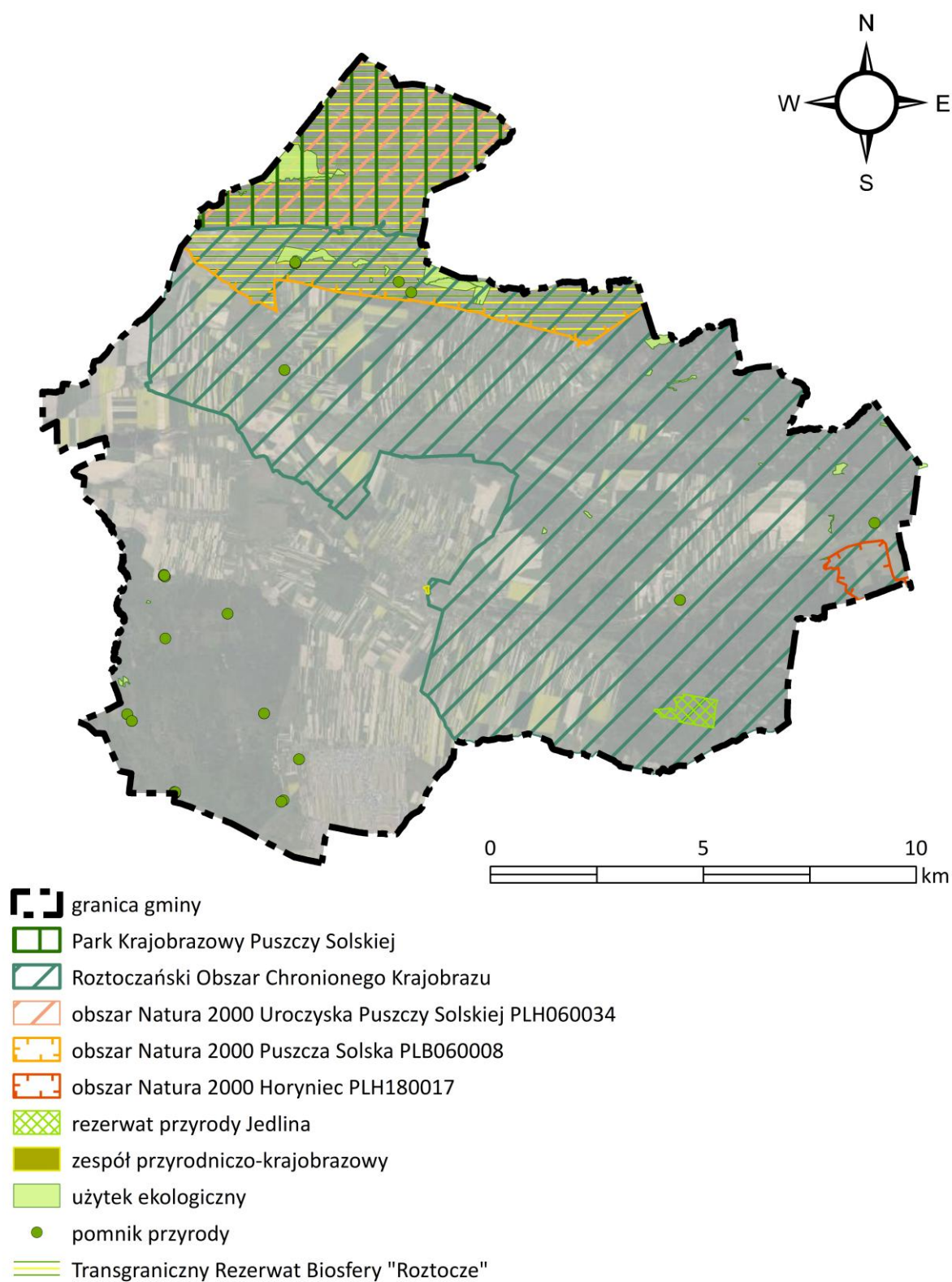
Plan Zagospodarowania Województwa Podkarpackiego z perspektywą do 2030¹² roku wskazuje w ramach celu 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski w północno-wschodniej części województwa,

¹² Uchwała Nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Podkarpackiego

w tym w granicach Gminy Cieszanów, planowany Transgraniczny Rezerwat Biosfery „Roztocze”. 19 czerwca 2019 r. decyzją Międzynarodowej Rady Koordynacyjnej Programu Człowiek i Biosfera UNESCO, podczas 31 Sesji Posiedzenia Plenarnego w Paryżu Roztocze zostało wpisane do Światowej Sieci Rezerwatów Biosfery w ramach Programu „Człowiek i Biosfera” UNESCO. W Gminie Cieszanów Rezerwat obejmuje północną część gminy, swoją granicę pokrywa z granicą obszaru Natura 2000 Puszcza Solska.

Celem Transgranicznego Rezerwatu Biosfery "Roztocze" jest kreowanie zrównoważonych relacji między ludźmi i biosferą w obszarze Roztocza po obu stronach granicy UE oraz kreowanie rozwoju społeczno-gospodarczego sprzyjającego budowaniu tożsamości kulturowej regionu. TRB ma na celu ochronę różnorodności biologicznej i poprawę zdolności obserwowania zmian ekologicznych w obszarze regionu. Służyć ma także pobudzaniu społecznej świadomości powiązań istniejących pomiędzy różnorodnością ekologiczną i kulturową.

Rysunek 20. Obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody na terenie Gminy Cieszanów oraz Rezerwat Biosfery UNESCO (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ, <https://roztoczanskipn.pl/pl/45-aktualnosci/501-transgraniczny-rezerwat-biosfery-roztocze>)

Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej

Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej został utworzony uchwałą Nr XXVII/175/88 WRN w Zamościu z dnia 11 maja 1988 r. w sprawie utworzenia Krasnobrodzkiego Parku Krajobrazowego i Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej (Dz. Urz. Woj. Zamojskiego z 1988 r. Nr 10, poz.75) oraz uchwałą Nr XXIV/175/88 WRN w Przemyśle z dnia 26 maja 1988 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego z 1988 r. Nr 9, poz. 83).

Obecnie dla parku krajobrazowego obowiązuje uchwała Nr XXXIX/789/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2013 r., poz. 3630) ze zmianą w 2021 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2021 r., poz. 3410) oraz w 2022 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2022 r., poz. 3299).

Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej obejmuje obszar o powierzchni 28 895 ha, z czego 7 590 ha położone jest w województwie podkarpackim, na terenie Gminy Narol, Cieszanów oraz Miasta Narol w powiecie lubaczowskim, natomiast pozostałe 21 305 ha to tereny w województwie lubelskim. Celem ochrony Parku są zwarte kompleksy leśne o charakterze puszczańskim, krajobraz dolin rzek tworzących przełomy w strefie krawędziowej Rostocza i Kotliny Sandomierskiej.

Większość obszaru Parku leży na płaskiej, sandrowej Równinie Biłgorajskiej, porośniętej borami Puszczy Solskiej. Jej monotony krajobraz równinny urozmaicają liczne doliny cieków, a także wydmy oraz zabagnione zagłębienia międzywydmowe. Najciekawsza pod względem krajobrazowym jest północno-wschodnia część Parku, obejmująca krawędź Rostocza, wznoszącą się kilkadziesiąt metrów nad Równiną Biłgorajską. Najwyżej wzniesiony fragment krawędzi, osiągający 321 m n.p.m., znajduje się w okolicach Narola, przy wschodniej granicy Parku. Krawędź jest w kilku miejscach głęboko rozcięta przez doliny spływających z Rostocza rzek i potoków tworzących systemy niewielkich wodospadów, zwanych szumami lub szypotami. Powstały one dzięki różnicy odporności skał kredowych i trzeciorzędowych, budujących podłoże. Stanowią one największą atrakcję krajobrazową Parku. Cały obszar Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej należy do zlewni Tanwi, która jest główną rzeką Parku. Tanew wraz z dopływami (Sopot, Jeleń, Szum, Niepryszka), przecinając strefę krawędziową, tworzy doliny przełomowe. W strefie wzgórz krawędziowych potoki wcinają się głęboko w podłoże i rozcinają pokrywę aż do litej skały. W korytach rzek odsłonięte zostały progi skalne tzw. „szypoty”. Na rzece Jeleń znajduje się największy na terenie Rostocza wodospad, którego próg wapienny wynosi 1,5 m. Na odcinku Tanwi, między ujściem Potoku Łosinieckiego a ujściem Jelenia, na niewielkim 400 m odcinku znajdują się 24 progi. Jest to najpiękniejszy fragment doliny Tanwi, unikalny w skali kraju. Nieco inny charakter mają wodospady na rzece Sopot w pobliżu Hamerni. Występujące tu progi są postrzępione a rzeka przypomina jeszcze bardziej potok górski. Oba fragmenty dolin zostały objęte ochroną rezerwatową.

Na terenie Parku zakazuje się:

1. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z wyłączeniem przedsięwzięć, o których mowa w art. 17 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody;
2. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
4. pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;
5. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

6. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
7. budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzeki Tanew, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. - Prawo wodne,– z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
8. likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych;
9. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
10. organizowania rajdów motorowych i samochodowych.

Zakaz, o którym mowa w pkt 4 nie dotyczy prowadzenia działalności, o której mowa w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 nie dotyczy:

- 1) czynności podlegających zakazom w stosunku do gatunków chronionych, wykonywanych na podstawie zezwoleń lub aktów prawa miejscowego wydanych przez uprawnione organy oraz wydawania tych zezwoleń i aktów prawa miejscowego;
- 2) czynności w stosunku do gatunków wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym;
- 3) realizacji działań zapewniających bezpieczeństwo sanitarno - epidemiologiczne oraz mających na celu ochronę zdrowia lub życia.

Zakazy, o których mowa w pkt 2, 5, 6 nie dotyczą:

- 1) czynności wykonywanych w ramach przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę i krajobraz Parku, w zakresie niezbędnym do realizacji tych przedsięwzięć;
- 2) zabiegów czynnej ochrony przyrody wykonywanych przez organy ochrony przyrody.

Zakaz, o którym mowa w pkt 3, nie dotyczy:

- 1) czynności wykonywanych w ramach przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę i krajobraz Parku, w zakresie niezbędnym do realizacji tych przedsięwzięć;
- 2) zabiegów czynnej ochrony przyrody wykonywanych przez organy ochrony przyrody;
- 3) zadrzewień rosnących na działkach oznaczonych w ewidencji gruntów jako grunty orne, za wyjątkiem zadrzewień rosnących w obrębie tych działek w odległości do 1 m od ich granic.

Zwolnienie, o którym mowa powyżej nie dotyczy drzew o parametrach określonych w zał. Nr 4 uchwały Nr XL/665/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 września 2021 r. oraz siedlisk priorytetowych wymienionych w załączniku nr 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000.

Zakaz, o którym mowa w pkt 7 nie narusza lokalizacji obiektów budowlanych wskazanych w studiach

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin¹³ oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i ostatecznych decyzjach administracyjnych, obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.

Strefa wyłączona z zabudowy na podstawie zakazu, o którym mowa w pkt 7, może podlegać ograniczeniu w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy¹⁴ lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w ramach uzgodnień z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jeżeli nie wpłynie to znacząco negatywnie na ochronę przyrody Parku.

Zakaz, o którym mowa w pkt 7 nie dotyczy oczyszczalni ścieków.

Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu

Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu został utworzony uchwałą Nr XX/148/87 WRN z dnia 25 czerwca 1987 r. w sprawie szczegółowego zasięgu granic oraz zasad zagospodarowania obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa Przemyskiego.

Obecnie obowiązuje uchwała Nr XXXIX/783/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2013 r., poz. 3586) ze zmianą w 2016 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2016 r., poz. 2163), 2017 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2017 r., poz. 3248) oraz w 2022 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2022 r., poz. 3300).

Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje obszar północno-wschodniej części województwa podkarpackiego. Powierzchnia ogólna wynosi 31 575 ha. Spełnia funkcje otuliny Parków Krajobrazowych: Puszczy Solskiej i Południoworoztoczańskiego. Cenny element flory przedstawiają zbiorowiska leśne. Wielki Las występujący w okolicach Tyniec zawiera piękne okazy jodły. Jednym z bardziej interesujących zbiorowisk leśnych otuliny jest drzewostan jodłowy o cechach lasu naturalnego w Kadłubiskach. Spotkać tu można rzadkie gatunki ptaków i zwierząt. Są to perkoz rdzawoszyi występujący na stawach w Rudzie Różanieckiej i Lublińcu Nowym oraz puchacz w okolicy Rudy Różanieckiej.

Na terenie Obszaru zakazuje się:

1. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn.zm.) z wyłączeniem przedsięwzięć, o których mowa w art.24 ust 3 ustawy o ochronie przyrody;
2. zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
4. budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek: Tanew, Wirowa, Brusienka, zgodnie z załącznikiem mapowym nr 1, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,

¹³ W związku ze zmianą ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dokonaną art. 24 pkt 1-3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.), stosownie do dyspozycji art. 64 ust. 2 ustawy zmieniającej, do czasu wejścia w życie planów ogólnych gmin poprzez te plany należy rozumieć studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

¹⁴ W związku ze zmianą ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dokonaną art. 24 pkt 1-3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.), stosownie do dyspozycji art. 64 ust. 2 ustawy zmieniającej, do czasu wejścia w życie planów ogólnych gmin poprzez te plany należy rozumieć studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

- b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne,
 - z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
- 5. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Zakaz, o którym mowa w pkt 4 nie narusza lokalizacji obiektów budowlanych wskazanych w: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy¹⁵, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i ostatecznych decyzjach administracyjnych, obowiązujących w dniu 20.11.2010 r.

Strefa wyłączona z zabudowy na podstawie zakazu, o którym mowa w pkt 4, może podlegać ograniczeniu w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy¹⁵ lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w ramach uzgodnień z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jeżeli nie wpłynie to znacząco negatywnie na ochronę przyrody Obszaru.

Zakaz, o którym mowa w pkt 4 nie dotyczy:

- 1) terenów ogólnodostępnych kąpielisk i plaż wyznaczonych na podstawie odrębnych przepisów oraz przystani wodnych;
- 2) odbudowy, nadbudowy i rozbudowy obiektów budowlanych w granicach zabudowanej budynkiem działki budowlanej w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod warunkiem nie zmniejszania dotychczasowej odległości zabudowy od brzegów wód, ustalonej w odniesieniu do zabudowy na tej działce;
- 3) siedlisk rolniczych w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy zagrodowej o obiekty służące do prowadzenia gospodarstwa rolnego lub agroturystyki do 10 miejsc noclegowych, pod warunkiem nie zmniejszania dotychczasowej odległości zabudowy od brzegów wód ustalonej w odniesieniu do zabudowy na tej działce;
- 4) oczyszczalni ścieków.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 nie dotyczy:

- 1) czynności podlegających zakazom w stosunku do gatunków chronionych, wykonywanych na podstawie zezwoleń lub aktów prawa miejscowego wydanych przez uprawnione organy oraz wydawania tych zezwoleń i aktów prawa miejscowego;
- 2) czynności w stosunku do gatunków wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym;
- 3) realizacji działań zapewniających bezpieczeństwo sanitarno - epidemiologiczne oraz mających na celu ochronę zdrowia lub życia.

Zakaz, o którym mowa w pkt 1 obowiązuje na obszarze:

¹⁵ W związku ze zmianą ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dokonaną art. 24 pkt 1-3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.), stosownie do dyspozycji art. 64 ust. 2 ustawy zmieniającej, do czasu wejścia w życie planów ogólnych gmin poprzez te plany należy rozumieć studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

- 1) 100 m od linii brzegów rzek: Tanew, Wirowa i Brusienka, zgodnie z załącznikiem mapowym nr 1;
- 2) udokumentowanych złóż geologicznych.

Zakaz, o którym mowa w pkt 1 nie dotyczy:

- 1) realizacji przedsięwzięć dopuszczonych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego¹⁵ i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, uzgodnionych z właściwym organem ochrony środowiska w ramach postępowania przeprowadzonego zgodnie z art. 23 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody;
- 2) rozbudowy, przebudowy istniejących obiektów budowlanych oraz realizacji przedsięwzięć w istniejących obiektach budowlanych.

Zakazy, o których mowa w pkt 2, 5, 6 nie dotyczą:

- 1) realizacji zapisów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego¹⁶ i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których w wyniku postępowania przeprowadzonego zgodnie z art. 23 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody wykazano brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody Obszaru;
- 2) czynności wykonywanych w ramach przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu, w zakresie niezbędnym do realizacji tych przedsięwzięć;
- 3) zabiegów czynnej ochrony przyrody wykonywanych przez organy ochrony przyrody.

Zakaz, o którym mowa w pkt 3 nie dotyczy:

- 1) czynności wykonywanych w ramach przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu, w zakresie niezbędnym do realizacji tych przedsięwzięć;
- 2) zabiegów czynnej ochrony przyrody wykonywanych przez organy ochrony przyrody;
- 3) zadrzewień rosnących na działkach oznaczonych w ewidencji gruntów jako grunty orne, za wyjątkiem zadrzewień rosnących w obrębie tych działek w odległości do 1 m od ich granic.

Zwolnienie, o którym mowa powyżej nie dotyczy drzew o parametrach określonych w zał. Nr 4 niniejszej uchwały Nr XLII/737/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 września 2017 r. oraz siedlisk priorytetowych wymienionych w załączniku nr 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000.

Obszar Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034

Obszar Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej obejmuje rozległy obszar leśny, z dominacją zbiorowisk borowych, będący częścią Kotliny Sandomierskiej oraz niewielkie fragmenty strefy krawędziowej Rostocza, składając się z kilku enklaw. Puszcza Solska to kompleks leśny porastający ubogie gleby piaszczyste, zaś w strefie krawędziowej Rostocza pararendziny i gleby brunatne. Teren jest urozmaicony wydmami oraz zagłębieniami między wydmowymi wypełnionymi torfowiskami. W obrębie zwydmionej równiny wytworzyła się strefowość zależna od poziomu wód gruntowych: od zbiorników eutroficznych i dystroficznych występujących w obrębie torfowisk przejściowych, przez torfowiska wysokie, bory bagienne otaczające kompleks torfowiskowy, przez bory wilgotne, świeże i suche (występujące na wierzchołkach wydm). Miejscami z powodu lokalnej stagnacji wód rozwinęły się olsy. Obszar przecinają potoki i rzeki: Szum, Sopot. Tanew,

¹⁶ W związku ze zmianą ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dokonaną art. 24 pkt 1-3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.), stosownie do dyspozycji art. 64 ust. 2 ustawy zmieniającej, do czasu wejścia w życie planów ogólnych gmin poprzez te plany należy rozumieć studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

Nepryska, Czarna Łąka z dopływami, spływające ze strefy krawędzowej Roztocza, z którymi związane są łągi nadrzeczne. Natomiast w odcinkach ujściowych rozwinęły się siedliska łąkowe. Zbiorniki wodne, w tym niewielkie kompleksy stawów rybnych, wyrobiska oraz nieliczne zbiorniki wodne w kompleksach torfowisk, stanowią znikomą część ekosystemów wodnych i mają z reguły antropogeniczną genezę. Szczególnie wartościowe są tu siedliska podmokłe: torfowiska wysokie, przejściowe oraz bory i lasy bagienne, dla których ochrony omawiany obszar jest jednym z najważniejszych w Polsce. W części wschodniej, bardziej wyniesionej, występują płaty buczyn. Puszcza Solska jest kluczowym korytarzem ekologicznym dla wilka i rysia, łączącym Polskę zachodnią z wschodnią częścią Europy i Azji. Puszcza Solska została uznana za potencjalny paneuropejski korytarz ekologiczny. Zabudowa ma charakter rozproszony i w obrębie ostoi znajdują się niewielkie przysiółki lub kolonie. W lasach Puszczy Solskiej prowadzi się intensywną gospodarkę leśną, powodującą miejscami znaczne przekształcenia drzewostanów oraz degradację siedlisk podmokłych - głównie borów bagiennych, torfowisk i łągów.

Przedmiotem ochrony obszaru są siedliska przyrodnicze (2330, 3150, 3160, 3260, 6410, 6430, 6510, 7110, 7120, 7140, 7150, 9130, 9170, 91D0, 91E0, 91P0, 91T0), mech – sierpowiec błyszczący *Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus*) oraz gatunki zwierząt (czerwończyk nieparek, przeplatka aurinia, trzepla zielona, zalotka większa, kumak nizinny, żółw błotny, koza, głowacz białopłetwy, minóg strumieniowy, piskorz, mopek, nocek Bechsteina, nocek duży, bóbr europejski, wydra, ryś i wilk).

Tabela 5. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034 (źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034)

kod siedliska	nazwa	pokrycie [ha]
2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus, Agrostis</i>)	0,01
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>	6,93
3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	0,69
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>)	0,68
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	277,37
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	0,01
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	263,5
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	244,22
7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	41,61
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	291,95
7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	0,57
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	174,51
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	97,36
91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>)	2451,05

	i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	
91EO	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	80,47
91PO	Wyżynny jodłowy bór mieszany (<i>Abietetum polonicum</i>)	361,36
91TO	Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	1,04

Tabela 6. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEWG (źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034)

gatunki			kategoria liczebności
grupa	kod	nazwa gatunkowa	
M	1308	mopek zachodni <i>Barbastella barbastellus</i>	P
A	1188	kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	R
M	1352	wilk szary <i>Canis lupus</i>	P
M	1337	bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	C
F	1149	koza pospolita <i>Cobitis taenia</i>	V
F	1163	głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	V
R	1220	żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	-
I	1065	przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i>	P
M	6216	haczykowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i>	P
I	1096	minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	P
I	1042	załotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	P
M	1355	wydra europejska <i>Lutra lutra</i>	P
I	1060	czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	P
I	4038	czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i>	P
M	1361	ryś euroazjatycki <i>Lynx lynx</i>	V

F	1145	piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	P
M	1323	nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i>	P
M	1324	nocek duży <i>Myotis myotis</i>	P
I	1037	trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	P
A	1166	traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	-

Objaśnienia:

Grupa: A – płazy, F – ryby, I – bezkręgowce, M – ssaki, P – rośliny, R – gady

Kategoria liczebności: C – powszechne, R – rzadkie, V – bardzo rzadkie, P – obecne

Obszar Natura 2000 Horyniec PLH180017

Obszar Natura 2000 Horyniec PLH180017 obejmuje tereny położone przy granicy z Ukrainą, na północ i na zachód od niewielkiej miejscowości uzdrowiskowej – Horyńca-Zdroju. Jest to pogranicze dwóch mezoregionów: Płaskowyżu Tarnogrodzkiego i Rostocza Wschodniego, co warunkuje dużą zmienność rzeźby terenu – równinnej w części południowo-zachodniej, po typową dla wyżyn w części północno-wschodniej. W szacie roślinnej przeważają lasy, choć znaczącą powierzchnię mają również ekosystemy nieleśne, często występujące w postaci rozległych śródleśnych enklaw. Stopień zurbanizowania jest niewielki – dotyczy głównie części południowej, położonej w sąsiedztwie Horyńca-Zdroju. Pierwotnym celem utworzenia Obszaru była ochrona kolonii rozrodzkiej nocka dużego ulokowanej na strychu klasztoru oo. franciszkanów w Horyńcu Zdroju oraz jej terenu żerowiskowego. Ostoja zajmowała wówczas 5630,29 ha i składa się z dwóch odrębnych enklaw rozdzielonych obszarem zabudowy uzdrowiska i miejscowości sąsiednich. W 2008 roku zaproponowano powiększenie obejmujące grunty leżące na północ i zachód od ówczesnego zasięgu. Dzięki temu w granicach Obszaru znalazła się część rozległych kompleksów leśnych Rostocza służących za ostoję dla wilka, wilgotne łąki z bogatą fauną rzadkich motyli oraz cenne zimowiska nietoperzy znajdujące się w bunkrach z okresu II wojny światowej (tzw. Linia Mołotowa). W styczniu 2011 roku propozycja została zaakceptowana przez Komisję Europejską.

Jednym z głównych walorów przyrodniczych obszaru Natura 2000 Horyniec PLH180017 jest kolonia rozrodzka nocka dużego *Myotis myotis*, zlokalizowana na strychu klasztoru oo. franciszkanów w Horyńcu-Zdroju. Znajduje się ona na granicy zasięgu gatunku i z tego względu jest szczególnie ważna dla zachowania zróżnicowania morfologiczno-genetycznego całej populacji. Liczy około 100-120 dorosłych samic i kilkadziesiąt młodych osobników, które rodzą się w czerwcu i do jesieni przebywają w kolonii. Na strychu schronienie znajduje również niewielka (ok. 30 os.) kolonia mroczków późnych *Eptesicus serotinus*. Obok kolonii letniej nocka ważnym elementem obszaru są zimowiska nietoperzy. Znajdują się one w schronach bojowych Linii Mołotowa, a dokładniej Rawsko-Ruskiego Rejonu Umocnionego, w skład którego wchodzi – położony w granicach obszaru – punkt oporu Brusno Nowe i Stare. Prócz nocka dużego to: mopek *Barbastella barbastellus* i bardzo rzadki, umieszczony w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt, nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*. Obszar jest także cenną ostoją wilka *Canis lupus*. Warunkuje to zróżnicowana rzeźba terenu, urozmaicona struktura gatunkowa lasów, liczne ciekły wodne oraz bogactwo zwierząt kopytnych: jelenia, sarny, dzika i łosia. Ze względu na małą – jak na wymagania tego gatunku – powierzchnię lasów wchodzących w skład Ostoi, bytuje tu tylko jedna wataha licząca około 5-6 osobników. Grupa ta przetrwała dzięki korytarzom ekologicznym łączącym ją z watahami zamieszkującymi pobliską Puszcę Solską, Rostocze i Lasy Sieniawskie, a także kompleksy leśne leżące poza granicą państwa, na Ukrainie. Horynieckie lasy są również miejscem bytowania niewielkiej populacji rysia (1-2 osobniki). Istotnym walorem obszaru są również stanowiska rzadkiego motyla – przepłatki aurinii *Euphydryas aurinia*, gatunku silnie zagrożonego w skali całej Europy. Populacje znajdujące się w obszarze Natura 2000 Horyniec PLH180017, wraz ze zlokalizowanymi w sąsiednim łukawiec PLH180024, zostały uznane za najsilniejsze w województwie podkarpackim i kluczowe dla zachowania gatunku w skali kraju. Spotkać tu można tak rzadkie gatunki jak: dostojka eunomia *Boloria eunomia*, strzępotek hero *Coenonympha hero*, modraszek alkon *Maculinea alcon*, niepylak mnemosyna *Parnassius mnemosyne* czy

osadnik wielkooki *Lopinga achine*, a także nieco częstszego strzępotka sopłaczka *Coenonympha tullia* i czerwńczyka nieparka *Lycaena dispar*. Obszar to również cenne siedliska przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy siedliskowej. Ochronie podlegają tu: łąki świeże użytkowane ekstensywnie ze związku *Arrhenatherion elatioris*, żyzne buczyny ze związku *Fagion*, grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum*, łęgi, a także jaskinie nieudostępnione do zwiedzania. Największa z nich, nazwana Jaskinią Chmielną ma 14 m długości (gmina Horyniec-Zdrój).

Przedmiotem ochrony obszaru są siedliska przyrodnicze (8310, 9130, 9170, 91E0) oraz gatunki zwierząt (czerwńczyk nieparek, mopek, nocek duży, przeplatka aurinia, wilk).

Tabela 7. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru Natura 2000 Horyniec PLH180017
(źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Horyniec PLH180017)

kod siedliska	nazwa	pokrycie [ha]
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	0,34
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	16,51
6510*	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	25,87
7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	2,94
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	31,97
8310	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	0,0
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	4,73
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	370,7
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	427,91
91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	4,9
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	113,24
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	2,87

* siedlisko zinwentaryzowane na terenie Gminy Cieszanów. Lokalizacja siedliska została przedstawiona na rysunku stanowiącym Załącznik I do prognozy.

Tabela 8. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG
(źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Horyniec PLH180017)

gatunki			kategoria liczebności
grupa	kod	nazwa gatunkowa	
M	1308	mopek zachodni <i>Barbastella barbastellus</i>	R

A	1188	kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	-
M	1352	wilk <i>Canis lupus</i>	-
M	1337	bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	C
I	1065	przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i>	R
M	1355	wydra <i>Lutra lutra</i>	R
I	1060	czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	P
M	1361	ryś euroazjatycki <i>Lynx lynx</i>	V
M	1318	nocek tydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i>	V
M	1324	nocek duży <i>Myotis myotis</i>	R

Objaśnienia:

Grupa: A – płazy, I – bezkręgowce, M – ssaki

Kategoria liczebności: C – powszechne, R – rzadkie, V – bardzo rzadkie, P – obecne

Dla obszaru Natura 2000 Horyniec ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Horyniec PLH180017, zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 23 lutego 2018 r.), w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Ponadto w planie zadań ochronnych zawarto wskazania do zmian w planach ogólnych gmin¹⁷, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województw dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Wskazanie do zmiany:

Nie należy dopuszczać nowej zabudowy w odległości mniejszej niż 30 m od płątów zbiorowisk łągowych (91E0).

¹⁷ W związku ze zmianą ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dokonaną art. 24 pkt 1-3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.), stosownie do dyspozycji art. 64 ust. 2 ustawy zmieniającej, do czasu wejścia w życie planów ogólnych gmin poprzez te plany należy rozumieć studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

Tabela 9. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Horyniec PLH180017 (źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Horyniec PLH180017)

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt i ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
1	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	<u>Stosowanie w gospodarce leśnej typów drzewostanu</u> , które obrazują optymalny skład gatunkowy drzewostanu dla danego siedliska.	Areał siedliska (zgodnie z zał. nr 7)	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Lubaczów, Nadleśnictwo Narol
2	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	<u>Stopniowe usuwanie obcych siedliskowo i geograficznie gatunków drzew</u> , głównie sosny i modrzewia, w ramach cięć pielęgnacyjnych i rębnych.	Areał siedliska (zgodnie z zał. nr 7)	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Lubaczów, Nadleśnictwo Narol
3	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	<u>Dostosowanie gospodarki leśnej do specyfiki siedliska i poprawa wskaźników decydujących o jego stanie ochrony.</u> 1. Na gruntach w zarządzie PGL należy przyjąć następujące zasady: – pozostawianie do naturalnej śmierci co najmniej 5% powierzchni drzewostanu objętego użytkowaniem rębny lub 5% masy z chwili rozpoczęcia rębni; – potrzebę zwiększenia ilości martwego drewna w ekosystemach leśnych; – możliwie najszersze stosowanie rębni stopniowych, w szczególności stopniowej gniazdowej udoskonalonej (IVD); – długi okres odnowienia (przynajmniej 40 lat); – przeciętny wiek rębności dla buka – 120 lat; – preferowanie odnowienia naturalnego;	Areał siedliska (zgodnie z zał. nr 7)	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Lubaczów, Nadleśnictwo Narol

		– pozostawienie bez użytkowania trudno dostępnych stoków i dolin potoków wraz z obszarami źródłiskowymi; w ramach działania należy pozostawiać fragmenty reprezentatywne dla siedliska przyrodniczego; szczegółowy zasięg wyłączeń zostanie wskazany w ramach najbliższej rewizji planów urządzenia lasu w uzgodnieniu z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000; – pozostawienie bez użytkowania rębego projektowanych rezerwatów przyrody „Dublen” i „Buczyna Horyniecka”.		
4	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Stosowanie w gospodarce leśnej typów drzewostanu, które obrazują optymalny skład gatunkowy drzewostanu dla danego siedliska.	Areał siedliska (zgodnie z zał. nr 7)	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Lubaczów, Starostwo Powiatowe w Lubaczowie
5	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	<u>Stopniowe usuwanie obcych siedliskowo i geograficznie gatunków drzew</u> , głównie sosny i modrzewia, w ramach cięć pielęgnacyjnych i rębnych.	Areał siedliska (zgodnie z zał. nr 7)	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Lubaczów
6	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	<u>Dostosowanie gospodarki leśnej do specyfiki siedliska i poprawa wskaźników decydujących o jego stanie ochrony.</u> Na gruntach w zarządzie PGL należy przyjąć następujące zasady: – pozostawianie do naturalnej śmierci co najmniej 5% powierzchni drzewostanu objętego użytkowaniem rębnym lub 5% masy z chwili rozpoczęcia rębni; – potrzebę zwiększenia ilości martwego drewna w ekosystemach leśnych; – możliwie najszersze stosowanie rębni stopniowych, w szczególności	Areał siedliska (zgodnie z zał. nr 7)	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Lubaczów, Starostwo Powiatowe w Lubaczowie

		stopniowej gniazdowej udoskonalonej (IVD); – długi okres odnowienia (przynajmniej 40 lat); – przeciętny wiek rębności dla gatunku panującego dla drzewostanów grabowych - 80 l., dla dębowych -140 lat; – preferowanie odnowienia naturalnego; – pozostawienie bez użytkowania trudno dostępnych stoków i dolin potoków wraz z obszarami źródłiskowymi; w ramach działania należy pozostawiać fragmenty reprezentatywne dla siedliska przyrodniczego; szczegółowy zasięg wyłączeń zostanie wskazany w ramach najbliższej rewizji planu urządzenia lasu w uzgodnieniu z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000. Na gruntach nie będących własnością Skarbu Państwa w zakresie tego działania za podstawowy (obowiązkowy) uznaje się zapis dotyczący stosowania rębni stopniowych z długim okresem odnowienia oraz preferowania odnowienia naturalnego.		
7	91E0 Łęgi topolowe, wierzbowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albofragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>)	Wyłączenie z pozyskania drewna w ramach trzebieży późnych i cięć rębnych płatów siedliska, za wyjątkiem cięć sanitarnych i usuwania gatunków obcych ekologicznie.	Płaty siedliska przyrodniczego na gruntach SP w zarządzie LP (zgodnie z zał. nr 7)	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwo Lubaczów
8	91E0 Łęgi topolowe, wierzbowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albofragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>)	<u>Utrzymanie areału i struktury łęgów</u> – pozostawienie bez użytkowania lub użytkowanie z zachowaniem areału, struktury i składu gatunkowego właściwego dla siedliska.	Płaty siedliska przyrodniczego poza gruntami SP w zarządzie LP (zgodnie z zał. nr 7)	Starostwo Powiatowe w Lubaczowie, Gmina Horyniec-Zdrój
9	1060	Dostosowanie sposobu koszenia do potrzeb gatunku (zakres prac pokrywa	Kontury nr 19-23 (zgodnie z zał. nr	Właściciel/zarządca obszaru na

	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	się z działaniami przewidzianymi dla przeplatki aurinii; dodatkowo należy pozostawiać kępy szczawiu <i>Rumex</i> sp.). Zadanie należy wykonywać corocznie, w październiku.	8)	podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu utraty dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
10	1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Użytkowanie kośne: – <i>działania obligatoryjne</i> Prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego lub kośnopasterskiego. – <i>działania fakultatywne</i> Użytkowanie zgodne z wymogami pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska gatunku lub pozwalającego na taką ochronę. Jako optymalne dla gatunku uznaje się wysokie (>10 cm) koszenie, coroczne, przy czym 1/3 powierzchni łąki należy kosić co 3 lata (w kolejnych latach powinny to być inne części), z pozostawieniem kęp szczawiu <i>Rumex</i> sp. Zabieg należy wykonywać corocznie, w październiku.	Kontury nr 10-18, 24-27 (zgodnie z zał. nr 8)	Właściciel/zarządca obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu utraty dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
11	1065 Przeplatka aurinia	Odkrzaczenie i wycinka drzew zarastających stanowiska. W razie potrzeby powtarzanie zabiegu. Zabieg należy wykonać w pierwszym roku obowiązywania planu, powtarzać doraźnie, w razie potrzeby; w miesiącach	Kontury 1, 3-9 (zgodnie z zał. nr 8) <i>dolina Świdnicy w Horyńcu Zdroju</i> (łącznie około 50% pow. konturów)	Właściciel/zarządca obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem

	<i>Euphydryas aurinia</i>	październik-grudzień).	1, 3, 8) 1-0,11 ha, 3-1,10 ha, 8-0,49 ha; <i>Papiernia</i> (łącznie około 20% pow. konturów 6, 7, 9) 6-1,20 ha, 7-1,16 ha, 9-13,30 ha; <i>Krzywe</i> (około 30% pow. konturu) 4-0,58 ha; <i>Dąbrowa</i> (około 30% pow. konturu) 5-1,33 ha	Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu utraty dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
12	1065 Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i>	<u>Dostosowanie sposobu koszenia łąk do potrzeb gatunku.</u> Koszenie łąk powinno odbywać się corocznie, z zachowaniem następujących wytycznych: – wybiórcze koszenie z pozostawieniem fragmentów o dużym zagęszczeniu oprzędów z gąsienicami; – wysokość koszenia co najmniej 10 cm; – poszczególne części stanowisk należy kosić co 3 lata, w październiku. Zadanie należy wykonywać corocznie.	Kontury 1, 3-8 (zgodnie z zał. nr 8)	Właściciel/zarządca obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu utraty dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
13	1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	<u>Poprawa warunków mikroklimatycznych w schronieniach zimowych:</u> A) Zamurowanie (zasłonięcie) otworów strzelniczych i ubytków w murach. <i>Hrebcianka:</i>	Bunkry (wg podanej numeracji, zgodnie z zał. nr 8)	RDOŚ w Rzeszowie w porozumieniu z właścicielem/ zarządzającym obiektem i Podkarpackim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków

		1 (dwa duże otwory od strony N, drożne pozostają tylko otwory wejściowe); 3 (zamurować, zasłonić wszystkie otwory z wyjątkiem dwóch przy wejściu do schronu); 4 (zamurowanie, zasłonięcie i uszczelnienie otworów od strony S i N, drożne pozostają tylko otwory wejściowe i dwa niewielkie otwory usytuowane obok wejścia do schronów); 5 (zamurowanie i uszczelnienie otworów od strony S, zamurowanie otworu usytuowanego w spągu za otworem wejściowym, drożne pozostają tylko otwory przy wejściu do schronu); 6 (zasłonić, zamurować dwa niewielkie otwory przy wejściu do schronu). <i>Wielki Dział:</i> 6 (zamurowanie, zasłonięcie wszystkich otworów od strony NE); 9 (zamurowanie otworu od strony S, uzupełnienie ubytków w już zamurowanych otworach); 11 (zamurowanie, zasłonięcie otworów strzelniczych, drożny pozostaje wlot od strony kraty); 12 (zamurowanie otworu od strony SW). <i>Dziewięcierz:</i> 1 (zamurowanie otworów od strony SE). <i>Nowe Brusno:</i> 4 (zamurowanie otworu od strony W i N, pozostają dwa wloty od strony wejścia, zamurowanie, zasłonięcie od zewnątrz otworów wentylacyjnych); 7 (zasłonięcie otworów strzelniczych, drożne pozostają tylko otwory wejściowe); 8 (uszczelnienie murów wzniesionych w otworach strzelniczych); 9 (zamurowanie, zasłonięcie dużego otworu strzelniczego od strony W oraz niewielkich otworów strzelniczych, drożne pozostają jedynie wejścia do schronu); 12 (zamurowanie otworów od strony W, zamurowanie lub osłonięcie płytą otworu w stropie prowadzącego do wieżyczki strzelniczej);		
--	--	---	--	--

		13 (uzupełnienie ubytków w murach, zamurowanie otworu w spągu nad dolną kondygnacją – znajduje się on w miejscu tzw. przelotni, zamurowanie lub osłonięcie płytą otworu w stropie prowadzącego do wieżyczki strzelniczej); 16 (zamurowanie otworów strzelniczych od strony wschodniej, uzupełnienie ubytków w już wzniesionych murach, zamurowanie lub osłonięcie płytą otworu w stropie, prowadzącego do wieżyczki strzelniczej). B) Zasłonięcie płytą lub zamurowanie otworu ewakuacyjnego prowadzącego z dolnej kondygnacji na zewnątrz schronu: <i>Hrebcianka</i>: 1, 3-6. <i>Wielki Dział</i>: 1, 6-13. <i>Nowe Brusno</i>: 4, 9, 12, 13, 16. C) Umieszczenie komorowych pustaków podsufitowych. Pustaki należy wmurować, przykleić lub zakotwić w stropie na dolnej (stropy są betonowe), czasami również na górnej kondygnacji schronu w liczbie od kilku (min. 4) do kilkunastu sztuk. Otwory pustaków należy skierować pionowo w dół. Typ pustaków ich liczbę i usytuowanie należy koniecznie ustalić ze specjalistą chiropterologiem. Zadanie dotyczy bunkrów: <i>Hrebcianka</i>: 1, 3-6. <i>Wielki Dział</i>: 1, 6-13. <i>Nowe Brusno</i>: 4, 5, 7-9, 12, 13, 16. <i>Stare Brusno</i>: 8-17. <i>Dziewięcierz</i>: 1, 2, 3, 6 (tu dodatkowo należy zmienić usytuowanie już umieszczonych cegieł dziurawek i postarać się przykleić je do stropu lub ścian). Otwory pustaków należy skierować pionowo w dół. Działanie jednorazowe – należy je wykonać w pierwszych dwóch latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Prace należy prowadzić w okresie od 1 V do 15 VII.		
14	1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	<u>Zabezpieczenie wejść do schronów:</u> A) Montaż krat w wybranych schronach. Kraty powinny umożliwić swobodny przelot nietoperzy oraz zabezpieczyć przed wchodzeniem do	Bunkry (wg. podanej numeracji, zgodnie z zał. nr 8)	RDOŚ w Rzeszowie w porozumieniu z właścicielem/ zarządzającym obiektu i Podkarpackim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków

		schronów ludzi. Kraty należy usytuować w otworach wejściowych do następujących schronów: <i>Hrebcianka</i>: 1, 4, 6; <i>Wielki Dział</i>: 1, 6-9, 11, 13; <i>Nowe Brusno</i>: 4, 9, 13. B) Montaż metalowych drzwi w otworach wejściowych znajdujących się za tzw. przelotnią. Lite metalowe drzwi należy usytuować w schronach: <i>Hrebcianka</i>: 3, 5; <i>Wielki Dział</i>: 10, 12; <i>Nowe Brusno</i>: 12, 16. Kraty i drzwi powinny być zamknięte co najmniej w okresie od 1 listopada do 30 marca. Usytuowanie zabezpieczeń, ich konstrukcja powinny być skonsultowane, a prace nadzorowane przez specjalistę chiropterologa. Działanie jednorazowe – należy je wykonać w pierwszych dwóch latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Prace należy prowadzić w okresie od 1 V do 15 VII.		
15	1308 <i>Mopek Barbastella barbastellus</i>	<u>Konserwacja zabezpieczeń, naprawa uszkodzeń, otwieranie i zamykanie krat</u> (jeśli istnieje taka potrzeba) w okresie pozahibernacyjnym (zamknięcie – ostatnie dni października lub pierwsze dni listopada; otwarcie – w pierwszych dniach kwietnia; naprawa krat lub drzwi powinna być wykonywana w okresie pozahibernacyjnym).	Wejścia do zabezpieczonych schronów	RDOŚ w Rzeszowie w porozumieniu z właścicielem/ zarządzającym obiektem
16	1308 <i>Mopek Barbastella barbastellus</i>	<u>Utrzymanie zadrzewień w bezpośrednim otoczeniu schronów umożliwiających swobodny dołot nietoperzy do miejsc zimowania i rojenia.</u> W obrębie wyznaczonych stref należy dążyć do utrzymania pełnej zwartości koron drzew. W przypadku konieczności usunięcia drzew nie należy dopuścić do nadmiernego rozrzedzenia koron drzew (prowadzących do powstania luk większych niż 5 arów). Cięcia na większych powierzchniach powinny być skonsultowane z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000. W razie konieczności przeprowadzenia cięć w rejonie zimowisk nie należy dopuścić do izolacji schronów i otaczających je zadrzewień od sąsiadujących terenów leśnych i pozostawić szpaler drzew o szerokości minimum 10 metrów.	Bezpośrednie otoczenie schronów (kontur nr 4 w zał. nr 8)	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Narol, Nadleśnictwo Lubaczów Starostwo Powiatowe w Lubaczowie, gminy: Horyniec-Zdrój, Cieszanów, Narol

17	1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	<u>Utrzymanie lub powiększenie obecnego arealu i zwartości terenów leśnych obszaru, poprawa jakości żerowisk.</u> W gospodarce leśnej należy dążyć do: – uzyskania jak największej powierzchni drzewostanów liściastych, – zwiększenia powierzchni drzewostanów o złożonej strukturze wiekowej i przestrzennej.	Tereny leśne obszaru (kontur nr 5 w zał. nr 8)	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Narol, Nadleśnictwo Lubaczów, Starostwo Powiatowe w Lubaczowie
18	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	<u>Poprawa warunków mikroklimatycznych w schronieniach zimowych:</u> A) Zamurowanie (zasłonięcie) otworów strzelniczych i ubytków w murach. <u>Hrebcianka:</u> 1 (dwa duże otwory od strony N, drożne pozostają tylko otwory wejściowe); 3 (zamurować, zasłonić wszystkie otwory z wyjątkiem dwóch przy wejściu do schronu); 4 (zamurowanie, zasłonięcie i uszczelnienie otworów od strony S i N, drożne pozostają tylko otwory wejściowe i dwa niewielkie otwory usytuowane obok wejścia do schronów); 5 (zamurowanie i uszczelnienie otworów od strony S, zamurowanie otworu usytuowanego w spągu za otworem wejściowym, drożne pozostają tylko otwory przy wejściu do schronu); 6 (zasłonić, zamurować dwa niewielkie otwory przy wejściu do schronu). <u>Wielki Dział:</u> 6 (zamurowanie, zasłonięcie wszystkich otworów od strony NE); 9 (zamurowanie otworu od strony S, uzupełnienie ubytków w już zamurowanych otworach); 11 (zamurowanie, zasłonięcie otworów strzelniczych, drożny pozostaje wlot od strony kraty); 12 (zamurowanie otworu od strony SW). <u>Dziewięcierz:</u>	Bunkry (wg. podanej numeracji zgodnej z zał. nr 8)	RDOŚ w Rzeszowie w porozumieniu z właścicielem/ zarządcą obiektu i Podkarpackim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków

		1 (zamurowanie otworów od strony SE). <i>Nowe Brusno:</i> 4 (zamurowanie otworu od strony W i N, pozostają dwa wloty od strony wejścia, zamurowanie, zasłonięcie od zewnątrz otworów wentylacyjnych); 7 (zasłonięcie otworów strzelniczych, drożne pozostają tylko otwory wejściowe); 8 (uszczelnienie murów wzniesionych w otworach strzelniczych); 9 (zamurowanie, zasłonięcie dużego otworu strzelniczego od strony W oraz niewielkich otworów strzelniczych, drożne pozostają jedynie wejścia do schronu); 12 (zamurowanie otworów od strony W, zamurowanie lub osłonięcie płytą otworu w stropie prowadzącego do wieżyczki strzelniczej); 13 (uzupełnienie ubytków w murach, zamurowanie otworu w spągu nad dolną kondygnacją – znajduje się on w miejscu tzw. przelotni, zamurowanie lub osłonięcie płytą otworu w stropie prowadzącego do wieżyczki strzelniczej); 16 (zamurowanie otworów strzelniczych od strony wschodniej, uzupełnienie ubytków w już wzniesionych murach, zamurowanie lub osłonięcie płytą otworu w stropie, prowadzącego do wieżyczki strzelniczej). B) Zasłonięcie płytą lub zamurowanie otworu ewakuacyjnego prowadzącego z dolnej kondygnacji na zewnątrz schronu: <i>Hrebcianka:</i> 1, 3-6. <i>Wielki Dział:</i> 1, 6-13. <i>Nowe Brusno:</i> 4, 9, 12, 13, 16. C) Umieszczenie komorowych pustaków podsufitowych. Pustaki należy wmurować, przykleić lub zakotwić w stropie na dolnej (stropy są betonowe), czasami również na górnej kondygnacji schronu w liczbie od kilku (min. 4) do kilkunastu sztuk. Otwory pustaków należy skierować pionowo w dół. Typ pustaków ich liczbę i usytuowanie należy koniecznie ustalić ze specjalistą chiropterologiem. Zadanie dotyczy bunkrów: <i>Hrebcianka:</i> 1, 3-6. <i>Wielki Dział:</i> 1, 6-13. <i>Nowe Brusno:</i> 4, 5, 7-9, 12, 13, 16.		
--	--	--	--	--

		<i>Stare Brusno: 8-17.</i> <i>Dziewięcierz: 1, 2, 3, 6</i> (tu dodatkowo należy zmienić usytuowanie już umieszczonych cegieł dziurawek i postarać się przykleić je do stropu lub ścian). Otwory pustaków należy skierować pionowo w dół. Działanie jednorazowe – należy je wykonać w pierwszych dwóch latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Prace należy prowadzić w okresie od 1 V do 15 VII.		
19	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	<u>Zabezpieczenie wejść do schronów:</u> A) Montaż krat w wybranych schronach. Kraty powinny umożliwić swobodny przelot nietoperzy oraz zabezpieczyć przed wchodzeniem do schronów ludzi. Kraty należy usytuować w otworach wejściowych do następujących schronów: <i>Hrebcianka: 1, 4, 6;</i> <i>Wielki Dział: 1, 6-9, 11, 13;</i> <i>Nowe Brusno: 4, 9, 13.</i> B) Montaż metalowych drzwi w otworach wejściowych znajdujących się za tzw. przelotnią. Lite metalowe drzwi należy usytuować w schronach: <i>Hrebcianka: 3, 5;</i> <i>Wielki Dział: 10, 12;</i> <i>Nowe Brusno: 12, 16.</i> Kraty i drzwi powinny być zamknięte co najmniej w okresie od 1 listopada do 30 marca. Usytuowanie zabezpieczeń, ich konstrukcja powinny być skonsultowane, a prace nadzorowane przez specjalistę chiropterologa. Działanie jednorazowe – należy je wykonać w pierwszych dwóch latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Prace należy prowadzić w okresie od 1 V do 15 VII.	Bunkry (wg. podanej numeracji zgodnej z zał. nr 8)	RDOŚ w Rzeszowie w porozumieniu z właścicielem/ zarządcą obiektu i Podkarpackim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków
20	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	<u>Konserwacja zabezpieczeń, naprawa uszkodzeń, otwieranie i zamykanie krat</u> (jeśli istnieje taka potrzeba) w okresie pozahibernacyjnym (zamknięcie – ostatnie dni października lub pierwsze dni listopada; otwarcie – w pierwszych dniach kwietnia; naprawa krat lub drzwi w okresie pozahibernacyjnym).	Wejścia do zabezpieczonych schronów	RDOŚ w Rzeszowie w porozumieniu z właścicielem/ zarządcą obiektu
21	1324 Nocek duży <i>Myotis</i>	<u>Utrzymanie zadrzewień w bezpośrednim otoczeniu schronów umożliwiających swobodny dołot nietoperzy do miejsc zimowania i rojenia.</u>	Bezpośrednie otoczenie schronów	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Narol, Nadleśnictwo Lubaczów, Starostwo

	<i>myotis</i>	W obrębie wyznaczonych stref należy dążyć do utrzymania pełnej zwartości koron drzew. W przypadku konieczności usunięcia drzew nie należy dopuścić do nadmiernego rozrzedzenia koron drzew (prowadzących do powstania luk większych niż 5 arów). Cięcia na większych powierzchniach powinny być skonsultowane z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000. W razie konieczności przeprowadzenia cięć w rejonie zimowisk nie należy dopuścić do izolacji schronów i otaczających je zadrzewień od sąsiadujących terenów leśnych i pozostawić szpaler drzew o szerokości minimum 10 metrów.	(kontur nr 4 w zał. nr 8)	Powiatowe w Lubaczowie, gminy: Horyniec-Zdrój, Cieszanów, Narol
22	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	<u>Utrzymanie lub powiększenie obecnego areалу i zwartości terenów leśnych ostoi, poprawa jakości żerowisk.</u> W gospodarce leśnej należy dążyć do: – uzyskania jak największej powierzchni drzewostanów liściastych, – zwiększenia powierzchni drzewostanów o złożonej strukturze wiekowej i przestrzennej.	Teren leśny ostoi (kontur nr 5 w zał. nr 8)	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Narol, Nadleśnictwo Lubaczów Starostwo Powiatowe w Lubaczowie
23	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	<u>Utrzymanie bezpiecznego wlotu dla nietoperzy</u> – poszerzenie wlotu na strych kościoła i wykonanie wlotu na strych budynku klasztornego. Wyłączenie zewnętrznej iluminacji kościoła i budynku klasztornego.	Zespół klasztorny oo. Franciszkanów (kontur nr 1 w zał. nr 8)	RDOŚ w Rzeszowie w porozumieniu z właścicielem/ zarządcą obiektu
24	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	<u>Oznakowanie stanowiska tabliczką zawierającą podstawowe zalecenia ochronne</u> – trwałą tabliczkę zawierającą informacje o działaniach mogących stanowić zagrożenie dla stanowiska nietoperzy należy umieścić w widocznym miejscu, skonsultowanym z gospodarzem obiektu i Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.	Zespół klasztorny oo. Franciszkanów (kontur nr 1 w zał. nr 8)	RDOŚ w Rzeszowie w porozumieniu z właścicielem/ zarządcą obiektu
25	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	<u>Budowa platformy na guano nietoperzy</u> (działanie warunkowe, które należy podjąć dopiero po zasiedleniu strychów przez nietoperze).	Strych kościoła i niewielki strych budynku klasztornego (kontur nr 1 w zał. nr 8)	RDOŚ w Rzeszowie w porozumieniu z właścicielem/ zarządcą obiektu
26	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	<u>Oznakowanie wlotów dla nietoperzy</u> – tabliczka z napisem „Wlot dla nietoperzy, nie zamykać!” powinna być umieszczona w widocznym miejscu wewnątrz budynku, jednoznacznie identyfikując otwór wlotowy.	Strych kościoła i niewielki strych budynku klasztornego (kontur nr 1 w zał. nr 8)	RDOŚ w Rzeszowie w porozumieniu z właścicielem/ zarządcą obiektu
27	1324	<u>Utrzymanie zadrzewień</u> w najbliższym sąsiedztwie kościoła i budynku	Otoczenie zespołu klasztornego oo.	Właściciel/ zarządca obiektu na

	Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	klasztornego umożliwiających swobodny dołot nietoperzy do schronienia.	Franciszkanów (kontur nr 2 w zał. nr 8)	podstawie porozumienia z RDOŚ w Rzeszowie; Gmina Horyniec-Zdrój
28	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	<u>Ograniczenie prędkości pojazdów</u> do 50 km\h na drodze nr 867, w miejscach gdzie zaplanowane do przeprowadzenia tropienia wykażą istnienie korytarzy migracyjnych dużych drapieżników (na odcinku Dziewięcierz – Werchrata).	Odcinki drogi wojewódzkiej 867 Dziewięcierz – Werchrata, przebiegających przez kompleksy leśne obszaru.	RDOŚ w Rzeszowie; Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich
29	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	<u>Edukacja hodowców</u> w zakresie ochrony zwierząt hodowlanych przed drapieżnikami (w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych).	Cały obszar	RDOŚ w Rzeszowie
30	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	<u>Wyposażenie</u> zainteresowanych hodowców zwierząt w psy stróżujące i pastuchy elektryczne (w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych).	Cały obszar	RDOŚ w Rzeszowie
31	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	<u>Zabezpieczenie jakości siedliska</u> – utrzymanie w skali obszaru zróżnicowanej struktury wiekowej, wysokościowej i gatunkowej drzewostanów.	Tereny leśne obszaru	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwo Lubaczów, Nadleśnictwo Narol, Starostwo Powiatowe w Lubaczowie
32	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	<u>Zabezpieczenie bazy pokarmowej drapieżników</u> – w populacjach ustabilizowanych jeleni i saren pozyskanie myśliwskie powinno być planowane w obrębie całego ŁRH na poziomie nie wyższym niż prognozowany przyrost liczebności, przy uwzględnieniu wszystkich czynników wpływających na śmiertelność jeleni i saren (w tym drapieżnictwa). Pozyskanie myśliwskie powinno być prowadzone w powiązaniu z poziomem szkód w drzewostanach, wyrządzanych przez zwierzynę płową.	Cały obszar	RDLP w Krośnie, Nadleśniczy Nadleśnictwa Lubaczów, Nadleśniczy Nadleśnictwa Narol w porozumieniu z PZŁ
33	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	<u>Zabezpieczanie potencjalnych miejsc rozrodu</u> – pozostawianie w obrębie głębokich, zalesionych parowów złomowisk, gałęzi i wykrotów dla zapewnienia bezpiecznych miejsc dla wychowu młodych oraz ukrycia się dużych drapieżników; w przypadku drzewostanów sosnowych dopuszczalne jest usuwanie wywrotów i gałęzi sosnowych, w sytuacji zagrożenia zdrowotności drzewostanów w obrębie obszaru (zagrożenia gradacjami owadzi).	Parowy w obrębie terenów leśnych obszaru	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwo Lubaczów, Nadleśnictwo Narol
34	Wszystkie przedmioty ochrony obszaru	<u>Oznakowanie granic obszaru</u> tablicami informacyjnymi. Ich doraźna wymiana lub konserwacja (montaż – 1 lub 2 rok obowiązywania planu, wymiana lub konserwacja – w zależności od potrzeb).	Na granicy, przy drogach wjazdowych do obszaru	RDOŚ w Rzeszowie

35	Wszystkie przedmioty ochrony obszaru	<u>Edukacja przyrodnicza</u> . Wyposażenie pomieszczeń (udostępnionych przez zainteresowane podmioty) w materiały informacyjne i edukacyjne, dotyczące obszaru Horyniec, przedmiotów ochrony oraz sieci Natura 2000, a także utworzenie ścieżki edukacyjnej o powyższej tematyce, wytworzenie ulotek edukacyjnych etc. (w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych).	Cały obszar	RDOŚ w Rzeszowie, we współpracy z klasztorem oo. Franciszkanów, Nadleśnictwem Lubaczów i Nadleśnictwem Narol, RDLP w Krośnie, Starostwem Powiatowym w Lubaczowie, gminą Horyniec- Zdrój, gminą Narol, gminą Lubaczów, gminą Cieszanów
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych				
36	8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	<u>Monitoring stanu ochrony</u> z zastosowaniem metodyki monitoringu GIOŚ (jednorazowo, pod koniec okresu obowiązywania planu zadań ochronnych).	Jaskinia Chmielna N50 14 55 E23 23 33; Jaskinia Przyjaciół N50 14 55 E23 22 26	RDOŚ w Rzeszowie
37	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	<u>Monitoring stanu ochrony</u> z zastosowaniem metodyki monitoringu GIOŚ (jednorazowo, pod koniec okresu obowiązywania planu zadań ochronnych).	Wyznaczone stanowiska monitoringowe: (współrz. pocz., środ. i końca transektu), stan. nr VI: N50 14 25,0 E23 23 25,6; N50 14 21,9 E23 23 27,0; N50 14 18,8 E23 23 28,8; stan. nr VII: N50 13 54,3 E23 24 17,7; N50 13 51,3 E23 24 21,8; N50 13 48,3 E23 24 24,1; stan. nr VIII: N50 13 31,5 E23 25 24,1; N50 13 34,7 E23 25 23,7; N50 13 36,6 E23 25 19,6; stan. nr IX: N50 14 27,1 E23 25 00,0; N50 14 24,2 E23 25 02,3; N50 14 21,0 E23 25 02,9;	RDOŚ w Rzeszowie

			stan. nr X: N50 15 47,7 E23 22 18,4; N50 15 45,6 E23 22 223,2; N50 15 43,5 E23 22 27,6	
38	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	<u>Monitoring stanu ochrony</u> z zastosowaniem metodyki monitoringu GIOŚ (jednorazowo, pod koniec okresu obowiązywania planu zadań ochronnych).	Wyznaczone stanowiska monitoringowe: (współrz. pocz., środ. i końca transektu), stan. nr XI: N50 12 38,9 E23 22 43,4; N50 12 35,8 E23 22 45,7; N50 12 32,9 E23 22 47,4; stan. nr XII: N50 13 04,0 E23 23 38,1; N50 13 01,9 E23 23 42,0; N50 12 59,8 E23 23 46,3 stan. nr XIII: N50 12 10,1 E23 20 26,3; N50 12 08,3 E23 20 30,8; N50 12 07,3 E23 20 35,6; stan. nr XIV: N50 11 01,1 E23 18 43,3; N50 11 04,3 E23 18 43,3; N50 11 07,2 E23 18 40,9	RDOŚ w Rzeszowie
39	91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum</i> <i>albofragilis</i> , <i>Populetum</i> <i>albae</i> , <i>Alnenion</i> <i>glutinoso-incanae</i>)	<u>Monitoring stanu ochrony</u> z zastosowaniem metodyki monitoringu GIOŚ (jednorazowo, pod koniec okresu obowiązywania planu zadań ochronnych).	Wyznaczone stanowiska monitoringowe: (współrz. pocz., środ. i końca transektu), stan. nr XV: N50 11 49,2 E23 24 37,9; N50 11 47,4 E23 24 42,3; N50 11 47,3 E23 24 47,4; stan. nr XVI:	RDOŚ w Rzeszowie

			N50 12 26,9 E23 22 24,5; N50 12 28,5 E23 22 28,9; N50 12 30,7 E23 22 32,7; stan. nr XVII: N50 13 49,7 E23 16 58,2; N50 13 48,5 E23 16 53,4; N50 13 48,5 E23 16 48,9; stan. nr XVIII: N50 15 24,5 E23 21 37,2; N50 15 21,3 E23 21 39,1; N50 15 18,8 E23 21 42,2	
40	1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	<u>Monitoring stanu ochrony</u> z zastosowaniem metodyki monitoringu GIOŚ (jednorazowo, pod koniec okresu obowiązywania planu zadań ochronnych).	Wyznaczone stanowiska monitoringowe: (współrz. pocz., i końca transektu), stan. nr VIII: N50 10 54,99 E23 18 54,64 N50 10 56,25 E23 19 0,32 stan. nr IX N50 10 48,27 E23 18 34,23 N50 10 49,24 E23 18 39,10 stan. nr X: N50 12 56,11 E23 20 56,59 N50 12 55,15 E23 20 59,08 stan. nr XI: N50 12 56,82 E23 20 54,69 N50 12 58,30 E 23 20 52,03	RDOŚ w Rzeszowie
41	1065 Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i>	Monitoring sposobu koszenia, liczebności gatunku, rośliny żywicielskiej i stanu siedliska. 1. Monitoring liczebności gatunku – co najmniej 3 kontrole na stanowiskach (dwie wiosną w terminie: 3/V-1/VII, jedna latem – 2/VIII-1/IX). 2. Monitoring liczebności rośliny żywicielskiej – co najmniej dwie wizyty na stanowiskach (jedna wiosną w terminie: 3/V-1/VII, druga latem – 2/VIII-	Kontury 1, 3-8 (zgodnie z zał. nr 8)	RDOŚ w Rzeszowie

		1/IX). 3. Monitoring stanu siedliska (procesy sukcesyjne) – co najmniej dwie wizyty na stanowiskach (jedna wiosną w terminie: 3/V-1/VII, druga latem – 2/VIII-1/IX). Coroczne wykonanie raportu. 4. Monitoring koszenia – wskazanie miejsc z licznymi oprzędami, które należy pozostawić bez koszenia (przed wykonaniem koszenia).		
42	1065 Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i>	<u>Monitoring stanu ochrony</u> z zastosowaniem metodyki monitoringu GIOŚ (corocznie).	Wyznaczone stanowiska monitoringowe: (współrz. pocz. i końca transektu), stan. nr I: N50 12 54,60 E23 20 57,49 N50 12 55,95 E23 20 56,95 stan. nr II: N50 12 56,78 E23 20 54,35 N50 12 56,91 E23 20 51,34 stan. nr III: N50 12 57,51 E23 20 54,58 N50 12 58,12 E23 20 51,66 stan. nr IV: N50 11 41,10 E23 18 6,46 N50 11 38,88 E23 18 6,13 stan. nr V: N50 11 39,41 E23 18 4,14 N50 11 41,39 E 23 18 5,89 stan. nr VI: N50 10 54,99 E23 18 54,64 N50 10 56,25 E23 19 0,32 stan. nr VII: N50 10 48,27 E23 18 34,23	RDOŚ w Rzeszowie

			N50 10 49,24 E23 18 39,10	
43	1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	<u>Monitoring zimowy populacji i stanu siedliska</u> z zastosowaniem metodyki monitoringu GIOŚ (co dwa lata, dwie kontrole).	Wszystkie schrony w obszarze służące jako zimowiska	RDOŚ w Rzeszowie
44	1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	<u>Monitoring stanu zabezpieczenia wejść do schronów, stanu murów i mikrosiedlisk</u> . Kontrola stanu zabezpieczeń wejść do schronów (kraty, metalowe drzwi). Kontrola stanu murów znajdujących się w otworach strzelniczych, wyjściach ewakuacyjnych, otworach wieżyczek obserwacyjnych, itp. Kontrola mikrosiedlisk (pustaków, cegieł) pod kątem ich trwałości i stopnia zasiedlenia przez nietoperze (w trakcie monitoringu zimowego).	Bunkry (kontur nr 3 w zał. nr 8)	RDOŚ w Rzeszowie
45	1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	<u>Nadzór RDOŚ</u> (w razie potrzeby specjalistyczna konsultacja z chiropterologiem) nad właściwym, zgodnym z wymaganiami nietoperzy przebiegiem wszystkich prac z zakresu czynnych działań ochronnych oraz innych mogących naruszać stan ochrony. Do zadań nadzoru przyrodniczego należeć będzie przede wszystkim: uzgadnianie terminów i sposobów wykonywania prac ochronnych, kontrola ich właściwego przebiegu, odbiór wykonanych prac, ewentualne modyfikacje zakresu działań, konsultacje dla właścicieli terenów i obiektów ujętych w planach zadań itp.	Cały obszar	RDOŚ w Rzeszowie
46	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	<u>Monitoring zimowy populacji i stanu siedliska</u> z zastosowaniem metodyki monitoringu GIOŚ (co dwa lata, dwie kontrole).	Wszystkie schrony w obszarze służące jako zimowiska	RDOŚ w Rzeszowie
47	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Monitoring letni populacji i stanu siedliska z zastosowaniem metodyki monitoringu GIOŚ (corocznie).	Zespół klasztorny w Horyńcu-Zdroju, elementy otoczenia istotne dla funkcjonowania kolonii	RDOŚ w Rzeszowie
48	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	<u>Monitoring stanu zabezpieczenia wejść do schronów, stanu murów i mikrosiedlisk</u> . Kontrola stanu zabezpieczeń wejść do schronów (kraty, metalowe drzwi). Kontrola stanu murów znajdujących się w otworach strzelniczych, wyjściach ewakuacyjnych, otworach wieżyczek obserwacyjnych, itp. Kontrola mikrosiedlisk (pustaków, cegieł) pod kątem ich trwałości i stopnia	Bunkry (kontur nr 3 w zał. nr 8)	RDOŚ w Rzeszowie

		zasiedlenia przez nietoperze (w trakcie monitoringu zimowego).		
49	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	<u>Nadzór RDOŚ</u> (w razie potrzeby specjalistyczna konsultacja z chiropterologiem) nad właściwym, zgodnym z wymaganiami nietoperzy przebiegiem wszystkich prac z zakresu czynnych działań ochronnych oraz innych mogących naruszać stan ochrony. Do zadań nadzoru przyrodniczego należy przede wszystkim: uzgadnianie terminów i sposobów wykonywania prac ochronnych, kontrola ich właściwego przebiegu, odbiór wykonanych prac, ewentualne modyfikacje zakresu działań, konsultacje dla właścicieli terenów i obiektów ujętych w planach zadań itp.	Cały obszar	RDOŚ w Rzeszowie
50	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	<u>Monitoring stanu ochrony</u> z zastosowaniem metodyki GIOŚ.	Cały obszar	RDOŚ w Rzeszowie
Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony				
51	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	<u>Prace inwentaryzacyjne</u> – poszukiwanie schronień kolonii rozrodczych nocka dużego (1-2 rok obowiązywania planu).	Cały obszar i jej sąsiedztwo w promieniu ok. 15 km	RDOŚ w Rzeszowie
52	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	<u>Tropienia</u> . Zimowe tropienia indywidualne i jednoczesne w celu potwierdzenia liczby osobników oraz liczby wyprowadzanych młodych, ewentualnie ustalenia miejsc rozrodu w celu wyznaczenia strefy ochronnej (corocznie, w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych).	Cały obszar	RDOŚ w Rzeszowie w porozumieniu z Nadleśnictwem Lubaczów i Nadleśnictwem Narol

Obszar Natura 2000 Puszcza Solska PLB060008

Obszar Natura 2000 Puszcza Solska to rozległy obszar leśny, z dominacją zbiorowisk borowych, będący częścią Kotliny Sandomierskiej oraz niewielkich fragmentów strefy krawędziowej Roztocza, obejmujący cenne siedliska przyrodnicze, występujące w dużych płatach (bory bagienne i torfowiska) lub małych płatach, ale w dużym skupieniu (torfowiska, zbiorniki naturalne). Szczególnie wartościowe są siedliska podmokłe: torfowiska wysokie, przejściowe oraz bory i lasy bagienne. W części wschodniej, bardziej wyniesionej, występują płaty buczyn. Puszcza Solska to kompleks leśny porastający ubogie gleby piaszczyste, zaś w strefie krawędziowej Roztocza pararendziny i gleby brunatne. Teren jest urozmaicony wydrami oraz zagłębieniami między wydrami wypełnionymi torfowiskami. W obrębie zwydmionej równiny wytworzyła się strefowość zależna od poziomu wód gruntowych: od zbiorników eutroficznych i dystroficznych występujących w obrębie torfowisk przejściowych, przez torfowiska wysokie, bory bagienne otaczające kompleks torfowiskowy, przez bory wilgotne, świeże i suche (występujące na wierzchołkach wydram). Miejscami z powodu lokalnej stagnacji wód rozwinęły się olsy. W obszarze występuje gęsta sieć śródleśnych cieków i rzek. Najważniejszymi są: Tanew, Wirowa, Szum, Sopot, Studzienica, Nepryszka, Potok Łosiniecki, Potok Jeleniecki, Czarna Łada, Ratwica, Smolnik, Studczek, Spisznicza, Kiełbasówka, Różaniec, Pucza. Rzeki, przecinając krawędź Roztocza, tworzą liczne wodospady zwane szumami. Doliny Tanwi, Wirowej i Szumu zajmują rozległe łąki kośne, z których część jest nadal ekstensywnie użytkowana. Na terenie obszaru funkcjonuje kilka kompleksów stawów rybnych. Największe znajdują się w Rudzie Różanieckiej, Sigle, Chmielku i Biłgoraju.

Przedmiotami ochrony w obszarze są gatunki ptaków ujęte w Załączniku I Dyrektywy ptasiej - włośchatka, orlik krzykliwy, puchacz, lelek, bocian czarny, gadożer, dzięcioł czarny, białogrzbisty i zielonosiwy, bielik, bączek, żoła, trzmielajad, zielonka, kropiatka, puszczyk uralski, sóweczka, głuszc, dubelt i cietrzew.

Tabela 10. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG
(źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Puszcza Solska PLB060008)

gatunki		
grupa	kod	nazwa gatunkowa
B	A223	włośchatka <i>Aegolius funereus</i>
B	A229	zimorodek <i>Alcedo atthis</i>
B	A089	orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>
B	A021	bąk <i>Botaurus stellaris</i>
B	A215	puchacz <i>Bubo bubo</i>
B	A224	lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>
B	A031	bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>
B	A030	bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>
B	A080	gadożer <i>Circaetus gallicus</i>

B	A081	błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>
B	A122	derkacz <i>Crex crex</i>
B	A239	dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>
B	A238	dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>
B	A236	dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>
B	A379	ortolan <i>Emberiza hortulana</i>
B	A321	muchotłówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>
B	A320	muchotłówka mała <i>Ficedula parva</i>
B	A154	dubelt <i>Gallinago media</i>
B	A217	sóweczka <i>Glaucidium passerinum</i>
B	A127	żuraw <i>Grus grus</i>
B	A075	bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>
B	A022	bączek <i>Ixobrychus minutus</i>
B	A338	gąsiorek <i>Lanius collurio</i>
B	A246	lerka <i>Lullula arborea</i>
B	A272	podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>
B	A230	żołna <i>Merops apiaster</i>
B	A261	pliszka górska <i>Motacilla cinerea</i>
B	A072	trzmiełojad <i>Pernis apivorus</i>
B	A234	dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>
B	A120	zielonka <i>Porzana parva</i>

B	A119	kropiatka <i>Porzana porzana</i>
B	A155	słonka <i>Scolopax rusticola</i>
B	A220	puszczyk uralski <i>Strix uralensis</i>
B	A307	jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i>
B	A409	cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>
B	A108	głuszc <i>Tetrao urogallus</i>
B	A165	samotnik <i>Tringa ochropus</i>

Objaśnienia:

Grupa: B – ptaki

Rezerwat przyrody „Jedlina”

Rezerwat przyrody pod nazwą „Jedlina” został utworzony Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 stycznia 1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1995 r. Nr 5, poz. 80). Obecnie obowiązującym aktem prawnym dla rezerwatu jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 12 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Jedlina" (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2017 r., poz. 3352). Rezerwat przyrody pod nazwą "Jedlina" obejmuje obszar o łącznej powierzchni 67,17 ha, położony w miejscowości Nowe Sioło, gmina Cieszanów, powiat lubaczowski, województwo podkarpackie. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych starodrzewia jodłowego.

Rezerwat przyrody „Jedlina” został udostępniony Zarządzeniem Nr 25/09 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 24 czerwca 2009 r. w sprawie wyznaczenia szlaku ruchu pieszego w rezerwacie przyrody "Jedlina". Na terenie rezerwatu dopuszcza się ruch pieszego po wyznaczonym szlaku.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy położony w dolinie Brusienki został powołany uchwałą Nr 36/VI/92 Rady Gminy i Miasta w Cieszanowie z dnia 18 sierpnia 1992 r. w celu ochrony cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego. Zespół obejmuje zbiornik wodny o powierzchni 0,4 ha, las o powierzchni 0,6 ha i pastwisko o powierzchni 0,25 ha. Występują tu brzozy, sosny, lipy, dęby, modrzewie i jesiony, wokół zbiornika rosną wierzbę.

Pomniki przyrody

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody GDOŚ na terenie Gminy Cieszanów (w obrębach ewidencyjnych: Nowy Lubliniec, Niemstów, Dachnów, Chotylub) zlokalizowanych jest 18 pomników przyrody.

Tabela 11. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Cieszanów (źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP GDOŚ, stan na lipiec 2025 r.)

lp.	opis obiektu	miejsowość	opis położenia	akt tworzący formę ochrony przyrody
1	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Nowy Lubliniec	działka ew. nr 531/2	Uchwała Nr 23/III/2002 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 24 maja 2002 roku (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2002 r. Nr 37, poz. 729)
2	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Niemstów	działka ew. nr 1282	Uchwała Nr 71/IX/2005 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 29 listopada 2005 roku (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2005 r. Nr 156, poz. 2822)
3	Jesiony Brunarówki – grupa trzech jesionów wyniosłych <i>Fraxinus excelsior</i>	Niemstów	działka ew. nr 1271/1	Uchwała Nr III/4/2010 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 29 grudnia 2010 roku (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z dnia 2011 r. Nr 5, poz. 109)
4	Wyniosły – modrzew europejski <i>Larix decidua</i>	Dachnów	działka ew. nr 2929/1	
5	Limaki – grupa dwóch wiązków szypułkowych <i>Ulmus laevis</i>	Dachnów	działka ew. nr 2960	
6	Dęby polskie – grupa dwóch dębów szypułkowych <i>Quercus robur</i>	Dachnów	działka ew. nr 2960, działka ew. nr 2961	
7	Impresja – lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Chotylub	przy drodze zlokalizowanej na działce ew. nr 517/2 (przy granicy działki ew. 538 z działką ew. nr 539)	Uchwała Nr LIII/23/2014 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 29 maja 2014 roku (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 1760)
8	Pachotek – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Dachnów	działka ew. nr 1422	
9	Ptasia – wiśnia ptasia <i>Prunus avium</i>	Dachnów	działka ew. nr 2968/2	
10	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Dachnów	działka ew. nr 2968/2	Uchwała Nr 71/IX/2005 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 29.09.2005 roku w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2005 r. Nr 156, poz. 2822)
11	Dąb z Brunarówki – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Niemstów	działka ew. nr 1271/1	Uchwała Nr V/49/2019 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2019 r., poz. 1637)
12	Antoś Orle Lwowskie – wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i>	Niemstów	działka ew. nr 1293	
13	Emilia Plater – sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	Dachnów	działka ew. nr 2937	

14	Kardynał Wyszyński – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Dachnów	działka ew. nr 2937	Uchwała Nr XLVII/371/2022 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2022 r., poz. 768)
15	Dąb na Żarach – dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Nowy Lubliniec	działka ew. nr 1121	
16	Jawor na Żarach – klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	Nowy Lubliniec	działka ew. nr 1121	
17	Lipy przy kapliczce w Rudce – grupa dwóch lip drobnolistnych <i>Tilia cordata</i>	Chotylub	działka ew. nr 1008/8	
18	Wiązy na Żarach – grupa dwóch wiązów polnych <i>Ulmus minor</i>	Nowy Lubliniec	działka ew. nr 1117	

Użytki ekologiczne

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody GDOŚ na terenie Gminy Cieszanów (w obrębach ewidencyjnych Nowy Lubliniec, Żuków, Gorajec, Chotylub, Nowe Sióło, Niemstów, Dachnów) zlokalizowanych jest 19 użytków ekologicznych (użytek ekologiczny „Naprzeciw Dworka” położony w większości w granicach gminy sąsiedniej Horyniec-Zdrój, skrajny fragment położony w granicach Gminy Cieszanów).

Zgodnie z uchwałą Nr LVII/439/2022 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 28 października 2022 r.¹⁸ w stosunku do użytków ekologicznych zabrania się:

1. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
2. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej lub rybackiej;
3. wylewania gnojownicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
4. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt a także minerałów i bursztynu.

¹⁸ Uchwała Nr LVII/439/2022 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 28 października 2022 r. w sprawie użytków ekologicznych na terenie gminy Cieszanów (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2022 r., poz. 4309)

Tabela 12. Wykaz użytków ekologicznych na terenie Gminy Cieszanów (źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP GDOŚ, stan na lipiec 2025 r.)

lp.	nazwa	rodzaj użytku	akt prawny	lokalizacja	cel ochrony
1	Stawki	teren płaski o słabym odpływie, porośnięty roślinnością bagienną i drzewami o niskim przyroście – miejsce rozrodu i bytowania licznych gatunków zwierząt i ptaków	Uchwała Nr LVII/439/2022 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 28 października 2022 r. w sprawie użytków ekologicznych na terenie gminy Cieszanów (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2022 r., poz. 4309)	Chotylub (działka ew. nr 974)	użytek niezwykle cenny z uwagi na ornitofaunę
2	Paśnik leszczyny			Chotylub (działka ew. nr 1011)	
3	Za złamaną wieżą			Chotylub (działka ew. nr 1008/3, 1012)	
4	Przy dębnie na dworku			Chotylub (działka ew. nr 993)	
5	Na gwoździu			Chotylub (działka ew. nr 611/12)	
6	Świnioryje			Chotylub (działka ew. nr 858)	
7	Stawek			Nowe Sioło (działka ew. nr 1490)	
8	Sajgon			Nowe Sioło (działka ew. nr 1499/2)	
9	Piaski			Nowy Lubliniec (działka ew. nr 1063)	
10	Wirowa			Nowy Lubliniec (działka ew. nr 1040)	
11	Komań			Nowy Lubliniec (działka ew. nr 1046, 1/4, 1058, 1076, 1059, 1047, 1060/1, 1060/2)	
12	Rubachówka			Nowy Lubliniec (działka ew. nr 1120)	
13	Sigła			Gorajec (działka ew. nr 544, 545, 546)	
14	Brzozowe oczko			Gorajec (działka ew. nr 558/1)	
15	Stare stawy			Gorajec (działka ew. nr 589)	
16	Sopilne			Nowy Lubliniec (działka ew. nr 57/3, 270/2, 1116, 1118, 1120), Żuków (działka ew. nr 3/1, 3/2, 7, 101)	
17	Dzikowskie Bagno	teren płaski o słabym odpływie, porośnięty roślinnością charakterystyczną dla siedlisk wilgotnych i bagiennych oraz olchą o niskim przyroście, miejsce rozrodu i bytowania licznych gatunków zwierząt	Uchwała Nr 82/X/2003 Rady Miejskiej w Cieszanowie z 20.10.2003 r. w sprawie uznania dwóch obszarów Nadleśnictwa Oleszyce za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2003 r. Nr 162, poz. 2059)	Niemstów (działka ew. nr 1275)	-

lp.	nazwa	rodzaj użytku	akt prawny	lokalizacja	cel ochrony
18	Za Dachnowskimi łąkami	teren płaski o słabym odpływie, porośnięty roślinnością charakterystyczną dla siedlisk wilgotnych, miejsce rozrodu i bytowania licznych gatunków zwierząt		Dachnów (działka ew. nr 2938/1, 2939/1)	-
19	Naprzeciw Dworka	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	Uchwała Nr 20/III/2005 Rady Miejskiej w Cieszanowie z 28.04.2005 r. w sprawie uznania obszarów nadleśnictwa Narol za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2005 r. Nr 79, poz. 1336)	fragment użytku obejmuje działkę ew. nr 994/2 obrębu ewidencyjnego Chotylub, w pozostałej części użytek znajduje się na terenie gminy sąsiedniej Horyniec-Zdrój	użytek niezwykle cenny z uwagi na ornitofaunę

8.11 Walory krajobrazowe i turystyczne

Europejska Konwencja Krajobrazowa podkreśla znaczenie krajobrazu jako podstawowego komponentu europejskiego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Krajobraz jest jednym z istotnych elementów kształtujących jakość życia ludzi. Ochrona krajobrazu wymaga podjęcia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu oraz ukierunkowania i harmonizowania zmian, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

Gmina Cieszanów jest gminą typowo rolniczą, w strukturze użytkowania przeważają grunty rolne, z których największy udział mają pola uprawne. Grunty orne przeplatają się z użytkami zielonymi (łąki, pastwiska), terenami zadrzewionymi oraz zwartymi kompleksami leśnymi na obrzeżach gminy. Ponadto w ostatnich latach obserwuje się lokalizowanie urządzeń odnawialnych źródeł energii na terenach, na których produkcja rolna przestaje być opłacalna.

Krajobraz zurbanizowany reprezentowany jest przez zabudowę wiejską, wsie przyjmują zazwyczaj charakter ulicówek, z wyjątkiem Dachnowa, który przyjmuje charakter wielodrożnicy. Zabudowa miejska związana jest z Miastem Cieszanów, przy czym kontynuację zabudowy miejskiej stanowi zwarta zabudowa podmiejska w obrębie ewidencyjnym Nowe Sioło oraz Dachnów.

Pośród współczesnej zabudowy na terenie gminy zachowały się liczne obiekty i zespoły historyczne należące do spuścizny Kresów Wschodnich dawnej Rzeczypospolitej. Gminna ewidencja zabytków zawiera 141 obiektów zabytkowych, z czego 23 to zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków. Wszystkie obiekty wraz z przyrodniczym otoczeniem stanowią o niezwykle cennej i unikatowej wartości tego krajobrazu. Najciekawsze obiekty dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Cieszanów to:

- Cieszanów
 - Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha z 1800 r., przebudowany w 1889 r. W świątyni znajduje się słynący łaskami obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem (Różańcowej), namalowany w 2 połowie XIX wieku na wzór wcześniejszego wizerunku z XVII wieku.
 - Cerkiew z interesującą polichromią wykonaną przez Hrehorego Kuźniewcza, uznanego artystę działającego w okresie międzywojennym.
 - Cmentarz z najstarszymi nagrobkami w formie krzyży kamiennych, pochodzącymi prawdopodobnie z przełomu XVIII i XIX wieku. Tu także występuje kilka rzeźbiarskich nagrobków Rojowskich z XIX wieku oraz mogiły powstańców.
 - Synagoga z końca XIX wieku, wystawiona dla miejscowej społeczności wyznania mojżeszowego.
 - Pomnik upamiętniający króla Jana III Sobieskiego. Obelisk ufundowany został w 1883 r. z okazji dwusetnej rocznicy wiktorii wiedeńskiej, na pamiątkę zwycięskiej walki z Tatarami, stoczonej w 1672 r. pod Cieszanowem przez wojska Sobieskiego.
 - Tradycyjna zabudowa małomiasteczkowa z 1 tercji XX wieku (ul. Kościuszki i ul. Skorupki). Budynki mieszkalne, zarówno drewniane, jak i murowane, posiadają charakterystyczne zdobnictwo, nawiązujące do architektury tyrolskiej.
- Nowe Sioło
 - Zrujnowany pałac wzniesiony na początku XIX wieku dla Rojowskich. Pomimo późniejszych przekształceń zachował klasycystyczne elementy stylowe. Budynek stoi na miejscu wcześniejszego dworu obronnego, śladem, którego są unikalne umocnienia bastionowe z XVII wieku. Przy zachodnim boku pałacu założono w XIX wieku park krajobrazowy z rzadkimi gatunkami drzew.
 - Spichlerz dworski z I poł. XIX wieku.

- Gorajec
 - Cerkiew grekokatolicka, pochodząca w swej najstarszej części z 1586 r. W cerkwi zachowała się cenna polichromia z XVII wieku, która wraz z malowidłami z XIX stulecia współtworzy bogaty wystrój wnętrza.
 - Ruiny murowanej kaplicy grobowej postawionej nad potokiem Łówczanka w końcu XIX wieku z fundacji Brunickich.
 - Cmentarz z godnymi uwagi żeliwnymi nagrobkami rodziny miejscowych właścicieli ziemskich.
- Dachnów
 - Cerkiew wzniesiona w 1735 r., po kilku remontach w latach trzydziestych XX wieku.
- Chotylub
 - Cerkiew drewniana z 1888 r. o tradycyjnym trójdzielno – podłużnym założeniu, z dwoma kopułami i piętrową częścią zachodnią.
 - Pozostałości założen ogrodowych i parkowych z XIX wieku na miejscu chotylubskiego dworu oraz leśniczówki.
 - Cmentarz greckokatolicki w Chotylubiu z zespołem nagrobków rodziny Zarzyckich.
- Niemstów
 - Pałac Avenariusów, którego budowę rozpoczęto w latach 30-tych XX wieku i przed wybuchem wojny nie zdołano ukończyć. Zachowane w dobrym stanie mury, pokryte kamienną okładziną, świadczą o rozmachu całego założenia, łączącego elementy neoklasycyzmu i modernizmu.
 - Kapliczka z późnobarokową rzeźbą św. Jana Nepomucena (w pobliżu pałacu). Niewielka kapliczka domkowa z 1842 r., w której znajduje się rzeźba św. Floriana (w centrum Niemstowa).
 - Cerkiew z 1912 r. – obecnie kościół parafialny.
- Nowy Lubliniec
 - Cerkiew grekokatolicka, wzniesiona w 1908 r. dla uczczenia 60-tej rocznicy panowania cesarza Franciszka Józefa II.
 - Drewniana biblioteka, istniejąca przy miejscowej szkole, wzniesiona w latach 30-tych XX wieku.
- Stary Lubliniec
 - Cerkiew wzniesiona w latach 1926-1927 o ciekawej dekoracji architektonicznej, nawiązującej do rodzimych odmian neostylowych. Obecnie kościół parafialny.

W północnej, wschodniej oraz południowo-zachodniej części gminy dominuje krajobraz leśny, który obejmuje zarówno lasy prywatne jak i państwowe. Tereny leśne stanowią atrakcyjne zaplecze rekreacyjne dla mieszkańców Cieszanowa.

Krajobraz dolinny związany jest przede wszystkim z doliną rzeki Wirowa oraz jej dopływów. Urozmaicenie krajobrazu dolin rzecznych stanowi Zalew Lubliniecki oraz kompleksy stawów rybnych.

Walory krajobrazowe Cieszanowa można podziwiać z nowo wybudowanej wieży widokowej zlokalizowanej przy ul. Sportowej (za boiskiem piłkarskim). Inwestycja powstała w ramach projektu budowy infrastruktury turystycznej realizowanego przez Związek Powiatowo-Gminny „Ziemia Lubaczowska”.

9 Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska

9.1 Stan środowiska

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najistotniejsze znaczenie mają zanieczyszczenia wody pitnej, w mniejszym stopniu zanieczyszczenia powietrza. Dla funkcjonowania ekosystemów podstawowe znaczenie mają zanieczyszczenie powietrza lub wód powierzchniowych, wpływające na procesy życiowe roślin i zwierząt, oraz zmieniające stan środowiska, takie jak eutrofizacja, powodująca niekorzystne zmiany w ekosystemie wód, zakwaszenie oraz uciążliwości powodowane hałasem.

9.1.1 Jakość wód powierzchniowych

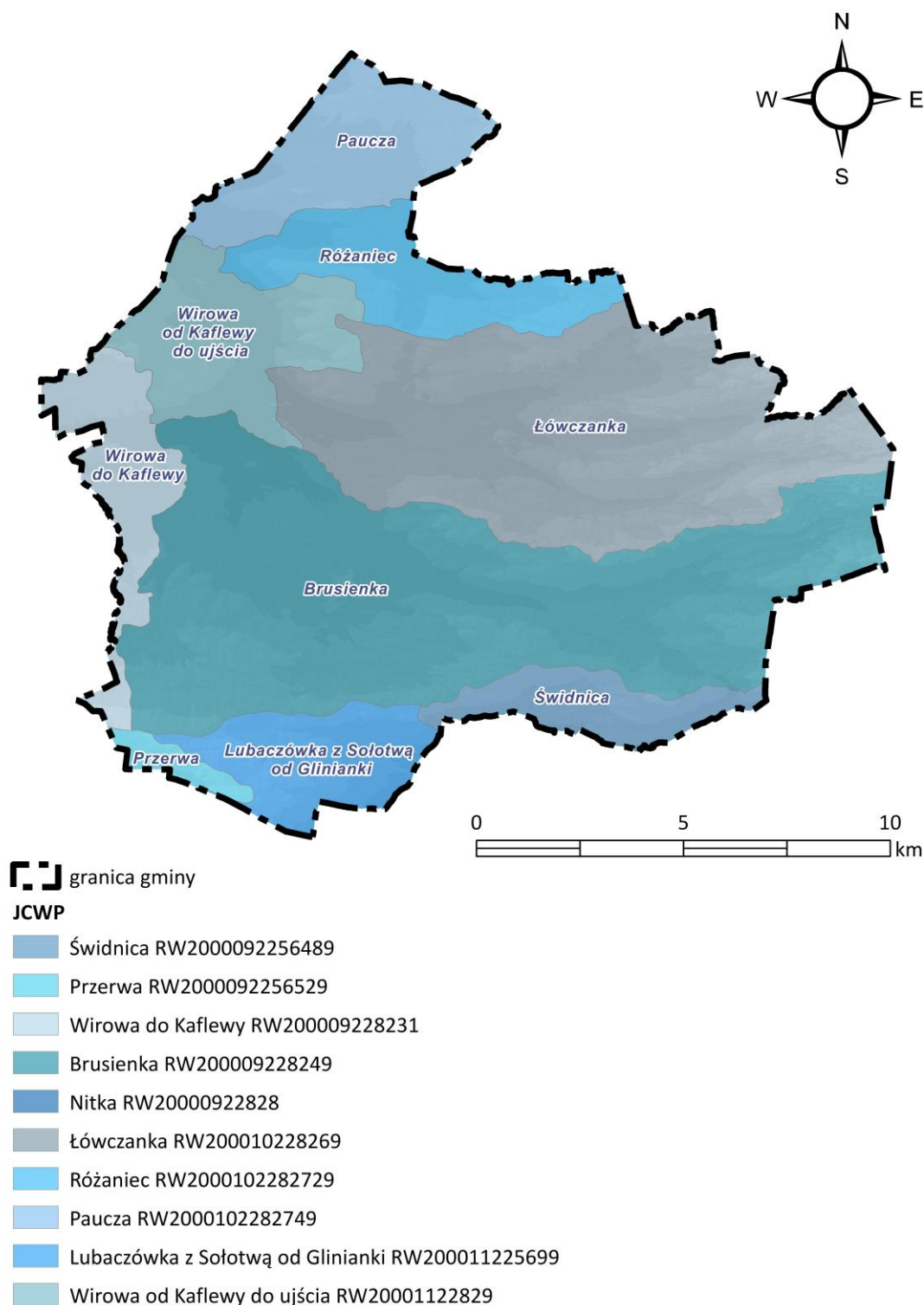
Jakość wód powierzchniowych zależy jest od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Chemizm wód determinują: budowa geologiczna zlewni, klimat, typ gleb występujących w sąsiedztwie cieku, a także urbanizacja, uprzemysłowienie i rolnictwo. Istotny wpływ na zanieczyszczenie wód ma ilość pobieranej wody oraz odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, a także ingerencja w budowę koryta rzeki.

Celem monitoringu wód powierzchniowych, zgodnie z ustawą Prawo wodne, jest pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych.

Gmina Cieszanów położona jest w granicach dziesięciu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych:

- Świdnica (RW2000092256489);
- Przerwa (RW2000092256529);
- Wirowa do Kaflewy (RW200009228231);
- Brusienka (RW200009228249);
- Nitka (RW20000922828);
- Łówcza (RW200010228269);
- Różaniec (RW2000102282729);
- Paucza (RW2000102282749);
- Lubaczówka z Sołotwą od Glinianki (RW200011225699);
- Wirowa od Kaflewy do ujścia (RW20001122829).

Rysunek 21. Jednolite Części Wód Powierzchniowych (źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych IIaPGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie)

Monitoringiem¹⁹ prowadzonym przez GIOŚ w okresie do 2021 r. objęte było osiem²⁰ z dziesięciu ww. JCWP.

¹⁹ JCWP posiadające ustalony ppk w okresie 2016-2021.

²⁰ Oceny stanu JCWP Paucza (RW2000102282749), Wirowa od Kaflewy do ujścia RW20001122829 dokonano na podstawie analiz eksperckich.

Tabela 13. Ocena stanu JCWP na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022 r.)

nazwa JCWP	kod JCWP	stan / potencjał ekologiczny	wskaźniki determinujące potencjał ekologiczny	stan chemiczny	wskaźniki determinujące stan chemiczny	stan ogólny
Świdnica	RW2000092256489	umiarkowany stan ekologiczny	nie dotyczy; makrobezkręgowce	stan chemiczny poniżej dobrego	benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylen; bromowane difenyloetery	zły
Przerwa	RW2000092256529	słaby stan ekologiczny	BZT5, OWO, azot ogólny, azot amonowy; makrobezkręgowce	stan chemiczny dobry	nie dotyczy	zły
Wirowa do Kaflewy	RW200009228231	słaby potencjał ekologiczny	azot amonowy; fitobentos, makrobezkręgowce	stan chemiczny poniżej dobrego	benzo(a)piren; nie dotyczy	zły
Brusienka	RW200009228249	umiarkowany potencjał ekologiczny	OWO; nie dotyczy	brak danych	nie dotyczy	zły
Nitka	RW20000922828	umiarkowany stan ekologiczny	azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor fosforanowy (V); fitobentos	brak danych	nie dotyczy	zły
Łówczanka	RW200010228269	słaby stan ekologiczny	nie dotyczy; makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego	benzo(a)piren; nie dotyczy	zły
Różaniec	RW2000102282729	słaby stan ekologiczny	OWO; makrobezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny dobry	nie dotyczy	zły
Paucza	RW2000102282749	zły stan ekologiczny	nie dotyczy; makrobezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego	benzo(a)piren; nie dotyczy	zły
Lubaczówka z Sołotwą od Glinianki	RW200011225699	zły stan ekologiczny	nie dotyczy; makrobezkręgowce	stan chemiczny poniżej dobrego	benzo(a)piren; bromowane difenyloetery, rtęć, heptachlor	zły
Wirowa od Kaflewy do ujścia	RW20001122829	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	nie dotyczy; makrofity, bezkręgowce, ichtiofauna	brak danych	nie dotyczy	brak danych

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022 r.) stan ww. JCWP jest zły i istnieje zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Tabela 14. Charakterystyka JCWP (źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022 r.)

numer i nazwa JCWP	Świdnica RW2000092256489	Przerwa RW2000092256529	Wirowa do Kaflewy RW200009228231	Brusienka RW200009228249	Nitka RW20000922828	Łowczanka RW200010228269	Różaniec RW2000102282729	Paucza RW2000102282749	Lubaczówka z Sołotwą od Glinianki RW200011225699	Wirowa od Kaflewy do ujścia RW20001122829
status	NAT – naturalna część wód	NAT – naturalna część wód	SZCW – silnie zmieniona część wód	SZCW – silnie zmieniona część wód	NAT – naturalna część wód	NAT – naturalna część wód	NAT – naturalna część wód	NAT – naturalna część wód	NAT – naturalna część wód	NAT – naturalna część wód
stan	zły	zły	zły	zły	zły	zły	zły	zły	zły	zły
presje determinujące stan wód	presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne, budowle piętrzące - rzeki główne presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	presje troficzne – źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe) presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe, górnictwo - rzeki główne i rzeki pozostałe presje hydromorfologiczne – budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, górnictwo - rzeki główne	presje troficzne – nawożenie i depozycja oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe) presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe, górnictwo - rzeki główne i rzeki pozostałe presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	presje troficzne – źródła bytowe i komunalne (punktowe) presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) - rzeki główne, górnictwo – rzeki główne i rzeki pozostałe	presje troficzne – nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) presje hydromorfologiczne – obiekty mostowe - rzeki główne	presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski	presje troficzne – źródła bytowe i komunalne (punktowe) presje hydromorfologiczne – budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) – rzeki główne	presje hydromorfologiczne – budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) – rzeki pozostałe presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski	presje hydromorfologiczne – budowle piętrzące - rzeki pozostałe, górnictwo - rzeki główne presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznane (substancje zakazane)	presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne, budowle piętrzące - rzeki główne, górnictwo - rzeki główne
cele środowiskowe	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benz]	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy, IO, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosforany, IO]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)]	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku

	o(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry		diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry		wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	chemiczny	zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych dobry stan chemiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	według wymagań gatunków chronionych dobry stan chemiczny
ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona
odstępstwa	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust.4, ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust.4, ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust.4, ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust.4, ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust.4, ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej
Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi								TAK – JCWP przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi
Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych								TAK – JCWP przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych
Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia	TAK – cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia									

biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód										
obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie	Południoworoztoczański Park Krajobrazowy, Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu (woj. podkarpackie), obszar Natura 2000 Roztocze, obszar Natura 2000 Horyniec	Sieniawski Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 Lasy Sieniawskie, użytki ekologiczne: Rozlewiska Przerwy, Kosów Staw, Źródłiska rzeki Przerwy, Nad Przerwą, Pod Kosowym Stawem, Źródłiska rzeki Przerwy, Bobrowe Bagno	Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu (woj. podkarpackie), Sieniawski Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 Lasy Sieniawskie, użytek ekologiczny Za Żwirową	Południoworoztoczański Park Krajobrazowy, Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu (woj. podkarpackie), obszar Natura 2000 Roztocze, obszar Natura 2000 Horyniec, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, użytki ekologiczne: Dzikowskie Bagno, Na Gwoździu, Świniorzecz, Szkarady, Duży Staw	Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu (woj. podkarpackie), obszar Natura 2000 Puszcza Solska	Południoworoztoczański Park Krajobrazowy, Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu (woj. podkarpackie), obszar Natura 2000 Puszcza Solska, obszar Natura 2000 Roztocze, obszar Natura 2000 Horyniec, użytki ekologiczne: Stare Stawy, Sigła, Stawki, Za Złamaną Wieżą, Stawek, Sajgon, Naprzeciw Dworka	Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej, Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu (woj. podkarpackie), obszar Natura 2000 Puszcza Solska, obszar Natura 2000 Roztocze, obszar Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej, użytki ekologiczne: Sopilne, Jar, Skarpa	Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej, Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu (woj. podkarpackie), obszar Natura 2000 Puszcza Solska, obszar Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej, użytki ekologiczne: Piaski, Wirowa, Komar, Sigielka, Adamowe Bagno	Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu (woj. podkarpackie), Sieniawski Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 Łukawiec, obszar Natura 2000 Lasy Sieniawskie, obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu, użytki ekologiczne: Przy polach, Meandry w Onyszkach, Moczar Lisie Jamy, Blotnisko Szymeczki, Kozaki, Kozackie Bagno, Nad Kanalem, Borów Staw, Topielce, Ogrody Suchowolskie, Pijawki, Smereczyna, Młaga, Krowięce, Mielnickie	Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej, Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu (woj. podkarpackie), obszar Natura 2000 Puszcza Solska, obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Tanwi, obszar Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej
obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym									

9.1.2 Jakość wód podziemnych

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego. Badania w zakresie stanu chemicznego wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu jakości wód podziemnych, który funkcjonuje jako podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Przedmiotem monitoringu są jednolite części wód podziemnych (JCWPd), w tym części uznane za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu. Jednolita część wód podziemnych jest w dobrym stanie, jeżeli zarówno jej stan ilościowy jak i chemiczny, określono jako dobry. Gmina Cieszanów położona jest w granicach JCWPd nr 120 oraz JCWPd nr 136.

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Na terenie Gminy Cieszanów nie znajduje się żaden punkt pomiarowy, najbliższe punkty zlokalizowane są w gminach Obsza, Lubaczów i Narol.

Tabela 15. Charakterystyka punktów pomiarowych monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych oraz klasyfikacja wód w 2022 r. (źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – aktualność udostępnionych informacji zgodna z datą ich przygotowania, marzec 2023)

powiat/gmina	miejsowość (numer punktu pomiarowego)	JCWPd	zwierciadło wody	klasa jakości w punkcie
biłgorajski/Obsza	Zamch (6748)	120	napięte	II (wody dobrej jakości)
lubaczowski/Narol	Dębiny (4134)	120	swobodne	III (wody zadawalającej jakości)
lubaczowski/Lubaczów	Basznia Dolna (4133)	136	swobodne	III (wody zadawalającej jakości)

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022 r.)* wody podziemne JCWPd nr 120 oraz JCWPd nr 136 charakteryzują się dobrym stanem ilościowym i chemicznym oraz nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

JCWPd nr 120 znajduje się wykazie obszarów chronionych ze względu na przeznaczenie do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Ponadto w granicach JCWPd nr 120 znajdują się obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie (parki narodowe – 1, rezerваты przyrody – 6, parki krajobrazowe – 4, Natura 2000 OSO – 3, Natura 2000 SOO – 9, obszary chronionego krajobrazu – 4, użytki ekologiczne – 58, pomniki przyrody – 6).

JCWPd nr 136 znajduje się wykazie obszarów chronionych ze względu na przeznaczenie do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Ponadto w granicach JCWPd nr 136 znajdują się obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie (rezerваты przyrody – 4, parki krajobrazowe – 1, Natura 2000 OSO – 3, Natura 2000 SOO – 8, obszary chronionego krajobrazu – 7, użytki ekologiczne – 59, pomniki przyrody – 1).

9.1.3 Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza atmosferycznego, ilość i rodzaj emitowanych do niego zanieczyszczeń, wpływa na stan wszystkich komponentów środowiska, które bezpośrednio decydują o warunkach życia ludzi, zwierząt oraz roślin. Zanieczyszczenia pochodzą z wielu źródeł, wyróżnia się różne kategorie źródeł emisji: punktowe, liniowe oraz powierzchniowe.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oceny stanu powietrza dokonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny dokonuje się w strefach, w tym w aglomeracjach. Na terenie województwa podkarpackiego wydzielone zostały 2 strefy – Gmina Cieszanów zalicza się do strefy podkarpackiej.

Tabela 16. Wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń strefy podkarpackiej ze względu na ochronę zdrowia ludzi i roślin (źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim – raport wojewódzki za rok 2024, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie Departamentu Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, 2025)

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń											
	NO ₂ ²¹	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	A	A1	C	A	A	A	A	A/D2
ze względu na ochronę roślin	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A/D2

gdzie:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczały poziomów docelowych;
- klasa A1 – jeżeli stężenia pyłu PM2,5 nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla II fazy;
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczały poziomy docelowe;
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu przekraczały poziom celu długoterminowego.

Objęte oceną zanieczyszczenia gazowe w roku 2024, tj. dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen, ozon oraz tlenki azotu, osiągnęły na terenie województwa stężenia nieprzekraczające obowiązujących dla tych substancji wartości kryterialnych zarówno ze względu na ochronę zdrowia ludzi, jak i ochronę roślin.

W przypadku ozonu nie został dotrzymany poziom celu długoterminowego zarówno pod kątem kryterium ochrony zdrowia ludzi jak i ochrony roślin. Wzrost stężeń ozonu rejestrowany w sezonie letnim spowodowany był obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz w dużej mierze warunkami meteorologicznymi.

Wyniki badań powietrza atmosferycznego prowadzone w 2024 roku wykazały dotrzymanie poziomów dopuszczalnych określonych dla pyłu zawieszonego PM10, mierzonego pod kątem kryterium ochrony zdrowia ludzi na obszarze całego województwa. Ponadto wyniki badań powietrza atmosferycznego prowadzone w 2024 roku w regionie wykazały dotrzymanie średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 (fazy II) na terenie województwa podkarpackiego. W roku 2024 utrzymał się trwający od roku 2022 pozytywny trend dotrzymania poziomów dopuszczalnych określonych dla pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 na całym obszarze województwa podkarpackiego. Dotrzymane zostały także poziomy dopuszczalne/docelowe dla metali w pyłe zawieszonym PM10 (arsen, kadm, nikiel, ołów) na obszarze całego województwa.

W zakresie benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w 2024 roku zanotowano wzrost jego stężeń w regionie. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 wystąpiły w okresie grzewczym (styczeń – marzec, październik – grudzień).

²¹ dla roślin NO_x

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza są realizowane w ramach programów ochrony powietrza (POP) dla województwa podkarpackiego. Obecnie na terenie województwa obowiązują, zaktualizowane uchwałami Sejmiku Województwa Podkarpackiego w grudniu 2023 roku: „Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów - z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 wraz z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji narażenia i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz z Planem Działań Krótkoterminowych”, „Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych”.

9.2 Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczeń

Stan rozumiany jako jakość poszczególnych elementów środowiska, należy określić jako umiarkowanie dobry. Przekroczenia jakości powietrza dotyczą pojedynczych elementów (B(a)P, O₃) w skali całego województwa podkarpackiego, ogólny stan wód powierzchniowych został uznany za zły, natomiast stan wód podziemnych jest dobry.

Do głównych zagrożeń środowiska interpretowanych jako zagrożenie dla zdrowia ludności na terenie Gminy Cieszanów można zaliczyć:

- nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa, niekorzystny stosunek długości sieci wodociągowej do kanalizacyjnej, siecią wodociagową objęte jest 96,8% ludności, natomiast siecią kanalizacyjną 77,9% ludności. Spływ nieoczyszczonych ścieków bytowych niesie za sobą zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych, powierzchniowych oraz gleb, a tym samym siedlisk i żyjących tam gatunków zwierząt – należy konsekwentnie zwiększać powierzchnię obszarów skanalizowanych, natomiast na terenach gdzie ze względów ekonomicznych budowa kanalizacji sanitarnej jest niemożliwa odprowadzanie ścieków może odbywać się poprzez indywidualny system oczyszczania (do zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków), przy założeniu, iż spełniają one wymogi techniczne, w oparciu o przepisy odrębne.
- wysoki stopień zagrożenia wód podziemnych, co jest związane z budową geologiczną i obecnością utworów przepuszczalnych w stropie utworów tworzących warstwę wodonośną – zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski (arkusze 927 – Józefów, 959 – Cieszanów, 960 – Horyniec) średni stopień zagrożenia wód podziemnych występuje na obszarach leśnych we wschodniej i północno-wschodniej części gminy. Na pozostałym obszarze występowania użytkowych pięter wodonośnych ze względu na brak izolacji i płytkie zaleganie wód podziemnych oraz obecność nielicznych ognisk zanieczyszczeń przyjęto wysoki stopień zagrożenia. Do obiektów występujących na terenie gminy zagrażających wodom podziemnym zalicza się zakłady produkcyjne i usługowe, stacje paliw oraz cmentarze.
- Działalność rolnicza zagraża wodom podziemnym głównie poprzez niewłaściwe lub nadmierne stosowanie nawozów organicznych i nieorganicznych, środków ochrony roślin, środków poprawy własności gleb i zapraw nasiennych oraz odpady pochodzące z hodowli zwierząt i produkcji pasz. Zasięg zagrożenia wynikającego z działalności rolniczej ma w większości charakter wielkopowierzchniowy i jest trudny do opanowania.
- niska emisja – zanieczyszczenie powietrza w wyniku ogrzewania budynków – ogólnym rozwiązaniem dla ograniczenia niskiej emisji jest modernizacja indywidualnych systemów grzewczych i termomodernizacja budynków.
- hałas, którego głównym źródłem są drogi wojewódzkie (DW863, DW864, DW865, DW866) – możliwe jest ograniczenie uciążliwości akustycznych poprzez lokalizację pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg przebiegających przez tereny zabudowane, modernizację nawierzchni drogowych (wymiana na cichą nawierzchnię). W przypadku posadowienia nowej zabudowy należy maksymalnie odsunąć nowe budynki od pasa drogowego, wskazane jest także stosowanie elementów osłaniających i ekranujących przed hałasem, np. w postaci stolarki okiennej o podwyższonej izolacyjności akustycznej.

10 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Wieloletnie prace nad poprawą jakości środowiska prowadzone na terenie Gminy Cieszanów od lat przynoszą efekty i można spodziewać się dalszych postępów, szczególnie w zakresie:

- rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki ściekowej;
- modernizacji instalacji grzewczych i źródeł ciepła, doboru niskoemisyjnych paliw, termomodernizacji budynków, rozpowszechniania informacji o odnawialnych źródłach energii i ich efektywnym wykorzystaniu dla potrzeb ciepłowniczych oraz budowy świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania ciepłem, co ma na celu ograniczenie niskiej emisji.

Analiza polityki przestrzennej Gminy Cieszanów zawarta w dotychczas opracowywanych dokumentach (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Cieszanów, przyjęte uchwałą Nr LV/59/2018 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 12 czerwca 2018 r. z późniejszymi zmianami; obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego) pozwala stwierdzić, że dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego będzie wykazywał tendencje do uzupełniania i zagęszczania istniejącej zabudowy, z możliwością wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych podporządkowując się z reguły istniejącemu i projektowanemu układowi drogowemu oraz sieci infrastruktury technicznej, z jednoczesnym zachowaniem ciągłości terenów funkcjonujących przyrodniczo oraz uwzględnieniem obowiązujących zakazów i nakazów na obszarach objętych ochroną prawną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego.

Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do końca 2025 roku.

Plan ogólny jako akt prawa miejscowego jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Jego normatywna część dotyczy najważniejszych ustaleń w zakresie strefowania obszaru gminy oraz ustaleń nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych.

11 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

11.1 Identyfikacja głównych zagrożeń

11.1.1 Zagrożenie osuwiskowe

Zgodnie z definicją Kleczkowskiego osuwisko jest to powtarzająca się skłonność do osuwania się wywołwana warunkami zewnętrznymi lub przyczynami wewnętrznymi. Są to procesy spływania, spełyzywania, osuwania się oraz obrywania i osuwania skał. Ruchy skał odbywają się w postaci osuwania i obrywu.

Zgodnie z polskim prawodawstwem istnieje obowiązek uwzględniania w dokumentach planistycznych terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy - ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.) oraz ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82), zgodnie z którą ochrona gruntów rolnych polega m.in. na zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej/leśnej, powstającym wskutek działalności nierolniczej/nieleśnej i ruchów masowych ziemi (art. 3 ust. 1 pkt 2 oraz art. 3 ust. 2 pkt 2). Obowiązek

przewodzenia obserwacji i rejestru terenów zagrożonych masowymi ruchami ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (art. 110a ust. 1) posiada starosta.

Na obszarze Gminy Cieszanów zgodnie z danymi Systemu Osłony Przeciwsuwiskowej PIG-PIB nie występują udokumentowane osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi.

11.1.2 Zagrożenie powodziowe

W Gminie Cieszanów zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Wirowa. W zakresie oceny ryzyka powodziowego dla obszaru gminy obowiązują mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP)²². Na MZP wskazano obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. wody dziesięcioletnie), o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. wody stuletnie) oraz o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. wody pięćsetletnie) oraz obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

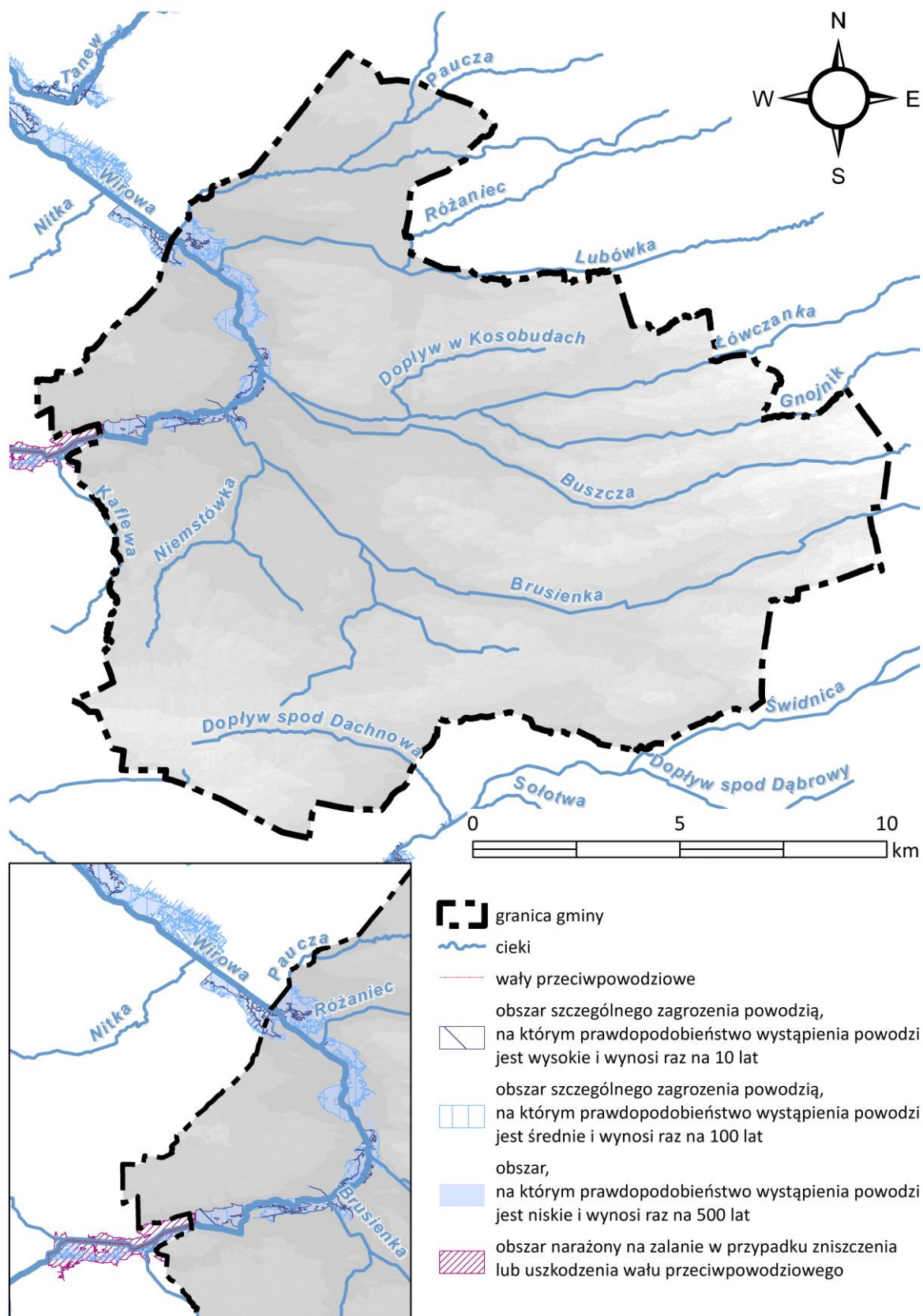
Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Wirowej znajdują się niezabudowane grunty rolne w północno-zachodniej części gminy, w obrębach ewidencyjnych Nowy Lubliniec, Stary Lubliniec, Niemstów. Rzeka Wirowa została obwałowana na odcinku od Zalewu Lublinieckiego do zabudowań we wsi Kociska (Gmina Stary Dzików).

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. Q=1% i Q=10%, występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi.

Według ustawy – Prawo wodne, nadrzędnym celem zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

²² Dane pochodzące z aktualizacji map zagrożenia powodziowego, które w dniu 7.09.2022 r. zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.) zostały podane do publicznej wiadomości.

Rysunek 22. Zagrożenie powodziowe w Gminie Cieszanów (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW Wody Polskie)

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym

Zgodnie z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły) na obszarze Gminy Cieszanów nie jest planowana realizacja budowli przeciwpowodziowych, natomiast obszar gminy obejmują działania realizujące jeden z trzech głównych celów zarządzania ryzykiem powodziowym, tj. cel 3 – poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Tabela 17. Typy działań aPZRP (źródło: Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, 2022 r.)

cel główny	cel szczegółowy	typ działania	nazwa
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym	3.1. Zwiększenie skuteczności prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych	Budowa i rozwój lokalnych systemów ostrzegania przed powodzią.	Wdrożenie lokalnego systemu prognozowania monitoringu i ostrzeżeń / podniesienie poziomu ich jakości i wiarygodności.
		Rozwój krajowego systemu prognoz, monitoringu i ostrzeżeń.	Wdrożenie systemu monitorowania i gromadzenia informacji o podtopieniach i ich skutkach na obszarach zurbanizowanych i gruntach rolnych.
			Wdrożenie monitoringu stacji pomp.
			Wdrożenie systemu monitorowania i gromadzenia informacji o powstawaniu zatorów w okresie zimy i ich skutkach.
			Modernizacja i wdrożenie systemów informatycznych wspomagających pracę operacyjną Centrów Operacyjnych Kraków i Wrocław wraz z dostawami niezbędnego sprzętu i oprogramowania (projekt 4B.1/1).
			Wdrożenie lokalnego systemu prognozowania monitoringu i ostrzeżeń/podniesienie poziomu ich jakości i wiarygodności na obszarze RW Górnej-Wschodniej Wisły.
			Wdrożenie monitoringu oraz sterowania obiektów hydrotechnicznych znajdujących się w RW Górnej-Wschodniej Wisły.
	3.2. Zwiększenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych	Doskonalenie planów zarządzania kryzysowego (wszystkie poziomy zarządzania), z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego.	Opracowanie planów ewakuacji ludności ze szczególnym uwzględnieniem osób o ograniczonej mobilności.
	3.4. Wdrożenie systemu analiz popowodziowych i zwiększanie jego	Analizy skuteczności systemu zarządzania ryzykiem powodziowym i rekomendacje zmian.	Analiza skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i rekomendacja zmian.
			Analiza programów inwestycyjnych w zlewniach nie objętych MZP i MRP.

	skuteczności		Opracowanie metodyki oceny ryzyka powodziowego na terenach górniczych zagrożonych osiadaniem.
		Gromadzenie i udostępnianie danych i informacji o szkodach i ryzyku powodziowym w ujednoliconej formie i zakresie na obszarze całego kraju.	Stworzenie ogólnodostępnej bazy danych o szkodach powodziowych.
		Inicjowanie badań naukowych i analiz eksperckich w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym w warunkach niepewności.	Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych.
			Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych na obszarze RW Górnej-Wschodniej Wisły.
			Program działań retencyjnych stanowiący element zarządzania ryzykiem powodziowym w RW Górnej-Zachodniej Wisły i Górnej-Wschodniej Wisły między Krakowem a Zawichostem.
	3.6. Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego	Inicjowanie programów edukacyjnych dla różnych odbiorców, w tym również dostarczanie materiałów metodycznych i edukacyjnych w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym.	Wprowadzenie tematyki gospodarki wodnej do podstawy programowej kształcenia ogólnego w programie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej.
		Realizacja programów edukacyjno-promocyjnych dla różnych odbiorców w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym.	Promowanie stosowania Katalogu Dobrych Praktyk rekomendowanych przez PGW WP.
			Przeprowadzanie kampanii informacyjno-promocyjnych związanych z wdrażaniem aPZRP.

11.1.3 Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Hałas

Klimat akustyczny w istotny sposób wpływa na warunki bytowania i zdrowie człowieka oraz warunki życia zwierząt. Hałas stanowi jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska, które w związku z ciągłym rozwojem komunikacji, wzrastającym uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stale wzrasta. Dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie

dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Jako główne zagrożenie klimatu akustycznego w gminie należy wskazać hałas komunikacyjny, który dotyczy:

- drogi wojewódzkiej nr 863 (Kopki – Cieszanów);
- drogi wojewódzkiej nr 864 (Nowy Lubliniec – Żuków);
- drogi wojewódzkiej nr 865 (Jarosław – Bełżec);
- drogi wojewódzkiej nr 866 (Dachnów – Budomierz).

Zgodnie z Generalnym Pomiarem Ruchu przeprowadzonym przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w 2020/2021 na drogach krajowych i wojewódzkich²³ ruch samochodowy na ww. szlakach jest dość wzmożony, a ponadto poruszają się po nich także pojazdy ciężarowe, których ruch powoduje znacznie większą uciążliwość akustyczną w porównaniu do samochodów osobowych.

Tabela 18. Średni Dobowy Ruch Roczny w GPR 2020/21 dla dróg wojewódzkich (źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021)

numer drogi	opis odcinka		SDRR poj. silnikowe ogółem (poj./dobę)
	długość (km)	nazwa	
863	9,7	GR. WOJ. - CIESZANÓW /UL. SIENKIEWICZA (DW865)/	1307
864	4,449	NOWY LUBLINIEC /DW863/ - ŻUKÓW /DW865/	588
865	5,973	OLESZYCE /DW867/ - DACHNÓW /DW866/	4104
865	5,048	DACHNÓW /DW866/ - CIESZANÓW /DW863/	7324
865	23,796	CIESZANÓW /DW863/ - REBIZANTY /GR. WOJ./	3222
866	5,9	DACHNÓW /DW865/ - LUBACZÓW /UL. WYSZYŃSKIEGO (DW867)/	8835

W celu ochrony nowych terenów budowlanych, przed ponadnormatywnym hałasem od ww. szlaków komunikacyjnych, należy maksymalnie odsunąć nowe budynki od pasa drogowego, a także wskazane jest stosowanie elementów osłaniających i ekranujących przed hałasem, np. w postaci stolarki okiennej o podwyższonej izolacyjności akustycznej. Ograniczający wpływ na rozprzestrzenienie hałasu ma również zieleń izolacyjna w formie pasów zadrzewień i zakrzewień.

Potencjalnym źródłem hałasu na terenie gminy jest również działalność produkcyjna oraz usługowa – istniejące zakłady emitują hałas o niewysokim poziomie i niewielkim zasięgu oddziaływania, często o nieznacznych przekroczeniach norm.

Hałas związany z terenami rolnymi ma charakter sezonowy i wynika on z prowadzenia prac polowych z użyciem ciężkiego sprzętu.

²³ Generalny Pomiar Ruchu 2020/21, GDDKiA: <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

Promieniowanie elektromagnetyczne

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ). Okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Obserwacja ta ma na celu śledzenie poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku w odniesieniu do wartości poziomów dopuszczalnych określonych dla miejsc dostępnych dla ludności.

Zgodnie z *Oceną poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023 w województwie podkarpackim, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie (Rzeszów, czerwiec 2024)* w 2023 r. na terenie województwa podkarpackiego pomiary przeprowadzono w 37 punktach pomiarowych w ramach dwuletniego cyklu pomiarowego na obszarze miast (stała sieć monitoringu) oraz w 27 punktach pomiarowych w ramach czteroletniego cyklu pomiarowego (monitoring badawczy) na obszarze gmin wiejskich. Na terenie Miasta Cieszanów znalazł się jedn punkt pomiarowy, przy ul. Kościuszki 6. Zgodnie z analizą wyników pomiarów poziomów PEM dla stałej sieci monitoringu jak również dla monitoringu badawczego nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości PEM, ponieważ w żadnym punkcie pomiarowym wskaźnik WM_E^{24} nie przekroczył wartości 1. Oznacza to, że na monitorowanych obszarach województwa podkarpackiego poziomy PEM są bardzo niskie. W punkcie pomiarowym zlokalizowanym na terenie Miasta Cieszanów wartość wskaźnika WM_E wyniosła 0,06. Średnie natężenie pola elektromagnetycznego ze wszystkich punktów pomiarowych w województwie wyniosło 0,58 V/m.

Sposób zagospodarowania terenów pod liniami elektroenergetycznymi i w ich pobliżu musi uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych tj.:

- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112).

11.1.4 Zagrożenia dla jakości powietrza

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja antropogeniczna, w szczególności emisja z sektora bytowego tzw. „niska emisja” oraz emisja komunikacyjna.

Zgodnie z *Aktualizacją Projektu Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe dla Miasta i Gminy Cieszanów*²⁵ Gmina Cieszanów nie posiada sieci ciepłowniczej. Potrzeby cieplne mieszkańców są w całości pokrywane z indywidualnych źródeł ciepła, w głównej mierze wykorzystywane są paliwa takie jak węgiel kamienny, pellet oraz gaz. W strukturze budynków przeważają mieszkania z lat 1945-1988 i odznaczają się one wysokim wskaźnikiem zapotrzebowania energetycznego. Jednym ze sposobów ograniczenia zapotrzebowania na ciepło tych budynków jest ich termomodernizacja.

Budynki użyteczności publicznej w gminie ogrzewane są w dużej mierze za pomocą kotłów na pellet oraz kotłów gazowych. W pojedynczych przypadkach do ogrzewania wykorzystywana jest energia elektryczna, kominek oraz pompa ciepła.

Na obszarze Gminy Cieszanów Operatorem Systemu Dystrybucyjnego sieci gazowych jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Jaśle. Odbiorcami gazu są gospodarstwa domowe, obiekty użyteczności publicznej oraz przedsiębiorstwa. Zgodnie z danymi GUS z 2023 r. z instalacji gazowej korzysta ok. 60,1% mieszkańców. Wszystkie sołectwa gminy mają zapewniony dostęp do sieci gazowej.

²⁴ WM_E oznacza wartość wskaźnikową poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności dla składowej elektrycznej pola, która liczona jest na podstawie maksymalnej wartości chwilowej (E_{MAX}). Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku uznaje się za dotrzymane w obszarze pomiarowym, gdy żadna z wartości WM_E nie przekracza wartości 1.

²⁵ Uchwała Nr LXX/555/2023 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 29 września 2023 r. w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Cieszanów”

Emisja komunikacyjna najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg, głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są: tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory, tlenki azotu, pyły zawierające metale ciężkie, pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

11.1.5 Zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych

Zgodnie z danymi GUS (2023 r.) na terenie Gminy Cieszanów z sieci kanalizacyjnej korzysta 78% ludności, z sieci wodociągowej 96,7% ludności, natomiast ilość zbiorników bezodpływowych w dniu 31 grudnia 2023 r. wynosiła 37 sztuk. Nieszczelność szamb stanowi znaczące zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych. Należy konsekwentnie zwiększać powierzchnię obszarów skanalizowanych i prowadzić kontrolę wywozu nieczystości.

Gmina posiada „Oczyszczalnię Lemma w Cieszanowie” mieszczącą się przy ul. Skorupki. Jest to oczyszczalnia biologiczna o średniej przepustowości $Q_{\text{śd}}=800\text{m}^3/\text{d}$. Maksymalna przepustowość wynosi $Q_{\text{śd}}=900\text{m}^3/\text{d}$ tym samym spełniając standardy odprowadzanych ścieków dla aglomeracji poniżej 15 tys. mieszkańców. W przyszłości planowana jest modernizacja części osadowej oczyszczalni.

Rysunek 23. Oczyszczalnia ścieków w Cieszanowie (źródło: www.ue.cieszanow.pl)

Stopień zagrożenia zanieczyszczeniami wód podziemnych wynika z geologicznych uwarunkowań, stopnia skażenia pozostałych komponentów środowiska (powietrza, gleb, wód powierzchniowych) oraz

charakteru zagospodarowania terenu.

Obszar gminy jest regionem rolniczym z dużą ilością obszarów leśnych. Działalność rolnicza zagraża wodom podziemnym głównie poprzez niewłaściwe lub nadmierne stosowanie nawozów organicznych i nieorganicznych, środków ochrony roślin, środków poprawy własności gleb i zapraw nasiennych oraz odpady pochodzące z hodowli zwierząt i produkcji pasz. Zasięg zagrożenia wynikającego z działalności rolniczej ma w większości charakter wielkopowierzchniowy i jest trudny do opanowania.

Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski (arkusze 927 – Józefów, 959 – Cieszanów, 960 – Horyniec) średni stopień zagrożenia wód podziemnych występuje na obszarach leśnych we wschodniej i północno-wschodniej części gminy. Na pozostałym obszarze występowania użytkowych pięter wodonośnych ze względu na brak izolacji i płytkie zaleganie wód podziemnych oraz obecność nielicznych ognisk zanieczyszczeń przyjęto wysoki stopień zagrożenia. Do obiektów występujących na terenie gminy zagrażających wodom podziemnym zalicza się zakłady produkcyjne i usługowe, stacje paliw oraz cmentarze.

11.1.6 Zagrożenia dla jakości gleb

Do procesów niszczących glebę zalicza się głównie:

- wyczerpywanie się składników odżywczych,
- degradacja gleb – obniżenie wartości użytkowej gleb,
- denudacja – zniszczenie profilu glebowego, zmęczenie gleb,
- zanieczyszczenie chemiczne gleb,
- zbyt małe nawożenie organiczne, co prowadzi do utraty próchnicy,
- wyczerpywanie się składników odżywczych, stosowanie zbyt ciężkiego sprzętu uprawowego, co powoduje pogarszanie się struktury gleb.

11.1.7 Zagrożenia ekosystemów leśnych

Zgodnie z programami ochrony przyrody stanowiącymi część planów urządzenia lasu²⁶ w zasięgu Nadleśnictw Lubaczów, Oleszyce oraz Narol, które swoim zasięgiem obejmują gminę Cieszanów, zagrożenie dla ekosystemów leśnych stanowią:

- czynniki abiotyczne
 - silnie wiejące wiatry – silnie wiejące wiatry (wiatrołomy) i opady mokrego śniegu (śniegołomy) wyrządzają największe szkody w drzewostanach – szkody te występują cyklicznie i stanowią od wielu lat poważny problem, w związku z koniecznością usuwania dużych ilości złomów i wywrotów w ramach porządkowania stanu sanitarnego lasu;
 - opady atmosferyczne – podtopienia trwające zazwyczaj powyżej kilku dni powodują obniżenie udatności upraw, osłabienie, a nawet zamieranie drzewostanów, oraz utrudniają do nich dostęp;
 - niskie temperatury – przymrozki późne (wiosenne), zwłaszcza w uprawach dębowych i bukowych, powodują uszkodzenia młodych pędów i pączków drzewek, opóźniają wzrost oraz deformują ich prawidłowy pokrój;
 - okresowe wahania poziomu wód gruntowych – zwłaszcza w drzewostanach dębowych i olchowych, na siedliskach charakterystycznych dla nich tj. lasów wilgotnych, lasów łęgowych i olsów;

²⁶ Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Narol na lata 2023 – 2032 (RDLP w Krośnie), Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Oleszyce wg stanu na dzień 1 stycznia 2017 r. (RDLP w Krośnie), Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Lubaczów na lata 2019 – 2028 (RDLP w Krośnie)

- czynniki biotyczne
 - zagrożenia od zwierzyny – szkody od zwierzyny stanowią znaczną część wszystkich uszkodzeń i występują głównie w młodszych klasach wieku oraz w odnowieniach podokapowych – szkody wyrządzone są głównie poprzez zgryzanie, czemchanie i spałowanie przez jeleniowate (jeleń, sarna). Uciążliwe, choć lokalne stają się również szkody powodowane przez bobry, zarówno podtopienia jak i zgryzanie. Poziom tych szkód systematycznie wzrasta, wraz ze wzrostem liczebności populacji bobra;
 - zagrożenia od chorób grzybowych – grzyby patogeniczne, tj. huba korzeniowa i opieńka miodowa, powodują szkody głównie w drzewostanach na gruntach porolnych. W drzewostanach z udziałem jesionu groźne jest zamieranie drzew we wszystkich klasach wieku będące wynikiem patologicznej działalności grzyba *Chalara fraxinea*, z kolei dla drzewostanów olchowych największe zagrożenie stanowią organizmy z rodzaju *Phytophthora alni*, natomiast dla drzewostanów sosnowych czyreń sosnowy *Phellinus pini*;
 - zagrożenia od owadów – szkodniki owadzie, tj. hurmak olchowiec, szczeliniak sosnowy, zespół foliofagów dębu (zwójka zieloneczka, miernikowce), stanowią zagrożenia dla upraw i młodników. Do głównych szkodników w drzewostanach sosnowych należą: cetyniec większy, smoliki oraz lokalnie w niewielkich gniazdach przypłaszczek, natomiast w drzewostanach dębowych rzemlik plamisty, capoń, opietki, które chętnie zasiedlają drzewa osłabione i zamierające. Drzewostanom olchowym zagraża głównie krytoryjek olchowiec;
- czynniki antropogeniczne
 - kłusownictwo;
 - kradzieże drewna;
 - pozyskiwanie choinek i stroiszu w okresie świąt;
 - biwakowanie poza miejscami wyznaczonymi;
 - śmiecenie;
 - palenie ognisk w miejscach niedozwolonych;
 - dewastacja tablic ostrzegawczych i informacyjnych;
 - płoszenie rzadkich gatunków zwierząt oraz wydeptywanie i niszczenie runa;
 - uprawianie sportów ekstremalnych z udziałem motocykli i samochodów terenowych.

11.1.8 Zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody, w tym obszarów Natura 2000

Obszar Natura 2000 Horyniec PLH180017

Zgodnie z planem zadań ochronnych na obszarze Natura 2000 Horyniec PLH180017 występują istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony:

- **6510** Niżowe i górskie, świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Zagrożenia istniejące

A03.03 Zaprzestanie użytkowania skutkuje uruchomieniem procesów sukcesji, w pierwszym rzędzie zagrożone są płaty trudniej dostępne.

B01 Niewielka część arealu siedliska w SUIKZP dla gminy Cieszanów przewidziana jest do zalesienia.

K02.01 Procesy sukcesyjne uruchomione wskutek braku użytkowania.

I01 Wskutek zaprzestania koszenia rozprzestrzeniają się ekspansywne gatunki obcego pochodzenia, m.in. nawłóć późna.

Zagrożenia potencjalne

A03.01 Zbyt wczesne koszenie – przed 15 czerwca.

B01 Zalesianie terenów otwartych.

E01.03 Część płatów położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy i w związku z tym może w przyszłości zostać zniszczona wskutek dalszej rozbudowy miejscowości.

- **8310** Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania

Zagrożenia potencjalne

G01.04 Zbyt częsta penetracja jaskiń, działalność eksploracyjna może prowadzić do niszczenia osadów jaskiniowych.

G05.04 Zanieczyszczanie, składowanie śmieci.

K01.01; L05 Ruchy masowe zboczy mogą spowodować zmniejszenie kubatury jaskiń lub ich całkowite zawalenie się.

- **9130** Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)

Zagrożenia istniejące

F03.01.01 Szkody powodowane przez zwierzynę łowną.

I02 Obecność w drzewostanie sosny i innych gatunków obcych dla siedliska.

J03.01 Niedobór obumierających drzew i martwego drewna skutkuje niedostatkami mikrosiedlisk gatunków związanych z tego typu siedliskami.

L10 Szkody powodowane przez czynniki abiotyczne – wiatrolomy, okiść, przymrozki.

Zagrożenia potencjalne

B02.01 Wprowadzanie gatunków obcych ekologicznie.

B02.04 Zubażanie ekosystemu w mikrosiedliska gatunków związanych z obumierającymi drzewami i rozkładającym się drewnem.

B02.06 Przerzedzanie zwarcia drzewostanów skutkować może przekształcaniem innych warstw lasu, zaburzeniem struktury runa, odsłanianiem podatnej na erozję gleby.

B03 Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania.

- **9170** Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Zagrożenia istniejące

B02.04 Zubażanie ekosystemu w mikrosiedliska gatunków związanych z obumierającymi drzewami i rozkładającym się drewnem – zagrożenie istniejące poza gruntami w zarządzie PGL LP.

F03.01.01 Szkody powodowane przez zwierzynę łowną.

I02 Obecność w drzewostanie sosny i innych gatunków obcych dla siedliska.

J03.01 Niedobór obumierających drzew i martwego drewna skutkuje niedostatkami mikrosiedlisk gatunków związanych z tego typu siedliskami.

L10 Szkody powodowane przez czynniki abiotyczne – wiatrolomy, okiść, przymrozki.

Zagrożenia potencjalne

B02.01.01 Wprowadzanie gatunków obcych ekologicznie.

B02.04 Zubażanie ekosystemu w mikrosiedliska gatunków związanych z obumierającymi drzewami i rozkładającym się drewnem.

B02.06 Przerzedzanie zwarcia drzewostanów skutkować może przekształcaniem innych warstw lasu, zaburzeniem struktury runa, odsłanianiem podatnej na erozję gleby.

B03 Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania.

- **91E0** Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albofragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*)

Zagrożenia istniejące

B02.02 Przekształcanie struktury wiekowej drzewostanów, odmładzanie, zaburzenie struktury runa, pojawianie się gatunków obcego pochodzenia; dotyczy łęgów poza gruntami w zarządzie PGL LP.

B02.04 Zubażanie ekosystemu w drzewa stare, dziuplaste, obumierające oraz mikrosiedliska gatunków związanych z rozkładającym się drewnem; dotyczy łęgów poza gruntami w zarządzie PGL LP.

E01.03 Bliskość zabudowy, presja osadnicza powoduje fragmentację łęgów, przyczynia się do ich degeneracji; dotyczy łęgów poza gruntami w zarządzie PGL LP.

E03.01; E03.04 Zaśmiecanie, zanieczyszczanie łęgów powoduje degradację runa, niszczenie gleby, proteguje gatunki obcego pochodzenia; dotyczy łęgów poza gruntami w zarządzie PGL LP.

F03.01.01 Szkody powodowane przez zwierzynę łowną.

J03.01 Niedobór obumierających drzew i martwego drewna skutkuje niedostatkami mikrosiedlisk gatunków związanych z tego typu siedliskami.

G05.01 Wydeptywanie stanowi czynnik degradujący runo – dotyczy łęgów poza gruntami w zarządzie PGL LP.

I01 Rozprzestrzenianie się ekspansywnych gatunków obcego pochodzenia, m.in. niecierpka balsamicznego, nawłoci późnej, wskutek wycinki drzew i krzewów oraz w następstwie szkód od bobrów – dotyczy łęgów poza gruntami w zarządzie PGL LP.

K04.03 Zamieranie jesionu wyniosłego.

K04.05 Szkody wyrządzane przez bobry.

L10 Szkody powodowane przez czynniki abiotyczne – wiatrolomy, okiść, przymrozki.

Zagrożenia potencjalne

B02.01.01 Wprowadzanie gatunków obcych ekologicznie.

B02.04 Zubażanie ekosystemu w mikrosiedliska gatunków związanych z obumierającymi drzewami i rozkładającym się drewnem.

B03 Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania.

J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych.

- **1060** Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

Zagrożenia istniejące

A03.03 Zaprzestanie koszenia prowadzi do uruchomienia procesów sukcesyjnych, które mogą doprowadzić do zaniku stanowisk.

Zagrożenia potencjalne

A03.01 Koszenie zbyt częste i zbyt niskie prowadzi do niszczenia przyziemnych liści szczawiu, na których mogą znajdować się złożenia jaj nieparka.

B01 Zalesianie eliminuje siedliska preferowane przez nieparka.

F05.06 Zbieranie w celach kolekcjonerskich powoduje osłabianie lokalnych populacji nieparka.

J02.01 Osuszanie łąk podmokłych eliminuje siedliska preferowane przez nieparka.

K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) może następować wskutek zaniedbania koszenia; wkarczanie roślinności krzewiastej eliminuje siedliska nieleśne preferowane przez gatunek.

- **1065** Przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*

Zagrożenia istniejące

A03.03 Zaniechanie koszenia prowadzi do uruchomienia procesów sukcesyjnych, eliminujących gatunek żywicielski gąsienic przeplatki.

K02.01 Zmiana składu gatunkowego {sukcesja} następuje wskutek zaprzestania koszenia; wkarczanie gatunków krzewiastych i ziołoroślowych eliminuje roślinę żywicielską gąsienic.

Zagrożenia potencjalne

A03.01 Koszenie zbyt częste i zbyt niskie prowadzi do niszczenia liści odziomkowych czarcikęsu łąkowego, na których najczęściej następuje składanie jaj i żerowanie gąsienic.

B01 Zalesianie eliminuje siedliska preferowane przez przeplatkę.

F05.06 Zbieranie w celach kolekcjonerskich powoduje osłabianie lokalnych populacji, a w skrajnych sytuacjach może doprowadzić do ich całkowitego zaniku.

J02.01 Osuszanie łąk podmokłych eliminuje siedliska preferowane przez gatunek.

- **1308** Mopek *Barbastella barbastellus*

Zagrożenia istniejące

G01.02 Penetracja bunkrów w okresie zimy zwiększa częstość wybudzeń hibernujących nietoperzy, zmienia mikroklimat schronienia.

G05.04 Rozpalanie ognisk, niszczenie murów, niszczenie krat zabezpieczających wejścia do schronów.

K01.01 Postępujące niszczenie murów zasłaniających otwory strzelnicze powoduje większą labilność warunków mikroklimatycznych i prowadzi do pogorszenia warunków hibernacji nietoperzy.

Zagrożenia potencjalne

F03.02.03 Celowe uśmiercanie nietoperzy.

G05.04 Celowe wybudzenia nietoperzy ze stanu hibernacji, rozpalanie ognisk, niszczenie krat zabezpieczających wejścia do schronów; niszczenie murów w otworach strzelniczych może powodować zmianę mikroklimatu.

K01.01 Postępujące niszczenie murów zasłaniających otwory strzelnicze może powodować większą labilność warunków mikroklimatycznych i doprowadzić do pogorszenia warunków hibernacji nietoperzy.

K03.04 Atakowanie hibernujących nietoperzy przez lisy i koty.

- o **1308** Mopek *Barbastella barbastellus* (bezpośrednie otoczenie schronów)

Zagrożenia potencjalne

B03 Utrata tras migracji na żerowisko oraz brak bezpiecznego dolotu – wycinka drzew znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie schronów, która spowoduje utratę ciągłości zadrzewień łączących schronienie ze zwartym obszarem leśnym, nadmierne przycinanie drzew w bezpośrednim otoczeniu schronienia.

- o **1308** Mopek *Barbastella barbastellus* (tereny leśne obszaru)

Zagrożenia potencjalne

B04 Zubożenie bazy pokarmowej na skutek stosowania insektycydów.

B02.02; B03 Utrata żerowiska – wylesienia, fragmentacja obszarów leśnych, kurczenie się arealu dostępnych żerowisk.

B02.04 Likwidacja potencjalnych schronień dziennych.

- o **1324** Nocek duży *Myotis myotis* (schrony – zimowiska)

Zagrożenia istniejące

G01.02 Penetracja bunkrów w okresie zimy zwiększa częstość wybudzeń hibernujących nietoperzy, zmienia mikroklimat schronienia.

G05.04 Rozpalanie ognisk, niszczenie murów.

Zagrożenia potencjalne

F03.02.03 Celowe uśmiercanie nietoperzy.

G05.04 Celowe wybudzenia nietoperzy ze stanu hibernacji; rozpalanie ognisk; niszczenie murów w otworach strzelniczych może powodować zmianę warunków mikroklimatu.

K01.01 Postępujące niszczenie murów zasłaniających otwory strzelnicze może doprowadzić do pogorszenia warunków hibernacji nietoperzy.

K03.04 Atakowanie hibernujących nietoperzy przez lisy i koty.

- o **1324** Nocek duży *Myotis myotis* (bezpośrednie otoczenie schronów)

Zagrożenia potencjalne

B03 Utrata tras migracji na żerowisko oraz brak bezpiecznego dolotu – wycinka drzew znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie schronów, która spowoduje utratę ciągłości zadrzewień łączących schronienie ze zwartym obszarem leśnym, nadmierne przycinanie drzew w bezpośrednim otoczeniu schronienia.

- o **1324** Nocek duży *Myotis myotis* (tereny leśne obszaru)

Zagrożenia potencjalne

B04 Zubożenie bazy pokarmowej na skutek stosowania insektycydów.

B02.02; B03 Utrata żerowiska – wylesienia, fragmentacja obszarów leśnych, kurczenie się arealu dostępnych żerowisk.

B02.04 Likwidacja potencjalnych schronień dziennych.

o **1352 Wilk *Canis lupus***

Zagrożenia istniejące

D01.02 Drogi publiczne stanowią podstawowy czynnik decydujący o izolacji obszaru oraz fragmentujący areal watahy. Największym zagrożeniem są te o znacznym natężeniu ruchu drogowego – w warunkach obszaru jest to droga wojewódzka nr 867.

E01.03 Rozwój zabudowy wzdłuż dróg i poza jednostkami osadniczymi ogranicza dostępny dla wilka areal, stanowi barierę migracyjną.

F03.02.03 W ciągu ostatnich 5 lat zanotowano śmierć osobnika wskutek postrzału.

Zagrożenia potencjalne

B02.02 Prace leśne prowadzone w miejscach rozrodu mogą prowadzić do płoszenia wilków, opuszczania nor itp.

F03.01 Polowania na terytorium Ukrainy mogą wpływać na liczebność populacji na Roztoczu.

G01.03 Rajdy motocrossowe, przejazdy pojazdów przez teren leśny mogą powodować płoszenie zwierząt.

K03.03 Zwierzęta domowe penetrujące lasy mogą roznosić wściekliznę i inne choroby zakaźne zwierząt.

Obszar Natura 2000 Puszcza Solska PLB060008

Zgodnie z Standardowym Formularzem Danych na obszarze Natura 2000 Puszcza Solska PLB060008 występują następujące zagrożenia, presje i działania mające negatywny wpływ na obszar:

- wycinka lasu;
- usuwanie martwych i umierających drzew;
- linie elektryczne i telefoniczne;
- maszty i anteny komunikacyjne;
- zabudowa rozproszona;
- polowanie;
- obce gatunki inwazyjne;
- zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie;
- drapieżnictwo;
- susze i zmniejszenie opadów;
- zaniechanie / brak koszenia;
- nieintensywne koszenie;
- zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime);
- stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych (leśnictwo).

Obszar Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034

Zgodnie z Standardowym Formularzem Danych na obszarze Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034 występują następujące zagrożenia, presje i działania mające negatywny wpływ na obszar:

- zaniechanie / brak koszenia;
- spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych;
- zmiana składu gatunkowego (sukcesja);
- obce gatunki inwazyjne;
- problematyczne gatunki rodzime;
- eutrofizacja (naturalna);
- susze i zmniejszenie opadów;
- wycinka lasu;
- usuwanie martwych i umierających drzew;
- drogi, ścieżki i drogi kolejowe;
- intensyfikacja rolnictwa;
- zmniejszenie migracji / bariery dla migracji;
- bagrowanie / usuwanie osadów limnicznych;
- regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych;
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych);
- pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych;
- pozyskiwanie / usuwanie zwierząt (lądowych);
- szkody spowodowane przez zwierzynę łowną (nadmierna gęstość populacji);
- pojazdy zmotoryzowane;
- polowanie;
- wędkarstwo;
- linie elektryczne i telefoniczne;
- tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane;
- nieintensywne koszenie;
- wypas nieintensywny.

11.1.9 Zakłady stwarzające ryzyko poważnych awarii

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647) poważna awaria to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem, zaś poważna awaria przemysłowa to poważna awaria w zakładzie.

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska²⁷ na terenie Gminy Cieszanów nie występują zakłady dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii (ZDR) oraz zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

12 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Plan ogólny, którego projekt jest przedmiotem oceny w niniejszej prognozie, jako akt prawa miejscowego jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny nie ustala konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych a określa strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne (parametry i wskaźniki urbanistyczne), co ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni, bez niekontrolowanego rozlewu zabudowy.

Ustalenia planu ogólnego są zgodne z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego przyjętym uchwałą Nr XLVIII/522/2002 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, zmieniony uchwałą Nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego.

Za istotne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, mające znaczenie w skali sporządzanego opracowania, uznano następujące cele:

- ochrona powierzchni ziemi, racjonalne gospodarowanie i zachowanie wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrona obiektów i obszarów o cennych walorach przyrodniczych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ochrona korytarzy ekologicznych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Programem ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, który jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. (Rio de Janeiro);
- ochrona udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych – zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- ochrona gruntów rolnych i leśnych – zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów

²⁷ <https://www.gov.pl/web/gios/di-zaklady-stwarzajace-zagrozenie-wystapienia-powaznej-awarii-przemyslowej>

rolnych i leśnych.

Ustalenia planu ogólnego umożliwiają realizację wymienionych powyżej celów. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom planistycznym możliwy jest rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju na terenie Miasta i Gminy Cieszanów.

13 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu ogólnego, tj. projektowanych stref planistycznych oraz określonych gminnych standardów urbanistycznych, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

Przedmiotem oceny zawartej w prognozie są ustalenia projektu planu ogólnego Miasta i Gminy Cieszanów.

W ramach planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne, obszary uzupełnienia zabudowy.

Zapisy planu ogólnego Miasta i Gminy Cieszanów będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

13.1 Oddziaływanie na ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Ze względu na ogólny charakter projektu planu ogólnego Miasta i Gminy Cieszanów, który dotyczy strefowania obszaru gminy oraz ustala nieprzekraczalne warunki realizacji inwestycji jedynie w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi nie może podlegać dokładnej analizie.

Plan ogólny stanowi podstawę prawną do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Hałas

Zgodnie z art. 114 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647) przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się tereny, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 112).

Tabela 19. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu w odniesieniu do jednej doby (źródło: rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku)

rodzaj terenu	drogi lub linie kolejowe		instalacje i pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu	
	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, tereny domów opieki społecznej	61 dB	56 B	50 dB	40 dB
tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, tereny zabudowy zagrodowej, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, tereny mieszkaniowo-usługowe	65 dB	56 dB	55 dB	45 dB

Na terenie Miasta i Gminy Cieszanów obowiązuje 20 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmują zaledwie 854,42 ha, co stanowi 3,9% powierzchni gminy. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy, projektowanej zabudowy zgodnie z dotychczas obowiązującymi dokumentami planistycznymi, obszary uzupełnienia zabudowy oraz tereny planowane do zabudowy zgodnie z wnioskami interesariuszy.

Nie ma podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów objętych ochroną akustyczną z uwagi iż, ustalenia dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zostały zawarte w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak również będą one musiały być zawarte w miejscowych planach sporządzanych na podstawie ustaleń planu ogólnego. Decyzje WZ również określają warunki i szczegółowe zasady zagospodarowania terenu oraz jego zabudowy wynikające z przepisów odrębnych, a w szczególności w zakresie m.in. ochrony środowiska i zdrowia ludzi.

W odniesieniu do terenów usługowych oraz terenów produkcyjnych niepodlegających ochronie akustycznej, które mogą powstać w obrębie wyznaczonych stref planistycznych (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SI, SN, SC, SG) to na etapie sporządzania planu ogólnego nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości rodzaju ani szczegółów technicznych przedsięwzięć, które powstaną w tych terenach.

Należy podkreślić, że przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.), powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania na klimat akustyczny, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

W części z wyznaczonych stref planistycznych dopuszcza się lokalizację odnawialnych źródeł energii, tj.:

- w strefie usługowej (SU) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren elektrowni słonecznej;
- w strefie produkcji rolniczej (SR) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren biogazowni,

teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej;

- w strefie otwartej (SO) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej.

W stosunku do dopuszczonych w planie ogólnym urządzeń fotowoltaicznych należy stwierdzić, że produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii pozyskiwania jej z energii słońca nie powoduje emisji hałasu. Również głęboka energia geotermalna jest wolna od emisji hałasu.

Głównym źródłem hałasu w elektrowniach wodnych są vibracje urządzeń mechanicznych i przepływ wody, które mogą być słyszalne w bezpośrednim sąsiedztwie elektrowni.

W czasie eksploatacji biogazowni do źródeł hałasu zaliczyć można stacjonarne źródła hałasu takie jak pompy, rozdrabniacze, agregat prądotwórczy wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz ruchome źródła hałasu – pojazdy ciężkie dowożące i odbierające surowiec i pojazdy lekkie obsługi biogazowni.

Źródłem hałasu emitowanego z elektrowni wiatrowej do środowiska jest praca rotora i śmigieł wiatraka powodująca oddziaływanie akustyczne do otoczenia. Umieszczenie elektrowni wiatrowej w znacznej odległości od zabudowań mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 317), powinno zapewnić wystarczającą ochronę akustyczną oraz dotrzymanie dopuszczalnych poziomów hałasu. Zgodnie z *Monografią Komitetu Inżynierii Środowiska vol. 178 – Elektrownie wiatrowe w środowisku człowieka, PAN Lublin 2022* hałas w odległości 500 m od elektrowni wiatrowej wynosi poniżej 40 dB. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 317) lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie planu miejscowego.

Pole elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz. Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej, urządzenia radiolokacyjne oraz radionawigacyjne. Dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego w zależności od funkcji obszaru określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448).

Gmina Cieszanów jest zaopatrywana w energię elektryczną przez przedsiębiorstwo energetyczne PGE Dystrybucja S.A. Oddział w Zamościu. Gmina jest zasilana w energię elektryczną za pomocą:

- stacji 110/15 kV Lubaczów zlokalizowanej na terenie miasta Lubaczowa, poprzez linie napowietrzne i kablowe SN 15 kV oraz stacje transformatorowe SN/nN;

W sytuacjach awaryjnych gmina może być zasilana ze stacji 110/15 kV Tomaszów Południe, która znajduje się na terenie gminy Tomaszów Lubelski.

Projekt planu ogólnego nie ustala konkretnych inwestycji skutkujących wytworzeniem pól elektromagnetycznych ani narażeniem ludzi na pole elektromagnetyczne, a jedynie określa gminny katalog stref planistycznych, w którym zawarty jest profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych. W profilu funkcjonalnym stref planistycznych dopuszczono m.in. tereny infrastruktury technicznej. Brak jest podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Pole magnetyczne ma zdolność przenikania przez większość obiektów, dlatego jego ekranowanie jest utrudnione. Przepisy odrębne wymagają zachowania pasów technologicznych od linii elektroenergetycznych, o szerokości w zależności od napięcia, w których zakazuje się m.in. lokalizacji miejsc pobytu, a tym samym ogranicza ekspozycję ludzi na promieniowanie, co zapewnia stałą ochronę mieszkańcom.

Ustalania dotyczące stref ochronnych w postaci pasów technologicznych od napowietrznych linii elektroenergetycznych zawierają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Według informacji zawartych w opracowaniu pt. „Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych” autorstwa M. Stryjecki, K. Mielniczuk (GDOŚ, 2011) urządzenia generujące fale elektromagnetyczne (zarówno generator jak i transformator) znajdują się wewnątrz gondoli i są zamknięte

w przestrzeni otoczonej metalowym przewodem o właściwościach ekranujących, co w konsekwencji powoduje, że efektywny wpływ elektrowni wiatrowej na kształt klimatu elektromagnetycznego środowiska jest nieznaczny. Pole generowane przez generator jest polem o częstotliwości 100 Hz, natomiast pole generowane przez transformator – polem o częstotliwości 50 Hz.

W odniesieniu do urządzeń fotowoltaicznych to źródłem promieniowania elektromagnetycznego dla elektrowni słonecznych jest stacja transformatorowa, linie elektroenergetyczne oraz przepływ prądu w przewodniku paneli fotowoltaicznych. Ocenia się, iż natężenie pola elektromagnetycznego od wyżej wymienionych elementów elektrowni fotowoltaicznej poza terenem jej lokalizacji będzie wynosiło mniej niż naturalne promieniowanie elektromagnetyczne i nie przekroczy dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku naturalnym zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448).

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się *zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem*. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku (ZZR) lub o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister Rozwoju (Dz.U. z 2016 r., poz. 138).

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska²⁸ na terenie Gminy Cieszanów nie występują zakłady dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii (ZDR) oraz zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w odniesieniu do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Zagrożenie powodziowe

W Gminie Cieszanów zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Wirowa.

Projekt planu ogólnego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wyznacza głównie strefy otwarte, tj. 78SO, 79SO, 84SO, 85SO, 86SO, 87SO. W strefach tych ustalono profil podstawowy zgodny z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 z późn. zm.), natomiast w profilu dodatkowym dopuszczono wyłącznie teren zieleni urządzonej. Ustalenie w projekcie planu ogólnego strefy otwartej SO na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, bez dopuszczenia nowych terenów mieszkaniowych, ocenia się jako korzystne rozwiązanie, które nie zagraża bezpieczeństwu ludności i jej mienia.

W obszarze szczególnego zagrożenia powodzią znajdują się również dwie strefy zieleni i rekreacji, tj. 18SN i 19SN, gdzie w profilu dodatkowym dopuszcza się teren usług sportu i rekreacji, teren zieleni naturalnej oraz teren lasu. Dopuszczenie usług sportu i rekreacji wynika z uwzględnienia zapisów obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Tereny rekreacyjno – sportowe oraz handlowo – usługowe w Starym Lublińcu nad Zalewem” przyjętym uchwałą Nr XIV/81/2011 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 25 października 2011 r.

Pozostałe wyznaczone strefy w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią obejmują tereny istniejącego zagospodarowania:

1. istniejąca zabudowa zagrodowa w granicach strefy 184SZ,
2. części stref komunikacyjnych 13SK i 14SK, które stanowią istniejące drogi.

²⁸ <https://www.gov.pl/web/gios/di-zaklady-stwarzajace-zagrozenie-wystapienia-powaznej-awarii-przemyslowej>

Szczegółowe ustalenia dla stref, w tym zakaz lokalizacji nowej zabudowy zostaną zawarte w sporządzonym dla tego obszaru miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy. Ponadto ze względu na określony w u.p.z.p. zakres planu ogólnego nie jest możliwe wyznaczenie dodatkowych warunków ograniczenia lokalizacji zabudowy. Określenie linii zabudowy, czy innych warunków takich jak zakaz realizacji kondygnacji podziemnej czy wyniesienie poziomu parteru powyżej lustra wody możliwe jest na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy.

Strefy sanitarne od cmentarzy

Na terenie Gminy Cieszanów wyznaczono 14 stref cmentarzy. Obejmują one istniejące cmentarze (6SC), cmentarze zamknięte (2SC, 4SC, 7SC, 8SC, 10SC, 12SC, 13SC) oraz cmentarze projektowane do poszerzenia (1SC, 3SC, 5SC, 9SC, 11SC, 14SC) zgodnie z ustaleniami obecnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w oparciu o ustalenia obowiązującego dotychczas studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (uchwała Nr LV/59/2018 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 12 czerwca 2018 r. zmieniona Zarządzeniem zastępczym Wojewody Podkarpackiego znak I-IV.742.3.10.2022 z dnia 3 lipca 2023 r.) oraz politykę przestrzenną gminy.

Tereny przeznaczone pod planowane poszerzenie cmentarzy w strefach 1SC, 3SC, 5SC, 9SC, 11SC oraz 14SC charakteryzują się następującymi uwarunkowaniami:

- I. **położone są poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią:** zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 3 lit b ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się lokalizowania nowych cmentarzy.
- II. **położone są poza wałami przeciwpowodziowymi oraz pasami o szerokości 50 m od stopy wału:** zgodnie z art. 176 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.) w celu zapewnienia szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych zakazuje się wykonywania robót lub czynności, które mogą wpływać na szczelność lub stabilność wałów przeciwpowodziowych, w tym lokalizowania cmentarzy w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału.
- III. **w odległości 500 m od stref 1SC, 3SC, 5SC, 9SC, 11SC, 14SC nie znajdują się ujęcia wód podziemnych oraz ich strefy ochronne:** zgodnie z §3 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315) odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m.
- IV. **zgodnie z danymi zwartymi w Bazie Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej PIG-PIB w granicach stref 1SC, 3SC, 5SC, 9SC, 11SC, 14SC nie udokumentowano osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.**

Dla czynnych cmentarzy należy zachować wymagane strefy sanitarne zgodnie §3 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315) tj. odległości od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.

Z uwagi na praktycznie pełne zwodociągowanie Gminy Cieszanów (długość sieci wodociągowej w granicach Gminy Cieszanów wynosi 75,9 km, natomiast liczba mieszkańców podłączonych do sieci wodociągowej wynosi 6 519, co daje **96,7%** ogółu mieszkańców gminy²⁹) w strefie od 50 do 150 m można bezproblemowo lokalizować nową zabudowę.

²⁹ GUS BDL, stan na 31.12.2023 r.

Strefy **9SJ, 57SJ, 119SJ, 133SJ, 166SJ, 17SJ, 207SJ - 215SJ, 217SJ, 53SZ, 54SZ, 55SZ, 57SZ, 60SZ, 94SZ, 100SZ, 132SZ, 133SZ, 134SZ, 151SZ, 152SZ, 153SZ, 162SZ, 187SZ – 190SZ** znajdują się częściowo w zasięgu maksymalnych możliwych stref sanitarnych 50 m lub 150 m od czynnych cmentarzy. Lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie cmentarzy regulują przepisy odrębne, które należy uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Występowanie stref sanitarnych nie wyklucza ustalenia stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową, gdyż profil funkcjonalny strefy SJ, SZ umożliwia wyznaczenie na etapie planu miejscowego terenów bez możliwości lokalizowania budynków mieszkalnych.

Plan ogólny w strefie **SC nie wyznacza strefy grzebalnej**, a profile podstawowe i dodatkowe umożliwiają lokalizację szeregu innych funkcji uzupełniających. Dlatego na etapie sporządzania miejscowego planu zostanie ustalona linia rozgraniczająca terenu cmentarza i od niej wskazana strefa sanitarna w odległość 50 m i 150 m. Lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie cmentarzy regulują przepisy odrębne, które należy uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. **W części graficznej uzasadnienia do planu ogólnego wskazano maksymalne możliwe strefy sanitarne w odległości 50 m i 150 m.**

W planie ogólnym istnieje możliwość wyznaczenia stref dopuszczających zabudowę mieszkaniową, w granicy maksymalnych stref sanitarnych od cmentarza, przy jednoczesnym spełnieniu warunków przepisów odrębnych z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – określony profil funkcjonalny umożliwia lokalizację m.in. terenów usług lub zieleni.

13.2 Wpływ na zwierzęta i rośliny

Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne krystalizują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny funkcjonujące przyrodniczo, co z punktu widzenia ochrony fauny i flory jest korzystne.

Zarówno dla fauny jak i dla flory największym zagrożeniem jest utrata bądź przekształcanie siedlisk. Projekt planu ogólnego uwzględnia wyniki waloryzacji przyrodniczej Gminy Cieszanów zawartej w *Opracowaniu ekofizjograficznym podstawowym na potrzeby planu ogólnego Gminy Cieszanów, Budplan Sp. z o.o., sierpień 2024*, tj. na obszarach o najwyższych oraz wysokich walorach przyrodniczych projekt planu ogólnego w znacznej mierze nie skutkuje przeznaczeniem pod inną strefę niż strefa otwarta SO.

Analiza wyznaczonych stref planistycznych względem lokalizacji przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Horyniec PLH180017 oraz obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034 (lokalizacja przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 względem wyznaczonych stref planistycznych została przedstawiona w części graficznej prognozy – Załącznik I) wykazała, że tereny znajdujące się w granicach obszaru Natura 2000 Horyniec PLH180017 zostały objęte strefą otwartą 42SO, natomiast tereny w granicach obszaru Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034 strefą otwartą 79SO. Dla stref 42SO, 79SO projekt planu ogólnego dopuszcza teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym jedynie teren zieleni urządzonej.

Obszar Natura 2000 Puszcza Solka PLB060008 również w znacznej mierze został objęty strefą otwartą (57SO, 58SO, 60SO, 61SO, 79SO, 82SO, 84SO, 86SO, 89SO), gdzie w profilu dodatkowym dopuszcza się jedynie teren zieleni urządzonej. Wyznaczone w obrębie obszaru strefy SJ, SZ, SU, SK obejmują istniejącą zabudowę oraz ciągi komunikacyjne oraz tereny wolne od zabudowy, gdzie zabudowa została dopuszczona w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (uchwała Nr LV/59/2018 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 12 czerwca 2018 r. zmieniona Zarządzeniem zastępczym Wojewody Podkarpackiego znak I-IV.742.3.10.2022 z dnia 3 lipca 2023 r.). Przyrost nowej zabudowy możliwy jest jedynie we wsiach Doliny oraz Zadolińce, gdzie nowa zabudowa może powstać bezpośrednio wzdłuż istniejącej drogi oraz jako dogęszczenie istniejących zabudowań. Strefa produkcji rolniczej 21SR obejmuje istniejący teren akwakultury i obsługi rybactwa (stawy hodowlane).

Na etapie sporządzania dokumentu jakim jest plan ogólny nie ma podstaw do prognozowania

negatywnego wpływu na gatunki oraz siedliska przyrodnicze, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000. Wyznaczenie strefy otwartej, bez dopuszczania nowych terenów inwestycyjnych, w obrębie występowania chronionych gatunków oraz siedlisk przyrodniczych uznaje się za rozwiązanie korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej, który obejmuje tereny w północnej części gminy i jego granice są tożsame z granicami obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034, objęto strefą otwartą 79SO.

Wyznaczone w granicach **Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu** strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną SW, strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ, strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową SZ, strefy usługowe SU, strefy gospodarcze SP oraz strefy produkcji rolniczej SR obejmują istniejące zabudowania oraz tereny wolne od zabudowy zlokalizowane bezpośrednio przy terenach zainwestowanych oraz wzdłuż istniejących dróg. Projekt planu ogólnego dąży do koncentracji a nie rozpraszania zabudowy w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu, co uznaje się za korzystne rozwiązanie z punktu zachowania jego walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

Pozytywnie ocenia się również objęcie w całości strefą otwartą **rezerwatu przyrody „Jedlina”**, co jest korzystne z punktu ochrony znajdującego się w jego granicach starodrzewia jodłowego. Dla strefy 55SO w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. W strefie otwartej 55SO, w której zlokalizowany jest rezerwat, nie ustalono żadnego profilu dodatkowego.

W granicach **użytków ekologicznych i zespołu przyrodniczo-krajobrazowego** wyznaczono wyłącznie strefy otwarte, dopuszczające w profilu dodatkowym teren zieleni urządzonej.

Projekt planu ogólnego nie skutkuje przeznaczeniem gruntów leśnych Skarbu Państwa, które stanowią siedlisko dla licznych gatunków fauny i flory, pod inną strefą niż strefa otwarta.

Istotne jest, że urządzenia OZE (teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej) dopuszczono jedynie w strefach otwartych 1SO-36SO poza obszarami Natura 2000, parkiem krajobrazowym, rezerwatem przyrody, użytkami ekologicznymi. W granicach Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu dopuszczone jedynie tereny elektrowni słonecznych (1SO – 6SO). Są to obszary, dla których wydano decyzje o warunkach zabudowy pozwalające na lokalizację elektrowni słonecznych.

Na terenie Gminy Cieszanów występują obszary znajdujące się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Cieszanowskie (KPdC-1C) oraz obszar węzłowy Puszcza Solska (GKPdC-1A). Projekt planu ogólnego utrzymuje tereny inwestycyjne w obrębie korytarza ekologicznego zgodnie ze stanem istniejącym, obowiązującymi dokumentami planistycznymi. Przyrost nowych terenów inwestycyjnych (zasięg stref planistycznych, gdzie dopuszcza się tereny budowlane) jest niewielki i dotyczy pojedynczych działek przy istniejącej zabudowie, ciągach komunikacyjnych bądź przy terenach już przeznaczonych pod zabudowę. Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na drożność korytarza ekologicznego, ponieważ w jego obrębie przeważają tereny objęte w planie ogólnym strefą otwartą nad terenami przeznaczonymi pod zabudowę.

13.3 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną można rozumieć jako stopień zachowania naturalnie występujących gatunków oraz zbiorowisk, a także ras zwierząt i form roślin. Różnorodność biologiczna występuje, zatem na trzech poziomach organizacji przyrody: ekosystemowym, gatunkowym, genetycznym.

Ustalenia planu ogólnego poprzez wskazanie stref planistycznych, w których dopuszczono tereny inwestycyjne, przyczyniają się do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. Będą to zazwyczaj zmiany punktowe, związane z posadowieniem obiektów budowlanych bądź poprowadzeniem nowych ciągów komunikacyjnych. Istotne jest, że tereny inwestycyjne wskazano przede wszystkim w oparciu o istniejącą zabudowę oraz obowiązujące dokumenty planistyczne, gdzie powstanie nowej zabudowy zostało już przesądzone. Dodatkowo uwzględniono wnioski złożone w procedurze planistycznej.

Prognozuje się, iż na nowych terenach inwestycyjnych nastąpi zmiana składu gatunkowego zarówno roślin, jak i zwierząt. Tereny, które były do tej pory niezainwestowane o składzie gatunkowym charakterystycznym dla terenów otwartych i zadrzewionych, zostaną przeznaczone pod zieleń urządzone (trawniki, krzewy, drzewa ozdobne, rośliny rabatowe, w tym gatunki obcego pochodzenia). Skład gatunkowy zwierząt, również ulegnie zmianie – zwierzęta, które do tej pory wykorzystywały teren do żerowania, migracji, zmieniają swoje tereny bytowania. Będzie to oddziaływanie wtórne, długoterminowe i lokalne. Nie przewiduje się jednak, by były to oddziaływania znaczące, ponieważ wyznaczone strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy wraz z przylegającymi do nich terenami niezainwestowanymi – projekt planu ogólnego dąży do koncentracji zabudowy a nie do jej rozpraszania. Ustalenia projektowanego dokumentu nie zagrażają występowaniu chronionych gatunków fauny i flory oraz cennym siedliskom przyrodniczym, co zostało opisane w rozdziale 13.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny*.

13.4 Oddziaływanie na wodę

Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi

Zasady wprowadzania ścieków do wód i do ziemi określa ustawa Prawo wodne, która mówi o tym, czego wprowadzane do wód bądź do ziemi ścieki nie mogą zawierać oraz czego nie mogą powodować w wodach, do których są wprowadzane. Odpowiednia gospodarka ściekami jest kluczowa dla utrzymania czystości wód powierzchniowych i podziemnych, a także gleby.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia ludność w wodę jak również odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego lub decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z doprowadzeniem infrastruktury technicznej, tj. sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Przy rozbudowie sieci kanalizacji i zachowaniu szczelności zbiorników na nieczystości ciekłe nie przewiduje się zagrożenia zarówno dla jakości wód podziemnych jak i powierzchniowych.

Długość sieci wodociągowej w granicach gminy Cieszanów wynosi 75,9 km, natomiast liczba mieszkańców podłączonych do sieci wodociągowej wynosi 6 519, co daje 96,7% ogółu mieszkańców gminy³⁰. Na obszarach, które nie mają możliwości podłączenia do sieci wodociągowej zaopatrzenie w wodę odbywa się ze studni indywidualnych.

Stopień skanalizowania gminy Cieszanów wynosi 98%, zaś łączna długość sieci kanalizacyjnej to 125,5 km, podłączonych jest do niej 6 615 mieszkańców³¹.

Brak jest merytorycznych podstaw do prognozowania negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne (w tym JCWP, JCWPd oraz ich cele środowiskowe), wynikających z ustaleń planu ogólnego.

Strefy ochronne ujęć wód

W każdej strefie planistycznej istnieje możliwość wyznaczenia terenów infrastruktury technicznej o powierzchni do 0,5 ha, w związku z powyższym możliwe jest utrzymanie istniejących ujęć wody wraz ze strefami ochrony bezpośredniej. Ustalenia planu ogólnego uwzględniają lokalizację ujęć wody oraz nie kolidują z zapisami zawartymi w przepisach odrębnych zawierających zakazy i nakazy dotyczące stref ochronnych ujęć wody.

³⁰ GUS BDL, stan na 31.12.2023 r.

³¹ Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Cieszanowie, stan na 30.09.2024 r.

13.5 Oddziaływanie na powietrze

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia w ciepło jak również zaopatrzenia w energię elektryczną. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego lub decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na energię i ciepło.

Na terenie gminy Cieszanów nie jest zlokalizowana sieć ciepłownicza. Zaopatrzenie w ciepło opiera się na indywidualnych źródłach ciepła. Przeważa zużycie paliw w postaci węgla kamiennego, pelletu, gazu.

Z punktu ochrony powietrza atmosferycznego ocenia się za korzystne dopuszczenie terenów związanych z odnawialnymi źródłami energii (teren biogazowni, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej) w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SU, SR, SO. Odnawialne źródła energii przyczyniają się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń ze źródeł konwencjonalnych.

13.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego lub decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z przekształceniem powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków. Zasięg oddziaływania jest nieznaczny (ogranicza się do działki budowlanej), o charakterze bezpośrednim, długoterminowym i stałym. Przy posadowieniu obiektów budowlanych występują również krótkoterminowe i chwilowe oddziaływania, związane z etapem prowadzenia robót budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.). W trakcie prowadzenia robót budowlanych może również dojść do zanieczyszczenia gleby poprzez niewłaściwe zabezpieczenie przy składowaniu materiałów budowlanych i odpadów budowlanych.

13.7 Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu stanowią ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące dokumenty planistyczne, wnioski interesariuszy, analizę uwarunkowań przyrodniczych gminy, w tym m.in. występowanie form ochrony przyrody, przebieg korytarzy ekologicznych, znajdujące się na terenie gminy grunty leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa.

Nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na krajobraz wynikających z ustaleń projektu planu ogólnego. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne krystalizują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny charakteryzujące się wysokim walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi oraz kulturowymi.

W wyniku powstania nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planów miejscowych oraz decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, w obszarach zabudowanych i ich sąsiedztwie krajobraz będzie ulegał stopniowemu przekształcaniu. Istotne jest ustalenie w strefach planistycznych (poza strefami SG, SO, SK) minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, którego zachowanie pozwoli na estetyczne kształtowanie krajobrazu.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu, w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu, z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

Projekt planu ogólnego uwzględnia rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym województwa podkarpackiego poprzez:

1. Wyznaczenie stref otwartych znajdujących się w formach ochrony przyrody, a także objęcie większych kompleksów leśnych i zadrzewień oraz najcenniejszych najbardziej produktywnych elementów rolniczej przestrzeni produkcyjnej. W strefach tych jako profil dodatkowy ustalono możliwość realizacji wyłącznie terenu zieleni urządzonej.
2. Wyznaczenie stref otwartych z zakazem zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.
3. Wyznaczenie stref usługowych oraz zieleni i rekreacji w celu umożliwienia rozwoju turystyki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i walorów krajobrazowych i kulturowych gminy.
4. Wyznaczenie stref planistycznych uwzględniając istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, pozostawiając w rozproszeniu jedynie istniejącą zabudowę, a tym samym ograniczając presję urbanizacyjną na obszary cenne przyrodniczo oraz ograniczając konieczność zmiany przeznaczenia gruntów rolnych klasy I-III, gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.
5. Wyznaczenie stref planistycznych, w których zlokalizowane są obiekty zabytkowe, zgodnie z ich obecnym sposobem zagospodarowania, co umożliwi na etapie sporządzania miejscowych planów bądź decyzji o warunkach zabudowy ochronę ich wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych.
6. Określenie gminnych standardów urbanistycznych, które umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

13.8 Oddziaływanie na klimat

Do czynników kształtujących klimat zaliczamy: promieniowanie słoneczne, usłonecznienie, zachmurzenia, opady, temperaturę, wilgotność względną oraz prędkość wiatru, wtórnie na klimat wpływają również zagospodarowanie terenu i zanieczyszczenia powietrza.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. W wyniku powstania nowych obiektów budowlanych, na podstawie ustaleń planu miejscowego lub decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, w stosunku do stanu istniejącego przewiduje się lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat. Może nastąpić niewielkie podwyższenie temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego, pochodzącego ze spalania paliw i przyrostu powierzchni sztucznych, powodujących podwyższenie temperatury radiacyjnej podłoża. Zauważalne może być również zmniejszenie prędkości wiatru na skutek spadku udziału terenów otwartych. Ewentualne oddziaływania tego typu będą miały charakter lokalny i stały.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Istotna jest również adaptacja do zmian klimatu.

W odniesieniu do łagodzenia zmian klimatu, w zakresie możliwości dokumentu jakim jest plan ogólny,

istotne jest zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych – w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SU, SR, SO dopuszczono tereny związane z odnawialnymi źródłami energii (teren biogazowni, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej).

Ponadto za istotne z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu należy uznać ustalenie w projekcie planu w znacznej mierze strefy otwartej na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią.

13.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Złoże

Racjonalną gospodarkę złożami kopalin jako jednym ze składników zasobów środowiska w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zapewnia uwzględnianie obszarów ich występowania oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji w planie ogólnym gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (art. 72 ust. 1 pkt 2).

Dla terenów udokumentowanych złóż gazu plan ogólny ustala strefę górnictwa, wyłącznie na terenie kopalni gazu, w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania. Złoże gazu, które ze względu na charakter wydobywania, w większości znajduje się w strefie otwartej.

Ze względu na charakter złoża, każda strefa umożliwiając jego eksploatację. Zgodnie z profilem podstawowym każdej strefy, istnieje możliwość wyznaczenia na etapie miejscowych planów terenu infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m² (zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 z późn. zm.).

Ze względu, że eksploatacja złóż Lubliniec Nowy oraz Żuków została zaniechana, a złoże Żuków Doliny zostało rozpoznane wstępnie powyższe złoża uwzględniono jako strefa otwarta SO. Natomiast złoże Cieszanów jest złożem konfliktowym. Położone jest ono na obszarze zainwestowanym, gdzie znajdują się m.in. usługi publiczne, zabudowa mieszkaniowa. W związku z powyższym wskazano strefy zgodne z obecnym zainwestowaniem.

Gleby klas chronionych

W projekcie planu ogólnego wyznaczone strefy planistyczne, w obrębie których dopuszczone są tereny inwestycyjne, po części swoim zasięgiem obejmują gleby klasy II i III.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych ochronie przed zmianą przeznaczenia podlegają grunty stanowiące użytki rolne klas I-III. Gleby wyższych klas bonitacyjnych, chronione na mocy ww. ustawy wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze. Przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, wymagające ww. zgody, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zgodnie z art. 10a ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych położone w granicach administracyjnych miast nie wymagają uzyskania zgody na przeznaczenie na cele nierolnicze.

Grunty leśne

Grunty leśne podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) i w przypadku lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać od odpowiedniego organu zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

Projekt planu ogólnego nie skutkuje przeznaczeniem gruntów leśnych Skarbu Państwa, które stanowią siedlisko dla licznych gatunków fauny i flory, pod inną strefę niż strefa otwarta.

Cenna flora i fauna

Ustalenia projektu planu ogólnego nie zagrażają występowaniu chronionych gatunków fauny i flory oraz cennym siedliskom przyrodniczym, co zostało opisane w rozdziale 13.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny*.

13.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Dla zabytków objętych formami ochrony w projekcie planu ogólnego **wyznaczono** strefy planistyczne **umożliwiające ochronę substancji zabytku**, jego formy, otoczenia oraz kompozycji. Ochronę zabytków ujętych w rejestrze zabytków oraz w gminnej ewidencji zabytków uwzględniono poprzez określenie profili funkcjonalnych umożliwiających zachowanie funkcji tych obiektów, natomiast określone **gminne standardy urbanistyczne uwzględniają** dotychczasowe ustalenia dokumentów planistycznych oraz umożliwiają realizację zabudowy z zachowaniem ich formy, zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i kompozycji przestrzennych w otoczeniu zabytków.

Dla obiektów ujętych w rejestrze zabytków województwa podkarpackiego określono strefy planistyczne zgodne z obecnym sposobem zagospodarowania i wytycznymi Wojewódzkiego Konserwatora. Ponadto w strefach w których zlokalizowane są obiekty ujęte w rejestrze zabytków nie wprowadzono stref umożliwiających realizację elektrowni wiatrowych, elektrowni słonecznych ani obiektów, które mogłyby stanowić dominanty wysokościowe lub przestrzenne. Gminne standardy urbanistyczne dostosowano do stanu istniejącego.

Określone strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne zostały dostosowane do walorów obiektów zabytkowych oraz umożliwiają na późniejszym etapie wprowadzenie rozwiązań niezbędnych do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu.

Ograniczenia w zagospodarowaniu związane z obiektami ujętymi w rejestrze zabytków oraz zabytkami archeologicznymi zostały wskazane w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami natomiast zasady ochrony **obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków będą ustalone** na etapie miejscowych planów. **Nie jest możliwe wprowadzenie do ustaleń planu ogólnego zasad działalności inwestycyjnej oraz wyznaczenie stref konserwatorskich z uwagi na określony zakres planu ogólnego w u.p.z.p.**

W gminie **nie ma obiektów**, które mogłyby być zaliczone do dóbr kultury współczesnej.

Ustalenia planu ogólnego **umożliwiają dalszą ochronę zabytków w gminie**.

Ocenia się, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony dziedzictwa kulturowego, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

Oceniając dobro materialne, jako wszystkie środki, które mogą być wykorzystane, bezpośrednio lub pośrednio, do zaspokojenia potrzeb ludzkich, stwierdzić należy jednoznacznie, że ustalenia projektu planu ogólnego służą ogólnemu rozwojowi gminy, a więc wzbogaceniu dóbr materialnych przy racjonalnym wykorzystaniu już istniejących elementów zagospodarowania.

13.11 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

Na obszarze Gminy Cieszanów występują obiekty i obszary cenne przyrodniczo, podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, rezerwat przyrody, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, użytki ekologiczne, pomniki przyrody.

Ze względu na kierunkowy i ogólny charakter projektu planu ogólnego i brak wskazania konkretnych zamierzeń inwestycyjnych, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na obszary oraz obiekty chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w tym na obszary Natura 2000. Co więcej, realizacja jakichkolwiek działań w granicach obszarów chronionych wymaga uwzględnienia zakazów określonych w przepisach odrębnych, jak również uzgodnienia z właściwym organem.

Wskazane w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące dokumenty planistyczne, wnioski interesariuszy, analizę uwarunkowań przyrodniczych gminy, w tym m.in. występowanie form ochrony przyrody.

Analiza wyznaczonych stref planistycznych względem lokalizacji przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Horyniec PLH180017 oraz obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034 (lokalizacja przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 względem wyznaczonych stref planistycznych została przedstawiona w części graficznej prognozy – Załącznik I) wykazała, że tereny znajdujące się w granicach obszaru Natura 2000 Horyniec PLH180017 zostały objęte strefą otwartą 42SO, natomiast tereny w granicach obszaru Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034 strefą otwartą 79SO. Dla stref 42SO, 79SO projekt planu ogólnego dopuszcza teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym jedynie teren zieleni urządzonej.

Obszar Natura 2000 Puszcza Sol ska PLB060008 również w znacznej mierze został objęty strefą otwartą (57SO, 58SO, 60SO, 61SO, 79SO, 82SO, 84SO, 86SO, 89SO), gdzie w profilu dodatkowym dopuszcza się jedynie teren zieleni urządzonej. Wyznaczone w obrębie obszaru strefy SJ, SZ, SU, SK obejmują istniejącą zabudowę oraz ciągi komunikacyjne oraz tereny wolne od zabudowy, gdzie zabudowa została dopuszczona w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (uchwała Nr LV/59/2018 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 12 czerwca 2018 r. zmieniona Zarządzeniem zastępczym Wojewody Podkarpackiego znak I-IV.742.3.10.2022 z dnia 3 lipca 2023 r.). Przyrost nowej zabudowy możliwy jest jedynie we wsiach Doliny oraz Zadolińce, gdzie nowa zabudowa może powstać bezpośrednio wzdłuż istniejącej drogi oraz jako dogęszczenie istniejących zabudowań. Strefa produkcji rolniczej 21SR obejmuje istniejący teren akwakultury i obsługi rybactwa (stawy hodowlane).

Na etapie sporządzania dokumentu jakim jest plan ogólny nie ma podstaw do prognozowania negatywnego wpływu na gatunki oraz siedliska przyrodnicze, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000. Wyznaczenie strefy otwartej, bez dopuszczania nowych terenów inwestycyjnych, w obrębie występowania chronionych gatunków oraz siedlisk przyrodniczych uznaje się za rozwiązanie korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej, który obejmuje tereny w północnej części gminy i jego granice są tożsame z granicami obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034, objęto strefą otwartą 79SO.

Wyznaczone w granicach **Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu** strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną SW, strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ, strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową SZ, strefy usługowe SU, strefy gospodarcze SP oraz strefy produkcji rolniczej SR obejmują istniejące zabudowania oraz tereny wolne od zabudowy zlokalizowane bezpośrednio przy terenach zainwestowanych oraz wzdłuż istniejących dróg. Projekt planu ogólnego dąży do koncentracji a nie rozpraszania zabudowy w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu, co uznaje się za korzystne rozwiązanie z punktu zachowania jego walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

Pozytywnie ocenia się również objęcie w całości strefą otwartą **rezerwatu przyrody „Jedlina”**, co jest korzystne z punktu ochrony znajdującego się w jego granicach starodrzewia jodłowego. Dla strefy 55SO w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. W strefie otwartej 55SO, w której zlokalizowany jest rezerwat, nie ustalono żadnego profilu dodatkowego.

W granicach **użytków ekologicznych i zespołu przyrodniczo-krajobrazowego** wyznaczono wyłącznie strefy otwarte, dopuszczające w profilu dodatkowym teren zieleni urządzonej.

Pomniki przyrody znajdują się w strefach otwartych SO, strefie wielofunkcyjnej z zabudową

mieszkaniową jednorodzinną SJ, strefie wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową SZ oraz strefie komunikacyjnej SK. Wynika to z obecnego stanu zagospodarowania terenów, na których się znajdują. Ochrona pomników przyrody jest możliwa na podstawie przepisów odrębnych we wszystkich strefach planistycznych.

Wyznaczenie innych stref niż otwarta w formach ochrony przyrody wynika w pierwszej kolejności z obecnego stanu zagospodarowania oraz zapisów obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przyjętej polityki przestrzennej określonej w dokumentach strategicznych gminy jak obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Cieszanów.

Zapisy planu ogólnego uwzględniają uwarunkowania wynikające z położenia części gminy w formach ochrony przyrody i nie kolidują z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony przyrody oraz nakazami i zakazami określonymi dla poszczególnych form ochrony przyrody.

Ocenia się, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obiektów i obszarów cennych przyrodniczo, podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

14 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego przeprowadzona w rozdziale 13 *Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko* wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są korzystne i jedyne pod względem ochrony środowiska jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

Za istotne dla ochrony środowiska uznaje się następujące rozwiązania projektu planu ogólnego:

- Ustalenie w znacznej mierze strefy otwartej (SO) na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, bez dopuszczenia nowych terenów mieszkaniowych.
- Ustalenie strefy otwartej (SO) w granicach obszaru Natura 2000 Horyniec PLH180017, obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034, Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej, rezerwatu przyrody „Jedlina”, użytków ekologicznych oraz gruntów leśnych Skarbu Państwa.
- Ustalenie strefy otwartej (SO) na przeważającej części obszaru Natura 2000 Puszcza Solńska PLB060008. Wyznaczone w obrębie obszaru strefy SJ, SZ, SU, SK obejmują istniejącą zabudowę oraz ciągi komunikacyjne oraz tereny wolne od zabudowy, gdzie zabudowa została dopuszczona w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
- Koncentracja zabudowy w granicach Rostoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.
- Dopuszczenie odnawialnych źródeł energii (OZE) poza obszarami Natura 2000, parkiem krajobrazowym, rezerwatem przyrody, użytkami ekologicznymi. W granicach Rostoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu dopuszczone jedynie tereny elektrowni słonecznych (1SO – 6SO). Są to obszary, dla których wydano decyzje o warunkach zabudowy pozwalające na lokalizację elektrowni słonecznych.
- Określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (poza strefami SG, SO, SK);
- Uwzględnienie wniosków i rekomendacji zwarty w Audycie krajobrazowym województwa

podkarpackiego przyjętym uchwałą Nr XIII/218/25 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa podkarpackiego;

- Uwzględnienie maksymalnych możliwych stref sanitarnych (50 m i 150 m) od istniejących cmentarzy.

14.1 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Analiza wpływu ustaleń planu ogólnego na obszary Natura 2000 zawarta w rozdziale 13.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny* oraz 13.11 *Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody* wykazała, że wyznaczając strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego wzięto pod uwagę lokalizację stanowisk chronionych gatunków oraz siedlisk przyrodniczych, jak również zasięg terenów objętych ochroną prawną i przebieg korytarzy ekologicznych.

Oceniono, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obszaru Natura 2000 Horyniec PLH180017, obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034 oraz obszaru Natura 2000 Puszcza Solńska PLB060008, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

Niemniej jednak realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach obszaru Natura 2000 musi być poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.).

15 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Podstawowe problemy z zakresu planowania przestrzennego i ochrony środowiska zostały w projekcie planu ogólnego rozwiązane w sposób prawidłowy. Strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne określone w planie ogólnym wynikają z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, w tym uwarunkowań środowiskowych gminy i jej zasobów, oraz uwzględnienia wniosków interesariuszy. Projekt planu ogólnego uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

16 Załączniki

Załącznik I – Prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Miasta i Gminy Cieszanów. Część graficzna w skali 1:25 000.

17 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1290);

- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 567);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1292);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 757);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 733);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. z 2002 r. Nr 155, poz. 1298);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U. z 2016 r., poz. 1395 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 845);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.);
- Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 576 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie pod cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz.U. z 2008 r. Nr 48, poz. 284);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków (Dz.U. z 2011 r. Nr 75, poz. 405);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2023 r., poz. 300);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. z 2022 r., poz. 2739);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

18 Materiały źródłowe

Opracowanie wykonano na podstawie m.in. następujących materiałów:

1. Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2023-2028 z perspektywą do roku 2032 (Uchwała Nr LXVI/532/2023 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 12 maja 2023 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2023-2028 z perspektywą do roku 2032”);
2. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Cieszanów (Uchwała Nr II/15/2024 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Cieszanów”);
3. Aktualizacja Projektu Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe dla Miasta i Gminy Cieszanów (Uchwała Nr LXX/555/2023 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 29 września 2023 r. w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Cieszanów”);
4. Raport o stanie Gminy Cieszanów za rok 2023, Urząd Miasta i Gminy Cieszanów 2024;
5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030, Zarząd Województwa Podkarpackiego (Uchwała Nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego);
6. Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023 w województwie podkarpackim, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie, czerwiec 2024;
7. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań;
8. Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021, GDDKiA;
9. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2023 r., PIG-PIB, 2024;
10. Plan Urządzenia Lasu – Ogólny opis lasów Nadleśnictwa Lubaczów na lata 2019 – 2028, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie, 2019;
11. Plan Urządzenia Lasu – Ogólny opis lasów Nadleśnictwa Narol na lata 2023 – 2032, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie, 2022;
12. Plan Urządzenia Lasu – Ogólny opis lasów Nadleśnictwa Oleszyce na lata 2017 – 2026, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie, 2017;
13. Plan Urządzenia Lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Lubaczów na lata 2019 – 2028, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie, 2019;
14. Plan Urządzenia Lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Narol na lata 2023 – 2032, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie, 2022;
15. Plan Urządzenia Lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Oleszyce, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie, 2017;
16. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Horyniec PLH180017 (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Horyniec PLH180017, zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 23 lutego 2018 r.);
17. Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego, 2025;
18. Monografia Komitetu Inżynierii Środowiska vol. 178 – Elektrownie wiatrowe w środowisku człowieka, PAN Lublin 2022;

19. Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych, GDOŚ 2011.

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 927 Józefów, 959 Cieszanów, 960 Horyniec;
2. Mapa Hydrogeologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 927 Józefów, 959 Cieszanów, 960 Horyniec;
3. Mapa Geośrodowiskowa Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 927 Józefów, 959 Cieszanów, 960 Horyniec;
4. ISOK – Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego;
5. Warstwy tematyczne Nadleśnictwa Lubaczów, Narol, Oleszyce – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów;
6. Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;
7. Matuszkiewicz J.M., Wolski J., 2023, Potencjalna roślinność naturalna Polski (wersja wektorowa), IGiPZ PAN, Warszawa;
8. dane przestrzenne do Geologiczno-Inżynierskiej mapy Polski w skali 1:500 000, PiG-PIB;
9. dane przestrzenne dotyczące poszczególnych form ochrony przyrody, GDOŚ;
10. dane przestrzenne dotyczące zinwentaryzowanych gatunków roślin i zwierząt, siedlisk przyrodniczych, RDOŚ Rzeszów;
11. dane przestrzenne IIaPGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
12. Numeryczny Model Terenu (NMT), GUGiK;
13. Warstwy tematyczne CBDG:
 - Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
 - Surowce – złoża kopalin,
 - Surowce – obszary górnicze,
 - Surowce – tereny górnicze,
 - Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Solon i inni, 2018).

Witryny internetowe:

1. <https://www.cieszanow.pl/> – Oficjalna strona internetowa Gminy Cieszanów
2. <https://cieszanow.e-mapa.net/> – System Informacji Przestrzennej Gminy Cieszanów
3. stat.gov.pl – Bank Danych Lokalnych, GUS
4. www.gios.gov.pl – publikacje dot. wyników monitoringu środowiska
5. crfop.gdos.gov.pl – centralny rejestr form ochrony przyrody
6. <https://parki.lubelskie.pl/parki-krajobrazowe/park-krajobrazowy-puszczy-solskiej/o-parku>
7. <https://roztoczanski.pn.pl/pl/45-aktualnosci/501-transgraniczny-rezerwat-biosfery-roztocze>

19 Oświadczenie autora prognozy

Warszawa, dnia 16 lipca 2025 r.

O Ś W I A D C Z E N I E A U T O R A P R O G N O Z Y

Zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j.: Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.)

o ś w i a d c z a m

że jako autor *Prognozy oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Miasta i Gminy Cieszanów* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi;
- posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko;
- byłam co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Agata Gzelak